

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

**FARKLI YAŞLARDA İLKOKULA BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERİN
OKULA HAZIRBULUNUŞLUKLARI VE UYUM SORUNLARI**

Kayahan ÇÖKÜK

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2019

FARKLI YAŞLARDA İLKOKULA BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERİN OKULA
HAZIRBULUNUŞLUKLARI VE UYUM SORUNLARI

Kayahan ÇÖKÜK

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi İshak KOZİKOĞLU

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Bu çalışma Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından SYL-2018-7251 no'lu proje olarak desteklenmiştir.

Van, 2019

KABUL VE ONAY

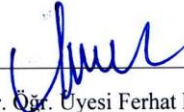
Kayahan ÇÖKÜK tarafından hazırlanan “Farklı Yaşlarda İlkokula Başlayan Öğrencilerin Okula Hazırbulunuşlukları ve Uyum Sorunları” başlıklı bu çalışma, 14.02.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

[Dr. Öğr. Üyesi Adnan TAŞGIN] (Başkan)

[Dr. Öğr. Üyesi İshak KOZİKOĞLU] (Danışman)

[Dr. Öğr. Üyesi Ferhat KARDAŞ] (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

[Doç. Dr. Fuat TANHAN]

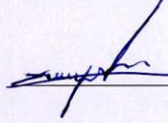
Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Yüzüncü Yıl Üniversitesi yerleşkesinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun Yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

14.02.2019

Kayahan ÇÖKÜK

TEŞEKKÜR

Çalışmamın her aşamasında bilgi ve rehberliğiyle bana yol gösteren, sabır ve anlayışıyla beni motive eden tez danışmanım, değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi İshak KOZİKOĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Lisansüstü eğitimim süresince kendilerinden ders aldığım, deneyim ve görüşlerinden yararlandığım hocalarım Prof. Dr. Hasan Basri MEMDUHOĞLU, Doç. Dr. Çetin GÜLER, Dr. Öğr. Üyesi Mecit ASLAN ve Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Gaye ÇENESİZ'e teşekkür ediyorum.

Tez savunmama katılarak öneri ve eleştirileriyle çalışmama katkı sağlayan Dr. Öğr. Üyesi Adnan TAŞGIN, Dr. Öğr. Üyesi Ferhat KARDAŞ, Dr. Öğr. Üyesi Sevgi KOÇ ve Öğr. Gör. Mehmet Fatih KAYAN'a teşekkür ediyorum.

Çalışmam süresince beni destekleyen Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi'ne teşekkürlerimi sunuyorum.

Veri toplama sürecinde yardımlarını, bilgisini ve görüşünü esirgemeyen değerli öğretmenlere gösterdikleri anlayış ve işbirliğinden dolayı,

Her zaman olduğu gibi yüksek lisans öğrenimimde de sabır, anlayış ve ilgisini esirgemeyen, varlığına şükrettiğim nişanlıma, anneme, babama ve kardeşlerime,

sonsuz teşekkür ediyorum. İyi ki varsınız.

ÖZET

ÇÖKÜK, Kayahan. *Farklı yaşlarda ilkokula başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşlukları ve uyum sorunları*, Yüksek Lisans Tezi, Van, 2019.

Bu araştırmanın amacı, 2017-2018 öğretim yılında MEB'e bağlı ilkokullarda öğrenim gören birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri ve uyum sorunlarını belirlemektir. Ayrıca, öğretmen görüşlerine göre farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının öğrenciler, öğretmenler ve öğretim süreci üzerindeki yansımalarının incelenmesi amaçlanmaktadır.

Bu çalışmada, karma araştırma yöntemlerinden gömülü karma desen kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, tabakalı amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 909 ilkokul birinci sınıf öğrencisi ve 30 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluklarını belirlemek amacıyla "İlkokula Hazırbulunuşluk Ölçeği", öğrencilerin okula uyum sorunlarını belirlemek amacıyla "Okula Uyum Ölçeği" ve öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada nicel verilerin analizinde betimsel istatistikler (ortalama, standart sapma), fark analizleri (MANOVA, ANOVA, t testi), Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayısı ve basamaklı regresyon analizi (stepwise regression analysis); nitel verilerin analizinde ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur:

1. 60-65 aylık ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin orta düzeyde; 66-71 ve 72-84 aylık öğrencilerin ise yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.
2. İlkokul birinci sınıfa giden kız öğrencilerin, 66-71 ve 72-84 aylık öğrencilerin, Gaziantep, Kayseri ve İstanbul illerinde öğrenim gören öğrencilerin, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin, anne ve baba eğitim düzeyi yüksek olan öğrencilerin, kardeş sayısı az olan öğrencilerin, aile gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin okula hazırbulunuşluklarının daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

3. 60-65 aylık ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarını bazen yaşadıkları, 66-71 ve 72-84 aylık öğrencilerin ise okula uyum sorunlarını neredeyse hiç yaşamadıkları belirlenmiştir.
4. Van ilinde öğrenim gören ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin, okulöncesi eğitimi almayan öğrencilerin, anne ve baba eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerin, aile gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin okula uyum sorunlarını daha çok yaşadıkları belirlenmiştir.
5. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri ile okula uyum sorunları arasında yüksek düzeyde, negatif yönde ve anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin duyuşsal (% 54.4), psikomotor (% 4.4) ve bilişsel (% 0.5) becerilere ilişkin hazırbulunuşluklarının öğrencilerin okula uyum sorunlarındaki varyansın % 59.3'ünü açıkladığı belirlenmiştir. Öğrencilerin öz bakım becerilerine ilişkin hazırbulunuşluklarının ise okula uyum sorunlarındaki varyansa anlamlı katkı sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır.
6. Öğretmenlerin farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulaması hakkında genel kanılarının, 60-65 aylık öğrencilerin okula hazır olmaması ve uyum sorunları yaşaması nedeniyle olumsuz olduğu belirlenmiştir. Öğretmenler, öğrencilerin yaşları arttıkça okula hazırbulunuşluklarının arttığı ve okula uyum sorunlarının azaldığını belirtmişlerdir.
7. Öğretmenlerin farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının öğretim süreci, öğretmen ve öğrenci sürecine yansımalarına ilişkin genel kanılarının olumsuz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler

Okula hazırbulunuşluk, okula uyum sorunları, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulaması, ilkokul öğrencileri.

ABSTRACT

The aim of this research is to determine adaptation problems and readiness levels of primary school students starting primary schools in the 2017-2018 school years. Furthermore, it is aimed to examine the reflections of the application of starting school at different ages on students, teachers and teaching process according to teachers' opinions.

In this research, embedded mixed method design was used. The sample of the research consists of 909 first year primary school students and 30 classroom teachers determined using stratified purposive sampling method. In this research, in order to determine primary school readiness of primary school students "Primary School Readiness Scale" was used, "The School Adaptation Scale" was used to determine primary school adaptation problems and semi-structured interview form was used to determine teacher opinions. In this research, descriptive statistics (mean, standard deviation), differential analysis (MANOVA, ANOVA, t test), Pearson Product Moment Correlation Coefficient and stepwise regression analysis were used and descriptive analysis technique was used for qualitative data.

The results of the research are presented below:

1. Primary school readiness levels of 60-65 months first year primary school students were found to be at moderate level; 66-71 and 72-84 months students were found to be at high level.
2. Primary school readiness was found to be higher in female students, 66-71 and 72-84 months students, students studying in the provinces of Gaziantep, Kayseri and Istanbul, students taking preschool education, the students whose parents have a high level of education, students with fewer siblings, students with high family income.
3. It was determined that 60-65 months of primary school students sometimes experienced adaptation problems, while the students of 66-71 and 72-84 months almost never experienced adaptation problems.
4. Primary school adaptation problems was found to be lower in students studying in the provinces of Gaziantep, Kayseri and Istanbul, students taking preschool

education, the students whose parents have a high level of education, students with high family income.

5. It was concluded that there is a high level, negative and significant relationship between primary school readiness levels and adaptation problems of primary school students. It was determined that primary school students' readiness concerning affective (54.4%), psycho-motor (4.4%) and cognitive (0.5%) skills accounted for 59.3% of the variance in school adaptation problems. It was concluded that the students' readiness for self-care skills did not contribute significantly to the variance in school adaptation problems.
6. It was determined that the teachers' general beliefs about the application of starting primary school at different ages are negative because the students who are 60-65 months of age are not ready for primary school and have adaptation problems. Teachers stated that as their students' ages increased, their primary school readiness increased and school adaptation problems decreased.
7. It was concluded that the general beliefs of the teachers concerning the reflections of the application of starting school at different ages on students, teachers and teaching process are negative.

Keywords

School readiness, school adaptation problems, the application of starting primary school at different ages, primary school students.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
EKLER DİZİNİ	xii
KISALTMALAR DİZİNİ	xiii
TABLolar DİZİNİ	xiv
1. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Kuramsal Çerçeve	5
1.2.1. Okula Hazırbulunuşluk	5
1.2.1.1. Bilişsel Becerilere İlişkin Hazırbulunuşluk	6
1.2.1.2. Sosyal-Duygusal Becerilere İlişkin Hazırbulunuşluk	7
1.2.1.3. Psikomotor Becerilere İlişkin Hazırbulunuşluk.....	8
1.2.1.4. Öz Bakım Becerilerine İlişkin Hazırbulunuşluk	9
1.2.2. Okula Uyum Sorunları	10
1.2.3. Farklı Yaşlarda İlkokula Başlama Uygulaması.....	13
1.3. Araştırmanın Amacı	15
1.4. Araştırmanın Önemi	16
1.5. Sayıtlar	18
1.6. Sınırlılıklar	18
2. BÖLÜM: İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	19
2.1. Yurtdışında Yapılan İlgili Araştırmalar	19
2.1.1. Okula Hazırbulunuşluğa İlişkin Araştırmalar	19
2.1.2. Okula Uyum Sorunlarına İlişkin Araştırmalar	20
2.1.3. İlkokula Farklı Yaşlarda Başlama Uygulamasına İlişkin Araştırmalar ...	21
2.2. Türkiye’de Yapılan İlgili Araştırmalar	23

2.2.1. Okula Hazırbulunuşluğa İlişkin Araştırmalar	23
2.2.2. Okula Uyum Sorunlarına İlişkin Araştırmalar	31
2.2.3. İlkokula Farklı Yaşlarda Başlama Uygulamasına İlişkin Araştırmalar ...	34
3. BÖLÜM: YÖNTEM	40
3.1. Araştırmanın Modeli	40
3.2. Evren ve Örneklem	41
3.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması.....	45
3.3.1. İlkokula Hazırbulunuşluk Ölçeği	45
3.3.2. Okula Uyum Ölçeği	46
3.3.3. Yarı-yapılandırılmış Görüşme Formu.....	46
3.4. Verilerin Analizi	48
3.4.1. Nicel Verilerin Analizi	48
3.4.2. Nitel Verilerin Analizi	51
4. BÖLÜM: BULGULAR.....	53
4.1. Nicel Bulgular	53
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	32
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	43
4.1.2.1. <i>İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular</i>	<i>54</i>
4.1.2.2. <i>İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....</i>	<i>56</i>
4.1.2.3. <i>İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri İle Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular</i>	<i>57</i>
4.1.2.4. <i>İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okul Öncesi Eğitimi Alıp Almama Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....</i>	<i>60</i>
4.1.2.5. <i>İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Anne-Baba Eğitim Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....</i>	<i>62</i>
4.1.2.6. <i>İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular</i>	<i>67</i>
4.1.2.7. <i>İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular</i>	<i>70</i>

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	73
4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	74
4.1.4.1. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....	74
4.1.4.2. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	75
4.1.4.3. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Öğrenim Gördükleri İle Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	76
4.1.4.4. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Okul Öncesi Eğitimi Alıp Almama Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	77
4.1.4.5. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Anne-Baba Eğitim Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	78
4.1.4.6. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Kardeş Sayısına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	80
4.1.4.7. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Aile Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	81
4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	83
4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	83
4.2. Nitel Bulgular	85
4.2.1. Okula Hazırbulunuşluk	85
4.2.1.1. Bilişsel Becerilere İlişkin Hazırbulunuşluk	87
4.2.1.2. Duyuşsal Becerilere İlişkin Hazırbulunuşluk	88
4.2.1.3. Psikomotor Becerilere İlişkin Hazırbulunuşluk.....	91
4.2.1.4. Öz Bakım Becerilerine İlişkin Hazırbulunuşluk	92
4.2.2. Okula Uyum Sorunları	93
4.2.3. Farklı Yaşlarda İlkokula Başlama Uygulaması.....	96
4.2.3.1. Öğretim Süreci Üzerindeki Yansımaları	98
4.2.3.2. Öğrenci Üzerindeki Yansımaları	100
4.2.3.3. Öğretmen Üzerindeki Yansımaları	102
4.2.4. Öneriler	105
4.2.4.1. MEB'e Yönelik Öneriler	105
4.2.4.2. Velilere Yönelik Öneriler	107

4.2.4.3.Öğretmenlere Yönelik Öneriler.....	108
5. BÖLÜM: TARTIŞMA ve SONUÇ	111
5.1. Okula Hazırbulunuşluğa İlişkin Tartışma ve Sonuç	111
5.2. Okula Uyum Sorunlarına İlişkin Tartışma ve Sonuç	122
5.3. Okula Hazırbulunuşluk ile Okula Uyum Arasındaki İlişkiye İlişkin Tartışma ve Sonuç	130
5.4. Farklı Yaşlarda İlkokula Başlama Uygulamasına İlişkin Tartışma ve Sonuç.....	134
5.4.1. Öğretim Süreci Üzerindeki Yansımalarına İlişkin Tartışma ve Sonuç..	136
5.4.2. Öğrenci Üzerindeki Yansımalarına İlişkin Tartışma ve Sonuç	138
5.4.3. Öğretmen Üzerindeki Yansımalarına İlişkin Tartışma ve Sonuç	140
6. BÖLÜM: ÖNERİLER.....	144
6.1. Uygulamaların Geliştirilmesine Yönelik Öneriler	144
6.2. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	145
KAYNAKÇA.....	146

EKLER DİZİNİ

EK 1: Okula Uyum Ölçeği	165
EK 2: İlkokula Hazırbulunuşluk Ölçeği	167
EK 3: Yarı-yapılandırılmış Görüşme Formu.....	169
EK 4: Araştırma İzni	170
EK 5: Orjinallik Raporu	173
ÖZGEÇMİŞ	171

KISALTMALAR DİZİNİ

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MANOVA: Çok Değişkenli Varyans Analizi

ANOVA: Tek Yönlü Varyans Analizi

KT: Kareler Toplamı

KO: Kareler Ortalaması

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı MEB'e Bağlı İlkokullarda Öğrenim Gören Birinci Sınıf Öğrenci Sayılarının İllere Göre Dağılımı	41
Tablo 2. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Düzeyine Göre Bölgesel Sınıflama	42
Tablo 3. Örneklemde Yer Alan Öğrencilerin Özellikleri	44
Tablo 4. Görüşme Yapılan Öğretmen Özellikleri	45
Tablo 5. Araştırma Verileri Kodlama Örneği	52
Tablo 6. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerine İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	53
Tablo 7. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Cinsiyete Göre Betimsel İstatistikleri	54
Tablo 8. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Cinsiyete Göre MANOVA Sonuçları	55
Tablo 9. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Cinsiyete Göre ANOVA Sonuçları	55
Tablo 10. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Yaş Grubuna Göre MANOVA Sonuçları	56
Tablo 11. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Yaş Grubuna Göre ANOVA Sonuçları	57
Tablo 12. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri İle Göre Betimsel İstatistikleri	58
Tablo 13. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri İle Göre MANOVA Sonuçları	59
Tablo 14. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri İle Göre ANOVA Sonuçları	59
Tablo 15. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okul Öncesi Eğitim Alıp Almama Durumuna Göre Betimsel İstatistikleri	60

Tablo 16. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okul Öncesi Eğitim Alıp Almama Durumuna Göre MANOVA Sonuçları	61
Tablo 17. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okul Öncesi Eğitim Alıp Almama Durumuna Göre ANOVA Sonuçları ...	61
Tablo 18. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri	62
Tablo 19. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre MANOVA Sonuçları	63
Tablo 20. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları	64
Tablo 21. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri	65
Tablo 22. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyine Göre MANOVA Sonuçları	66
Tablo 23. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları	66
Tablo 24. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Betimsel İstatistikleri	68
Tablo 25. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre MANOVA Sonuçları	69
Tablo 26. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre ANOVA Sonuçları	69
Tablo 27. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri	70
Tablo 28. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Aile Gelir Düzeyine Göre MANOVA Sonuçları	71
Tablo 29. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Aile Gelir Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları	72

Tablo 30. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	73
Tablo 31. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Cinsiyete Göre t testi Sonuçları	75
Tablo 32. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Yaş Grubuna Göre ANOVA Sonuçları	75
Tablo 33. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Öğrenim Gördükleri İle Göre Betimsel İstatistikleri	76
Tablo 34. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Öğrenim Gördükleri İle Göre ANOVA Sonuçları	77
Tablo 35. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Okul Öncesi Eğitimi Alıp Almama Durumuna Göre t testi Sonuçları	77
Tablo 36. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Anne Eğitim Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri	78
Tablo 37. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA testi Sonuçları	79
Tablo 38. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Baba Eğitim Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri	79
Tablo 39. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Baba Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları	80
Tablo 40. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Kardeş Sayısına Göre Betimsel İstatistikleri	81
Tablo 41. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Kardeş Sayısına Göre ANOVA Sonuçları	81
Tablo 42. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Aile Gelir Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri	82
Tablo 43. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Aile Gelir Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları	82

Tablo 44. Öğrencilerin Okula Uyum Sorunları ile Okula Hazırbulunuşluklarına İlişkin Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayıları	83
Tablo 45. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okula Uyum Sorunlarını Yordamasına İlişkin Basamaklı Regresyon Analizi Sonuçları	84
Tablo 46. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okula Uyum Sorunlarını Yordamasına İlişkin ANOVA Sonuçları	84

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Toplum, kendisini oluşturan bireylerin değer yargılarından ortaya çıkan büyük bir oluşumdur. İnsanların zamanla meydana getirdikleri evrensel ve kültürel tüm bu değerler, bireyleri ve toplumları bir arada tutan bir işlev görmüştür. İnsanın oluşturduğu bu yapı kendi sürekliliğini, meydana getirdiği değer yargıları üzerinden devam ettirmiştir. Diğer yandan insan, sürekli güncellediği bilgi birikimi ışığında toplumsal değerlerini yenilemektedir. İnsan yaşamının çağlar öncesinden bugüne birikimi, tüm bu kültürel ve bilimsel mirastır. Gelişimi sürdürebilmek ve toplumu ayakta tutmak, topluma yeni katılan bireylerin etkin uyum sağlamasına bağlıdır. Bu açıdan bakıldığında çocuk eğitimi oldukça önemlidir. Ailede başlayan çocuk eğitimi, okullarda belirli bir program ve plan doğrultusunda devam etmektedir.

Bilgi çağı olan günümüzde bilgiler hızla üretilmekte ve kullanılmaya başlanmaktadır. Her yeni bilgi, bir birikim olup yeni oluşumlara ön ayak olmaktadır. Eğitim sanatı, bilgiyi üreten olmakla birlikte aynı zamanda bilgiyle kabuk değiştiren bir oluşumdur. En etkili öğrenme nasıl olmalı sorusu eğitim paydaşlarının en temel odağı haline gelmiştir. Bu soruya cevap ararken birçok yol denenmiş ve denenmeye devam etmektedir. Bu girişimlerden bir tanesi de 2012 yılında eğitim sisteminde 4+4+4 olmak suretiyle zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılması olmuştur. Bu uygulamayla eğitim sistemimizde birçok değişikliğe gidilmiştir. İlkokula başlama yaşının değiştirilmesi ve ilkokulun beş yıldan dört yıla düşürülmesi bu değişikliklerden bazılarıdır. İlkokula başlama yaşı, çocuğun okula hazır olması ve uyumu üzerinde çok önemli role sahiptir. Yaşın, çocuğun bilişsel, duyuşsal ve fiziksel gelişimi üzerinde etkisi göz ardı edilemez bir gerçektir. Bu doğrultuda çocuğun okula bilişsel, duyuşsal ve fiziksel olarak hazır olmasını ve okula uyumunu etkileyen değişkenlerden birinde yaş olduğu söylenebilir. Bu doğrultuda ilkokula başlama yaşı hakkında yapılan değişikliği de kapsayan uygulama, 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile (Resmî Gazete, 2012a) 30.03.2012 tarihinde kabul

edilmiştir. 28360 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin (Resmî Gazete, 2012b) 7. maddesi ile yapılan yenilikle ise 66 ayını dolduran çocuklar zorunlu olarak, 60-66 ay arasında olan çocuklar ise veli isteğine bağlı olarak 30 Eylül 2012 tarihi itibariyle ilkokula kaydedilmişlerdir. Bir yıl sonra uygulama hakkında alınan dönütler sonrası; 60-65 aylık çocukların ilkokula başlaması veli isteğine bırakılırken, 66 ve üstü aylık çocukların okula başlaması zorunlu kılınmıştır. Ancak 66-68 aylık çocukların veli dilekçesiyle, 69-71 aylık çocukların ise doktor raporuyla 1 yıl okula kaydının ertelenebileceği şeklinde uygulama revize edilmiştir (Resmî Gazete, 2012b).

Yasa ile eğitim sisteminde yapılan değişiklikler, kanunlaşma aşamasında ve kanunlaştıktan sonra birçok kesim tarafından eleştiri oklarını üzerine çekmiştir. Toplumun tüm kesimini ilgilendiren eğitim sistemi hakkında yapılan değişiklikler; siyasi partiler, sivil toplum kuruluşları ve akademik çevrelerce tartışılmıştır. İlkokula başlama yaşı ise bu konuda oldukça dikkat çekici bir konum arz etmiştir. Özellikle de akademisyenler, eğitimciler ve bazı sivil toplum örgütleri zorunlu eğitime başlamak için beş (60 aylık) yaşını erken bulmuşlardır (ACEV, 2012; Ankara Üniversitesi, 2012; Boğaziçi Üniversitesi, 2012; Eğitim-iş, 2012; Eğitim-Sen, 2012; Güven, 2012; Hacettepe Üniversitesi, 2012; ODTÜ, 2012; Türk Eğitim-Sen, 2012; Akt: Duran, 2013). Eğitim sisteminde yapılan bu değişiklik ile aileleri izin veren 60 aylık öğrenciler ile diğer yaş aralığındaki tüm öğrenciler aynı sınıfta öğrenim görmeye başlamıştır. Bu durumun öğrenciler, öğretmenler ve öğrenciler üzerinde birçok yansımalarının olması kaçınılmazdır. Dolayısıyla, farklı yaş gruplarında ilkokula başlama uygulamasının değerlendirilmesi ve bu süreçte öğrencilerin, öğretmenlerin öğretme-öğrenme sürecinde yaşadıkları sorunların ortaya konmasına yönelik çalışmalara ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

İlkokul, çocuğun eğitim hayatında dönüm noktalarından birini oluşturmaktadır. İlkokula başlayan çocuk, sosyal çevre ile ilişkiler kurmaya başlamakta ve sosyalleşmektedir. Çocuk için aile ortamından farklı bir ortam olan ilkokul, temel bilgi ve becerilerin kazanıldığı örgün eğitimin ilk basamağıdır. Bu nedenle ilkokul çocuğun öğrenim hayatı için kritik önem arz etmektedir (Kırca, 2007). Çocukların, toplumun kültürel değerlerine ve kurallarına uyum sağlaması açısından da ilkokul önemli bir eğitim kademesidir (Çubukçu ve Gültekin, 2006). Çocukların ilkokul becerilerini

kazanmalarını etkileyen en önemli değişkenlerden biri de takvim yaşıdır. 60 aya kadar düşen ilkokula başlama yaşı, öğrencilerin okula hazır olması ve uyum sağlaması için kritik öneme sahiptir. Öztürk ve Uysal'a (2013) göre takvim yaşı, çocuğun okula başlamasını belirleyen değişkenlerden biridir.

İlkokul örgün eğitimin ilk basamağıdır. Bu nedenle ilkokula başlayan çocuklar ilk defa programlı eğitim etkinliklerini yerine getirmele karşı karşıya kalmaktadır. Öğrenciler, belirli bir disiplin ve program dâhilinde kurallara uyma, öğretmenin talimatlarını yerine getirme ve daha da önemlisi temel beceriler olan okuma-yazma, temel sayısal beceriler vb. konuları öğrenme gibi görevlerle karşı karşıya kalacaklardır (Oktay ve Unutkan, 2003). Öğrencilerin, okulun getirdiği görev ve sorumlulukları yerine getirme için okula en problemsiz şekilde uyum sağlaması önem arz etmektedir. Bu yüzden çocuğun okula uyumu oldukça önemlidir. Okula başlamak ve uyum sağlamak, çocukların erken çocukluk dönemlerinde karşı karşıya kaldıkları en ciddi zorluklardan biridir (Gill, Winters ve Friedman, 2006). Bu sürecin en az problemle atlatılabilmesi çocuğun okula hazır olması, ailelerinin desteği, öğretmen ve okul yöneticilerinin eğitim anlayışları ile doğrudan ilişkilidir (Altınkaymak ve Akman, 2016; İnal, 2012). Yukarıda belirtildiği üzere, özellikle ilkokula başlangıç dönemlerinde çocukların okula uyum sağlamaları onların hem akademik başarı hem de sosyal ve duygusal davranışları açısından elzem öneme sahip olmakla birlikte öğrencilerin ileriki öğrenme ve yaşam süreçlerini de etkilemektedir. Çocukların hayatında bu denli önem taşıyan okula uyum süreci üzerinde sosyal, çevresel faktörlerin yanı sıra çocukların bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlardaki gelişim özellikleri gibi bireysel faktörlerin de etkili olduğu ifade edilmektedir. Dolayısıyla, farklı yaş gruplarında ilkokula başlayan birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum durumlarının belirlenmesine yönelik çalışmalara ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumu ve dolayısıyla akademik başarı durumları üzerinde etkili olan en önemli faktörlerden biri hazırbulunuşluk düzeyleridir. Çocuğun, ilkokulda kendisinden beklenen becerileri ve davranışları başarılı bir şekilde sergilemesi okula hazırbulunuşluk ile doğrudan ilişkilidir. Okula hazırbulunuşluk bilişsel, duyuşsal, psikomotor beceriler ve öz bakım becerilerini içermektedir. Çocuğun okula zihinsel, bedensel ve sosyal olarak hazır olması gerekmektedir (Güler, 2001).

Çocukların okul ortamında başarılı olmaları, okulun kazanımlarını gerçekleştirmeyi sağlayacak hazırbulunuşluk düzeyinde olmalarıyla mümkün olacaktır. Çocukların ilkokulda başarılı olmaları daha sonraki eğitim basamaklarını olumlu yönde etkileyeceği gibi çocuğun olumlu benlik algısı oluşturmasında, öz-güven kazanmasında, öz-yeterlik duygusu hissetmesinde oldukça önemlidir. Bu derece önemli olan okula hazır olma düzeyi çocuğun yaşı ile doğrudan ilişkilidir. Çocuk, ailesinden ayrılarak geldiği okulda birçok sorunla tek başına mücadele etmektedir. Çocuğun, bu sorunları aşabilmesi mücadeleye hazır olmasıyla doğrudan ilgilidir. Genellikle her çocuğun ortalama altı yaşlarında okul olgunluğuna ulaşabildiği belirtilmektedir. Ancak bireysel farklılıklar nedeniyle okul olgunluğuna ulaşma yaşı değişebilir. Gelişim basamakları her alanda tüm çocuklar için aynı olsa da bazı çocukların bu basamaklara erişimi diğerlerinden daha yavaş ya da daha hızlı olabilir. Bu durumda, okula başlama ölçütü olarak sadece yaşı göz önünde bulundurmak yanlış olur. Bu nedenle birçok ülkede çocukların okula başlama olgunluğunu belirlemek için çeşitli testler yapılmakta (Snow, 2006), çocuğu okula hazırlayan ve uyumu kolaylaştıran farklı programlar uygulanmakta ve çocuğun zihinsel, duyuşsal, bedensel ve sosyal yönden olgunlaşmış olmasına önem verilmektedir (Erkan ve Kırca, 2010). Dolayısıyla, farklı yaş gruplarında ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenmesine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Okul olgunluğu sayısal bir değer olmadığı gibi tek bir ölçüte indirgenemeyecek kadar da çok yönlüdür. Zihinsel gelişim, dil gelişimi, sosyal-duygusal ve devinimsel gelişim okul olgunluğunu oluşturan ölçütlerdir. Bütün bu gelişim alanlarının ilkokul beceri ve davranışlarını sergileyebilecek olgunlukta olması gerekmektedir. Çocuğun yürüme, koşma, sıçrama, tek ayak üstünde sekme, makasla kesme, resim ve harf çizme, arkadaşlarıyla birlikte oynama, sırasını bekleme, dinleme, sesleri ayırt etme, benzerlik ve farklılıkları ayırt edebilme, pek çok kavramı anlama, eşleştirme, sıralama, sınıflandırma gibi becerilerinin ve dikkat süresinin gelişimi çocuğu okula hazırlamaktadır. Okula hazır olma ve uyum sağlama okullarda uygulanan programın yeterliliklerini karşılama yönünden birbirlerini tamamlayan iki kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yönüyle çocukların okula bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psikomotor olarak hazır olmalarının yanı sıra okul ortamına uyum sağlamaları oldukça önemlidir.

Bu çalışmada, farklı yaş gruplarında ilkokula başlayan birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının ve hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi; ayrıca öğretmen görüşlerine göre farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının birinci sınıf öğrencileri, sınıf öğretmenleri ve öğretme-öğrenme süreci üzerindeki yansımalarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın bu açıdan Türkiye’de 2012-2013 öğretim yılında uygulanmaya başlanmış olan ilkokula başlama yaşı ile ilgili düzenlemenin, konunun birinci derecede taraflarından biri olan ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerinden yola çıkarak bilimsel verilerle irdelenmesine ve konuyla ilgili uygulamaların geliştirilmesine katkı sunabileceği düşünülmektedir.

1.2. Kuramsal Çerçeve

1.2.1. Okula Hazırbulunuşluk

Çocuk dünyaya geldiği andan itibaren öğrenmeye başlar. Ancak her çocuğun öğrenme hızı ve düzeyi birbirlerinden farklıdır. Bu farklılığın sebebi ise çocuklar arasındaki bireysel farklılıklardır. Öğrencilerin, öğrenme becerilerini etkileyen en önemli bireysel farklılıklarından biri de hazırbulunuşluklarıdır. Hazırbulunuşluk, öğrenme esnasında psikolojik ve fizyolojik olumsuz durum yaşanmadan, öğrenmenin kolayca ve yeterli bir şekilde gerçekleşmesi olarak adlandırılabilir (Oktay, 2007). Aydın’a (2001) göre hazırbulunuşluk, yeni bir öğrenme için gerekli olan tüm faktörlerin yeterli düzeyde olmasıdır. Öğrenmeye hazır olan öğrenciler, yeni öğrenmeleri fazla zorlanmadan, kolayca ve yeterli düzeyde gerçekleştirirler. Okula hazırbulunuşluk ise okulda başarılı olmak için gerekli donanımın yeterli düzeyde erişime olarak ifade edilebilir (Pianta, Cox ve Snow, 2007). Edward’a (1999) göre okula hazırbulunuşluk ise, okulun belirlediği hedeflere ulaşmaya uygun olma durumudur. Rafter, Buchenauer, Crissman ve Halko (2004) ise okula hazırbulunuşluğu, çocuğun duygusal, davranışsal ve bilişsel olarak okul öğrenmelerini başarılı bir şekilde gerçekleştirebilecek düzeyde olması olarak ifade etmişlerdir.

Okula hazır olan öğrenciler, okulda kendilerinden beklenen davranış ve kazanımları yerine getirebilecek bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve öz bakım becerilerine sahiptirler. Okula hazır olma sadece birinci sınıfa başlangıç için geçerli bir kavram değildir. Çünkü yeni öğrenmeler önceki öğrenmeler üzerine inşa edilirler. Bu nedenle

her eğitim kademesinde yeterli düzeyde öğrenmeyle bir sonraki basamağa geçmeyen öğrenciler yeterli düzeyde hazır değildir. İlkokul birinci sınıfa başlayacak olan öğrenciler yeterli düzeyde bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve öz bakım becerileri alanlarında olgunluğa ulaşmaları gerekmektedir. Bununla birlikte bu becerilerin okul öncesi eğitim kurumunda ilkokul kazanımlarını kazanmaya uygun şekilde geliştirilmeleri gerekmektedir. Okula hazır olma sadece çocuğun gelişimsel özellikleriyle sınırlı değildir. Okula hazır olma ailenin çocuk yetiştirme anlayışı, beslenme, genetik, çocuğun büyüdüğü çevre, yaşantısı gibi birçok faktörün harmanlanarak değerlendirilmesinden ortaya çıkmaktadır. Nitekim Miclea ve Mihalca (2007) okula hazırbulunuşluğu; çevrenin çocuklar üzerindeki etkisi, çocuğun öğrenme kapasitesi, bilgisi, becerisi ve okulun çocuğu destekleme kapasitesinden oluştuğunu ifade etmişlerdir. Okula hazırbulunuşluk çocuğun sadece bilişsel olarak okula hazır olmasını değil, aynı zamanda duyuşsal, psikomotor ve öz bakım becerilerini de kapsamaktadır (Carol, 2000; Kagan, Moore ve Bredekamp, 1995). Okula hazırbulunuşluğun kapsadığı becerilere ilişkin alanyazın aşağıda ele alınmıştır.

1.2.1.1. Bilişsel Becerilere İlişkin Hazırbulunuşluk

Bilişsel beceriler çocuğun çevresini ve dünyayı algılamasını sağlayan tüm becerileri içermektedir. Akay (2017) bilişsel gelişimi çocuğun dünyaya gelmesiyle birlikte çevre ile etkileşime geçmesini sağlayan ve çevrede gelişen olayları, durumları algılamasını sağlayan, yeni bilgiler edinmesini sağlayan, bilgileri kullanmayı, yorumlamayı, yeniden düzenlemeyi ve değerlendirmeyi sağlayan zihinsel süreçlerin tümü olarak ifade etmiştir. Çocuğun dış dünyayı anlamlandırmasında bilişsel gelişimi oldukça önemlidir. Çevreden gelen uyarıcıları anlamlandırmada ve yorumlamada bilişsel gelişimin rolü oldukça önemlidir. Bilişsel olarak gelişimi daha iyi düzeyde olan çocuklar çevresinde olup biten şeyleri daha iyi yorumlarlar. Bilişsel becerileri sayesinde çocuklar; olayları anlamayı, olaylar arasında ilişkiler kurmayı, nesnelere arasında benzerlik ve farklılıkları anlamayı ve yorumlamayı, sorunlar karşısında akıl yürütmeyi ve sorunlara mantıksal cevaplar verebilmeyi başabilmektedir (MEB, 2007).

Okulun çocuğa kazandırmayı planladığı kazanımların önemli bir boyutu, çocuğun bilişsel becerileri kullanmasını gerektirmektedir. Çocuğun okulda başarı gösterebilmesi, bilişsel gelişiminin okula hazır olmasıyla doğrudan ilişkilidir. Çocuğun

ilkokulda ilk okuma-yazma ve temel matematiksel becerileri kazanmasında bilişsel becerileri aktif rol almaktadır (Maryland State Board of Education, 2009). Bilişsel olarak hazır çocuklar, öğrenmeyi gerçekleştirebilecek bilişsel olgunluğa ve yeni öğrenmeleri gerçekleştirebilecek ön koşul öğrenmelere sahiptirler (Tuna ve Kaçar, 2005).

Çocukların bilişsel hazırbulunuşluklarını belirleyen etkenlerden biride yaştır. Yapılan araştırmalarda çocuğun okula başlama yaşı düştükçe bilişsel hazırbulunuşluğunun düştüğü belirlenmiştir (AÇEV, 2012; Arı, 2014; Gündüz ve Çalışkan, 2013; Sert, 2014; Zelyurt ve Özel, 2015). MEB'in ilkokula başlama yaşını da içeren 2012 yılında yapılan düzenlemeye göre ilkokula 60 ayında başlayan öğrenciler ile 72 ay ve üstü yaşta okula başlayan öğrenciler arasında bilişsel hazırbulunuşluk açısından 60 aylık olarak başlayanlar aleyhine farklılıkların olduğu belirlenmiştir (Çiftçi, 2017; Dirlik, 2014; Duman, 2014; Gündüz ve Çalışkan, 2013; Öztürk ve Uysal, 2013; Uzun ve Alat, 2014). Okulun kazanımlarına ulaşmada bilişsel becerilerin önemi göz önüne alındığında öğrencilerin bilişsel olarak okula hazır başlaması oldukça önemlidir. Ancak bireysel farklılıklar nedeniyle bazı çocuklar erken, bazıları ise daha geç olacak şekilde ilkokula uygun olarak bilişsel gelişimini tamamlarlar. Bu nedenle çocukları okula başlatmadan önce bilişsel hazırbulunuşluklarının okula hazır olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

1.2.1.2. Sosyal-Duygusal Becerilere İlişkin Hazırbulunuşluk

Çocuğun doğumu sonrası çevresiyle etkileşimini belirleyen en önemli gelişim alanı sosyal-duyuşsal gelişim alanıdır. Çocuğun çevresiyle olumlu ilişkiler kurabilmesi, sosyalleşebilmesi ve çevresi tarafından kabul görebilmesi sosyal-duygusal gelişim alanına bağlıdır. Çocuğun sosyal-duygusal gelişimi önce ailede başlamaktadır (Oktay, 1999; Kandır, 2003). Ailenin çocuk yetiştirme anlayışı, bilgisi, tutumu, çocuk ile iletişimi çocuğun sosyal-duygusal gelişimini belirlemektedir. Bu gelişim alanı daha sonra okul çevresi ortamı ve eğitimiyle desteklenmektedir (Yapıcı, 2005).

Çocuk aile eğitimi ve okul ile birlikte toplumun değer yargılarını ve kültürünü tanır ve uyum sağlar (MEB, 2007). Ancak çocuğun okulda başarı gösterebilmesi sosyal-duygusal olarak okula hazır olmasıyla doğrudan ilgilidir. Sosyal-duygusal olarak okula hazır olan öğrenciler okula daha kolay uyum sağlayacaklardır. Bu çocuklar; çevresiyle,

arkadaşlarıyla ve öğretmeniyle etkileşime geçecektir. Okul ortamına uyum sağlayıp okulda kendisinden beklenenlerden haberdar olacaktır. Bu nedenle öğrenciler okula karşı olumlu tutum ve tavır geliştireceklerdir (Yenilmez ve Kakmacı, 2008).

Çocuğun okula sosyal-duygusal olarak hazır olmasını belirleyen etkenlerden biri yaşıdır (OFSTED, 2014). Erken yaşta veya çok geç yaşta okula başlayan çocukların sosyal-duygusal hazırbulunuşluklarının okul için uygun olmadığı söylenebilir (Arı, 2014; Başar, 2013; Sert, 2014; Zelyurt ve Özel, 2015). Okula erken yaşta başlayan çocukların ailelerinden ayrılmak istemediği, öğretmeni ve arkadaşlarıyla iletişime geçmediği, sosyalleşmediği, çekingen davrandığı, dikkatinin çabuk dağıldığı, sık sık ağladığı belirlenmiştir (Güneş, 2013; Özarslan, 2014; Türk Tabipler Birliği, 2012). Rhode Island Kids Count'a (2005) göre çocukların sosyal-duygusal gelişiminin okul için uygun düzeyde olup olmadığını belirleyen göstergelerden birinin de arkadaşlarıyla arasındaki olumlu sosyal ilişkileridir. Öğrencilerin okula sosyal-duygusal hazırbulunuşluk seviyelerinin uygun olması gelecek başarısını da olumlu düzeyde etkileyecektir (Duncan ve diğerleri, 2007).

1.2.1.3. Psikomotor Becerilere İlişkin Hazırbulunuşluk

Çocuğun, bazı davranışları yerine getirebilmesi fiziksel olarak olgunlaşmasına bağlıdır. İlkokulda öğrencilerden kalem tutma, boyama yapma, makas kullanma, yazı yazma, zıplama, topla oynama, dengede durma gibi davranışları sergilemeleri beklenmektedir (Arı, 2014; Başar, 2013; Gündüz ve Çalışkan, 2013; Kılıç, 2004; Kutluca, Canbulat ve Yıldızbaş, 2014; Zelyurt ve Özel, 2015). Ancak çocuğun bu davranışları sergilemesi ince ve kaba motor becerilerinin gelişmesine bağlıdır. Okula motor becerileri bakımından hazır çocuklar okulun gerektirdiği fiziksel becerileri kolaylıkla sergileyebilirler. Bu nedenle çocukların okula kolay uyum sağlamaları ve başarılarının olumlu yönde etkilenmesi için psikomotor olarak okula hazır olmaları gerekmektedir (Texas Early Learning Council, 2012).

İlkokul birinci sınıfta öğrencilerin kazanması beklenen en temel beceri, ilk okuma-yazmadır. Öğrencinin kalemi doğru tutma, yazma, boyama, kesme-yapıştırma etkinliklerinde başarılı olmaları psikomotor olarak hazır olmalarına bağlıdır. Bunun yanı sıra öğrencilerin, oyun ve fiziksel etkinlikler ile müzik derslerinde başarılı olmaları ve öz bakım becerilerini yeterli şekilde gerçekleştirebilmeleri motor becerilerinin okula

yeterli düzeyde olgunlaşmasıyla alakalıdır. Okula psikomotor olarak hazır olmayan öğrencilerde çabuk yorulma, bıkkınlık, kuralına uygun ve güzel yazamama, özgüven eksikliği gibi sorunlar yaşanabilir (Özarslan, 2014).

Çocuğun psikomotor olarak okula hazır olmasını belirleyen değişkenlerden biri de çocuğun yaşıdır. Yapılan araştırmalarda, 60 aylık öğrencilerin psikomotor olarak 72 aylık öğrencilere göre daha düşük seviyede oldukları belirlenmiştir (Altıntaş, 2015; Çakıcı, 2015; Dağ, 2017; Herbst ve Strawinski, 2016; Gündüz ve Çalışkan, 2013; Özenç ve Çekirdekçi, 2013; Öztürk ve Uysal, 2013; Yüce, 2016; Zelyurt ve Özel, 2015). Ancak tek başına yaş, psikomotor hazırbulunuşluğun bir ölçütü değildir (Unutkan, 2003). Bu nedenle çocuğu okula başlatmadan önce mutlaka psikomotor olarak hazır olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

1.2.1.4. Öz Bakım Becerilerine İlişkin Hazırbulunuşluk

İlkokula başlayan çocukların büyük çoğunluğu ailelerinden ilk defa ayrılmaktadırlar. Çocuklar okul yaşına gelene kadar birçok ihtiyacını ailesinin yardımıyla gerçekleştirmektedir. Ancak okul öncesi eğitimi ve ilkököl ile ailelerinden ayrı kalan çocukların tuvalet, beslenme, kişisel temizlik, kıyafetini, ayakkabısını giyip çıkarma gibi birçok ihtiyacını kendisinin yapması beklenmektedir (Altıntaş, 2015; Başar, 2013; Cimem, 2017; Deniz ve Erözkan, 2014; Konya, 2007; Megep, 2007; Sönmez, 2008).

Aileler, çocuklarına gelişim özelliklerine göre bazı sorumluluklar vermelidirler (Yavuzer, 2012). Çocuklar yeterli fiziksel olgunluğa ulaştıkça ailelerinin gözetimi altında; odalarını toplama, kendi yemeğini yeme, tuvaleti kullanma, üstünü giyip çıkarma, ayakkabısını bağlama gibi ihtiyaçlarını yeterli düzeyde karşılayabilmelidirler. Aileler çocuklarını bu şekilde yetiştirdikçe çocukların öz bakım becerileri okula yeterli düzeyde olgunlaşacaktır (Batlaş, 2010; Varol, 2014). Bu nedenle çocuklar okula başlayınca kendi ihtiyaçlarını çekinmeden, güvenle, kimseye ihtiyaç duymadan yapabileceklerdir. Öz bakım becerilerini kazanmamış öğrenciler okulda birçok problem yaşarlar. Bu öğrenciler; altına yapma, tuvaleti kullanmasını bilmeme, yemek yerken yere veya üstüne dökme, mont veya ceketini giyememe, fermuarını çekememe, ayakkabısının bağcığını bağlayamama, elini ve yüzünü yıkayamama, burnunu temizleyememe gibi sorunlar yaşamakta, bu konularla ilgili ihtiyaçlarını

karşılayamamaktadır (Konya, 2007). Bu nedenle birçok ihtiyacını karşılarken öğretmenlerinin yardımına ihtiyaç duyarlar. Bu durum öğrencilerin kendilerini yetersiz, özgüvensiz hissetmesine neden olabilir. Öğrenciler, öğretmeninden ve arkadaşlarından utanabilirler (Konya, 2007). Bu nedenle çocuklar okul ortamına uyum sağlamakta zorlanırlar. Bu durum, çocuğun okula karşı olumsuz tutum geliştirmesine neden olabilir.

Öğrencinin öz bakım becerilerini etkileyen değişkenlerden biri de yaşıdır. Yapılan araştırmalara göre 60 aylık öğrenciler 72 aylık öğrencilere göre öz bakım becerileri konusunda daha düşük seviyededirler (Altıntaş, 2015; Başar, 2013; Boz ve Yıldırım, 2014; Cimem, 2017; Çakıcı, 2015; Fidan, Taşçı ve Yılmaz, 2013; Kerimoğlu, 2014; Özenç ve Çekirdekçi, 2013; Uzun ve Alat, 2014). Ancak öz bakım becerilerinin gelişmesinde birçok değişken etkili olmaktadır. Bu nedenle çocukları okula başlatmadan önce mutlaka öz bakım becerilerinin belirlenmesi gerekmektedir.

1.2.2. Okula Uyum Sorunları

İnsanlar ilk defa karşı karşıya kaldıkları durumlar karşısında uyum sorunu yaşayabilirler. Erken çocukluk döneminde çocukların ailelerinden ayrılarak girdikleri yabancı ortam olan okul, çocuk için birçok yeni durumu içermektedir. Bu yönüyle çocukların okula uyum sorunları yaşaması oldukça muhtemeldir.

Yavuzer (2014) uyum problemini, gelişim evrelerinin doğurduğu zorluklara, çevrenin olumsuz etkileri de eklendiğinde ortaya çıkan duygusal bozukluklar olarak tanımlamıştır. Uyum sorunları farklı nedenlere bağlı olarak, çocukların iç çatışmalarını bir şekilde dışa yansıtmasıyla ortaya çıkar (Yörükoğlu, 2006). Uyumsuzluk; çocuğun iç sorunlarına çevresel etkilerde eklendiğinde ortaya çıkan bunalımın davranışa dönüştürülmesi hali olarak ifade edilebilir. Bu problemler karşısında ezilen çocukların zamanla öz-güven sorunu yaşayacağı, kendisini yetersiz hissedeceği söylenebilir. Bu problemleri çözmeye çalışan çocukların kimlik arayışları daha doğru bir şekilde sonuçlanacaktır. Ancak bu süreçte çocukların çevreleriyle ilişkileri gergin ve problemlilik geçebilir. Çocuklar bu süreçte dik başlı bir görüntü çizerek hırçnlık, sinirlilik, geçimsizlik, kavgacılık, okuldan kaçma, başkaldırma ve kuralları çiğneme gibi davranışlar sergilerler (Yörükoğlu, 2003).

Önder ve Gülay'ın (2010) okulun ve sınıfın gerektirdiği görev ve sorumlulukları yerine getirebilecek öğrenci özelliklerinin öğrenme için yeterli düzeyde olması olarak

tanımladığı okula uyum, öğrencinin okul ortamının gereklerini yerine getirmesi ve olumlu sosyal ilişkiler kurabilmesi olarak tanımlanabilir. Ladd, Birch ve Buhs (1999) okula uyumu öğrencinin, sınıf ve okul ortamıyla ilgili olumlu tutumlarını, sınıf içi ve dışı etkinliklerde arkadaşlarıyla ve öğretmeniyle başarılı etkileşimler kurma ve işbirliği içinde olmayı barındıran bir kavram olarak tanımlamıştır. Birch ve Ladd (1997) ise okula uyumu; okul başarısı, sosyal etkileşim, ilgi, rahatlık ve meşguliyet kavramlarıyla ilişkilendirmiştir.

Daha önce ailelerinden pek de ayrı kalmayan çocukların okula başlamasıyla kalabalık ve tanımadıkları kişilerle dolu olan bir sınıf ortamında heyecanlanmaları, çekinmeleri, korkmaları ve bu nedenle ağlamaları muhtemeldir (Durak, 2011). Öğrenciler, özellikle de okulun ilk haftaları bu gibi okula uyum sorunlarını daha fazla yaşamaktadır. Öğrencilerin bu yeni duruma alışmaları biraz zaman alabilir. Ancak bu problemleri akranlarına göre daha az düzeyde yaşayan öğrenciler de olabilir (Özgenel, 1992).

Bireyin şahsi özelliklerinin elverdiği ölçüde çevresiyle düzenli ve dengeli ilişkiler kurabilmesi olarak tanımlanan uyum (Doğan, Kelleci, Sabancıoğulları ve Aydın, 2008), okulda özellikle de ilk haftalarda karşılaşılan en ciddi problemlerdendir. Öğrenciler okula başlamayla birçok yeni durumla karşı karşıya kalırlar. Çocuğun öğretmeni ve ebeveyni, öğrenciden tüm bu yeni duruma ayak uydurmasını bekler. Ancak okula başlayan çocuklar, bu süreçte okulu reddetme, derste ağlama, aile bireylerini yanında isteme, çabuk yorulma, öğretmenden sürekli yardım bekleme, okula ve derslere karşı ilgisiz olma, okul ve ders algısı oluşmaması, küçük kasların gelişmemesi, sürekli oyun oynama isteği gibi uyum sorunları yaşayabilmektedir (Özarslan, 2014).

Okula uyumun çocuk üzerinde birçok etkisi vardır. Okula uyum, çocukların okul başarısını, okula yönelik tutum ve davranışlarını etkilemektedir (Birch ve Ladd, 1997; Ladd 2003; Ladd ve Burgess, 2001). Öğrencilerin okula uyumlarını, öğretmen-öğrenci ve akran ilişkileri, okula hazır olma, ebeveyn tutumları gibi birçok değişken etkilemektedir (Akış, 2018; Başaran, Gökmen ve Akdağ, 2014). Ayrıca okulun fiziki yapısı, çevre koşulları vb. faktörler de okula uyum sürecini etkilemektedir (Ensar ve Keskin, 2014; Memişoğlu ve İsmetoğlu, 2013). Bunların yanı sıra, çocuğun okula

uyumunu etkileyen zihinsel, bedensel ve duyuşsal gelişim özellikleri gibi bireysel faktörler vardır.

Çocuğun okula uyumunu etkileyen faktörlerden biri ailedir. Ustabaş (2017) iyi aile ilişkileri kurulan uyumlu bir ailede yetişen çocukların daha uyumlu olduğunu ifade etmiştir. Okula uyumu etkileyen bir diğer değişken ise akran ilişkileridir. Demirtaş (2016) akranları tarafından kabul gören çocukların okula uyumlarının olumlu etkilendiğini ifade etmiştir. Okula uyumu belirleyen en önemli değişkenin çocuğun özellikleri olduğu söylenebilir. Anne babaya fazla bağlı olan, özgüven eksikliği yaşayan, arkadaşlık kuramayan, sosyal ilişkileri zayıf olan, okul kavramı oluşmayan, öz-yeterlilik hissi zayıf olan çocukların okula uyumu daha uzun ve sorunlu geçecektir. Okula uyumu belirleyen bir başka değişken ise öğretmendir. Goldberg'e (2006) göre çocuğun okula uyumunu belirleyen en önemli faktörlerden biri de öğretmen-öğrenci ilişkisidir. Bu durumda, okula uyumun sadece çocuğun tek başına çözmesi gereken bir durumdan oluşmadığı, çocuğun çevresindeki tüm kişilerin desteğiyle okula adapte olduğu söylenebilir (Fabian, 2000). Okula başlayan çocukların zamanla kimlik arayışı içerisine girdiği (Gill ve diğerleri, 2006) ve yeni bir uyum süreci yaşadığı söylenebilir. Çocuk, okul ile birlikte içinde olduğu yeni çevrenin getirdiği kural, görev ve sorumluluklara, arkadaşlarına, öğretmene, yeni statüsüne uyum sağlamak durumundadır (Fabian, 2000). Öğrencilerin, bu yeni duruma ayak uydurması okul başarısı üzerinde oldukça etkilidir (Gill ve diğerleri, 2006). Pianta ve Kraft-Sayre (1999) okula geçişin "bir çocuğun okul kariyerinin gidişatını ve yönünü belirleyecek kadar" önemli etkilere sahip olduğunu ifade etmektedir. Öğrenciler kendilerini iyi hissettikleri okul ortamında daha başarılı olacaktır. İlkokulunu getirdiği kazanım ve becerileri yeterli düzeyde kazanan öğrenciler, okula karşı olumlu tutum takınacaklardır. Entwisle ve Alexander'e (1998) göre çocukların okula sorunsuz geçiş yapmaları, onların okula uyum sağlamalarını ve kendi yeterlilikleri ile ilgili pozitif duygular geliştirmelerine yardımcı olacaktır.

İlkokula başlayan öğrencilerin okula devamını, okula karşı olumlu tutum geliştirmelerini ve okulu sevmelerini sağlamak çocuğun okula sosyal uyumunu kolaylaştıracaktır (Aypay, Aypay ve Demirhan, 2009). Öğrencinin okula psikolojik uyumu ise gerçek bilgileri kullanarak sorunlarla mücadele etme ve kendini kabullenme

ile mümkündür (Başaran, 1994). Buna göre öğrencinin hem kişisel özellikleri hem de çevresel faktörler çocuğun okula uyumu üzerinde etkilidir.

Çocuklar ilkokula başlayarak yepyeni bir çevreyle karşı karşıya kalırlar. Bu çevrenin çocuk üzerine yüklediği bazı görev ve sorumluluklar vardır. Öğrencilerin okulun kazanımlarını gerçekleştirebilmeleri okula hazır olmalarıyla doğrudan ilişkilidir (Yavuzer, 2012). Öğrencilerin bu yeni ortama uyumları ondan beklenenleri başarıyla yapmalarına bağlı olarak sağlanacaktır. Öğrenci, okul ortamında kendisini yeterli ve başarılı hissettiğinde öz güveni artacak ve okula uyumu sorunsuz gerçekleşecektir. Ancak okulda başarılı olmanın anahtarı hazırbulunuşluğun yeterli düzeyde olmasıyla alakalıdır.

1.2.3. Farklı Yaşlarda İlkokula Başlama Uygulaması

Okul, istedik davranışları kazandırmayı amaçlayan örgün eğitim yeridir. Öğrencilerin okulda olumlu davranış geliştirmesi amaçlanır. Ancak öğrencinin bu davranışları yerine getirebilmesi yeterli olgunluğa ulaşması ile mümkün olacaktır. Öğrencilerin okul olgunluğuna ulaşmasını etkileyen bir değişken ise yaştır. Ancak ülkemizde öğrencilerin okula başlamasını belirleyen tek kriter takvim yaşıdır. Buna göre öğrenciler belli bir yaşa geldiğinde okula hazır olduğu düşünülerek birinci sınıfa başlatılır. Ebeveynler de çocuklarının belli bir yaşa gelmesiyle okula hazır olduğunu düşünmektedir. Bu nedenle çocuklar belli bir yaşa geldiklerinde okula hazır olup olmadığı kontrol edilmeden okula başlatılır.

Ülkemizde 2012 yılı öncesinde okula başlama yaşı 72 ayını doldurmak olarak kabul edilmekteydi. Ancak 30.03.2012 tarihinde yayınlanan 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile (Resmî Gazete, 2012a) ilkokula başlama yaşı 60 aya kadar düşürülmüştür. 28360 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin (Resmî Gazete, 2012b) 7. maddesi ile yapılan yenilikle, 66 ayını dolduran çocuklar zorunlu olarak, 60-66 ay arasında olan çocuklar ise veli isteğine bağlı olarak 30 Eylül 2012 itibarıyla ilkokula kaydedilebilmişlerdir. Ancak uygulama hakkında yapılan eleştiriler sonrası; 60-65 aylık çocukların ilkokula başlaması veli isteğine bırakılırken, 66 ve üstü aylık çocukların okula başlaması zorunlu kılınmıştır. Ancak 66-68 aylık çocukların veli dilekçesiyle, 69-71 aylık çocukların ise doktor raporuyla 1 yıl

okula kaydının ertelenebileceği şeklinde uygulama revize edilmiştir (Resmî Gazete, 2012b).

Yapılan bu değişikliğe rağmen okula başlama yaşı akademisyenler, eğitimciler ve sivil toplum kuruluşlarınca eleştirilmeye devam etmiştir. 60 aylık öğrencilerin okula başlamalarının uygun olmadığı, okula uyum sağlamada ve hazır olmada birçok sorunlar yaşadıkları ifade edilmiştir. Özden, Kılıç ve Aksu (2014) bu nedenle okula erken başlayan çocukların akademik olarak başarılı olamadıklarını belirtmişlerdir. 60 aylık olarak okula başlayan öğrencilerin okula bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve öz bakım becerilerine ilişkin hazırbulunuşluk konusunda hazır olmadıkları belirlenmiştir (Özenç ve Çekirdekçi, 2013). Öğrencinin öğrenmeye hazır olması okul becerilerini kazanması için hayati önem arz etmektedir. Bu nedenle öğrencilerin okul kazanımlarına erişebilecek bilişsel olgunluğa, okula karşı olumlu tutum geliştirmesi, sosyal ilişkiler kurabilmesi, ailesinden ayrı kalabilmesi gibi davranışları sergileyebilecek duyuşsal olgunluğa, kalem tutma, boyama, yazı yazma gibi becerileri yapabilecek psikomotor olgunluğuna erişmesi gerekmektedir (Çakıcı, 2015; Oğul, 2014). Ayrıca ailesinden ayrı kalan öğrencilerin beslenme, tuvalet ihtiyacı gibi öz bakım becerilerini tek başına yerine getirebilecek olgunlukta olmaları gerekmektedir (Yılmaz, Taşçı, Fidan ve Nurlu, 2014). Yaşın olgunlaşma üzerindeki etkisi göz önüne alındığında okula başlamada önemli bir kriter olduğu söylenebilir (Bart, Hajami ve Bar-Haim, 2007; Grissmer, Grimm, Aiyer, Murrah ve Steele, 2010). Yapılan araştırmalarda okula başlama yaşı arttıkça çocukların okula hazırbulunuşluk düzeyi ve uyum düzeyinin arttığı belirlenmiştir (Uzun, 2015; Zelyurt ve Özel, 2015).

İlkokula başlama yaşının düşürülmesi aynı sınıfta farklı yaşlarda öğrencilerin bir arada olmasına neden olmuştur. Bu nedenle öğretmenlerin ve öğrencilerin öğretme-öğrenme sürecinde birçok sorunla karşı karşıya geldikleri söylenebilir (Aslan, 2014; Aykaç, Kabaran, Arat ve Bilgin, 2014; Başaran, 2016; Sykes, Bell ve Rodeiro, 2009). Farklı yaşlardaki öğrencilerin birbirlerinden farklı hazırbulunuşluk düzeylerinde oldukları ve bu nedenle öğrenme ve okula uyum sorunu yaşadıkları bilinmektedir. Öğretmen ise farklı seviyelerdeki öğrencilerle eğitsel etkinlikler yapmakta zorlanmaktadır (Herbst ve Strawinski, 2016). Öğrenciler arasında ciddi boyutta bireysel farklılıklar varken bir de gelişimsel sebeplere bağlı farklılıkların işin içine girmesi eğitim-öğretimi olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle öğrencilerin bireysel

farklılıklarına hitap etmenin de gitgide zorlaştığı söylenebilir. Oysa her yaş grubunun kendi içinde değerlendirilip aynı sınıfta öğretim görmesi daha doğru olacaktır (Başaran, 2016; Kapçı ve diğerleri, 2013). 60-65 aylık öğrenciler ile 72-84 aylık öğrenciler arasında hazırbulunuşluk seviyesi bakımından ciddi farklılıklar vardır. Bu nedenle birçok sorun yaşanmaktadır. Görüldüğü üzere 60 aylık öğrenci ile 72 aylık öğrenci okula aynı düzeyde hazır değildir. Bu nedenle okula başlamada sadece yaş kriter alınmamalıdır. Okula hazır olmayı etkileyen birçok faktör vardır. Bu nedenle okula başlamadan önce çocuğun okula ne düzeyde hazır olduğu belirlenmelidir.

Yaş, okula başlamada sadece ülkemizde değil dünyada birçok ülkede de kriter olmuştur. Murray (2006) yaptığı çalışmada dünyada ülkelerin büyük çoğunluğunda zorunlu eğitime başlama yaşının 6 olduğu, 38 ülkede ise 6 yaşı doldurmadan zorunlu eğitime geçildiği belirlenmiştir. Unesco, 2011 yılında yaptığı araştırmada zorunlu eğitime başlama yaşının 44 ülkede 7 yaşında, 113 ülkede 6 yaşında, 33 ülkede 5 yaşında 4 ülkede dört yaşında 1 ülkede ise 3 yaşında başladığı tespit edilmiştir. Buna göre 157 ülkede 6 ve üstü yaşından büyük çocuklar okula başlamaktadır (Güneş, 2013).

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, 2017-2018 öğretim yılında birinci sınıfta öğrenim görmekte olan farklı yaş grubundaki (60-65 aylık, 66-71 aylık ve 72 ve üstü aylık) öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini ve okula uyum sorunlarını belirlemektir. Ayrıca, öğretmen görüşlerine göre farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının öğrenciler, öğretmenler ve öğretim süreci üzerindeki yansımalarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. İlkokul birinci sınıfta öğrenim görmekte olan farklı yaş grubundaki (60-65 aylık, 66-71 aylık ve 72 ve üstü aylık) öğrencilerinin okula hazırbulunuşlukları ne düzeydedir?
2. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri;
 - a) Cinsiyete
 - b) Yaş Grubuna
 - c) Öğrenim gördükleri ile
 - d) Okul öncesi eğitim alıp almama durumuna
 - e) Anne ve baba eğitim düzeyine

- f) Kardeş sayısına
- g) Ailenin gelir düzeyine

göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

3. İlkokul birinci sınıfta öğrenim görmekte olan farklı yaş grubundaki (60-65 aylık, 66-71 aylık ve 72 ve üstü aylık) öğrenciler okula uyum sorunlarını ne sıklıkta yaşamaktadır?
4. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin yaşadıkları okula uyum sorunları;
 - a) Cinsiyete
 - b) Yaş grubuna
 - c) Öğrenim gördükleri ile
 - d) Okul öncesi eğitim alıp almama durumuna
 - e) Anne ve baba eğitim düzeyine
 - f) Kardeş sayısına
 - g) Ailenin gelir düzeyine

göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

5. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri ile okula uyum sorunları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
6. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri okula uyum sorunlarını anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?
7. Farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ve okula uyumları üzerindeki yansımalarının neler olduğu konusunda öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
8. Farklı yaş grubundaki (60-65 aylık, 66-71 aylık ve 72 ve üstü aylık) öğrencilerin aynı sınıfta öğrenim görmesinin öğretmeni, öğrencileri ve öğretim sürecini nasıl etkilediği konusunda öğretmenlerin görüşleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Okul öncesinde çocuk yoğun olarak ailesi ile iletişime geçer ve aileyi en güvenli kale olarak tanır. Ancak okula başlama ile birlikte bu kalenin dışına ilk adım atılır. Bu

yüzden okula başlama çocuk için oldukça önemli bir eşiktir. Böyle bir ortamda öğrencilerin, okulun öğrenciden kazanmasını istediği bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve öz bakım becerileri kazanabilecek olgunlukta olmaları gerekmektedir. Fakat 2012 yılı ile okula başlama yaşı pilot uygulama yapılmadan beş yaşına kadar düşürülmüştür.

İlkokula başlama yaşının öğrencinin hazırbulunuşluğunu ve okula uyumunu önemli derecede etkilediği bilinmektedir. Okula 72 ay ve üstünde başlayan öğrencilerin okula daha hazır geldiği ve bu nedenle okula daha kolay uyum sağladıkları ifade edilmektedir. 60 aylık öğrencileri için ise tam tersi bir durum söz konusudur. Ancak farklı yaşlarda, farklı hazırbulunuşluk düzeyinde olan öğrenciler aynı sınıf ortamında öğrenim görmektedirler. Eğitimde yapılacak olan böyle köklü değişiklikler öğrencilerin hazırbulunuşluğu, davranışları, başarısı, okula uyumu, öğretim süreci ve öğretmen üzerinde birçok etki oluşturmaktadır. Tüm bu durumların belirlenmesi, istenilen eğitsel sonuçlara ulaşmak için önem arz etmektedir. Ülkemizde ilkokula başlama yaşı ile ilgili yapılan düzenlemenin öğrenci, öğretmen ve öğretim süreci üzerindeki yansımalarını inceleyen kapsamlı çalışmalar yeterli değildir. Dolayısıyla ilkokula başlama yaşı ile ilgili yapılan düzenlemenin öğrenci, öğretmen ve öğretim sürecine yansımalarının kapsamlı olarak belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırma, birinci sınıfta öğrenim görmekte olan farklı yaş grubundaki (60-65 aylık, 66-71 aylık ve 72 ve üstü aylık) öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerini ve okula uyum sorunlarını belirlemesi, ayrıca öğretmen görüşlerine göre farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının öğrenciler, öğretmenler ve öğretim süreci üzerindeki yansımalarını incelemesi açısından önem taşımaktadır.

Eğitim sistemimizde yapılan bu değişiklik ile birlikte alanyazında; ilkokula başlama yaşı ve buna bağlı çocukların yaşadıkları sorunları (Arı, 2014; Koçyiğit ve Saban, 2014; Kutluca, Canbulat ve Yıldızbaş, 2014; Özenç ve Çekirdekçi 2013; Uzun ve Alat, 2014), öğretmenlerin yaşadıkları sorunları (Boz ve Yıldırım, 2014; Külekçi, 2013) ve okulun fiziki alt yapısı ile ilgili sorunları (Ensar ve Keskin, 2014; Işıkoğlu, Erdoğan ve Şimşek, 2014; Memişoğlu ve İsmetoğlu, 2013) konu alan çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu çalışmalarda daha çok sadece nitel veya nicel yöntemin kullanıldığı ve sadece belirli bir il/bölgeyle sınırlı olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu araştırmanın hem karma yöntemin kullanılması hem de Türkiye genelinde farklı illerden veri toplanılması yönüyle daha kapsamlı ve genellenebilir veri sunması yönüyle

alanyazına katkı sunacağı düşünülmektedir. Ayrıca, bu araştırma ilkokula başlama yaşına ilişkin uygulamaların geliştirilmesine yönelik öneriler sunması açısından önem taşımaktadır.

1.5. Sayıtlar

Bu araştırma aşağıda belirtilen sayıtlara dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

1. Öğretmenler uygulanan ölçme aracında yer alan öğrencilerle ilgili davranış ifadelerine ve görüşme sorularına gerçek düşünceleri doğrultusunda cevap vermişlerdir.
2. Görüşme formunun kapsam geçerliğini sağlamak üzere kendilerine başvuru alan uzmanların görüşleri yeterlidir.

1.6. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma, 2017-2018 öğretim yılında İstanbul, Kayseri, Gaziantep ve Van illeri Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokullarda görev yapan ilkokul birinci sınıf öğretmenleri ve onların öğrencileriyle sınırlıdır.
2. Elde edilen veriler; okula hazırbulunuşluk ve okula uyum ölçekleri ile sınıf öğretmenleriyle yapılan görüşme sorularının kapsamıyla sınırlıdır.

2. BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, konuyla ilgili alanyazın taraması sonucu ulaşılan yurtdışında ve Türkiye’de yapılmış çalışmalara yer verilmiştir. İlgili araştırmalar; okula hazırbulunuşluk, okula uyum sorunları ve farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasına ilişkin araştırmalar olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır. Bu bağlamda, yurtdışında ve Türkiye’de yapılan araştırmalar kronolojik sıralamaya göre aşağıda özetlenmiştir.

2.1. Yurtdışında Yapılan İlgili Araştırmalar

2.1.1. Okula Hazırbulunuşluğa İlişkin Araştırmalar

Magnuson, Ruhm ve Waldfoger (2004) yaptıkları çalışmada, okul öncesi eğitimi alarak ilkokula başlamanın okula hazırbulunuşluk düzeyine etkisinin olup olmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma ile çocukların aile, öğretmen, okul ortamı, yöneticiler ve akademik durum değerlendirmeleri hakkında bilgi edinilmiştir. Elde edilen verilerin analizi sonucu, okulöncesi eğitimi alan çocukların okuma becerileri ve matematik becerilerinin daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Duncan ve diğerleri (2007) tarafından yapılan araştırma, 6 farklı boylamsal çalışmadan yola çıkılarak oluşturulan bir meta analiz çalışmasıdır. Öğrencilerin okul olgunluklarının gelecekteki başarısına olan etkisini araştıran çalışma sonucunda; okul öncesi eğitiminin ilkokul düzeyindeki derslere temel oluşturduğu saptanmıştır.

Ljubica, Simona ve Urska'nın (2008) yaptıkları çalışmada, okul öncesi eğitimin ilkokul için gerekli olan okula hazırbulunuşluk üzerine etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma grubu olarak 68-83 aylık öğrencilerin seçildiği çalışmanın sonuçları; okulöncesi eğitim alan öğrencilerin dil ve zihinsel becerilerinin daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca eğitim seviyesi yüksek olan ebeveynlerin çocuklarının, eğitim seviyesi düşük olan ebeveynlerin çocuklarına göre okula daha hazır olduğu belirlenmiştir.

2.1.2. Okula Uyum Sorunlarına İlişkin İlgili Araştırmalar

Birch ve Ladd'in (1997) tarafından yapılan ve öğretmen-öğrenci ilişkisinin (yakınlık, çatışma ve bağımlılık) çocukların okula uyumuna etkisinin incelendiği çalışmanın örneklem grubunu; anaokuluna devam eden 206 çocuk ve bu çocukların öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda; öğretmen-çocuk arasındaki ilişkinin çatışmalı, mesafeli olmasının, çocukların okula uyumlarını olumsuz yönde etkilediği bunun yanı sıra öğretmen-öğrenci arasındaki ilişkinin yakın olmasının çocukların okula uyumlarını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.

Yeo ve Clarke (2006) tarafından yapılan çalışmada, ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumlarının saptanması amaçlanmıştır. Singapur'da yapılan araştırmanın sonucunda; öğretmenleri tarafından okula uyumlu olarak belirtilen öğrencilerin akademik başarıları ve sosyal becerileri daha yüksek olarak belirlenmiştir.

Zupancic ve Kavcic (2011) tarafından yapılan çalışmada; öğrencilerin kişisel özellikleri (cinsiyet, bilişsel yetenek, annece-algılanan kişilik özellikleri), aile ortamı ve okulöncesi deneyimleri ile öğrencilerin okula sosyal uyumu, sosyal yeterliliği, utangaçlık ve saldırganlık davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi, 6 yaşında toplam 366 çocuk oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda; çocuğun, ailenin ve okul öncesi eğitimin birlikte, çocuğun sosyal uyumdaki varyansın % 19'unu açıkladığı belirlenmiştir. Ailenin çocuğuna karşı tutumunun, öğrencilerin okula uyumlarına etkisi olduğu ve okulöncesi eğitimi alan çocukların ilkökul kademesinde daha az uyum sorunuyla karşılaştığı saptanmıştır.

Wu ve diğerleri (2015) yaptıkları çalışmada, okul öncesi öğrencilerinin okula uyumlarının bazı değişkenler (öğretmen-öğrenci arasındaki ilişki, utangaçlık ve cinsiyet) açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu, Çin'in Shandong eyaletinin 3 kentinden 524 okul öncesi öğrencisi oluşturmaktadır. Verilerinin toplanması sürecinde annelerden çocuklarının utangaçlığı, okul beğenisi ve okuldan kaçması ile ilgili bilgilerin; öğretmenlerden ise, çocukların işbirlikçi ve bağımsız katılımlarını değerlendirmeleri ve algılanan öğretmen-öğrenci ilişkilerine dair bilgilerin elde edilmesi amaçlanmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda; utangaç-çekingen öğrencilerin öğretmen-öğrenci arasındaki yakınlığın ve okul sevgisinin düşük seviyede olduğu ancak okuldan kaçma durumunun yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca

öğretmen-öğrenci ilişkisi, cinsiyetin ve utangaçlık değişkenlerinin öğrencilerin okula uyumları üzerinde etkili faktörler olduğu saptanmıştır.

Correia ve Marques-Pinto (2016) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin okula hazır oluş ve okula uyumlarının belirlenmesi amacıyla okulöncesi eğitiminin değerlendirilmesi ve ilkokul öğretmenleri ile anne-baba görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Araştırma verileri; okul öncesi öğretmeni, sınıf öğretmeni ve velileri ile yapılan odak grup görüşmesi sonucu elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda; okul birinci sınıfa uyum süreciyle ilgili olarak öğretmenler, ebeveyn katılımı ve desteğinin, aile yapısına yönelik faktörlerin önemli olduğunu, ebeveynler ise okulun genel işleyişine, öğretmenin özelliklerine ve yöntemine vurgu yapmışlardır.

Kiuru ve diğerleri (2016) tarafından yapılan araştırmada, öğretmen ve anne desteğinin ilkokul birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin okula uyumları üzerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmeniyle iyi iletişim kuran öğrencilerin daha az uyum problemi yaşadıkları, bunun yanında anne-çocuk arasındaki iyi ilişkilerin ve iletişimin çocukların okula uyumlarını kolaylaştıran önemli bir faktör olduğu saptanmıştır.

Yi, Lau ve Power (2018) tarafından yapılan araştırmada, ilköğretime geçiş sürecinde anne katılımı ve okula uyum arasındaki ilişkinin ortaya konması amaçlanmıştır. Verileri farklı zaman dilimlerinde toplanmış olan araştırma; Çin'in Hong Kong eyaletinde yaşayan orta ve üst toplam 571 (ilk aşamada 324, ikinci aşamada 247) aileyle çalışılmıştır. Çocuklar anaokulunu bitirmeden yaklaşık üç ay önce birinci aşamada, ilkokula başladıktan üç ay sonra ise ikinci aşamada annelerden ve öğretmenlerden annelerin katılımı hakkında bilgi vermeleri istenmiş, ayrıca öğretmenler öğrencilerin okula uyumlarını değerlendirmişlerdir. Araştırma sonucunda; ilköğretime geçiş sürecinde anne katılımı ile öğrencilerin okula uyumları arasında olumlu yönde ilişkinin olduğu saptanmıştır.

2.1.3. İlkokula Farklı Yaşlarda Başlama Uygulamasına İlişkin Araştırmalar

Lois (1996) okula başlama yaşı ile hazırbulunuşluğun okuma ile ilişkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; Amerika'nın Chicago şehrinde 30 anaokulundaki 66-78 ay aralığındaki 56 öğrenci oluşturmuştur. Sonuç olarak da okula başlamada yaşın önemli bir faktör olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Stipek ve Byler (2001) yaptıkları çalışmada, anaokulu öğrencilerinin üçüncü sınıfa kadar akademik başarıları, sosyal becerileri, akademik katılımı, öğretmenlerle ilişkileri ve akademik becerilerini incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın örneklem grubunu; üç bölgeden beyaz, Afrikalı Amerikalı ve Hispanik (İspanyol) kökenli 237 düşük gelirli ailenin çocuğu oluşturmaktadır. Araştırmacılar, 3 yıllık bir süre zarfında başarı değerlendirme ve çocuk öz-değerlendirme programını, öğretmenler ise öğrencilerin akademik performanslarını değerlendiren anketleri tamamlamışlardır. Araştırma sonucunda; yaşı büyük olan okul öncesi öğrencilerinin yaşı küçük olan öğrencilere göre ilkokul akademik başarılarının daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

McBryde, Ziviani ve Cuskelly'nin (2004) okul öncesi dönemde ailenin ve öğretmenlerin okul olgunluğuna ve okul olgunluğunu belirleyen faktörlere etkisini belirlemeyi amaçladıkları çalışmalarında, 215 okul öncesi öğrencisi araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma verileri, okul öncesi öğretmenlerine ve velilere uygulanan; çocuğun mizacı, davranışları ve okula hazır oluşu ile ilgili anketlerden elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizi sonucu; yaşın, uyumluluğun, sosyal becerilerin okula hazır olma ile ilişkili olduğu belirlenmiştir. Öğretmenler, kızların erkeklere göre okula daha hazır olduğunu belirtmişlerdir. Buna göre çocuğun gelişiminin dışında bazı faktörlerin de okula hazır olma ile ilişkili olduğu belirlenmiştir.

McEwan ve Shapiro (2008) yaptıkları çalışmada, okula büyük yaşta kayıt yaptırmanın sonuçlarını incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışma sonuçlarına göre; 5 ve 6 yaş arası okula başlayan öğrencilerin, okula bu yaş aralığından 1 yıl sonra başlayan öğrencilere nazaran başarı düzeylerinin daha düşük olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin yaşının ilerlemesiyle bilişsel, fiziksel, sosyal ve dil becerileri bakımından daha olgun hale geldikleri, bu yüzden okul hayatında yaşça küçük öğrencilere göre daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Rodriguez (2016) yaptığı çalışmada, ilkokul birinci sınıf öğrencileri arasındaki yaş farklılıklarının öğrencilerin akademik başarıları üzerine etkisinin incelenmesi amaçlamıştır. Çalışma verilerine, 29 birinci sınıf öğrencisinin gözlemlenmesi ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucu ulaşılmıştır. Çalışma sonucuna göre, öğrencinin yaşı küçüldükçe öğretmen desteğine olan ihtiyacının da arttığı belirlenmiştir.

2.2. Türkiye’de Yapılan İlgili Araştırmalar

2.2.1. Okula Hazırbulunuşluğa İlişkin Araştırmalar

Esaspehlivan’ın (2006) yaptığı çalışmada, 78 aylık ve 68 aylık ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin ilkokula başlamaya yönelik yeterli hazırbulunuşluğa sahip olup olmadıkları belirlenmiştir. Çalışmanın örneklemi; İstanbul’un 6 farklı ilçesinde, 17 farklı ilkokulda ilkokul birinci sınıfa devam eden ve okul öncesi eğitimi tamamlayan veya tamamlamayan toplam 300 öğrenciden oluşmuştur. Çalışmanın sonucunda, 78 aylık öğrencilerin 68 aylık öğrencilere ve okulöncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin tamamlamayan öğrencilere göre okula hazırbulunuşluk düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Koçyiğit (2009) tarafından yapılan ve ilkokul öğrencilerinin okulöncesi eğitimi tamamlama durumlarına göre okula hazırbulunuşluklarının incelendiği araştırmaya, 14 sınıf öğretmeni ve 13 veliden oluşan toplam 27 kişi katılım göstermiştir. Araştırmaya katılan 27 kişi ile yapılan görüşmeler sonucu öğretmenler, hazırbulunuşluğu ilkokul birinci sınıf kazanımlarını yerine getirebilecek olgunluğa gelme olarak ifade ederken veliler ise hazırbulunuşluğu okula gidebilecek yaşa gelme olarak ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra katılımcılar; sosyal ve duygusal becerilerini, fiziksel ve zihinsel becerilerini, biyolojik yaşın uygunluğunu, sağlık durumunu ve öz bakım becerilerini hazırbulunuşluğun göstergesi olarak ifade etmişlerdir.

Başar (2013) yaptığı çalışmada, 60-66 ay aralığında ilkokula başlayan öğrencilerin kişisel öz bakım ve ilk okuma-yazma becerilerini öğretmen görüşlerine göre değerlendirmeyi amaçlamıştır. Çalışma, Uşak’ta görev yapan 26 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, 60-66 aylık öğrencilerin öz bakım becerilerini yerine getirme konusunda, okulun ilk haftalarında psikomotor becerisi olan kalem tutma, boyama, çizgi çalışması gibi etkinlikleri yerine getirmede zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ancak eğitim-öğretim süreci içerisinde psikomotor hazırbulunuşluk hususunda yaşanan problemlerin zamanla ortadan kalktığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, öğretmenler 60-66 ay aralığında yer alan öğrencilerin dikkat dağınıklığı yaşadıklarını, derslere motive olmakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin yaşanan bu zorluklar karşısında önerileri ise bu yaş aralığında yer alan öğrencilerin bir arada olduğu

sınıfların oluşturulması gerektiği ve okuma-yazma için uyum sürecinin daha uzun tutulması gerektiği belirtilmiştir.

Fidan, Taşçı ve Yılmaz'ın (2013) yaptığı çalışmada, ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 60-66 aylık öğrenciler hakkındaki görüşleri ele alınmıştır. Öğretmenler; bu öğrencilerin bilişsel, psikomotor ve kişisel becerileri yerine getirme konusunda yetersiz oldukları yönünde fikir belirtmişlerdir. Öğrencilerin bilişsel beceri gereken etkinliklerde zorlandıkları, küçük kas becerilerinin gelişmediğini ve tuvalet ihtiyacını giderme, kıyafetlerinin giyip çıkarma gibi öz bakım becerilerini yerine getirmede zorlandıkları belirtilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin çabuk sıkıldıkları, sınıf kurallarına uymada zorlandıkları, okul kavramı oluşmadığı, motivasyon eksikliği yaşadıkları, dikkat dağınıklığı yaşadıkları gibi okula uyum sorunları yaşadıkları belirtilmiştir.

Gümüş'ün (2013) okula hazır olma ile ilkokula başlama yaşı arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmasında; 72 aylıktan küçük olan çocukların ilkokula başlamasının doğru olmadığı belirtilmiştir. Çocukların ilkokula başlamadan önce mutlaka okul öncesi eğitimi almaları gerektiği ve 72 aydan öncede kesinlikle ilkokul birinci sınıfa başlanmaması gerektiği belirtilmiştir. 60-65 ay, 66-71 ay ve 72 ay ve üzeri yaş aralıklarında ilkokula başlayan çocukların farklı hazırbulunuşluk seviyelerine sahip oldukları, 72 aylıktan küçük olan çocukların küçük kas ve kaba kas becerileri gerektiren devinimsel becerileri yerine getirmede zorlandıkları ve bilişsel hazırbulunuşluk olarak da farklı seviyelerde oldukları belirtilmiştir. Öğretmenler bu uygulamanın devam etmesi halinde her yaş grubu için farklı sınıfların oluşturulması gerektiğini önermişlerdir.

Gündüz ve Çalışkan'ın (2013) 60-66, 66-72, 72-84 aylık öğrencilerin okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerini belirleme ve aralarındaki farklılıkları ortaya koymayı amaçlayan çalışmaları, toplam 205 (105 kız, 100 erkek) öğrenci ve 17 öğretmenle yürütülmüştür. Yapılan bu çalışma sonucu; bütün yaş gruplarının (60-66, 66-72, 72-84 ay) orta düzeyde okul olgunluğuna sahip olduğu bulunmuştur. Ancak 72-84 aylık öğrencilerin diğer yaş gruplarındaki öğrencilere göre okul olgunlukları daha yüksek bulunmuştur. 60-66 aylık öğrencilerin diğer yaş gruplarına kıyasla okuma-yazma becerilerini yerine getirmede zorlandıkları, bununla birlikte kavrama güçlüğü, parmak-kas gelişimi yetersizliği, yavaş öğrenme, çabuk yorulma ve kurallara uymama gibi sorunlar yaşadıkları belirtilmiştir.

Özenç ve Çekirdekçi (2013) tarafından yapılan araştırmada, 60-69 ay yaş aralığında olup ilkokula başlayan çocukların yaşadıkları sorunlar, İstanbul ili Anadolu yakasında görev yapan 111 ilkokul 1.sınıf öğretmenin görüşleri dikkate alınarak incelenmiştir. Yapılan çalışma sonucu öğretmenler; 60-69 ay aralığındaki öğrencilerin; bilişsel, psikomotor ve öz bakım becerileri ile toplumsal alanda yaşam açısından çeşitli zorluklar yaşadıklarını ve eğitim-öğretim ortamının fiziki şartlarından kaynaklı sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Öztürk ve Uysal (2013) yaptıkları çalışmada, 4+4+4 eğitim sistemiyle çocukların ilkokula başlama yaşının 60 aya kadar düşürülmesinin ve farklı yaş gruplarının bir arada öğrenim görmesinin ortaya çıkardığı sonuçları belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma verileri, Urfa, Bursa ve Diyarbakır ilinde görev yapan ve sınıfında farklı yaş grupları bulunan (60-66 ay ile 72 ay) 17 birinci sınıf öğretmeniyle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Buna göre; öğretmenler 60-66 aylık öğrencilerin, 72 aylık öğrencilere göre algılama ve anlama becerileri konusunda bazı sorunlar yaşadıklarını ifade etmişler ve bunun 60-66 aylık öğrencilerin, bilişsel hazırbulunuşluğunun yetersiz olmasından ve motivasyonlarının çabuk dağılmasından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra bazı öğretmenler, bu problemlerin kaynağı olarak okul öncesi eğitimi tamamlamama ve derslere karşı ilgisiz olma olarak göstermişlerdir. Ayrıca, 60-66 aylık öğrencilerin dil gelişimi açısından geride olduğu dolayısıyla bazı sesleri çıkarmada zorlandığı ve devinimsel becerileri yerine getirmede zorlandıkları belirtilmiştir.

Calp (2014) tarafından yapılan ve farklı yaş aralığındaki (60-71 ay ve 72-84 ay) birinci sınıf öğrencilerinin kalem tutma, derse katılma, okuma yazma ve akademik başarılarını karşılaştırmayı amaçlayan çalışmaya, 38 birinci sınıf öğretmeni ve 19 sınıf öğretmeni katılmıştır. Çalışmadan elde edilen verilere göre; 60-71 aylık öğrenciler ile 72- 84 aylık öğrenciler arasında derse katılım açısından herhangi bir farklılık belirlenmemiştir. Yazı kalitesi, yazma becerisi ve kalemi doğru tutma konusunda gruplar arasında belirgin bir farklılık belirlenmemişken; yaşça büyük olan grubun okuma becerileri konusunda daha iyi olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, yaşça büyük olan öğrencilerin akademik başarı olarak yaşça küçük öğrencilere göre daha başarılı olduğu buna rağmen öğrencilerin yarıdan fazlasının sınıf başarı ortalamasına yakın olduğu bulunmuştur. Bu bulgular doğrultusunda okula başlama kriteri olarak yaşın önemli bir

etken olduğu, ancak sosyal, psikolojik ve fizyolojik olgunlaşma ve hazır olmanın da önemli etkilerinin olabileceği belirtilmiştir.

Dirlik (2014) tarafından yapılan ve ilkokul birinci sınıfa 60-66 ay aralığında başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşluğu ve sosyal uyum düzeylerinin incelenmesinin amaçlandığı çalışmanın örneklem grubunu; 283 birinci sınıf öğrencisi ve 9 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada elde edilen veriler “Marmara Üniversitesi Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sonucuna göre, farklı yaşlarda yer alan öğrencilerin bir arada öğrenim görmesi yaşça küçük olan 60-66 aylık öğrencileri sosyal-duygusal yönden olumsuz etkilemiştir. Ayrıca, 60-66 aylık çocukların okula hazırbulunuşluk bakımından da uygun olmadığı belirlenmiştir.

Duman'ın (2014) yaptığı çalışmada, birinci sınıfa farklı yaşlarda başlama imkanı sunan uygulama sonucu ilkokula erken yaşta başlayan öğrencilerin ilk okuma-yazma sürecindeki durumlarını belirlemek amaçlanmıştır. Bu çalışmada veriler, Çanakkale ilinin Ezine ilçesinde farklı yaşlarda okula başlayan 62 birinci sınıf öğrencisi gözlemlenerek elde edilmiştir. Ayrıca farklı yaş grupları aralığında (60-68 ay, 69-72 ay ve 73 ve üzeri) bulunan dörder öğrencinin toplam 12 veli ve 3 sınıf öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Buna göre ilk okuma-yazma becerisinin yaş büyüdükçe arttığı ancak bu becerinin sadece yaşa bağlı olarak artmadığı bununla birlikte aile durumu, gelişim durumu, ön yaşantılar ve hazırbulunuşluk gibi faktörlerin de etkili olduğu belirlenmiştir.

Durna (2014) yaptığı çalışmada, 60-66 ay ve 67 ve üzeri ay aralığında ilkokula başlayan birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma-yazma dersi öğretimi kazanımlarını ve okul yaşantıları sürecinin performans yönünden öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesini amaçlamıştır. Ayrıca, okuma-yazma öğretimi için kritik yaş belirleme ve öğretim sürecinde öğretmen, öğrenci ve velinin karşılaştığı sorunları ortaya koyma amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; 60-66 aylık öğrencilerin eğitim-öğretim yılı sonunda istenilen kazanımlara ulaşamadığı, 67 ve üzeri ay aralığında olan öğrencilerin ise bu hedeflere 60-66 aylık öğrencilere göre daha çok ulaştığı belirlenmiştir.

Oğul'un (2014) okulöncesi eğitim kurumuna devam eden öğrencilerin okula hazırbulunuşlukları ile duygu bilgisi arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yaptığı

çalışmaya, Adana il merkezinde bulunan okul öncesi öğretim kurumuna devam eden 60-78 aylık 303 öğrenci, onların ebeveynleri ve öğretmenleri katılmıştır. Elde edilen verilere göre; araştırmaya katılan öğrencilerin okula hazır olduğu ancak 6 yaş grubundaki çocukların daha küçük yaş grubundaki çocuklara göre okula daha hazır olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun duyguları anlama konusunda zorluk yaşamadığı ancak yaş arttıkça duyguları anlama becerilerinin de arttığı belirlenmiştir.

Özcan (2014) tarafından yapılan çalışmada, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin bilişsel hazırbulunuşluk düzeyinin okuma yazma öğrenme üzerine etkisini incelenmiştir. Araştırmaya, Eskişehir ili Odunpazarı ilçesine bağlı İsmet İnönü İlkokulu'nda öğrenim gören 51 birinci sınıf öğrencisi katılmıştır. Elde edilen veriler sonucu, okul öncesi eğitimi alma ve okula başlama yaşının artmasının okula hazırbulunuşluk üzerine olumlu bir etkisinin olduğu ve hazırbulunuşluğun okuma yazma becerileri üzerine olumlu katkısının olduğu bulunmuştur. Ancak 69-72 aylık ile 73-80 aylık öğrenciler arasında anlamlı bir fark belirlenmemiştir. Bunun yanı sıra öğrencinin cinsiyet ve anne-baba eğitim düzeyinin okul olgunluğu üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamıştır.

Polat, Küçüköğlü, Niran, Ünsal ve Yıldız'ın (2014) yapmış oldukları çalışmada, 54-66 aylık çocukların anasınıfı dönemi boyunca okula hazır oluşunu ve okula uyum düzeylerini incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışmaya 54-66 aylık 22 anaokulu öğrencisi katılmıştır. Bu çalışma sonucu; okula uyum konusunda okula hazırbulunuşluğun önemli bir faktör olduğu görülmüştür. Anasınıfından yüksek hazırbulunuşluk düzeyine sahip olarak ilkokul birinci sınıfa gelen öğrencilerin okula daha hızlı ve olumlu bir şekilde sosyal uyum gösterdikleri belirlenmiştir.

Uzun ve Alat (2014) tarafından yapılan çalışmada, 4+4+4 eğitim sistemi ve ilkokula başlama yaşına göre öğrencilerin hazır bulunuşlukları ile ilgili ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin görüşleri alınmıştır. Maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılan araştırmanın örneklem grubunu, Samsun ilinde görev yapan 20 ilkokul birinci sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Öğretmenler, yaşça küçük öğrencilerin kalem tutma, sırada oturma, çantalarını taşıma, makasla kâğıt kesme, kemerini-düğmesini açıp kapatma ve merdiven inip çıkma gibi fiziksel gelişim alanına ilişkin sorunlar yaşadıklarını, ayrıca

dikkatlerini bir noktada toplama, akılda tutma, renk, sayı, büyük-küçük gibi belirli kavramları bilmeme gibi bilişsel gelişim alanına ilişkin sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra, öğretmenler öğrencilerin anneden ayrılıp okula gelememe, sorumluluk alamama ve sorumluluğunu yerine getirememe, nasıl iletişim kurulması gerektiğini bilmeme, dürtüsel hareket etme gibi sosyal duygusal gelişim alanına ilişkin sorunlar yaşadıklarını, ayrıca tuvalet ihtiyaçlarını giderememe, altına kaçırma gibi öz bakım becerilerinde sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Çakıcı (2015) yaptığı çalışmada; erken yaşta ilkokula başlama olanağı sunan 4+4+4 eğitim sisteminin ortaya çıkardığı sonuçları, farklı yaş aralığında yer alan öğrencilerin aynı sınıf ortamında olmasının sonuçlarını incelemeyi amaçlamıştır. Ayrıca, 60-72 ay aralığında ilkokul 1.sınıfa başlayan öğrencilerin hazır bulunuşlukları ile ilgili öğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçlayan çalışmaya; İstanbul ili Maltepe, Kartal ve Tuzla ilçelerinde görev yapan 305 birinci sınıf öğretmeni katılmıştır. Bu araştırma sonucuna göre, 60-72 aylık ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin bilişsel hazır bulunuşlukları, dil gelişimleri, öz bakım becerileri, sosyal ve duygusal gelişim alanlarına göre gelişimlerinin yetersiz olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin 60-72 aylık öğrencilerin motor gelişimi alanındaki hazır bulunuşlukları hakkındaki görüşleri en yüksek puanlara sahiptir. Buna rağmen öğretmenler, öğrencilerin yazı yazma gibi etkinliklerde çabuk yorulduklarını belirtmişlerdir.

Kahramanoğlu, Tiryaki ve Canpolat (2014) tarafından yapılan çalışmada, ilkokula yeni başlayan 60-66 aylık çocukların okula fiziksel, zihinsel, duygusal hazır oluşları ve dil gelişimleri öğretmen görüşlerine dayalı olarak incelenmiştir. Çalışmanın örneklemini, Hatay ili merkez ilçesinde bulunan farklı okullarda görev yapan 25 birinci sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın sonucunda, 60-66 aylık çocukların bilişsel, duygusal, psikomotor ve öz bakım becerileri konusunda bazı sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. 60-66 aylık çocukların psikomotor hazır bulunuşluk bakımından; küçük kas becerilerinin gelişmediği ve okulun, sınıfın fiziki ortamına uyum sağlamada zorluklar yaşadıkları belirlenmiştir. 60-66 aylık çocukların kişisel ihtiyaçlarını giderme konusunda zorlandıkları özellikle de tuvalet alışkanlığı kazanmada sorunlar yaşadıkları belirtilmiştir. Öğretmenler, okul kavramını algılamada zorlanan 60-66 aylık öğrencilerin algılama, dikkat dağınıklığı, çabuk unutma ve öğrenme zorluğu gibi bilişsel zorluklar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler, öğrencilerin çekingen kaldığını, bu yüzden

kendini ifade etme, sosyalleşme, başkalarıyla iletişime geçme gibi iletişim problemleri yaşadıklarını, bununla birlikte özellikle de okuma-yazmayı öğrenmede önemli olan sesleri ayırt etme, telaffuz edebilme ve sesleri algılayıp yazabilmede problemler yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, 60-66 aylık öğrencilerin duyuşsal olarak da hazır olmadığı belirtilmiştir. Öğrencilerin duygularını belirtme ve başkalarının duygularını anlama, derslere karşı ilgisiz kalma, aileden ayrılmak istememe ve akran zorbalığı gibi duyuşsal sorunlar yaşadıkları ifade edilmiştir.

Sağ, Arslan ve Karataş (2015) tarafından yapılan çalışmada, birinci sınıfa devam eden 67-78 aylık ve 81-89 aylık öğrencilerin yazma becerilerini incelemek amaçlanmıştır. Çalışmaya 67-78 aylık 20, 81-89 aylık 22 birinci sınıf öğrencisi katılmıştır. 67-78 aylık ve 81-89 aylık öğrenciler arasında kompozisyon yazma becerileri arasında farklılık olmadığı görülmüştür. Ancak yaşça büyük olan öğrencilerin cümle bilgisi, kelime, cümle ve metin özellikleri açısından puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tatal ve Oral (2015) yaptıkları çalışmada; ilkokula başlama yaşının öğrencilerin ilk okuma-yazma başarılarına etkisini incelenmeyi amaçlamışlardır. Çalışmanın örneklemini; Diyarbakır ili merkez Kayapınar ilçesinden seçilen beş farklı ilkokulda öğrenim gören 432 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucu elde edilen veriler ışığında; 60-66 aylık öğrencilerin diğer yaş gruplarına (67-72 aylık ve 73 ve üstü aylık) göre ilk okuma yazma becerileri ve okuduğunu anlama becerileri konusunda daha az başarılı oldukları belirtilmiştir. Ayrıca, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin ilk okuma-yazma ve okuduğunu anlama konusunda okul öncesi eğitimi almayan öğrencilere göre daha başarılı oldukları bulunmuştur.

Uzun (2015) tarafından yapılan çalışmada, okul öncesi eğitimine devam eden 60-69 aylık çocukların okula hazırbulunuşluk düzeylerinin artırılması ve okula uyumlarının geliştirilmesi için hazırlanan “Okula Hazırız” adlı eğitim programının etkisinin incelenmesi ve ilkokula başlayacak olan çocukların okula hazırbulunuşluklarını, okula uyumlarını ve genel gelişim düzeylerini yordayan faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda; 60-69 aylık öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerini anlamlı bir şekilde yordayan değişkenlerin anne eğitim düzeyi, çocuğun yaşı, ailenin gelir düzeyi olduğuna ulaşılmıştır. Araştırmada

genel gelişim düzeylerini yordayan değişkenlerin ise devam edilen okul türü, yaş, anne-baba eğitim düzeyi olduğu bulunmuştur. Ayrıca, öğrencilerin okula uyum düzeylerini ise yaş, devam edilen okul türü ve anne eğitim düzeyinin yordadığı saptanmıştır.

Zelyurt ve Özel'in (2015) yaptıkları çalışmada, sınıf öğretmenlerinin ilkokula 72 ay ve altındaki yaşlarda başlayan öğrencilerin okula uyumu, fiziksel gelişimi ve uygulanan program hakkında görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini; Malatya il merkezinde bulunan 185 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. 72 ay altı öğrencilerin tuvalet ihtiyaçlarını tek başlarına halledemedikleri, bazı okul kurallarını bilmedikleri, görsel hafızalarının gelişmediği, dikkat dağınıklığı yaşadıkları ve çevre ile iletişime geçmekte zorlandıkları görülmüştür. 72 aylıktan yaşça küçük olan öğrencilerin okula uyum sorunları yaşadıkları ve yaşça büyük olan arkadaşlarıyla anlaşamadıkları belirlenmiştir. Öğretmenler, gözlemleri sonucunda 72 aydan küçük öğrencilerin ilkokula başlamasının uygun olmadığını belirtmişlerdir.

Yüce'nin (2016) yaptığı çalışmada, ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimini yürütebilme yeterliklerini, okul olgunluğu göz önünde bulundurularak incelenmiştir. Çalışmaya; Antalya ili Aksu ilçesinde 5 farklı ilkokulda görev yapan 20 birinci sınıf öğretmeni katılmıştır. Bu çalışmaya göre öğretmenler; okuma-yazma öğretiminde fiziksel ve bilişsel hazırbuluşluğun ve okul öncesi eğitimi almanın önemli olduğundan bahsederlerken duygusal ve sosyal gelişimi okuma-yazma öğrenme ile ilişkilendirmemişlerdir. Okuma yazma sürecinde ortaya çıkan sorunların velilerin ilgisizliğinden, kullanılan yöntemden ve çocuğun yaşından kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Akay (2017) tarafından yapılan ve anaokuluna, ilkokul birinci sınıfa devam eden 60-71 aylık çocukların zihinsel ve dil gelişimleri açısından okula hazır oluş düzeylerini incelemeyi amaçlayan çalışmaya, İstanbul ilinde bulunan anaokuluna ve birinci sınıfa devam eden 343 çocuk katılmıştır. Anaokuluna devam eden ve ilkokuluna devam eden 60-65 aylık öğrenciler ile 66-71 aylık öğrenciler kendi arasında karşılaştırılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre; anaokuluna devam eden 66-71 aylık öğrencilerin okula hazır oldukları ancak ilkokula devam eden 60-65 aylık öğrencilerin okula hazır olmadıkları görülmüştür.

2.2.2. Okula Uyum Sorunlarına İlişkin Araştırmalar

Balkaya'nın (1998) anaokuluna başlayan çocukların okula uyum ve kişilik özellikleri ile ebeveyn tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesinin amaçlandığı çalışmaya; Ankara il merkezinde öğrenim gören 200 anaokulu öğrencisi, velileri ve öğretmenleri katılmıştır. Araştırma verileri "Aile Hayatı ve Çocuk Yetiştirme Tutumu Ölçeği", "Ayrılık Kaygısı Ölçeği" ve "Aile Bilgi Formu" kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda; 5-6 yaşında, tek kardeş olan ve kaygı düzeyi yüksek olan çocukların ebeveynlerinden ayrılma kaygısı yaşadıkları ve sürekli olarak ebeveynlerinin ne zaman geleceğini sordukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yeşil (2008) tarafından yapılan ve ilköğretim birinci sınıf öğretmenleri görüşleri alınarak okul öncesi eğitimi almış ve almamış öğrencilerin okula uyumlarının karşılaştırılmasının amaçlandığı çalışmaya; İstanbul ili Bağcılar, Bakırköy ve Bahçelievler ilçelerindeki ilköğretimde görev yapan 213 sınıf öğretmeni katılmıştır. Okul öncesi eğitim alıp almama durumunun, okula uyum sürecini nasıl etkilediğini belirlemeye yönelik öğretmenlere anket uygulanmıştır. Anketten elde edilen verilerin analizi sonucunda, okul öncesi eğitimi alan çocukların okul öncesi eğitimi almayan çocuklara göre okula uyumları daha yüksek düzeyde belirlenmiştir.

Akçınar (2012) tarafından yapılan araştırmada ailenin ekonomik durumu, ebeveyn tutumu ve çocukların sosyo-davranışsal gelişim özellikleri ile çocukların okula uyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 6 yaş grubu 655 çocuk ve anneleri oluşturmaktadır. Veriler, Türkiye'de Erken Çocukluk Gelişimsel Ekolojiler Araştırması (ECDET) katılımcılarından alınan anne raporları aracılığı ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda, yüksek sosyo ekonomik durumun, uygun ebeveyn disiplin stratejilerinin ve çocuklardaki yüksek sosyo-davranışsal yetkinlik düzeylerinin okula uyumu olumlu yönde etkilediği saptanmıştır.

Topçu (2012) tarafından ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okul öncesi eğitimi alıp alma durumlarının okula uyum ve Türkçe dil becerilerinin üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılan çalışma, Diyarbakır ili Kocaköy ilçesinde öğrenim gören 205 (109 kız ve 96 erkek) birinci sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmada elde edilen veriler, "Okul Uyumu Öğretmen Değerlendirme Ölçeği" ve "Okuma Yazma Becerileri Ölçeği" kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, okul öncesi

eğitimi alan öğrencilerin birinci sınıfa uyum düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Okul öncesi eğitimi alan çocukların; dinleme, konuşma, okuma, yazma becerilerinin okul öncesi eğitimi almayan çocuklardan daha yüksek olduğu; okula uyum ve okuma yazma becerilerinin cinsiyete göre değişmediği saptanmıştır. Cinsiyet, kardeş sayısı ve anne eğitim düzeyi değişkenlerinin dinleme, konuşma, okuma ve dikte ve yazma becerileri üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı ancak baba eğitim düzeyinin etkili olduğu belirlenmiştir.

Ensar ve Keskin (2014) tarafından yapılan ve ilkokul birinci sınıfa 60-66 ay ile 66-72 ay aralığında başlayan çocukların sosyal-duygusal uyum düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesinin amaçlandığı araştırmanın örneklemini, İstanbul İli Sultangazi İlçesinde öğrenim gören 609 ilkokul birinci sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma verileri, "Marmara Sosyal Duygusal Uyum Ölçeği" ve "Öğrenci Kişisel Bilgi Formu" kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, 60-66 aylık çocukların 66-72 aylık çocuklara kıyasla sosyal duygusal uyum düzeylerinin daha düşük olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin okul öncesi alma durumlarına göre sosyal duygusal uyum düzeyinin okul öncesi alanlar lehine yüksek olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte, ailenin gelir düzeyi arttıkça çocukların sosyal duygusal uyum düzeylerinin de arttığı ancak cinsiyete göre anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Işıkoğlu, Erdoğan ve Şimsek (2014) tarafından yapılan ve ilkokula farklı yaşlarda başlayan çocukların okula uyum süreçleri ve bu çocukların velileri ile öğretmenlerinin okula uyum sürecindeki deneyimlerinin incelenmesinin amaçlandığı araştırmanın örneklemini, Denizli il merkezinde üç farklı sosyo-ekonomik kategoriye temsil eden okullarda öğrenim gören 85 çocuk, 3 öğretmen ve 10 veli oluşturmuştur. Araştırma sonucunda, küçük yaşta okula başlamanın ve okulun fiziki koşullarının yetersiz olmasının okula uyum süreci üzerine olumsuz etki yarattığı, okul öncesi eğitimi almanın ise olumlu bir etki oluşturduğu belirlenmiştir.

Özarslan'ın (2014), 60-71 ve 72-84 aylık öğrencilerin okula olgunluk düzeyleri, okula uyum ve sınıf yönetimi sorunlarının belirlemesini amaçladığı çalışmasında, araştırmanın örneklemini Tekirdağ il merkezinde birinci sınıfa yeni başlamış 64 çocuk ve 133 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma verileri, "Bahçeşehir Okula Hazırlık Testi (BOHT)" ve "Öğretmen Sınıf Yönetimi-Çocukların Okula Uyum

Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada, 72-84 aylık çocukların ilkokula akademik olarak hazır olduğu ancak 60-71 aylık çocukların okula hazır bulunuşluklarının desteklenmesi gerektiği belirlenmiştir. 72-84 aylık çocukların “örüntü oluşturma”, “ses bilgisi”, “renk”, “şekil” ve “toplam” puanları 60-71 aylık çocuklara göre daha yüksek bulunmuştur. Öğretmen görüşlerine göre; 72-84 aylık çocukların okula uyum ve sınıf yönetimi konularında, 60-71 aylık çocuklara göre daha az sıkıntı yaşadıkları belirtilmiştir.

Yoleri ve Tanış (2014) tarafından yapılan ve ilkokul birinci sınıfa devam eden öğrencilerin bazı değişkenlere göre okula uyum düzeylerinin incelendiği çalışmanın örneklemini, Uşak il merkezinde birinci sınıfta öğrenim gören 286 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri “Kişisel Bilgi Formu” ve “Walker-McConnell Sosyal Yeterlik ve Okul Uyum Ölçeği” kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, okula 7 yaşında başlayan çocukların 5 yaşında başlayan çocuklara göre, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre okula uyum düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gedik (2015) yaptığı çalışmada, 60-66 aylık çocukların öğretmen görüşlerine göre okula uyum düzeylerini incelemiştir. Çalışmanın örneklemini, İstanbul ili Fatih ilçesindeki 112 1.sınıf ve 2.sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, okul öncesi eğitimi alan 60-66 aylık öğrencilerin almayan öğrencilere göre okula daha iyi uyum sağladıkları belirlenmiştir.

Ateş’in (2016) ilkokul birinci sınıfa devam eden öğrencilerin okula uyumlarını etkileyen faktörleri incelediği çalışmanın örneklemini, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Ankara İli Çubuk İlçesinde görev yapmakta olan 105 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri, “kişisel bilgi formu” ve araştırmacı tarafından geliştirilen anket öğretmenlere uygulanarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumlarına etki eden en önemli faktörün öğretmen-öğrenci arasındaki iletişimin, en düşük faktörün ise öğrenci cinsiyetinin olduğu belirlenmiştir.

Güler (2016) tarafından yapılan ve birinci sınıf öğrencilerinin ilkokula başlama yaşlarına göre okula uyum ve okuma-yazma becerilerinin incelenmesinin amaçlandığı çalışmanın araştırma grubunu, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Ordu

ilinde iki resmi ilkokulda öğrenim gören 337 birinci sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, “Kişisel Bilgi Formu”, “Okul Uyumlu Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeği”, “Okuma Becerisi Ölçeği” ve “Dikte ve Yazma Becerisi Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, öğrencinin okula başlama yaşı ilerledikçe okula uyum sorunlarının azaldığı ve okuma-yazma becerilerinin arttığı belirlenmiştir. Kız öğrencilerin okula uyum düzeyleri erkek öğrencilere göre daha yüksek bulunurken okuma yazma becerilerinde cinsiyete göre herhangi bir farklılık bulunmamıştır. Okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin hem okula uyum düzeyleri hem de okuma yazma becerilerinin okul öncesi eğitimi almayan öğrencilere göre daha yüksek çıktığı belirlenmiştir. Ayrıca, anne ve baba eğitim düzeyinin yükselmesi, öğrencinin hem okula uyum düzeyini hem de okuma yazma becerilerini olumlu yönde etkilemektedir. Öğrencilerin, okula uyum düzeyleri ile okuma yazma becerileri arasındaki ilişkiye bakıldığında, okula iyi uyum sağlayan öğrencinin okuma yazma becerisinin de iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.2.3. İlkokula Farklı Yaşlarda Başlama Uygulamasına İlişkin Araştırmalar

Karbuğa (2011) yaptığı çalışmada, ilkokul birinci sınıfa başlama yaşının ilkokul okul yöneticilerinin ve öğretmenlerinin görüşlerine göre incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın örneklem grubunu, Erzurum ilinin 10 ilçesinden 178 öğretmen ve 55 idareci olmak üzere toplam 232 katılımcı oluşturmaktadır. Araştırma verileri, uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu ile toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, ilkokul birinci sınıfa başlayacak öğrencinin, sadece takvim yaşına bakılmaması, öğrencinin, sosyal, fiziksel, zihinsel hazır bulunuşluğunun da dikkate alınması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Dağlı (2012) tarafından yapılan çalışmada, ilkokul birinci sınıfa başlama yaşı ile üçüncü sınıf öğrencilerinin Türkçe, matematik ve hayat bilgisi derslerindeki başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubu; 2008-2009 eğitim-öğretim yılında ilköğretim birinci sınıfa başlamış ve e-okul sisteminde üçüncü sınıfa kadar verileri bulunan Afyon ili merkez ilçelerinde öğrenim gören toplam 4433 öğrenci oluşturmuştur. E-okul sisteminden öğrencilerin doğum tarihleri, cinsiyetleri, anaokuluna ne kadar devam ettiği ve matematik, Türkçe, ve hayat bilgisi notları elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; çalışmada ilkokula 69-80 ay

aralığında başlayan çocukların büyüdükçe başarılarının arttığı, ilkokula 81 aylık ve üstü başlayan çocukların başarılarının 69-80 aylık çocuklara göre düşük çıktığı belirlenmiştir. İllokula 78-80 ay aralığında başlayan öğrencilerin başarıları ise tüm gruplardan yüksek olduğu belirlenmiştir.

Boz ve Yıldırım (2014) tarafından yapılan ve 4+4+4 eğitim sisteminde ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin karşılaştıkları sorunları ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmanın verileri; Ankara ve Antalya illerinden 301 sınıf öğretmeninden anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda; 60-65 aylık çocukların 66-71 aylık çocuklara göre daha fazla sorunla karşı karşıya kaldıkları bulunmuştur.

Doğan ve Kılınç (2013) tarafından yapılan çalışmada, 4+4+4 eğitim sistemi ile ilgili öğretmen ve velilerden elde edilen verilerin analiz sonucunda; 60-66 aylık çocukların fiziksel olarak küçük olması nedeniyle tuvalet ve lavabo kullanımında sorun yaşayabilecekleri ancak bunun yanı sıra okula erken yaşta başlama, hayata daha erken atılma ve sosyal çevre edinmek gibi konularda da olumlu katkılarının olacağı belirtilmiştir.

Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013) tarafından yapılan çalışmada, okul yöneticilerinin görüşlerine göre 4+4+4 eğitim-öğretim uygulamasının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmaya 17 okul yöneticisi katılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen verilerin analizi sonucunda; okula başlama yaşının 72 ay olması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Tutal (2013) tarafından yapılan çalışmada, okula başlama yaşının ilk okuma-yazma başarısına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu, Diyarbakır ili Kayapınar ilçesi beş farklı ilkokulun birinci sınıflarında öğrenim gören toplam 432 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın veri toplama araçlarını; öğrenci bilgi formu, okuma ölçeği, yazma ölçeği ve okuduğunu anlama testi oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda, 67-72 aylık ile 73 aylık ve üzeri olan öğrencilerin ilk okuma başarılarının ve okuduğunu anlama başarılarının 60-66 aylık öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmüştür. 73 aylık ve üzeri olan öğrencilerin ilk yazma becerileri 60-66 aylık öğrencilerden daha yüksek olduğu, okul öncesi eğitim alanların ilk okuma yazma ve okuduğunu anlama puanları ise almayanlara göre daha yüksek olduğu ve cinsiyet açısından öğrencilerin aldığı puanlar arasında fark olmadığı belirlenmiştir.

Arı (2014) yaptığı çalışmada, öğretmen görüşlerine göre ilkokula başlama yaşının değerlendirilmesini amaçlamıştır. Eskişehir il merkezinde, 15 ilköğretim okulunda görev yapan 50 gönüllü birinci sınıf öğretmeni çalışmanın örneklem grubunu oluşturmuştur. Araştırma bulgularına göre; ilkokula farklı yaşlarda başlanmasının öğrenciler arasında yaş farklılıklarına neden olduğu için birçok sorunla karşılaşılmasına neden olduğu belirtilmiştir. Uygulamanın öğrencilerin fiziksel, bilişsel ve zihinsel gelişimini olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Öğretmenler, ilkokula başlama yaşı için 6 yaşının uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Aslan (2014) yaptığı çalışmada, ilkokul birinci sınıfa 60-72 ay aralığında başlayan çocukların aynı sınıfta olmalarının ne gibi sorunlara yol açtığını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini; Bitlis ili merkez ve Adilcevaz, Ahlat, Güroymak, Hizan, Mutki, Tatvan ilçelerinde görev yapan toplam 350 birinci ve ikinci sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Çalışma sonuçlarına göre; 60-72 aylık çocukların zihinsel, sosyal, bedensel, duygusal açıdan okul için yeterli olgunluğa ulaşmadığı, dolayısıyla takvim yaşı olarak ilkokula başlamaya uygun olmadığı belirlenmiştir. 60-72 aylık çocukların; öğretmenleri ve arkadaşlarıyla sağlıklı iletişim kuramadıkları, aileden ayrılmak istemedikleri, yazma becerisi konusunda zorlandıkları, müfredatın çocuğun seviyesine uygun olmadığı ve öz bakım becerilerini yapamadıkları tespit edilmiştir. Öğretmenler 60-72 aylık çocuklara uygun hitap edebilme adına çocukların seviyesine indiklerini belirtmişlerdir. Farklı yaş grubu aralığında yer alan çocukların aynı sınıfta olması bazı problemlere neden olduğu, bu yüzden aynı yaş grubu aralığındaki çocukların bir sınıfta olması gerektiği belirtilmiştir. Özellikle de 60 aylık çocukların anasınıfına gitmesi gerektiği belirlenmiştir. Ayrıca, ilkokula başlarken sadece yaşın kriter olarak alınmaması gerektiği, bunun yanı sıra okula olgunluk testleri ile çocukların hazır bulunuşluk durumlarının değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Boz ve Yıldırım (2014) yaptıkları çalışmada, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasında ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı zorlukları ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırma sonuçlarına göre; ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin en çok 60-65 aylık öğrencilerin öğretiminde güçlük çektikleri, bu çocukların okula uyum sorunu yaşadıkları, akademik olarak başarısız oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca 60-65 aylık öğrencilerin küçük kas becerilerinin okula hazır olmadığı ve öz bakım becerilerinin gelişmediği belirtilmiştir.

Epçaçan (2014) yaptığı araştırmada, ilkokul öğretmen ve yöneticilerinin 4+4+4 eğitim sistemi hakkındaki görüşlerini belirlemeyi ve öğretmen görüşlerine göre ilkokula başlama yaşında meydana gelen değişikliğin olumlu veya olumsuz sonuçlarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın örneklem grubu; Siirt ili merkezinde görev yapan 475 öğretmen ve 60 okul yöneticisi olmak üzere toplam 535 katılımcıdan oluşmaktadır. Karma araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada hem anket hem de görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen verilere göre; ilkokula başlama yaşına göre çocukların kendi yaş aralığında buldukları sınıflarda öğrenim görmesi gerektiği, okula başlama yaşının yükseltilmesi gerektiği, okul öncesi eğitiminin zorunlu kılınması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Sirem (2014) tarafından yapılan ve 4+4+4 eğitim-öğretim sisteminin ilk okuma-yazma öğretim sürecine etkilerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı çalışmanın örneklemini, Düzce ilinde görev yapan 289 birinci ve ikinci sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen "Sınıf Öğretmenlerinin İlk Okuma Yazma Öğretim Sürecine Yönelik Görüşleri Anketi" uygulanmıştır. Araştırma verilerine göre; 60-66 aylık çocukların okula uyum sorunları yaşadıkları, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre ilk okuma-yazma öğretiminde daha başarılı oldukları, ilkokula erken başlama uygulamasının ilk okuma-yazma sürecini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Uslu (2014) tarafından yapılan ve farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesinin amaçlandığı bu çalışma; 2012-2013 öğretim yılında İstanbul'da Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 7 resmi ilköğretim okulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, öğretmenlerle yapılan görüşmelerle elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilere göre; okuma yazma öğretim sürecinde öğretmenlerin bazı sorunlarla karşılaştıkları ve bu sorunların evde ve okulda uygulanan yöntemin birbirinden farklı olması, çocukların el kaslarının gelişmemiş olması, okul ve sınıf donanımlarının yetersiz olması gibi nedenlerden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çiftçi (2017) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin ilkokul birinci sınıfa başlama yaşı ile Türkçe ve matematik derslerindeki akademik başarıları arasındaki

ilişkinin öğretmen görüşlerine göre ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu; Batman ili Kozluk ilçesine bağlı ilkokullarda öğrenim gören 9 ilkokuldan toplam 320 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; "Türkçe ve matematik dersi 1. sınıf kazanımlarına ulaşma durumunu değerlendirme ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; 72 ay ve üzeri yaş aralığında okula başlayan çocukların Türkçe ve matematik derslerindeki akademik başarıları, 60-65 ay aralığında okula başlayan çocuklara göre daha yüksek bulunmuştur. 60-71 ay yaş aralığında olan kız çocukları ve okul öncesi eğitimi alan çocukların akademik başarıları daha yüksek bulunmuştur.

Cimem (2017) tarafından yapılan araştırmada, ilkokul ikinci sınıf öğrencilerinin ilkokula başlama yaşlarına göre okuma hızları, becerileri ve okuduğunu anlama düzeyleri ile öğretmenlerin ilkokula başlama yaşına ilişkin görüşleri ve ebeveynlerin çocuklarını ilkokula erken başlatma gerekçelerini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın örneklem grubu; 2013-2014 eğitim öğretim yılı İstanbul ilinde ilkokul 2. sınıfa devam eden 637 öğrenci; 94 sınıf öğretmeni ve 197 veliden oluşmaktadır. Araştırma verileri; "Araştırmada Okuma Hızı ve Okuduğunu Anlama Testi", "Demografik Bilgi ve Anket Formu" ve "Öğretmen Bilgi Formu" kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma bulgularına göre; 72-77 aylık öğrencilerin diğer yaş gruplarına göre okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeyi daha yüksek bulunmuştur. Okuma hızı arttıkça da okuduğunu anlama düzeyi artmaktadır. 72 aydan önce okula başlamayı doğru bulmayan öğretmenler; çocukların motor becerileri ve bilişsel olarak okula hazır olmadıklarını belirtmişlerdir.

Dağ (2017) tarafından yapılan çalışmada, ilkokula farklı yaşlarda başlayan çocukların akademik başarı ve sosyal becerileri düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu, Adıyaman ili Sincik ilçesinde bulunan 27 ilkokuldan 483 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın sonucunda, dördüncü sınıfa devam eden öğrenciler arasında ilkokul birinci sınıfa 60-66 aylıkken başlayan çocukların diğer yaş gruplarındaki çocuklara göre akademik başarı olarak daha düşük düzeyde oldukları belirlenmiştir. Ayrıca, 60-66 aylık çocukların sosyal beceri olarak da diğer yaş gruplarına göre de daha geride oldukları belirlenmiştir.

Turan (2018) yaptığı çalışmada, ilkokula erken yaşta başlayan çocukların akademik başarısının ne yönde etkilendiğini ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu çalışmanın örneklem grubunu, Kahramanmaraş ili Afşin ilçesinde 2012 yılında farklı yaşlarda ilkokul birinci sınıfa başlayan ve 2016 yılında mezun olan 364 dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Veriler e-okul sistemi üzerinden elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; 60-66 aylık çocukların akademik başarısı, 67-72 aylık çocuklara göre daha düşüktür. Buna göre 67-72 aylık çocukların okula hazır bulunuşluğunun ve okula uyumunun daha iyi olduğu düşünüldüğünde, ilkokul birinci sınıfa başlaması daha avantajlı olduğu görüşü belirlenmiştir.

İlgili araştırmalar incelendiğinde, öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerini inceleyen çalışmalarda verilerin genellikle nitel veri yöntemiyle, ebeveyn ve öğretmen görüşleri doğrultusunda toplandığı görülmektedir. Öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin yaş, cinsiyet, okul öncesi eğitim alıp almama, kardeş sayısı, anne ve baba eğitim düzeyi değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Benzer şekilde, okula uyum sorunlarını inceleyen çalışmalarda, verilerin genellikle nitel veri yöntemiyle, öğretmen görüşleri ve gözlem doğrultusunda toplandığı görülmektedir. Öğrencilerin okula uyum sorunlarının yaş, cinsiyet, okul öncesi eğitim alıp almama, anne ve baba eğitim düzeyi değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Ayrıca okula uyum sorunları ile sınıf yönetimi, okula hazırbulunuşluk, okuma-yazma becerileri, akademik başarı, sosyal yeterlik arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulaması hakkında yapılan araştırmalarda, verilerin daha çok e-okul sistemi üzerinde bulunan öğrenci bilgileri ve öğretmen görüşleri doğrultusunda toplandığı görülmektedir. Çalışmalar genellikle bir ilde merkez ilçelerde yürütülmüştür. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulaması ile okula uyumları, hazırbulunuşlukları, okuma-yazma becerileri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Sonuç olarak farklı illerde daha büyük örnekleme, farklı değişkenlerle, farklı yaşlarda ilkokula başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşluklarının ve uyum sorunlarının belirlenmesi, öğrencilerin hazırbulunuşluk ve okula uyum sorunları arasındaki ilişkilerin de incelenmesine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Ayrıca, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının öğrenci, öğretmen ve öğretme-öğrenme süreci üzerindeki yansımalarını inceleyen kapsamlı çalışmalara ihtiyaç olduğu görülmektedir.

3. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Farklı yaşlarda (60-65 ay arası, 66-71 ay arası ve 72-84 ay arası) ilkokula başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşluk ve okula uyum sorunlarının farklı değişkenler açısından incelendiği bu çalışmada, karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. En az bir nicel ve bir nitel araştırma yönteminin bir arada kullanıldığı karma araştırma yöntemi (Johnson ve Christensen, 2008), araştırmacılara nitel ve nicel verilerin doğal sınırlılıklarından doğan olumsuzlukları minimize etme ve bu yöntemlerin üstün yönlerinden yararlanma fırsatı sunmaktadır (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004). Hem nicel hem de nitel verilerin birlikte toplanmasıyla veri çeşitliliği sağlayan karma araştırma yöntemi, araştırma problemini anlamaya yönelik daha geniş imkanlar sunmaktadır. Bir başka deyişle, bir araştırma yönteminin güçsüz yönünü diğer araştırma yönteminin güçlü yönleriyle destekleyerek araştırma probleminin ve sorularının daha iyi anlaşılması amaçlanmaktadır (Creswell, 2005; Creswell, 2014). Bu çalışmada da nicel veri toplama aracı olan ölçek ve nitel veri toplama aracı olan görüşme formu kullanılarak veri çeşitlemesi sağlanmıştır. Büyük örneklem üzerinde çalışma olanağı sunan ölçek ile araştırma problemine ilişkin daha derinlemesine veri sunan görüşmenin bir arada kullanıldığı bu çalışmada, araştırma problemlerinin daha iyi anlaşılması amaçlanmıştır.

Karma araştırma yönteminde farklı desenler bulunmaktadır. Bu desenler üzerine alanyazında yapılan çalışmalar sonucu farklı birçok sınıflama modeline gidilmiştir. Bunlardan bir tanesi de Creswell'in (2008) gömülü karma desen, açıklayıcı karma desen, keşfedici karma desen ve paralel karma desen olarak dört başlık altında topladığı karma yöntem sınıflamasıdır. Bu çalışmada, çalışmanın amacına hizmet ettiği düşüncesiyle gömülü karma desen kullanılmıştır. Gömülü karma desende, nicel ve nitel veriler eş zamanlı olarak toplanır. Veri biçimlerinden biri diğer veri biçimini destekleyici, açıklayıcı ve genişletici bir rol oynar (Fırat, Yurdakul ve Ersoy, 2014). Bu çalışmada, nicel ve nitel veriler eş zamanlı olarak toplandığı ve nitel veriler nicel verileri desteklemek, açıklamak ve genişletmek amacıyla kullanıldığı için gömülü karma desenin araştırmanın amacına uygun olduğu düşünülmektedir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı Eylül ayında İstanbul, Kayseri, Gaziantep ve Van illeri Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında ilkokul birinci sınıfa başlamış farklı yaş grubundaki (60-65 ay arası, 66-71 ay arası ve 72-84 ay arası) öğrenciler oluşturmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'ndan (2018) alınan verilere göre, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı ilkokul birinci sınıf öğrenci sayılarının illere göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı MEB'e Bağlı İkokullarda Öğrenim Gören Birinci Sınıf Öğrenci Sayılarının İllere Göre Dağılımı

İller	Öğrenci Sayıları		
	Erkek	Kız	Toplam
İstanbul	110.178	104.656	214.834
Kayseri	11.447	10.881	22.328
Gaziantep	26.511	25.185	51.696
Van	12.529	12.046	24.575
Toplam	160.665	152.768	313.433

Tablo 1 verilerine göre, İstanbul ilinde 214.834, Kayseri ilinde 22.328, Gaziantep ilinde 51.696, Van ilinde ise 24.575 öğrenci olmak üzere belirlenen illerde toplam 313.433 ilkokul birinci sınıf öğrencisi MEB'e bağlı devlet okullarında öğrenim görmektedir.

Bu araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme olasılı olmayan seçkili bir örnekleme yaklaşımıdır. Amaçlı örnekleme, evreni en iyi temsil edebilecek, zengin veri sunabilen durumların derinlemesine incelenmesine imkan sağlamaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016). Araştırmacı, araştırmanın amacına en iyi hizmet edeceğini düşündüğü örnekleme seçer (Fraenkel, Wallen, ve Hyun, 2012). Bundan hareketle bu araştırmada, Türkiye'de birinci sınıfa başlayan farklı yaş grubundaki (60-65 ay arası, 66-71 ay arası ve 72-84 ay arası) tüm öğrencilere ulaşmak zaman, emek ve olanaklar bakımından imkânsız olduğu

için amaçlı örnekleme yöntemlerinden amaçlı tabakalı örnekleme yöntemi (stratified purposeful sampling) kullanılmıştır. Evrenin tabakalara ayrıldığı tabakalı amaçlı örnekleme yönteminde, örneklem tabakalar içerisinde evrenin özelliklerini yansıtabilecek ve karşılaştırmalar yapabilecek şekilde seçilir. Bu yöntemi seçkisiz tabakalı örnekleme yönteminden ayıran temel unsur, örneklem için birim seçmede seçkisizliğin dikkate alınmamasıdır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2016; Patton, 2002).

Bu araştırmada tabakalar oluşturulurken illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyinin öğrencilerin hazırbulunuşluk ve okula uyumlarını etkileyebileceği gerekçesiyle farklı sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyinde yer alan iller arasından örneklem alınmıştır. Bu doğrultuda, Kalkınma Bakanlığı'nın 2013 yılında yayınladığı "İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması" raporu sonuçlarına göre kademelere ayrılan iller arasından her kademeyi temsil edecek şekilde birer il örnekleme dahil edilmiştir (Kalkınma Bakanlığı, 2013). Kalkınma Bakanlığı'nın raporunda yer alan sınıflama aşağıda Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. *Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Düzeyine Göre Bölgesel Sınıflama*

<i>Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Düzeyi</i>	<i>Bölgeler ve İller</i>
<i>Yüksek Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Düzeyi</i> (1.Kademe)	<i>TR10 (İstanbul)</i> <i>TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik)</i> <i>TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)</i> <i>TR51 (Ankara)</i> <i>TR31 (İzmir)</i> <i>TR61 (Antalya, Isparta, Burdur)</i>
<i>Orta-Yüksek Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Düzeyi</i> (2.Kademe)	<i>TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)</i> <i>TR22 (Balıkesir, Çanakkale)</i> <i>TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)</i> <i>TR33 (Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak)</i> <i>TR52 (Konya, Karaman)</i> <i>TR62 (Adana, Mersin)</i> <i>TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)</i> <i>TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)</i> <i>TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)</i>
<i>Orta-Düşük Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Düzeyi</i> (3.Kademe)	<i>TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt)</i> <i>TRB1 (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)</i> <i>TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)</i>

	<i>TR63 (Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye)</i>
	<i>TR71 (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)</i>
	<i>TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop)</i>
	<i>TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)</i>
<i>Düşük Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Düzeyi (4.Kademe)</i>	<i>TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan)</i>
	<i>TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkâri)</i>
	<i>TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)</i>
	<i>TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)</i>

Tablo 2’de görüldüğü gibi, 81 il yüksek, orta-yüksek, orta-düşük ve düşük sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi olmak üzere 4 kademeli olarak sınıflandırılmıştır. Evrenin tabakalara ayrıldığı ve tabakalar arasından örneklemin belirlendiği amaçlı tabakalı örnekleme yöntemi ile 81 il dört tabakaya ayrılmış ve bu tabakalar içinden her tabakayı temsil eden birer il seçilmiştir. Tabakaları temsil ettiği düşünülerek seçilen illerin evren ve tabakalar hakkında en iyi verileri sunması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda Kalkınma Bakanlığı’nın 2013 yılında yayınladığı rapor baz alınarak her tabakayı temsil edecek şekilde 4 il: Yüksek sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi kademesinde İstanbul, orta-yüksek sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi kademesinde Kayseri, orta-düşük sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi kademesinde Gaziantep, düşük sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi kademesinde ise Van olarak belirlenmiştir. Bu illerde 2017-2018 eğitim-öğretim yılının Eylül ayında ilkököl birinci sınıfa başlamış farklı yaş grubunda (60-65 ay arası, 66-71 ay arası ve 72-84 ay arası) yer alan 909 öğrenci örnekleme dahil edilmiştir. Örnekleme alınan ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin kişisel özellikleri Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Örneklemde Yer Alan Öğrencilerin Özellikleri

Özellik	Kategori	Sayı (N)
Cinsiyet	Kız	474
	Erkek	435
Öğrenim Gördükleri İl	İstanbul	216
	Kayseri	206
	Gaziantep	235
	Van	252
Yaş	60-65 ay arası	248
	66-71 ay arası	364
	72-84 ay arası	297
Toplam		909

Tablo 3 incelendiğinde, örnekleme alınan öğrencilerin 474'ünün kız, 435'inin erkek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin 216'sı İstanbul, 206'sı Kayseri, 235'i Gaziantep ve 252'si Van ilinde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin 248'i 60-65 ay aralığında, 364'ü 66-71 ay aralığında, 297'si ise 72-84 ay aralığındadır. Çıngır'ya (1994) göre, “.01” anlamlılık düzeyinde evren sayısının 500.000 olması durumunda örneklem sayısının 665 olması evreni temsil etme bakımından yeterli görülmektedir (Akt. Büyüköztürk ve diğerleri, 2016). Bu durumda, bu çalışmanın örnekleminin evreni temsil edebilecek büyüklükte olduğu söylenebilir.

Ayrıca araştırmada, araştırma problemine ilişkin daha derinlemesine bilgi toplamak amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 30 öğretmenle görüşme yapılmıştır. Maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminde, evrenden araştırmanın amacına uygun kendi içinde benzeşik farklı durumlar seçilerek üzerinde çalışılır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2016). Öğretmenler seçilirken, farklı sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyinde yer alan ve nicel verilerin toplandığı illerde görev yapmaları, cinsiyetleri, görev yaptıkları yerleşim yerleri ve mesleki deneyimleri dikkate alınarak çeşitlilik sağlanmıştır. Görüşme yapılan öğretmen özellikleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Görüşme Yapılan Öğretmen Özellikleri

Özellikler	Kategori	Sayı (N)
Cinsiyet	Kadın	13
	Erkek	17
	Toplam	30
Görev Yaptığı İl	İstanbul	7
	Kayseri	8
	Gaziantep	7
	Van	8
Görev Yaptıkları Yerleşim Yeri	İl merkezi	11
	İlçe merkezi	9
	Köy	10
Mesleki Deneyim	1-4 yıl	9
	5-10 yıl	8
	11 ve üstü	13

Tablo 4'te görüldüğü üzere, görüşme yapılan öğretmenlerin 13'ü kadın, 17'si erkektir. Öğretmenlerin 7'si İstanbul, 8'i Kayseri, 7'si Gaziantep ve 8'i Van ilinde görev yapmaktadır. Görüşme yapılan öğretmenlerin 11'i il merkezinde, 9'u ilçe merkezinde, 10'u ise köyde yer alan okullarda görev yapmaktadır. Öğretmenlerin 9'u 1-4 yıl arası, 8'i 5-10 yıl arası, 13'ü ise 11 ve üstü yıllık mesleki deneyime sahiptir.

3.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Bu araştırmada, farklı yaş grubundaki ilkokul öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla sınıf öğretmenleri tarafından puanlanan "İlkokula Hazırbulunuşluk Ölçeği", öğrencilerin okula uyum sorunlarını belirlemek amacıyla ise sınıf öğretmenleri tarafından puanlanan "Okula Uyum Ölçeği" kullanılmıştır. Ayrıca, araştırma problemlerine ilişkin daha derinlemesine veri elde etmek amacıyla yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri toplama araçlarına ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur.

3.3.1. İlkokula Hazırbulunuşluk Ölçeği

Ölçek, ilkokul birinci sınıfa farklı yaş gruplarında başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla Canbulut ve Kırıkaş (2016) tarafından geliştirilmiştir. Öğrencinin sınıf öğretmeni tarafından puanlanan ölçek, 5'li Likert tipinde 33 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliliğini sağlamaya yönelik

yapılan Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonucunda ölçeğin bilişsel beceriler, duyuşsal beceriler, öz bakım becerileri ve psikomotor beceriler olmak üzere dört alt boyut olarak belirlenmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı bilişsel beceriler alt boyutunda 0.98, duyuşsal beceriler alt boyutunda 0.97, öz bakım becerileri alt boyutunda 0.96 ve psikomotor beceriler alt boyutunda ise 0.96 olarak belirlenmiştir (Canbulut ve Kırıktaş, 2016). Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları alt boyutlar için sırasıyla 0.98, 0.96, 0.94 ve 0.96 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda, ölçme aracından elde edilen verilerin yüksek derecede güvenilir olduğu söylenebilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2016).

3.3.2. Okula Uyum Ölçeği

Ölçek, ilkokul birinci sınıfa farklı yaş gruplarında başlayan öğrencilerin okula uyum sorunlarını belirlemek amacıyla Özarslan (2014) tarafından geliştirilmiştir. Öğrencinin sınıf öğretmeni tarafından puanlanan ölçek, 5'li Likert tipinde olup 15 maddeden oluşmaktadır. Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) sonuçlarına göre, ölçeğin tek faktörü olduğu belirlenmiştir. Tek faktörde toplanan maddeler toplam varyansın 60-71 aylık çocuklar için % 45,94'ünü, 72-84 aylık çocuklar için % 42,28'ini açıklamaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları 60-71 aylık ve 72-84 aylık çocuklar için sırasıyla "0.92" ve "0.90" olarak bulunmuştur (Özarslan, 2014). Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.95 olarak bulunmuştur. Buna göre ölçekten elde edilen verilerin güvenilir olduğu söylenebilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2016).

3.3.3. Yarı-yapılandırılmış Görüşme Formu

Bu çalışmada, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin sınıf öğretmenleri ile yapılacak görüşmelerde kullanılmak üzere beş sorudan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu geliştirilmiştir. Görüşme formu, araştırma problemlerine ilişkin daha derinlemesine bilgi elde etmek amacıyla kullanılmıştır. Görüşme formunda sınıf öğretmenlerine yönelik; ilkokula farklı yaşlarda başlama uygulamasının öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, psikomotor, öz bakım becerileri ve okula uyumları üzerindeki etkilerine/yansımalarına, farklı yaş grubundaki öğrencilerin aynı sınıfta öğrenim görmesinin öğretmenleri, öğrencileri ve öğretim sürecini nasıl etkilediğine, ilkokula farklı yaşlarda başlama uygulaması hakkında öğretmenlerin genel kanılarına ve uygulama hakkında önerilerine

ilişkin sorulara yer verilmiştir. Ayrıca, soruların öğretmenler tarafından iyi bir şekilde anlaşılabilmesi halinde onları aydınlatmak ve onlardan daha fazla bilgi edinmek amacıyla ek sorular (sondalar) hazırlanmıştır.

Görüşme formunun geliştirilmesi sürecinde; hazırlanan taslak görüşme formu, uzman görüşü almak üzere Eğitim Bilimleri ve Türkçe eğitimi bölümünden üç uzmana gönderilmiş, uzmanların görüş ve önerileri doğrultusunda görüşme formundaki sorularda dil ve içerik bakımından gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Taslak görüşme formunda uzmanlar arasında büyük ölçüde görüş birliği olan sorular aynen alınmış, düzeltilmesi gereken sorular uzmanların dönütleri ve önerileri doğrultusunda daha anlaşılır ve amaca hizmet eder hale getirilmiştir.

Görüşme formunun ön uygulaması olarak, birinci sınıf okutan üç öğretmenle görüşme yapılmış, görüşme formundaki soruların öğretmenler tarafından doğru olarak anlaşılıp anlaşılmadığı ve formun araştırmanın amacına uygun olup olmadığı kontrol edilmiştir. Bu doğrultuda görüşme formundaki soruların öğretmenler tarafından açık bir şekilde anlaşıldığı ve araştırmanın amacına hizmet ettiği ortaya çıkmıştır.

Araştırma verileri, 2017-2018 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde İstanbul, Kayseri, Gaziantep ve Van illerinde sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerine göre belirlenen ilkokullarda birinci sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin öğretmenlerinden elde edilmiştir. Veri toplama sürecinde şu basamaklar izlenmiştir:

1. Uygulama öncesinde Yüzüncü Yıl Üniversitesi Etik Kurulundan uygulanabilirlik onayı alınmış ve daha sonra Milli Eğitim Bakanlığından resmi izin alınarak uygulamalar gerçekleştirilmiştir.
2. Belirlenen illerde okullar uzman görüşü alınarak alt, orta ve yüksek sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi olmak üzere üç tabakaya ayrılmıştır. İstanbul'dan 12, Kayseri'den 14, Gaziantep'ten 10 ve Van'dan 12 olmak üzere toplamda 48 ilkokul belirlenmiştir.
3. İzin belgeleri ve veri toplama araçları ile birlikte uygulama yapılacak okullara tek tek gidilmiş ve ölçeklerin uygulanması için okul yönetiminin onayı alınmıştır.
4. Okulların bazılarında sabah grubu ve öğlen grubu olmak üzere ikili eğitim yapıldığı için bazı öğretmenlerle doğrudan görüşülerek, bazı öğretmenlere ise

yöneticileriyle görüşülerek ölçek uygulamasına ilişkin genel bilgi ve yönergeler açıklanmıştır.

5. Her öğretmenden sınıf listesinden rastgele her yaş grubundan (60-65 ay arası, 66-71 ay arası ve 72-84 ay arası) en az birer tane öğrenci olacak şekilde 3-6 arası öğrenci seçmesi istenmiştir. Sınıf öğretmenlerine rastgele seçtikleri öğrenciler hakkında doldurmaları için ölçekler verilmiştir.
6. Toplamda 290 öğretmenle iletişime geçilmiş ve 238 öğretmenden geri dönüt alınmıştır. Bu durumda, her bir öğretmenden yaklaşık olarak 3-5 öğrencisiyle ilgili veri toplanmıştır.
7. Ölçekler öğretmenlere dağıtıldıktan yaklaşık üç-dört gün sonra ölçekler tek tek okullara gidilerek toplanmıştır.
8. Veri toplama süreci yaklaşık 8 hafta sürmüştür.

Araştırma problemine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla geliştirilen yarı-yapılandırılmış görüşme formunun ana uygulaması, ölçek uygulamasının yapıldığı İstanbul, Kayseri, Gaziantep ve Van illerinde görev yapan toplam 30 öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 2017-2018 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde Van’da görev yapan öğretmenlerle belirlenen gün ve saatlerde uygun bir ortamda yüz yüze gerçekleştirilmiş, İstanbul, Kayseri ve Gaziantep’te görev yapan öğretmenlerle ise “Skype” programı kullanılarak görüntülü olarak araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Gönüllülük esasına dayalı olarak belirlenen öğretmenlerle yapılan görüşmeler öğretmenlerin de izni alınarak ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmıştır. Her bir öğretmenle yapılan görüşmeler yaklaşık olarak 30-35 dakika sürmüştür. Daha sonra görüşme kayıtları bilgisayar ortamında yazılı hale getirilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde nitel ve nicel veri analizi tekniklerinden yararlanılmıştır.

3.4.1. Nicel Verilerin Analizi

Araştırmada, ilkökul birinci sınıfa farklı yaş gruplarında başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşluklarını ve yaşadıkları uyum sorunlarını belirlemek üzere, ölçek puanlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri incelenmiştir. Bu

değerler; “1-1.79 arası” çok düşük düzeyde (neredeyse hiç), “1.80-2.59 arası” düşük düzeyde (nadiren), “2.60-3.39 arası” orta düzeyde (bazen), “3.40-4.19 arası” yüksek düzeyde (sıklıkla) ve “4.20-5.00 arası” çok yüksek düzeyde (her zaman) olarak yorumlanmıştır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2016).

İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin cinsiyete, okul öncesi eğitimi alıp almama durumuna, yaş grubuna, öğrenim gördükleri ile anne-baba eğitim düzeyine, kardeş sayısına ve aile gelir düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için bağımlı değişkenler birden fazla olduğu için çok değişkenli varyans analizi (MANOVA) testi kullanılmıştır. Field'e (2009) göre, MANOVA sonuçlarının anlamlı çıkması durumunda tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılabilir (Akt: Aypay, Çekiç ve Seçkin, 2012). Bu durumda, ölçek alt boyutlarının tümü için yapılan MANOVA testinde “.05” düzeyinde anlamlı fark çıkması durumunda ANOVA testi yapılmış ve ANOVA testlerinde I.tip hatayı önlemek için Bonferroni düzeltmesi (correction) yapılmıştır. Bonferroni düzeltmesinde, anlamlılık düzeyi bağımlı değişken sayısına bölüdüğü için (Miller, 1991), anlamlılık düzeyi Bonferroni düzeltmesi ile ilkokula hazırbulunuşluk ölçeği için “.01 (.05/5)” olarak belirlenmiştir (Büyüköztürk, 2012; Cohen, 1988). Ayrıca, ANOVA testinde anlamlı fark çıkması durumunda farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi kullanılmıştır.

Analizler öncesinde, MANOVA testinin yapılabilmesi için gerekli olan varsayımlar incelenmiştir. Buna göre, araştırma verilerine ilişkin doğrusallık, tek ve çok değişkenli normallik, varyans-kovaryans matrisinin homojenliği ve çoklu bağlantı problemi olup olmadığı incelenmiştir (Büyüköztürk, 2012; Pallant, 2005). Tek değişkenli normallik için bağımlı değişkenlere ait çarpıklık ve basıklık değerleri dikkate alınmış, ayrıca histogram grafikleri incelenmiştir. Buna göre, ilkokula hazırbulunuşluk ölçeğinde bağımlı değişkenlere ait puanların çarpıklık (skewness) değerlerinin -0.566 ile -0.985 arasında değiştiği, basıklık (kurtosis) değerlerinin ise -0.332 ile -0.597 arasında değiştiği; okula uyum ölçeğinde çarpıklık (skewness) değerinin 0.922, basıklık (kurtosis) değerinin ise 0.112 olduğu saptanmıştır. Bu durumda, bağımlı değişkenlere ait puanlara ilişkin çarpıklık ve basıklık katsayılarının " ± 1 " aralığında olduğu ve histogram grafiklerine göre verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Büyüköztürk, 2012).

Varyansların homojenliği için Levene's Test ve Kovaryans matrislerinin dağılımı için ise Box's M sonuçları incelenmiştir. Buna göre, sonuçların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p > .05$) ve dolayısıyla varyans-kovaryans matrislerinin homojenliği varsayımlarının karşılandığı sonucuna ulaşılmıştır (Büyüköztürk, 2012). Çok değişkenli normallik için Mahalonobis uzaklık değerleri hesaplanmış ve uç değerler analiz öncesinde veri setinden çıkarılmıştır. Bağımlı değişkenler arasındaki doğrusallık saçılım grafikleri ile incelenmiş ve ölçeklerin alt boyutlarına ilişkin doğrusallık varsayımının karşılandığı saptanmıştır. Ayrıca, bağımlı değişkenler arasında orta ve yüksek düzeyde ilişkilerin olduğu, değişkenler arasındaki en yüksek ilişkinin “-.762” olduğu hesaplanmıştır. Bu durumda, çok değişkenli normallik ve doğrusallığın sağlandığı, bağımlı değişkenler arasında çoklu bağlantı problemi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının cinsiyete, okul öncesi eğitimi alıp almama durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız örneklem için t-testi; öğrencilerin yaş grubuna, öğrenim gördükleri ile, anne-baba eğitim düzeyine, kardeş sayısına ve aile gelir düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi kullanılmıştır.

Öğrencilerin okula hazırbulunuşlukları ile okula uyumları arasındaki ilişkiyi belirlemek için ise Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayısı (r) kullanılmıştır. Bu değerler; “0.00-0.29 arası” *düşük*, “0.30-0.69 arası” *orta*, “0.70-1.00 arası” *yüksek düzeyde ilişki* olarak yorumlanmıştır (Büyüköztürk, 2012). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin öğrencilerin okula uyum sorunlarını ne düzeyde yordadığını belirlemek için ise basamaklı regresyon analizi (stepwise regression) kullanılmıştır. Basamaklı regresyon analizinde, bağımlı değişken üzerinde anlamlı etkiye sahip olmayan bağımsız değişkenler regresyon modelinin dışında tutularak bağımlı değişkendeki varyansa anlamlı katkı sağlayan bağımsız değişkenler önem sırasına göre analize dâhil edilmektedir (Büyüköztürk, 2012; Cohen, Cohen, West ve Aiken, 2003).

3.4.2. Nitel Verilerin Analizi

Araştırmada, görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Nitel veri toplama teknikleri ile elde edilen veriler, betimsel analiz yoluyla düzenlenip yorumlanarak okuyucuya sunulmaktadır (Karataş 2015; Punch, 2014). Betimsel analiz dört basamaktan oluşmaktadır. Bu basamaklar: betimsel analiz için tematik çerçeve oluşturma, temalara göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmada da, bu basamaklar izlenerek verilerin analizi sürecinde temalar oluşturulmuş, veriler kodlamalar yapılarak sınıflandırılmış, betimlenmiş ve yorumlanmıştır. Bulguların desteklenmesi ve öğretmen görüşlerinin açık ve net bir şekilde yansıtılması amacıyla veriler doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Doğrudan alıntılarının sunulmasında öğretmenlere birer kod numarası (Ö1, Ö2, Ö3...) verilmiştir.

Araştırmada verilerin geçerlik ve güvenilirliğini artırmaya yönelik bazı süreçler gerçekleştirilmiştir. Dış güvenilirliği sağlamaya yönelik araştırmacıların konumu ve katılımcılar hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir. İç güvenilirliği artırmak için ise verilerin bir kısmı biri araştırmacı olmak üzere iki farklı kodlayıcı tarafından ayrı ayrı kodlanmıştır. Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği ($Güvenirlik = \frac{görüş\ birliği}{(görüş\ birliği + görüş\ ayrılığı)}$) kodlayıcılar arası uyum yüzdesi formülü kullanılarak yapılan hesaplamalar sonucu kodlayıcılar arası uyum yüzdesinin %91 olduğu bulunmuştur. Buna göre kodlamaların yeterli düzeyde güvenilir olduğu söylenebilir (Miles ve Huberman, 1994). Veri analizine ilişkin örnek tema ve kodlama Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Araştırma Verileri Kodlama Örneği

Öğretmen görüşleri	Tema	Kodlar
<i>“66-71 yaş ay arası ve daha büyük çocuklar bilişsel becerileri daha kolay kazanırken; 60-65 ay arası daha çocuk, oyun döneminde olduğu için bilişsel beceriler ona biraz zor geliyor. Bilişsel olarak gözle görünen bir farklılık var.”</i>	Okula hazırbulunuşluk	Bilişsel hazırbulunuşluk
<i>“60-65 aylık çocuklar dersi ciddiye almıyor. Okulu ciddiye almıyor. Sürekli oyun oynama isteği var. Küçük çocuklarda tabi daha fazla.”</i>	Okula uyum sorunları	Oyun oynama isteği
<i>“Ders bütünlüğü olmuyor. Mesela büyük olanlar, bilişsel hazırbulunuşluğu olanlar daha çabuk kaparken diğerleriyle daha çok ilgilenmek gerekti. Yani hep birlikte götüremedim, ben açıkçası. Seviye grupları oluşturmak zorunda kaldım. O yüzden eğitim-öğretim açısından sınıfın genelinin olumsuz etkilendiğini düşünüyorum.”</i>	Öğretme-öğrenme süreci	Ders bütünlüğünün olmaması

Araştırmada, iç geçerliği artırmak amacıyla verilerin bütünlüğü ve tutarlılığı sürekli kontrol edilmiş, dış geçerliği artırmak için ise görüşme formunun hazırlanması, verilerin toplanması ve analizi gibi süreçler detaylı olarak açıklanmıştır.

4. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma verilerinden elde edilen bulgular araştırmanın alt problemlerine göre nicel ve nitel bulgular olarak iki başlık altında ele alınmıştır.

4.1. Nicel Bulgular

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “İlkokul birinci sınıfta öğrenim görmekte olan farklı yaş grubundaki öğrencilerin okula hazırbulunuşlukları ne düzeydedir?” sorusuna yönelik olarak öğretmenlerin ölçek maddelerine verdikleri yanıtlar üzerinden hesaplanan aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerine İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri*

Alt Boyutlar	60-65 ay arası		66-71 ay arası		72-84 ay arası	
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS
Bilişsel Beceriler	2.87	1.09	3.79	0.89	4.05	0.91
Duyuşsal Beceriler	2.96	1.11	3.85	0.88	4.09	0.88
Psikomotor Beceriler	2.80	1.24	3.83	0.99	4.21	1.18
Öz bakım Becerileri	3.42	1.05	4.09	0.84	4.36	0.75
TOPLAM	2.97	1.04	3.85	0.83	4.12	0.81

Tablo 6 incelendiğinde, okula hazırbulunuşluk ölçeğinden alınan puanlara göre 60-65 aylık öğrencilerin ölçeğin alt boyutlarından öz bakım becerilerinde yüksek düzeyde ($\bar{X} = 3.42$), bilişsel beceriler ($\bar{X} = 2.87$), duyuşsal beceriler ($\bar{X} = 2.96$) ve psikomotor becerilerde ($\bar{X} = 2.80$) ise orta düzeyde hazırbulunuşluğa sahip oldukları görülmektedir. 60-65 aylık öğrencilerin genel olarak okula hazırbulunuşlukları orta düzeydedir ($\bar{X} = 2.97$).

66-71 aylık öğrencilerin ölçeğin toplamında ($\bar{X} = 3.85$) ve ölçeğin tüm alt boyutlarında okula hazırbulunuşlukları yüksek düzeydedir.

72-84 aylık öğrencilerin bilişsel ($\bar{X}=4.05$) ve duyuşsal becerilere ($\bar{X}=4.09$) ilişkin hazırbulunuşlukları yüksek, psikomotor ($\bar{X}=4.21$) ve öz bakım becerilerine ($\bar{X}=4.36$) ilişkin hazırbulunuşlukları ise çok yüksek düzeydedir. 72-84 aylık öğrencilerin genel olarak okula hazırbulunuşlukları yüksek düzeydedir ($\bar{X}=4.12$).

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri; a) cinsiyet, b) yaş grubu, c) öğrenim gördükleri il, d) okul öncesi eğitimi alıp almama durumu, e) anne ve baba eğitim düzeyi, f) kardeş sayısı, g) aile gelir düzeyi değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” sorusuna yönelik olarak yapılan analizlerden elde edilen bulgular aşağıda sırasıyla sunulmuştur.

4.1.2.1. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin cinsiyete göre betimsel istatistikleri Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Cinsiyete Göre Betimsel İstatistikleri

<i>Ölçek ve Alt Boyutları</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>ss</i>
Hazırbulunuşluk (toplam)	Kız	474	3.73	0.99
	Erkek	435	3.66	1.00
Bilişsel Beceriler	Kız	474	3.63	1.06
	Erkek	435	3.62	1.07
Duyuşsal Beceriler	Kız	474	3.77	1.03
	Erkek	435	3.59	1.06
Psikomotor Beceriler	Kız	474	3.70	1.16
	Erkek	435	3.65	1.19
Öz bakım Becerileri	Kız	474	4.04	0.93
	Erkek	435	3.94	0.98

Tablo 7 incelendiğinde, genel olarak kız ($\bar{X} = 3.73$) ve erkek ($\bar{X} = 3.66$) öğrencilerin okula hazırbulunuşlukları yüksek düzeyde olmakla birlikte kız öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmektedir. Benzer şekilde, okula hazırbulunuşluk ölçeğinin alt boyutlarında da kız öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmektedir. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan MANOVA testi sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Cinsiyete Göre MANOVA Sonuçları*

Wilks' Lambda	F	Hipotez sd	Hata sd	p
.967	7.688	4	904	.000

Tablo 8 incelendiğinde, ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (Wilks' Lambda .967, $F_{(4, 904)} = 7.688$, $p < .05$). MANOVA testi sonuçlarında anlamlı fark çıkması üzerine cinsiyete göre grup ortalamalarının anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Cinsiyete Göre ANOVA Sonuçları*

Ölçek ve Alt Boyutları	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Hazırbulunuşluk (toplam)	Gruplar arası	1.100	1	1.100	1.107	.293
	Gruplar içi	901.669	907	.994		
	Toplam	902.769	908			
Bilişsel Beceriler	Gruplar arası	.023	1	.023	.021	.886
	Gruplar içi	1030.583	907	1.136		
	Toplam	1030.606	908			
Duyuşsal Beceriler	Gruplar arası	7.829	1	7.829	7.146	.008
	Gruplar içi	993.654	907	1.096		
	Toplam	1001.483	908			
Psikomotor Beceriler	Gruplar arası	0.458	1	.458	.330	.566
	Gruplar içi	1258.604	907	1.388		

	Toplam	1259.062	908			
Öz bakım Becerileri	Gruplar arası	2.312	1	2.312	2.549	.111
	Gruplar içi	822.702	907	.907		
	Toplam	825.015	908			

Tablo 9 incelendiğinde, ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşlukları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($F_{(1,907)} = 1.107$, $p > .01$). Fakat ölçeğin alt boyutları incelendiğinde, bilişsel beceriler ($F_{(1,907)} = .021$, $p > .01$), psikomotor beceriler ($F_{(1,907)} = .330$, $p > .01$) ve öz bakım becerileri ($F_{(1,907)} = 2.549$, $p > .01$) alt boyutlarında da anlamlı farklılık olmamakla birlikte öğrencilerin duyuşsal becerilere ($F_{(1,907)} = 7.146$, $p < .01$) ilişkin hazırbulunuşluk düzeylerinin cinsiyete göre kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir.

4.1.2.2. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri yaş grubuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan MANOVA sonuçları Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Yaş Grubuna Göre MANOVA Sonuçları

Wilks' Lambda	F	Hipotez sd	Hata sd	p
.760	33.205	8	1806	.000

Tablo 10 incelendiğinde, ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (Wilks' Lambda .760, $F_{(8, 1806)} = 33.205$, $p < .05$). MANOVA testi sonuçlarında anlamlı fark çıkması üzerine yaş gruplarına göre grup ortalamalarının anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Yaş Grubuna Göre ANOVA Sonuçları

<i>Ölçek ve Alt Boyutları</i>	<i>Varyansın Kaynağı</i>	<i>KT</i>	<i>sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Anlamlı Fark</i>
Hazırbulunuşluk (toplam)	Gruplar arası	192.040	2	96.020	122.401	.000	1<2
	Gruplar içi	710.730	906	.784			1<3
	Toplam	902.769	908				2<3
Bilişsel Beceriler	Gruplar arası	201.856	2	100.928	110.336	.000	1<2
	Gruplar içi	828.750	906	.915			1<3
	Toplam	1030.606	908				2<3
Duyuşsal Beceriler	Gruplar arası	187.027	2	93.514	104.024	.000	1<2
	Gruplar içi	814.456	906	.899			1<3
	Toplam	1001.483	908				2<3
Psikomotor Beceriler	Gruplar arası	284.419	2	142.210	32.194	.000	1<2
	Gruplar içi	974.643	906	1.076			1<3
	Toplam	1259.062	908				2<3
Öz bakım Becerileri	Gruplar arası	125.306	2	64.653	81.124	.000	1<2
	Gruplar içi	699.709	906	.772			1<3
	Toplam	825.015	908				2<3

Not: 1- "60-65 aylık ", 2- "66-71 aylık", 3- "72-84 aylık"

Tablo 11 verilerine göre, okula hazırbulunuşluk ölçeği ve alt boyutlarının tümünde yaş gruplarına göre ortaya çıkan farkın anlamlı düzeyde olduğu görülmektedir ($p<.01$). Öğrencilerin yaş gruplarına göre farklılaşan ortalamaların hangi gruplar arasında kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi sonucunda; 60-65 aylık öğrenciler ile diğer yaş gruplarındaki öğrenciler arasında diğer yaş gruplarındaki öğrenciler lehine, 66-71 aylık öğrenciler ile 72-84 aylık öğrenciler arasında 72-84 aylık öğrenciler lehine anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre, öğrencilerin yaş ortalaması arttıkça okula hazırbulunuşluk düzeylerinin de artış gösterdiği görülmektedir.

4.1.2.3. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri İle Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri öğrenim gördükleri ile göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerin okula

hazırbulunuşluk düzeylerinin öğrenim gördükleri ile göre betimsel istatistikleri Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri İle Göre Betimsel İstatistikleri*

<i>Ölçek ve Alt Boyutları</i>	<i>Öğrenim Gördükleri İl</i>	<i>N</i>	<i>\bar{X}</i>	<i>ss</i>
Hazırbulunuşluk (toplam)	Van	252	3.41	1.03
	Gaziantep	235	3.67	1.00
	Kayseri	206	3.89	0.91
	İstanbul	216	3.89	0.94
Bilişsel Beceriler	Van	252	3.30	1.12
	Gaziantep	235	3.59	1.07
	Kayseri	206	3.83	0.97
	İstanbul	216	3.84	0.99
Duyuşsal Beceriler	Van	252	3.40	1.12
	Gaziantep	235	3.66	1.05
	Kayseri	206	3.88	0.93
	İstanbul	216	3.86	1.00
Psikomotor Beceriler	Van	252	3.30	1.28
	Gaziantep	235	3.71	1.14
	Kayseri	206	3.90	1.10
	İstanbul	216	3.85	1.05
Öz bakım Becerileri	Van	252	3.87	0.96
	Gaziantep	235	3.92	0.98
	Kayseri	206	4.12	0.89
	İstanbul	216	4.11	0.95

Tablo 12 incelendiğinde, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin tüm illerde yüksek olduğu görülmektedir. En yüksek hazırbulunuşluk düzeyi aynı ortalamaya sahip Kayseri ve İstanbul ($\bar{X}=3.89$) illerinde, en düşük hazırbulunuşluk düzeyi ise Van ($\bar{X}=3.30$) ilinde öğrenim gören öğrencilere aittir. Ölçeğin alt boyutlarında da benzer ortalamalar görülmektedir. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin öğrenim gördükleri ile göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan MANOVA testi sonuçları Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri İle Göre MANOVA Sonuçları*

Wilks' Lambda	F	Hipotez sd	Hata sd	p
.932	5.397	12	2386	.000

Tablo 13 incelendiğinde, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin öğrenim gördükleri ile göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (Wilks' Lambda .932, $F_{(12, 2386)}=5.397$, $p<.05$). MANOVA testi sonuçlarında anlamlı fark çıkması üzerine öğrenim gördükleri ile göre grup ortalamalarının anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 14'te sunulmuştur.

Tablo 14. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri İle Göre ANOVA Sonuçları*

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Hazırbulunuşluk (toplam)	Gruplar arası	37.082	3	12.361	12.922	.000	1<2
	Gruplar içi	865.687	905	.957			1<3
	Toplam	902.769	908				1<4
Bilişsel Beceriler	Gruplar arası	46.366	3	15.455	14.211	.000	1<2
	Gruplar içi	984.240	905	1.088			1<3
	Toplam	1030.606	908				1<4
Duyuşsal Beceriler	Gruplar arası	36.105	3	12.035	11.282	.000	1<3
	Gruplar içi	965.378	905	1.067			1<4
	Toplam	1001.483	908				
Psikomotor Beceriler	Gruplar arası	52.139	3	17.380	13.032	.000	1<2
	Gruplar içi	1206.923	905	1.334			1<3
	Toplam	1259.062	908				1<4
Öz bakım Becerileri	Gruplar arası	11.430	3	3.810	4.238	.006	1<3
	Gruplar içi	813.585	905	.899			1<4
	Toplam	825.015	908				

Not: 1- "Van", 2- "Gaziantep", 3- "Kayseri", 4- "İstanbul"

Tablo 14 verilerine göre, okula hazırbulunuşluk ölçeği ve alt boyutlarının tümünde öğrencilerin öğrenim gördükleri ile göre ortaya çıkan farkın anlamlı düzeyde olduğu görülmektedir ($p<.01$). Öğrencilerin öğrenim gördükleri ile göre farklılaşan

ortalamalarının hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi sonucunda; ölçeğin toplamında, bilişsel ve psikomotor beceriler alt boyutlarında Van ilinde öğrenim gören öğrenciler ile Gaziantep, Kayseri ve İstanbul illerinde öğrenim gören öğrenciler arasında Gaziantep, Kayseri ve İstanbul illerinde öğrenim gören öğrenciler lehine; duyuşsal ve öz bakım becerileri alt boyutlarında Van ilinde öğrenim gören öğrenciler ile Kayseri ve İstanbul illerinde öğrenim gören öğrencilere arasında Kayseri ve İstanbul illerinde öğrenim gören öğrenciler lehine anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre, Van ilinde öğrenim gören öğrencilerin diğer illerde öğrenim gören öğrencilere göre okula hazırbulunuşluk düzeylerinin daha düşük düzeyde olduğu görülmektedir.

4.1.2.4. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okul Öncesi Eğitim Alıp Almama Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri okul öncesi eğitim alıp almama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin okul öncesi eğitim alıp almama durumuna göre betimsel istatistikleri Tablo 15’te sunulmuştur.

Tablo 15. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okul Öncesi Eğitim Alıp Almama Durumuna Göre Betimsel İstatistikleri

Ölçek ve Alt Boyutları	Okul Öncesi Eğitim	N	\bar{X}	ss
Hazırbulunuşluk (toplam)	Evet	657	3.92	0.88
	Hayır	252	3.12	1.06
Bilişsel Beceriler	Evet	657	3.86	0.94
	Hayır	252	3.00	1.12
Duyuşsal Beceriler	Evet	657	3.90	0.95
	Hayır	252	3.12	1.10
Psikomotor Beceriler	Evet	657	3.90	1.05
	Hayır	252	3.09	1.29
Öz bakım Becerileri	Evet	657	4.16	0.86
	Hayır	252	3.57	1.05

Tablo 15 incelendiğinde, genel olarak okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okula hazırbulunuşluklarının yüksek düzeyde ($\bar{X} = 3.92$), okul öncesi eğitim almayan

öğrencilerin ise orta düzeyde ($\bar{X}=3.12$) olduğu görülmektedir. Ölçek alt boyutlarında da benzer durum söz konusudur. Okul öncesi eğitim alan öğrenciler toplam ölçekte ve tüm alt boyutlarda okula hazırbulunuşluk açısından daha yüksek ortalamaya sahiptir. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin okul öncesi eğitim alıp almama durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan MANOVA testi sonuçları Tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okul Öncesi Eğitim Alıp Almama Durumuna Göre MANOVA Sonuçları*

Wilks' Lambda	F	Hipotez sd	Hata sd	p
.866	34.989	4	904	.000

Tablo 16 incelendiğinde, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin okul öncesi eğitim alıp almama durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (Wilks' Lambda .866, $F_{(4, 904)}=34.989$, $p<.05$). MANOVA testi sonuçlarında anlamlı fark çıkması üzerine okul önces eğitim alıp almama durumuna göre grup ortalamalarının anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okul Öncesi Eğitim Alıp Almama Durumuna Göre ANOVA Sonuçları*

Ölçek ve Alt Boyutları	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Hazırbulunuşluk (toplam)	Gruplar arası	115.951	1	115.951	133.661	.000
	Gruplar içi	786.819	907	0.867		
	Toplam	902.769	908			
Bilişsel Beceriler	Gruplar arası	137.229	1	137.229	139.322	.000
	Gruplar içi	893.377	907	0.989		
	Toplam	1030.606	908			
Duyuşsal Beceriler	Gruplar arası	109.569	1	109.569	111.423	.000
	Gruplar içi	891.914	907	0.983		
	Toplam	1001.483	908			
Psikomotor Beceriler	Gruplar arası	118.395	1	118.395	94.142	.000
	Gruplar içi	1140.667	907	1.258		
	Toplam	1259.062	908			

	Gruplar arası	63.411	1	63.411	75.517	.000
Öz bakım Becerileri	Gruplar içi	761.603	907	0.840		
	Toplam	825.015	908			

Tablo 17 incelendiğinde, okula hazırbulunuşluk toplam ölçek ve tüm alt boyutlarda ilkokul birinci sınıf öğrencilerinden okul öncesi eğitim alan öğrenciler ile almayan öğrenciler arasında okul öncesi eğitim alan öğrenciler lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<.01$). Buna göre, okul öncesi eğitim alan ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin almayanlara göre okula hazırbulunuşluk düzeylerinin anlamlı düzeyde yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

4.1.2.5. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Anne-Baba Eğitim Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri anne ve baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin anne eğitim düzeyine göre betimsel istatistikleri Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri

Ölçek ve Alt Boyutları	Anne Eğitim Düzeyi	N	\bar{X}	ss
Hazırbulunuşluk (toplam)	Okur-yazar değil	127	3.11	1.08
	İlkokul	334	3.48	0.99
	Ortaokul	116	3.78	0.95
	Lise	215	4.06	0.81
	Üniversite	117	4.23	0.75
Bilişsel Beceriler	Okur-yazar değil	127	2.97	1.16
	İlkokul	334	3.38	1.05
	Ortaokul	116	3.71	1.01
	Lise	215	4.00	0.86
	Üniversite	117	4.24	0.77
Duyuşsal Beceriler	Okur-yazar değil	127	3.13	1.13
	İlkokul	334	3.48	1.06
	Ortaokul	116	3.78	1.01
	Lise	215	4.02	0.87
	Üniversite	117	4.17	0.82

	Okur-yazar değil	127	3.04	1.32
Psikomotor Beceriler	İlkokul	334	3.46	1.16
	Ortaokul	116	3.76	1.09
	Lise	215	4.02	1.02
	Üniversite	117	4.24	0.92
	Okur-yazar değil	127	3.60	1.07
Öz bakım Becerileri	İlkokul	334	3.82	0.95
	Ortaokul	116	4.03	0.97
	Lise	215	4.31	0.79
	Üniversite	117	4.31	0.81

Tablo 18 verilerine göre, okula hazırbulunuşluk ölçeği toplamında ve tüm alt boyutlarında en yüksek hazırbulunuşluk ortalamalarının annesi üniversite mezunu olan öğrencilere ait olduğu ortaya çıkarken en düşük hazırbulunuşluk ortalamalarının ise annesi okur-yazar olmayan öğrencilerde olduğu görülmektedir. Buna göre, anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin toplam ölçekte ve tüm alt boyutlarda arttığı yönünde bulgulara ulaşılmıştır. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin MANOVA testi sonuçları Tablo 19’da sunulmuştur.

Tablo 19. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre MANOVA Testi Sonuçları*

Wilks' Lambda	F	Hipotez sd	Hata sd	p
.845	9.781	16	2753	.000

Tablo 19 incelendiğinde, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (Wilks' Lambda .845, $F_{(16, 2753)}=9.781$, $p<.05$). MANOVA testi sonuçlarında anlamlı fark çıkması üzerine anne eğitim düzeyine göre grup ortalamalarının anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları*

<i>Ölçek ve Alt Boyutları</i>	<i>Varyansın Kaynağı</i>	<i>KT</i>	<i>sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>	<i>Anlamlı Fark</i>	
Hazırbulunuşluk (toplam)	Gruplar arası	122.072	4	30.518	35.338	.000	1<2	2<4
	Gruplar içi	780.698	904	0.864			1<3	2<5
	Toplam	902.769	908				1<4	3<5
Bilişsel Beceriler	Gruplar arası	150.906	4	37.726	38.768	.000	1<2	2<3
	Gruplar içi	879.700	904	0.973			1<3	2<4
	Toplam	1030.606	908				1<4	2<5
Duyuşsal Beceriler	Gruplar arası	105.895	4	26.474	26.722	.000	1<2	1<5
	Gruplar içi	895.588	904	0.991			1<3	2<4
	Toplam	1001.483	908				1<4	2<5
Psikomotor Beceriler	Gruplar arası	131.271	4	32.818	26.306	.000	1<2	2<4
	Gruplar içi	1127.791	904	1.248			1<3	2<5
	Toplam	1259.062	908				1<4	3<5
Öz bakım Becerileri	Gruplar arası	62.976	4	15.744	18.677	.000	1<3	2<4
	Gruplar içi	762.039	904	0.843			1<4	2<5
	Toplam	825.015	908				1<5	

Not: 1- "Okur-yazar değil", 2- "İlkokul mezunu", 3- "Ortaokul mezunu", 4- "Lise mezunu", 5- "Üniversite mezunu"

Tablo 20 verilerine göre, okula hazırbulunuşluk ölçeği toplam ve tüm alt boyutlarda anne eğitim düzeyine göre ortaya çıkan farkın anlamlı düzeyde olduğu görülmektedir ($p<.01$). Çocukların anne eğitim düzeyine göre farklılaşan ortalamaların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi sonucunda; annesi okur-yazar olmayan öğrencilerin annesi ortaokul, lise ve üniversite mezunu olan öğrencilere göre; annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin annesi lise ve üniversite mezunu olan öğrencilere göre toplamda ve tüm alt boyutlarda hazırbulunuşluk düzeylerinin anlamlı düzeyde daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde, annesi okur-yazar olmayan öğrencilerin annesi ilkokul mezunu olan öğrencilere göre; annesi ortaokul mezunu olan öğrencilerin annesi üniversite mezunu olan öğrencilere göre toplam ölçekte, bilişsel ve psikomotor

becerilerde hazırbulunuşluk düzeylerinin anlamlı düzeyde daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin annesi ortaokul mezunu olan öğrencilere göre bilişsel beceriler bakımından, annesi okur-yazar olmayan öğrencilerin annesi ilkokul mezunu olan öğrencilere göre duyuşsal beceriler bakımından hazırbulunuşluk düzeylerinin anlamlı düzeyde daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır.

İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin baba eğitim düzeyine betimsel istatistikleri Tablo 21’de sunulmuştur.

Tablo 21. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri*

<i>Ölçek ve Alt Boyutları</i>	<i>Baba Eğitim Düzeyi</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>ss</i>
Hazırbulunuşluk (toplam)	Okur-yazar değil	30	2.62	1.01
	İlkokul	291	3.45	1.05
	Ortaokul	174	3.60	0.99
	Lise	248	3.85	0.86
	Üniversite	166	4.21	0.76
Bilişsel Beceriler	Okur-yazar değil	30	2.35	1.01
	İlkokul	291	3.36	1.11
	Ortaokul	174	3.51	1.07
	Lise	248	3.78	0.92
	Üniversite	166	4.20	0.80
Duyuşsal Beceriler	Okur-yazar değil	30	2.68	1.18
	İlkokul	291	3.43	1.12
	Ortaokul	174	3.59	1.04
	Lise	248	3.84	0.90
	Üniversite	166	4.17	0.83
Psikomotor Beceriler	Okur-yazar değil	30	2.61	1.27
	İlkokul	291	3.42	1.20
	Ortaokul	174	3.53	1.24
	Lise	248	3.85	1.06
	Üniversite	166	4.21	0.93
Öz bakım Becerileri	Okur-yazar değil	30	3.45	1.19
	İlkokul	291	3.78	1.04
	Ortaokul	174	3.94	0.90
	Lise	248	4.13	0.87
	Üniversite	166	4.32	0.78

Tablo 21 verilerine göre, okula hazırbulunuşluk ölçeği toplamında ve tüm alt boyutlarında en yüksek hazırbulunuşluk ortalamalarının babası üniversite mezunu olan öğrencilere ait olduğu ortaya çıkarken en düşük hazırbulunuşluk ortalamalarının ise babası okur-yazar olmayan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Bu durumda, genel olarak baba eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin de arttığı görülmektedir. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan MANOVA testi sonuçları Tablo 22’de sunulmuştur.

Tablo 22. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyine Göre MANOVA Sonuçları*

Wilks' Lambda	F	Hipotez sd	Hata sd	p
.854	9.144	16	2753	.000

Tablo 22 incelendiğinde, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (Wilks' Lambda .854, $F_{(16, 2753)}=9.144$, $p<.05$). MANOVA testi sonuçlarında anlamlı fark çıkması üzerine baba eğitim düzeyine göre grup ortalamalarının anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 23’te sunulmuştur.

Tablo 23. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Baba Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları*

Ölçek ve Alt Boyutları	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Anlamlı Fark
Hazırbulunuşluk (toplam)	Gruplar arası	104.654	4	26.163	29.635	.000	1<2 2<4
	Gruplar içi	798.115	904	.883			1<3 2<5
	Toplam	902.769	908				1<4 3<5 1<5 4<5
Bilişsel Beceriler	Gruplar arası	131.913	4	37.726	38.768	.000	1<2 2<4
	Gruplar içi	898.693	904	.973			1<3 2<5
	Toplam	1030.606	908				1<4 3<5 1<5 4<5
Duyuşsal Beceriler	Gruplar arası	95.661	4	23.915	23.867	.000	1<2 2<4
	Gruplar içi	905.822	904	1.002			1<3 2<5

	Toplam	1001.483	908				1<4	3<5
							1<5	4<5
	Gruplar arası	111.194	4	27.799	21.893	.000	1<2	2<4
Psikomotor	Gruplar içi	1147.868	904	1.270			1<3	2<5
Beceriler	Toplam	1259.062	908				1<4	3<5
							1<5	4<5
	Gruplar arası	44.929	4	11.232	13.016	.000	1<4	2<5
Öz bakım	Gruplar içi	780.086	904	.863			1<5	3<5
Becerileri	Toplam	825.015	908				2<4	

Not: 1- "Okur-yazar değil", 2- "ilkokul mezunu", 3- "Ortaokul mezunu", 4- "Lise mezunu", 5- "Üniversite mezunu"

Tablo 23 verilerine göre, okula hazırbulunuşluk ölçeği toplam ve tüm alt boyutlarda baba eğitim düzeyine göre ortaya çıkan farkın anlamlı düzeyde olduğu görülmektedir ($p<.01$). Çocukların baba eğitim düzeyine göre farklılaşan ortalamalarının hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi sonucunda; babası okur-yazar olmayan öğrencilerin babası ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite mezunu olan öğrencilere göre, babası ilkokul mezunu olan öğrencilerin babası lise ve üniversite mezunu olan öğrencilere göre, babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin babası üniversite mezunu olan öğrencilere göre, babası lise mezunu olan öğrencilerin babası üniversite mezunu olan öğrencilere göre toplam ölçekte, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor beceriler bakımından hazırbulunuşluk düzeylerinin anlamlı düzeyde daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Öz bakım becerileri alt boyutunda ise babası okuryazar olmayan ve ilkokul mezunu olan öğrencilerin babası lise ve üniversite mezunu olan öğrencilere göre, babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin babası üniversite mezunu olan öğrencilere göre hazırbulunuşluk düzeylerinin anlamlı düzeyde daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır.

4.1.2.6. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde "İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri kardeş sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?" sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin kardeş sayısına göre betimsel istatistikleri Tablo 24'te sunulmuştur.

Tablo 24. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre Betimsel İstatistikleri*

<i>Ölçek ve Alt Boyutları</i>	<i>Kardeş Sayısı</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>ss</i>
Hazırbulunuşluk (toplam)	Kardeşi yok	96	3.96	0.89
	1	326	3.82	0.99
	2	273	3.63	0.97
	3 ve üzeri	214	3.48	1.05
Bilişsel Beceriler	Kardeşi yok	96	3.94	0.93
	1	326	3.74	1.05
	2	273	3.56	1.04
	3 ve üzeri	214	3.38	1.12
Duyuşsal Beceriler	Kardeşi yok	96	3.87	1.01
	1	326	3.83	1.02
	2	273	3.61	1.03
	3 ve üzeri	214	3.48	1.09
Psikomotor Beceriler	Kardeşi yok	96	4.02	0.92
	1	326	3.80	1.12
	2	273	3.57	1.22
	3 ve üzeri	214	3.45	1.25
Öz bakım Becerileri	Kardeşi yok	96	4.13	0.92
	1	326	4.10	0.93
	2	273	3.95	0.93
	3 ve üzeri	214	3.83	1.00

Tablo 24 verilerine göre, okula hazırbulunuşluk ölçeği toplamında ve tüm alt boyutlarında en yüksek hazırbulunuşluk ortalamalarının kardeşi olmayan öğrencilere ait olduğu ortaya çıkarken en düşük hazırbulunuşluk ortalamalarının ise 3 ve üzeri kardeş sayısı olan öğrencilerde görülmektedir. Buna göre, okula hazırbulunuşluk ölçeğinin toplamında ve tüm alt boyutlarda kardeş sayısı arttıkça hazırbulunuşluk ortalaması düşmektedir. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin kardeş sayısına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan MANOVA testi sonuçları Tablo 25’te sunulmuştur.

Tablo 25. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre MANOVA Sonuçları*

Wilks' Lambda	F	Hipotez sd	Hata sd	p
.962	2.909	12	2386	.001

Tablo 25 incelendiğinde, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin kardeş sayısına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmektedir (Wilks' Lambda .962, $F_{(12, 2386)}=2.909$, $p<.05$). MANOVA testi sonuçlarında anlamlı fark çıkması üzerine kardeş sayısına göre grup ortalamalarının anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 26'da sunulmuştur.

Tablo 26. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Kardeş Sayısına Göre ANOVA Sonuçları*

Ölçek ve Alt Boyutları	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Anlamlı Fark
Hazırbulunuşluk (toplam)	Gruplar arası	22.911	3	7.637	7.855	.000	1>3
	Gruplar içi	879.859	905	.972			1>4
	Toplam	902.769	908				2>4
Bilişsel Beceriler	Gruplar arası	27.797	3	9.266	8.362	.000	1>3
	Gruplar içi	1002.809	905	1.108			1>4
	Toplam	1030.606	908				2>4
Duyuşsal Beceriler	Gruplar arası	20.260	3	6.753	6.229	.000	1>4
	Gruplar içi	981.223	905	1.084			2>4
	Toplam	1001.483	908				
Psikomotor Beceriler	Gruplar arası	31.082	3	10.361	7.636	.000	1>3
	Gruplar içi	1227.980	905	1.357			1>4
	Toplam	1259.062	908				2>4
Öz bakım Becerileri	Gruplar arası	11.637	3	3.879	4.316	.005	2>4
	Gruplar içi	813.377	905	.899			
	Toplam	825.015	908				

Not: 1- "Kardeşi yok", 2- "1 Kardeş", 3- "2 Kardeş", 4- "3 ve Üzeri Kardeş"

Tablo 26 verilerine göre, okula hazırbulunuşluk ölçeği toplam ve tüm alt boyutlarda kardeş sayısına göre ortaya çıkan farkın anlamlı düzeyde olduğu görülmektedir ($p<.01$). Öğrencilerin kardeş sayısına göre farklılaşan ortalamalarının

hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi sonucunda; kardeşi olmayan öğrencilerin iki, üç ve üzeri kardeş sayısı olan öğrencilere göre toplam ölçekte, bilişsel ve psikomotor beceriler bakımından hazırbulunuşluklarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde, kardeşi olmayan öğrencilerin 3 ve üzeri kardeşi olan öğrencilere göre duyuşsal becerilere ilişkin hazırbulunuşlukları daha yüksek düzeydedir. Ayrıca, bir kardeşi olan öğrencilerin 3 ve üzeri kardeşi olan öğrencilere göre toplam ölçekte, bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve öz bakım becerileri bakımından hazırbulunuşluklarının daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

4.1.2.7. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri aile gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin aile gelir düzeyine göre betimsel istatistikleri Tablo 27’de sunulmuştur.

Tablo 27. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Aile Gelir Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri

Ölçek ve Alt Boyutları	Aile Gelir Düzeyi	N	\bar{X}	ss
Hazırbulunuşluk (toplam)	0-1499 TL	171	3.32	1.00
	1500-2499 TL	380	3.57	1.04
	2500-3499 TL	187	3.85	0.91
	3500-4499 TL	86	4.10	0.66
	4500 ve üzeri TL	85	4.30	0.79
Bilişsel Beceriler	0-1499 TL	171	3.18	1.07
	1500-2499 TL	380	3.47	1.10
	2500-3499 TL	187	3.82	0.99
	3500-4499 TL	86	4.08	0.72
	4500 ve üzeri TL	85	4.30	0.82
Duyuşsal Beceriler	0-1499 TL	171	3.35	1.08
	1500-2499 TL	380	3.57	1.09
	2500-3499 TL	187	3.81	0.98
	3500-4499 TL	86	4.07	0.73

	4500 ve üzeri TL	85	4.21	0.87
Psikomotor Beceriler	0-1499 TL	171	3.32	1.22
	1500-2499 TL	380	3.56	1.24
	2500-3499 TL	187	3.75	1.10
	3500-4499 TL	86	4.12	0.79
	4500 ve üzeri	85	4.28	0.91
Öz bakım Becerileri	0-1499 TL	171	3.76	1.02
	1500-2499 TL	380	3.91	1.00
	2500-3499 TL	187	4.09	0.86
	3500-4499 TL	86	4.21	0.72
	4500 ve üzeri TL	85	4.45	0.80

Tablo 27 verilerine göre, okula hazırbulunuşluk ölçeğinin toplamında ve tüm alt boyutlarında en yüksek hazırbulunuşluk ortalamalarının 4500 ve üzeri TL gelire sahip ailelerin çocuklarında ortaya çıkarken en düşük hazırbulunuşluk ortalamaları ise 0-1499 TL gelire sahip ailelerin çocuklarında görülmektedir. Buna göre, okula hazırbulunuşluk ölçeğinin toplamında ve tüm alt boyutlarda ailenin gelir düzeyi arttıkça okula hazırbulunuşluk ortalaması da artmaktadır. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin aile gelir düzeyine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan MANOVA testi sonuçları Tablo 28’de sunulmuştur.

Tablo 28. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Aile Gelir Düzeyine Göre MANOVA Sonuçları*

Wilks' Lambda	F	Hipotez sd	Hata sd	p
.878	7.469	16	2753	.000

Tablo 28 incelendiğinde, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin aile gelir düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmektedir (Wilks' Lambda .878, $F_{(16, 2753)}=7.469$, $p<.05$). MANOVA testi sonuçlarında anlamlı fark çıkması üzerine aile gelir düzeyine göre grup ortalamalarının anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 29’da sunulmuştur.

Tablo 29. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Aile Gelir Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	P	Anlamli Fark	
Hazırbulunuşluk (toplam)	Gruplar arası	79.666	4	19.917	21.874	.000	1<3	2<4
	Gruplar içi	823.103	904	.911			1<4	2<5
	Toplam	902.769	908				1<5	3<5
Bilişsel Beceriler	Gruplar arası	106.556	4	26.639	26.061	.000	1<3	2<5
	Gruplar içi	924.050	904	1.022			1<4	
	Toplam	1030.606	908				1<5	
Duyuşsal Beceriler	Gruplar arası	63.007	4	15.750	15.172	.000	1<3	2<4
	Gruplar içi	938.481	904	1.038			1<4	2<5
	Toplam	1001.483	908				1<5	
Psikomotor Beceriler	Gruplar arası	76.529	4	19.132	14.626	.000	1<3	2<4
	Gruplar içi	1182.533	904	1.308			1<4	2<5
	Toplam	1259.062	908				1<5	3<5
Öz bakım Becerileri	Gruplar arası	36.012	4	9.003	10.315	.000	1<3	2<5
	Gruplar içi	789.002	904	.873			1<4	
	Toplam	825.015	908				1<5	

Not: 1- "0-1499 TL", 2- "1500-2499 TL", 3- "2500-3499 TL", 4- "3500-4499", 5- "4500 ve üzeri TL"

Tablo 29 verilerine göre, okula hazırbulunuşluk ölçeği toplamında ve tüm alt boyutlarda aile gelir düzeyine göre ortaya çıkan farkın anlamlı düzeyde olduğu görülmektedir ($p<.01$). Aile gelir düzeyine göre farklılaşan ortalamaların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi sonucunda; 0-1499 TL arası gelire sahip olan ailelerin çocukları, 2500TL ve üzeri gelire sahip ailelerin çocuklarına göre toplam ölçekte, bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve öz bakım becerileri bakımından anlamlı düzeyde daha düşük hazırbulunuşluğa sahiptirler. 1500-2499 TL arası gelire sahip olan ailelerin çocukları, 2500-3499 TL arası gelire sahip ailelerin çocuklarına göre toplam ölçekte anlamlı düzeyde daha düşük hazırbulunuşluğa sahiptirler. Benzer şekilde, 1500-2499 TL arası gelire sahip olan ailelerin çocukları, 3500-4499 TL arası gelire sahip olan ailelerin çocuklarından toplam ölçekte, duyuşsal ve psikomotor beceriler bakımından anlamlı düzeyde daha düşük hazırbulunuşluğa sahiptirler. 1500-2499 TL arası gelire sahip olan ailelerin çocukları, 4500 ve üzeri TL arası gelire sahip olan ailelerin çocuklarından toplam ölçekte, bilişsel,

duyuşsal, psikomotor ve öz bakım becerileri bakımından anlamlı düzeyde daha düşük hazırbulunuşluğa sahiptirler. 2500-3499 TL arası gelire sahip olan ailelerin çocukları, 4500 ve üzeri TL arası gelire sahip olan ailelerin çocuklarından toplam ölçekte ve psikomotor beceriler bakımından anlamlı düzeyde daha düşük hazırbulunuşluğa sahiptirler. Buna göre, aile gelir düzeyi arttıkça öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin de artış gösterdiği görülmektedir.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “İlkokul birinci sınıfta öğrenim görmekte olan farklı yaş grubundaki öğrenciler okula uyum sorunlarını ne sıklıkta yaşamaktadır?” sorusuna yönelik olarak öğretmenlerin ölçek maddelerine verdikleri yanıtlar üzerinden hesaplanan aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 30’da sunulmuştur.

Tablo 30. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri*

Okula Uyum Sorunları	60-65 ay arası			66-71 ay arası			72-84 ay arası		
	N	\bar{X}	SS	N	\bar{X}	SS	N	\bar{X}	SS
1. Okulu reddetme	248	2.18	1.17	364	1.58	0.91	297	1.55	0.97
2. Derste ağlama	248	2.22	1.22	364	1.60	0.92	297	1.60	0.94
3. Aile bireylerinin yanında olması isteği	248	2.31	1.29	364	1.78	1.08	297	1.71	1.07
4. Sabahları uyanamama	248	2.23	1.17	364	1.63	0.90	297	1.51	0.78
5. Derse geç gelme (Zaman algısının oluşmaması)	248	2.32	1.21	364	1.64	0.87	297	1.55	0.90
6. Çabuk yorulma	248	3.09	1.24	364	1.98	1.00	297	1.84	1.01
7. Öğretmeninden sürekli olarak yardım bekleme isteği	248	3.14	1.24	364	2.01	1.07	297	1.87	1.11
8. Okula ve derse ilgisiz olma	248	3.00	1.29	364	1.93	1.10	297	1.88	1.11
9. Sınıftaki etkinliklere katılmayı reddetme	248	2.65	1.27	364	1.71	0.98	297	1.68	0.95
10. Yaşına uygun olmayan bebeksi davranışlar gösterme	248	2.63	1.33	364	1.75	0.98	297	1.62	0.96
11. Okul ve ders algısı oluşmaması	248	2.81	1.36	364	1.82	1.03	297	1.71	1.04
12. Küçük kaslarının gelişmemesi	248	2.96	1.27	364	1.86	1.00	297	1.66	.092
13. Sürekli oyun oynama isteği	248	3.17	1.27	364	2.21	1.19	297	1.96	1.12
14. Sık sık karın ağrısı şikâyetiyle gelmesi	248	2.45	1.31	364	1.72	0.92	297	1.63	0.97
15. Okula gelmemek için yalan söyleme	248	2.04	1.21	364	1.47	0.84	297	1.42	0.83
TOPLAM	248	2.61	0.94	364	1.78	0.75	297	1.68	0.72

Tablo 30 incelendiğinde, 60-65 aylık öğrencilerin genel olarak okula uyum sorunlarını bazen ($\bar{X}=2.61$) yaşadıkları görülmektedir. 60-65 aylık öğrencilerin; sürekli oyun oynama isteği ($\bar{X}=3.17$), öğretmenden sürekli olarak yardım bekleme isteği ($\bar{X}=3.14$), çabuk yorulma ($\bar{X}=3.09$), okula ve derse ilgisiz olma ($\bar{X}=3.00$) ve küçük kaslarının gelişmemesi ($\bar{X}=2.96$) gibi okula uyum sorunlarını diğerlerine göre daha çok yaşadıkları göze çarpmaktadır.

66-71 aylık öğrencilerin okula uyum sorunlarını genel olarak neredeyse hiç ($\bar{X}=1.78$) yaşamadıkları, bu öğrencilerin sürekli oyun oynama isteği ($\bar{X}=2.21$) ve öğretmenden sürekli olarak yardım bekleme isteği ($\bar{X}=2.01$) gibi okula uyum sorunlarını diğerlerine göre daha çok yaşadıkları göze çarpmaktadır. Benzer şekilde, 72-84 aylık öğrencilerin okula uyum sorunlarını neredeyse hiç ($\bar{X}=1.68$) yaşamadıkları görülmektedir. 72-84 aylık öğrencilerin en dikkat çeken uyum sorunları ise sürekli oyun oynama isteği ($\bar{X}=1.96$), okula ve derse ilgisiz olma ($\bar{X}=1.88$) ve öğretmenden sürekli olarak yardım bekleme isteği ($\bar{X}=1.87$) olarak göze çarpmaktadır.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin yaşadıkları okula uyum sorunları; a) cinsiyet, b) yaş grubu, c) öğrenim gördükleri il, d) okul öncesi eğitim alıp almama durumu, e) anne-baba eğitim düzeyi, f) kardeş sayısı, g) aile gelir düzeyi değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” sorusuna yönelik olarak yapılan analizlerden elde edilen bulgular aşağıda sırasıyla sunulmuştur.

4.1.4.1. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin yaşadıkları okula uyum sorunları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin t testi sonuçları Tablo 31’de sunulmuştur.

Tablo 31. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Cinsiyete Göre t testi Sonuçları*

Ölçek	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Okula Uyum Sorunları	Kız	474	1.97	0.89	907	-.288	.774
	Erkek	435	1.98	0.89			

Tablo 31’de görüldüğü gibi, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin yaşadıkları okula uyum sorunları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($t_{(907)} = -.288, p > .05$). Bir başka deyişle, kız ile erkek öğrenciler arasında okula uyum sorunları bakımından anlamlı bir farklılık yoktur.

4.1.4.2. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin yaşadıkları okula uyum sorunları yaş grubuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 32’de sunulmuştur.

Tablo 32. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Yaş Grubuna Göre ANOVA Testi Sonuçları*

Ölçek	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Okula Uyum Sorunları	Gruplar arası	141.032	2	70.516	110.388	.000	1>2
	Gruplar içi	578.754	906	0.639			1>3
	Toplam	719.786	908				

Not: 1- "60-65 aylık", 2- "66-71 aylık", 3- "72-84 aylık"

Tablo 32 incelendiğinde, öğrencilerin okula uyum sorunlarının yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($F_{(2,906)} = 110.388, p < .05$). Öğrencilerin yaş gruplarına göre farklılaşan ortalamalarının hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi sonucunda; 60-65 aylık çocuklar ile 66-71 ve 72-84 aylık çocuklar arasında 60-65 aylık çocuklar

lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle, 60-65 aylık çocuklar diğer yaş gruplarına göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşamaktadırlar.

4.1.4.3. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Öğrenim Gördükleri İle Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin yaşadıkları okula uyum sorunları öğrenim gördükleri ile göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının öğrenim gördükleri ile göre betimsel istatistikleri Tablo 33’te sunulmuştur.

Tablo 33. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Öğrenim Gördükleri İle Göre Betimsel İstatistikleri

Ölçek	Öğrenim Gördükleri İl	N	\bar{X}	ss
Okula Uyum Sorunları	Van	252	2.20	0.97
	Gaziantep	235	1.84	0.84
	Kayseri	206	1.95	0.83
	İstanbul	216	1.89	0.86

Tablo 33 incelendiğinde, okula uyum sorunları ölçeğinden alınan puanlara göre Van ilinde öğrenim görmekte olan birinci sınıf öğrencilerinin diğer illerde öğrenim görmekte olan öğrencilere kıyasla en yüksek ortalamaya ($\bar{X}=2.20$) sahip oldukları görülmektedir. Gaziantep, Kayseri ve İstanbul illerinde öğrenim görmekte olan birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarına ilişkin ortalamalarının birbirine yakın olmakla birlikte, Gaziantep ilinde öğrenim görmekte olan birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarına ilişkin en düşük ortalamaya sahip oldukları görülmektedir ($\bar{X}=1.84$). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının öğrenim gördükleri ile göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 34’te sunulmuştur.

Tablo 34. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Öğrenim Gördükleri İle Göre ANOVA testi sonuçları*

Ölçek	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Okula Uyum Sorunları	Gruplar arası	19.258	3	6.419	8.293	.000	1>2
	Gruplar içi	700.528	905	.774			1>3
	Toplam	719.786	908				1>4

Not: 1- "Van", 2- "Gaziantep", 3- "Kayseri", 4- "İstanbul"

Tablo 34 incelendiğinde, öğrencilerin okula uyum sorunlarının öğrenim gördükleri ile göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($F_{(3,905)} = 8.293$, $p < .05$). Öğrencilerin öğrenim gördükleri ile göre farklılaşan ortalamalarının hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi sonucunda; Van ilinde öğrenim gören öğrenciler ile diğer illerde öğrenim gören öğrenciler arasında Van ilinde öğrenim gören öğrenciler lehine okula uyum sorunları açısından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle, Van ilinde öğrenim gören öğrenciler diğer illerde öğrenim gören öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşamaktadır.

4.1.4.4. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Okul Öncesi Eğitim Alıp Almama Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunları okul öncesi eğitimi alıp almama durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının okul öncesi eğitimi alıp almama durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan t testi sonuçları Tablo 35’de sunulmuştur.

Tablo 35. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Okul Öncesi Eğitimi Alıp Almama Durumuna Göre t testi sonuçları*

Ölçek	Okul öncesi Eğitim	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Okula Uyum Sorunları	Evet	657	1.85	0.83	907	-7.068	.000
	Hayır	252	2.30	0.97			

Tablo 35’de görüldüğü gibi, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunları okul öncesi eğitim alıp almama durumuna göre okul öncesi eğitim almayan öğrenciler lehine anlamlı farklılık göstermektedir ($t_{(907)} = -7.068$, $p < .05$). Bir başka deyişle, okul öncesi eğitim almayan öğrenciler alan öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşamaktadır.

4.1.4.5. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Anne-Baba Eğitim Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin yaşadıkları okula uyum sorunları anne ve baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının anne eğitim düzeyine göre betimsel istatistikleri Tablo 36’da sunulmuştur.

Tablo 36. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Anne Eğitim Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri

Ölçek	Anne Eğitim Düzeyi	N	\bar{X}	ss
Okula Uyum Sorunları	Okur-yazar değil	127	2.27	0.93
	İlkokul	334	2.08	0.94
	Ortaokul	116	1.95	0.89
	Lise	215	1.83	0.82
	Üniversite	117	1.62	0.66

Tablo 36 incelendiğinde, okula uyum sorunları ölçeğinden alınan puanlara göre, annesi okur-yazar olmayan öğrencilerin okula uyum sorunlarına ilişkin en yüksek ($\bar{X} = 2.27$) ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. En düşük okula uyum sorunu ortalamasının ise annesi üniversite mezunu olan öğrencilerde ($\bar{X} = 1.62$) olduğu yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Okula uyum sorunlarının anne eğitim düzeyine göre hangi gruplar arasında farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 37’de sunulmuştur.

Tablo 37. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA testi sonuçları*

Ölçek	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Okula Uyum Sorunları	Gruplar arası	34.819	4	8.705	11.488	.000	1>4 2>4
	Gruplar içi	684.967	904	.758			1>5 2>5
	Toplam	719.786	908				

Not: 1- "Okur-yazar değil", 2- "İlkokul mezunu", 3- "Ortaokul mezunu", 4- "Lise mezunu", 5- "Üniversite mezunu"

Tablo 37 incelendiğinde, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($F_{(4,904)} = 11.488$, $p < .05$). Anne eğitim düzeyine göre farklılaşan ortalamalarının hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi sonucunda; annesi okur-yazar olmayan ve ilkokul mezunu olan öğrenciler ile annesi lise ve üniversite mezunu olan öğrenciler arasında annesi okur-yazar olmayan ve ilkokul mezunu olan öğrenciler lehine okula uyum sorunları açısından anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre, annesi okur-yazar olmayan ve ilkokul mezunu olan öğrenciler, annesi lise ve üniversite mezunu olan öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşamaktadır.

İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının baba eğitim düzeyine göre betimsel istatistikleri Tablo 38’de sunulmuştur.

Tablo 38. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Baba Eğitim Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri*

Ölçek	Baba Eğitim Düzeyi	N	\bar{X}	ss
Okula Uyum Sorunları	Okur-yazar değil	30	2.52	0.91
	İlkokul	291	2.12	0.96
	Ortaokul	174	2.03	0.90
	Lise	248	1.90	0.82
	Üniversite	166	1.67	0.72

Tablo 38 incelendiğinde, okula uyum sorunları ölçeğinden alınan puanlara göre babası okur-yazar olmayan öğrencilerin en yüksek ($\bar{X} = 2.52$) okula uyum sorunları

ortalamasına sahip oldukları görülmektedir. En düşük okula uyum sorunu ortalamasının ise babası üniversite mezunu olan öğrencilerde ($\bar{X} = 1.62$) olduğu yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Okula uyum sorunlarının baba eğitim düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 39’da sunulmuştur.

Tablo 39. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Baba Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları*

Ölçek	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı fark
Okula Uyum Sorunları	Gruplar arası	32.865	4	8.216	10.813	.000	1>4 2>5
	Gruplar içi	686.922	904	.760			1>5 3>5
	Toplam	719.786	908				

Not: 1- "Okur-yazar değil", 2- "ilkokul mezunu", 3- "Ortaokul mezunu", 4- "Lise mezunu", 5- "Üniversite mezunu"

Tablo 39'a göre, öğrencilerin okula uyum sorunları baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F_{(4,904)} = 10.813$, $p < .05$). Baba eğitim düzeyine göre farklılaşan ortalamalarının hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi sonucunda; babası okur-yazar olmayan öğrenciler ile babası lise ve üniversite mezunu olan öğrenciler arasında babası okur-yazar olmayan öğrenciler lehine, babası ilkokul ve ortaokul mezunu olan öğrenciler ile babası üniversite mezunu olan öğrenciler arasında babası ilkokul ve ortaokul mezunu olan öğrenciler lehine anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre, babası okur-yazar olmayan öğrenciler, babası lise ve üniversite mezunu olan öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşamaktadır. Benzer şekilde, babası ilkokul ve ortaokul mezunu olan öğrenciler, babası üniversite mezunu olan öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşamaktadır.

4.1.4.6. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Kardeş Sayısına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde "İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin yaşadıkları okula uyum sorunları kardeş sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?" sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının kardeş sayısına göre betimsel istatistikleri Tablo 40’da sunulmuştur.

Tablo 40. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Kardeş Sayısına Göre Betimsel İstatistikleri*

Ölçek	Kardeş Sayısı	N	\bar{X}	ss
Okula Uyum Sorunları	Kardeşi yok	96	1.84	0.81
	1	326	1.96	0.88
	2	273	2.01	0.93
	3 ve üzeri	214	2.01	0.89

Tablo 40 incelendiğinde, okula uyum sorunları ölçeğinden alınan puanlara göre üç ve üzeri sayıda kardeşi olan öğrencilerin en yüksek ($\bar{X}=2.01$) okula uyum sorunları ortalamasına sahip oldukları görülmektedir. En düşük okula uyum sorunu ortalaması ise kardeşi olmayan öğrencilerde ($\bar{X}=1.84$) olduğu yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Okula uyum sorunlarının kardeş sayısına göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 41’de sunulmuştur.

Tablo 41. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Kardeş Sayısına Göre ANOVA Testi Sonuçları*

Ölçek	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p
Okula Uyum Sorunları	Gruplar arası	2.310	3	.770	.971	.406
	Gruplar içi	717.477	905	.793		
	Toplam	719.786	908			

Not: 1- "Kardeşi yok", 2- "1 Kardeş", 3- "2 Kardeş", 4- "3 ve Üzeri Kardeş"

Tablo 41 incelendiğinde, öğrencilerin okula uyum sorunlarının kardeş sayısına göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($F_{(3,905)}=.971$, $p>.05$).

4.1.4.7. İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Aile Gelir Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin yaşadıkları okula uyum sorunları aile gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu amaçla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının aile gelir düzeyine göre betimsel istatistikleri Tablo 42’de sunulmuştur.

Tablo 42. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Aile Gelir Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri*

Ölçek	Aile Gelir Düzeyi (TL)	N	\bar{X}	ss
Okula Uyum Sorunları	0-1499 TL	171	2.17	0.84
	1499-2499 TL	380	2.01	0.93
	2500-3499 TL	187	1.95	0.92
	3500-4499 TL	86	1.83	0.74
	4500 ve üzeri TL	85	1.61	0.72

Tablo 42 incelendiğinde, okula uyum sorunları ölçeğinden alınan puanlara göre 0-1499 TL aralığında gelire sahip olan ailelerin çocuklarının en yüksek ($\bar{X}=2.17$) okula uyum sorunları ortalamasına sahip oldukları görülmektedir. En düşük okula uyum sorunu ortalamasının ise 4500 ve üzeri TL aralığında gelire sahip olan ailelerin çocuklarına ($\bar{X}=1.61$) ait olduğu yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Okula uyum sorunlarının ailenin gelir düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 43'te sunulmuştur.

Tablo 43. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Sorunlarının Aile Gelir Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları*

Ölçek	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Okula Uyum Sorunları	Gruplar arası	20.287	4	5.072	6.554	.000	1>4
	Gruplar içi	699.500	904	.774			2>4
	Toplam	719.786	908				

Not: 1- "0-1499 TL", 2- "1500-2499 TL", 3- "2500-3499 TL", 4- "3500-4499 TL", 5- "4500 ve üzeri TL"

Tablo 43 incelendiğinde, öğrencilerin okula uyum sorunlarının aile gelir düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($F_{(4,904)}=10.813$, $p < .05$). Ailenin gelir düzeyine göre farklılaşan ortalamaların hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe testi sonucunda; 0-1499 TL ve 1500-2499 TL arasında gelire sahip ailelerin çocukları ile 4500 ve üzeri TL arasında gelire sahip ailelerin çocukları arasında 0-1499 TL ve 1500-2499 TL arasında gelire sahip ailelerin çocukları lehine anlamlı farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre, 0-1499 TL ve 1500-2499 TL arasında gelire sahip ailelerin çocukları, 4500 ve

üzeri TL arasında gelire sahip ailelerin çocuklarına göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşamaktadırlar.

4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi olan “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunları ile okula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusuna yönelik olarak öğrencilerin okula uyum sorunları ile okula hazırbulunuşluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek için hesaplanan Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayıları Tablo 44’te sunulmuştur.

Tablo 44. *Öğrencilerin Okula Uyum Sorunları ile Okula Hazırbulunuşluklarına İlişkin Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayıları*

Ölçekler ve alt boyutları	<i>Okula</i>	<i>Bilişsel</i>	<i>Duyuşsal</i>	<i>Psikomotor</i>	<i>Öz bakım</i>
	<i>Hazırbulunuşluk Ölçeği (toplam)</i>	<i>Beceriler</i>	<i>Beceriler</i>	<i>Beceriler</i>	<i>Becerileri</i>
<i>Okula Uyum Sorunları</i>	-.762**	-.733**	-.737**	-.708**	-.651**

p<.05 *, *p<.01***

Tablo 44 verilerine göre, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunları ile okula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında yüksek düzeyde, negatif yönde ve anlamlı bir ilişkinin ($r=-.762$; $p<.01$) olduğu görülmektedir. Benzer şekilde, birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunları ile okula hazırbulunuşluk ölçeğinin alt boyutları olan bilişsel beceriler ($r=-.733$; $p<.01$), duyuşsal beceriler ($r=-.737$; $p<.01$) ve psikomotor beceriler ($r=-.708$; $p<.01$) arasında yüksek düzeyde, negatif yönde ve anlamlı bir ilişki, öz bakım becerileri ($r=-.651$; $p<.01$) arasında ise orta düzeyde, negatif yönde ve anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır.

4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi “İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri okula uyum sorunlarını anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?” olarak belirlenmiştir. Bu amaçla, öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin okula uyum sorunlarını yordamasına yönelik yapılan basamaklı regresyon analizi sonuçları Tablo 45’te sunulmuştur.

Tablo 45. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okula Uyum Sorunlarını Yordamasına İlişkin Basamaklı Regresyon Analizi Sonuçları*

<i>Basamaklar</i>	<i>Yordayıcı değişkenler</i>	β	<i>Yordama Gücü (R)</i>	<i>Açıklanan varyans (R²)</i>
1	Duyuşsal Beceriler	-.737	.737	.544
2	Psikomotor Beceriler	-.337	.767	.588
3	Bilişsel Beceriler	-.188	.770	.593

Tablo 45 incelendiğinde, ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin duyuşsal, psikomotor ve bilişsel becerilere ilişkin hazırbulunuşlukları öğrencilerin okula uyum sorunlarındaki varyansın %59.3'ünü açıklayabildiği görülmektedir. Tablo 45'deki basamaklı regresyon analizine ilişkin varyans analizi sonuçları Tablo 46'da sunulmuştur.

Tablo 46. *İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Okula Uyum Sorunlarını Yordamasına İlişkin ANOVA Sonuçları*

<i>Model</i>	<i>Kareler toplamı</i>	<i>sd</i>	<i>Kareler ortalaması</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Regresyon	427.005	3	142.352	440.090	.000
Artık (Residual)	292.731	905	.323		

Tablo 46 verilerine göre, Tablo 45'te gösterilen basamaklı regresyon analizine ilişkin yordama gücünün anlamlı olduğu görülmektedir ($F_{(3,905)} = 440.090$, $p < .000$). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin okula uyum sorunlarını yordamasına ilişkin yapılan regresyon analizi üç basamakta gerçekleşmiştir. Buna göre, öğrencilerin okula uyum sorunlarına ilişkin varyansa katkıları bakımından üç değişkenin önemli yordayıcılar olduğu görülmektedir. Analize ilk basamakta, varyansın % 54.4'ünü açıklayan ve okula hazırbulunuşluk ölçeğinin alt boyutu olan "duyuşsal beceriler" alınmıştır. İkinci basamakta, yordanan değişkendeki açıklanan varyansa % 4.4'lük katkı sağlayan ve okula hazırbulunuşluk ölçeğinin alt boyutu olan "psikomotor beceriler" değişkeni alınmıştır. Üçüncü basamakta ise yordanan değişkendeki açıklanan varyansa % 0.5'lik katkı sağlayan ve okula hazırbulunuşluk

ölçeğinin alt boyutu olan “bilişsel beceriler” değişkeni analize dâhil edilmiştir. Bu analiz sonuçları, regresyon eşitliğine önemli yordayıcılar olarak giren üç değişkenin birlikte, okula uyum sorunlarına ilişkin varyansın yarısından fazlasını (%59.3) açıklayacak güçte olduğunu göstermektedir. Regresyon katsayılarının işaretlerine bakıldığında, her üç değişken ile öğrencilerin okula uyum sorunları arasında negatif bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Bu durumda, öğrencilerin okula uyum sorunlarını önem sırasına göre birinci sırada “duyuşsal beceriler” değişkeni, ikinci sırada “psikomotor beceriler” değişkeni ve üçüncü sırada ise “bilişsel beceriler” değişkeninin anlamlı olarak yordadığı görülmektedir. Öte yandan, okula hazırbulunuşluk ölçeğinin alt boyutu olan “öz bakım becerileri” değişkeninin toplam varyansa anlamlı katkı sağlamadığı, öğrencilerin okula uyum sorunlarını anlamlı düzeyde yordamadığı ortaya çıkmıştır.

4.2. Nitel Bulgular

Araştırmanın yedinci ve sekizinci alt problemi olan “Farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ve okula uyumları üzerindeki etkileri/yansımalarının neler olduğu konusunda öğretmenlerin görüşleri nelerdir? ve "Farklı yaş grubundaki (60-65 aylık, 66-71 aylık ve 72 ve üstü aylık) öğrencilerin aynı sınıfta öğrenim görmesinin öğretmeni, öğrencileri ve öğretim sürecini nasıl etkilediği konusunda öğretmenlerin görüşleri nelerdir?” sorularına yönelik olarak öğretmenler ile yapılan görüşmelerden elde edilen veriler sonucunda katılımcı görüşleri, “Okula hazırbulunuşluk”, “Okula uyum sorunları”, “Farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulaması” ve “Öneriler” olmak üzere dört ana tema altında gruplandırılmıştır. Belirlenen temalara ilişkin açıklamalara ve öğretmen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

4.2.1. Okula Hazırbulunuşluk

Bu temaya ilişkin öğretmenlere “*Farklı yaş gruplarında (60-65 ay arası/ 66-71 ay arası ve 72-84 ay arası) ilkokula başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşluğunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu öğrencilerin okula hazırbulunuşluğu açısından farklılıklar gözlemlediniz mi? Varsa bu farklılıklar nelerdir? En çok hangi yaş grupları arasında farklılıklar olduğunu düşünüyorsunuz? Gereçekleri ile açıklayınız.*” soruları yöneltilmiştir. Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu, öğrencilerin yaşı küçüldükçe buna bağlı olarak hazırbulunuşluklarının da azaldığını belirtmişlerdir. Bir başka deyişle, 72-84 aylık çocukların okula en hazır

gelen yaş aralığı olduğu ifade edilirken 60-65 aylık çocuklar için tam tersi bir durum söz konusudur. Bu duruma ilişkin görüş belirten öğretmen görüşlerinden çarpıcı olanlara aşağıda yer verilmiştir.

“Yaş ilerledikçe hazırbulunuşluğu daha yüksek buluyorum. Bilişsel veya psikomotor olsun, daha hazır oluyorlar. 72-84 aylık çocuk her açıdan 60-65 yaş arasına göre hem okul ortamına hem ders ortamına daha uygun gözüküyor.”

(Ö27)

“72-84 arası öğrenmeye hazır bir çocuk artık. Başarmaya hazır bir çocuk. Hazırbulunuşluğu var. Çocuk hazır olarak okula gelmiş, seni bekliyor. Öğretmenim hangi harfi işleyeceğiz, harf verecek misiniz, ne zaman okuyacağız gibi istekli. 60-65 yaş arası yavrum daha klemi tutamıyor. Kalem tutmayı ipe tutma yaparak gösteriyordum. Onlarla uğraşıyorsun. Çocuk hazır değil.” **(Ö8)**

“Bir insan vardır ayakları yere sağlam basar hani. Diğeri de hani böyle zayıf olur ya aynı onun gibi. 72-84 aylık böyle oturmuş hazır. 60-65 aylık hayal dünyasında, okuldan bile haberi yok, hazır olmayı geçtim yani.” **(Ö10)**

Yukarıda öğretmen görüşlerinden de anlaşıldığı üzere, öğretmenler özellikle 72-84 aylık çocuklar ile 60-65 aylık çocuklar arasında okula hazırbulunuşluk bakımından önemli farklılıklar olduğunu vurgulamışlardır. 60-65 aylık çocukların ilkokula başlama olgunluğuna erişemedikleri, bu çocukların oyun çağında oldukları ve dolayısıyla okul kazanımlarını gerçekleştirecek hazırbulunuşluğa sahip olmadıkları belirtilmiştir. Ancak öğrencilerin yaşı ilerledikçe okula daha hazır geldikleri ifade edilmiştir. Ayrıca, öğretmenler okul öncesi eğitim alan öğrencilerin kendi yaş grubundaki diğer öğrencilerden daha hazır olarak okula geldiğini ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Tabi biraz da okul öncesi eğitim almış öğrenci, bilişsel ve duyuşsal olarak okula daha hazır olarak olumlu tutum ve davranışlar sergiliyor. Yani bu konuda okul öncesi eğitimi almak da oldukça önemli. Bakıyorsun hangi yaş olursa olsun anasınıfına gitmişse o daha okulun ne olduğunu biliyor. Böyle daha hazır yani.”

(Ö4)

En büyük sıkıntılarımızdan biri hazırbulunuşluk. Okul öncesi eğitimi alanlar var, almayanlar var. Tabi ki okulöncesi eğitim alanlar biraz daha iyi. 72 ayını doldurup da okul öncesi eğitimini alanlarla almayanlar arasında bir farklılık var. Bir de

yaşını doldurmamış olup okul öncesi eğitim almayanlar ve alanlar arasında fark var.” (Ö6)

Yukarıda verilen öğretmen görüşlerinden de anlaşıldığı üzere, okul öncesi eğitiminin öğrencilerin hazırbulunuşlukları üzerinde olumlu yönde çok önemli rol oynadığı belirtilmiştir. Okul öncesi eğitiminin her yaş grubundaki öğrenciyi olumlu yönde okula hazırladığı, yaşı küçük olup da okul öncesi eğitimi tamamlayanların yaşı büyük olup da okul öncesi eğitimi tamamlamayanlara göre daha hazır olduğu dile getirilmiştir. Okula hazırbulunuşluk temasına ilişkin öğretmen görüşleri; “bilişsel beceriler”, “duyuşsal beceriler”, “psikomotor beceriler” ve “öz bakım becerileri” olmak üzere dört alt tema altında gruplandırılmıştır.

4.2.1.1. Bilişsel Becerilere İlişkin Hazırbulunuşluk

Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu, özellikle 60-65 ay aralığında okula başlayan çocukların bilişsel olarak okula hazır olmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

“60-65 ay arasındaki çocukların okula hazırbulunuşluğu aşırı derecede az. Anasınıfına çok uygunlar. Her şeyi oyuna çevirmek istiyorlar. Bilişsel becerileri daha düşük oluyor. Hani yaşına istinaden öyle oluyor. Çünkü yaşına uygun şeyler görmek istiyorlar.” (Ö2)

“66-71 yaş ay arası ve daha büyük çocuklar bilişsel becerileri daha kolay kazanırken; 60-65 ay arası daha çocuk, oyun döneminde olduğu için bilişsel beceriler ona biraz zor geliyor. Bilişsel olarak gözle görünen bir farklılık var.” (Ö3)

“Fark tamamen bilişsel. Şimdi büyük çocuklar bir kere anlattığın zaman anlıyorlar. Tabi bireysel farklılık da giriyor işin içine ama genel olarak küçükler anlamıyor. Anlama güçlüğü çekiyorlar. O açıdan sıkıntı yaşadım yani.” (Ö24)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği üzere, özellikle de 60-65 ay aralığında okula başlayan öğrencilerin bilişsel olarak okula hazır olmadığı, bilişsel becerileri ve kazanımları gerçekleştirme konusunda zorlandıkları belirtilmiştir. Bu yaş aralığındaki öğrencilerin diğer yaş aralığındaki çocuklara nazaran anlam becerilerinin ve algılarının daha sınırlı olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, görüşme yapılan öğretmenler ilkokula erken başlayan öğrencilerin okumaya-yazmaya geçmede ve matematiksel becerileri yerine getirmede zorlandıklarını ifade

etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden çarpıcı olanlara aşağıda yer verilmiştir.

“Yaşça büyük çocuklarla birleştirme yapıyorum, okuma yapıyorum, matematikte güzel böyle ilerleyebiliyorsun ama küçük yaştaki çocuklar biraz geride yani. Daha yeni böyle sanki harfleri öğrendi. Bir kaç tanede tanıyamadığı harf daha var. Hatırlayamıyor. Ben söyleyince birleştirip okuyor. Bilişsel olarak da yetersiz oldukları için artık biz onlarla özel olarak çalışmak zorunda kalıyoruz.” (Ö10)

“60-65 ay arası olan çocuklarla okuma yazmada sıkıntılar yaşıyorsun. Harfi okutmada, anlatmada sıkıntı yaşıyorsun. 72-84 ay arasına bakınca daha olgun olduğu için anlama kapasitesi yükseliyor. O yönden de sıkıntı yok. 60-65 aylık çocuklar genellikle matematiksel beceriler, okuma yazma becerileri yerine getirmeye çok uygun değil. Normal bir çocuğa 1-1.5 ayda öğretirken onlara 2-3 ayda ancak öğretiyorsun.” (Ö11)

“Çocukları kendi içlerinde değerlendirdiğimizde bireysel farklılıkları devre dışı bırakırsak, 60-65 aylık çocukların genel itibarıyla okula hazırbulunmuşluklarının daha zayıf olduğunu söyleyebilirim. 66-71 aylık çocukların onlara göre birinci sınıfa daha hazır olduklarını belirtebilirim. Bilişsel olarak 60-65 aylık çocukların okuma yazma konusunda, bilişsel olarak okumaya geçme konusunda ve birleştirme yapmak gibi bilişsel konularda biraz daha zorlandıklarını söyleyebilirim.” (Ö15)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği üzere, özellikle de 60-65 ay aralığında okula başlayan öğrencilerin bilişsel olarak okula hazır olmadığı için okuma-yazmaya geçmede ve matematiksel becerileri yerine getirmekte zorlandıkları dile getirilmiştir. Ancak öğrencilerin yaşları ilerledikçe bu sorunun gittikçe azaldığı ifade edilmiştir. Öğretmenler öğrencilerin yaşları küçüldükçe bilişsel hazırbulunmuşluklarının azaldığını ve buna bağlı olarak okul başarısının düştüğünü belirtmişlerdir. Küçük yaştaki öğrencilerin anlama becerilerinin daha zayıf olduğu ve dolayısıyla öğretmenlerin bu öğrencilere bireysel olarak ilgi göstermek ve daha fazla zaman tanımak zorunda oldukları ifade edilmiştir.

4.2.1.2. Duyuşsal Becerilere İlişkin Hazırbulunmuşluk

Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu, özellikle 60-65 ay aralığında okula başlayan öğrencilerin bilişsel boyutta hazır olmadıklarını bunun yanı sıra duyuşsal olarak da hazır olmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler özellikle de erken yaşta okula başlayan öğrencilerin aile bireylerinden ayrılmak istemediklerini,

dışadönüklük konusunda çekimser olduklarını dile getirmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

“Aileye özlem, küçük yaştaki çocuklarda diğer çocuklara göre daha fazla oluyor. Anneyi-babayı özellikle de ilk aylarda yanlarında istiyorlar.” (Ö5)

“Sosyalleşmede zorluk yaşıyor, erken başlayanlar. Küçük çocuklar okula başladığında diğer çocuklara göre bir ay anne-baba kapıda beklemek zorunda kalıyor. Bizim sürekli elimizde telefonlar veliyi arıyoruz.” (Ö6)

“60-65 aylıklar duygusal olarak da kötü. Ağlıyor. Dışarı gidiyor. Annesini istiyor. Annesi bekliyor. Bazıları annesiyle beraber sınıfa giriyor. Annesinin eteğinden ayrılmıyor. Arkadaş edinmiyor. Kimseyle konuşmuyor. Bir sürü sıkıntı, ne gerek var.” (Ö14)

“Küçük çocuklar ailesinden erken yaşta ayrıldığı için uzun süre ağlama davranışı gösteriyor. Anne-babalar ya sınıfta ya sınıfın kapısında veya koridorda birkaç hafta, birkaç ay geçirmek zorunda kalıyor. Çocuklar dışarıdaki çevreden korkuyorlar, çekiniyorlar, okul onları ailelerinden ayıran bir şeymiş gibi geliyor onlara. Onların okula karşı kötü bir algı oluşturmalarına neden oluyor.” (Ö30)

Yukarıda öğretmenlerin ifade ettiği üzere, öğretmenler erken yaşta okula başlayan öğrencilerin aile bireylerini yanında isteme konusunda ısrarlı olduklarını, çekimser davrandıklarını dile getirmişlerdir. Öğretmenler, öğrencilerin aile bireylerini yanında isteyip diğer öğrencilerle ve öğretmenle iletişime geçmede isteksiz olduklarını ve arkadaş edinmediklerini belirtmişlerdir. Bu yüzden öğrencilerin sosyalleşme problemi yaşadıkları ifade edilmiştir. Öğretmenler, ilkokula başlama yaşı küçüldükçe öğrencilerin ağlama tepkileri verdiklerini ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlara aşağıda yer verilmiştir.

“Mesela küçük çocuklar, 60-65 aylıklar özellikle de, en ufak sıkıntı olsa ağlayabiliyor. Duygusal olarak aşırı tepki veriyor ve o tepkisinin geçmesi uzun sürüyor. Ya buna ağlanılır mı diyorsunuz. Ama ağlıyor, çocuk işte.” (Ö18)

“Yaşça küçük çocuklar duygusal olarak da pek uyum sağlayamıyor. Hemen, çok kolay ağlıyorlar. Mesela ötekilere söylüyorum, bazen kıztıyorsun, sinirleniyorsun, işte hepsine söylüyorum: şöyle yapın, böyle yapın, ötekiler tamam. Hemen yapıyorlar. Bu başlıyor ağlamaya. Ben anneme gideceğim diye başlıyor ağlamaya.” (Ö26)

“Ben mesela hiç kızmadım. Güler bir yüzle diyorum ki niye geç kaldın kızım ya da oğlum diyorum. Çocuk ağlamaya başlıyor, küçük çocuk. Kızmadan söylüyorum ama çocuk sanıyor ki öğretmen kızıyor.” (Ö12)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de vurgulandığı üzere, öğretmenler küçük yaşta okula başlayan öğrencilerin duygusal olarak hassas olduklarını, dış dünyadan gelen tepkileri yanlış yorumlayarak ağlama ve korkma tepkileri verdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca, öğretmenler okula erken yaşlarda başlayan öğrencilerde okul algısının oluşmadığını, derslere karşı ilgisinin olmadığını ve okulu sıkıcı bir ortam olarak bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden çarpıcı olanlara aşağıda yer verilmiştir.

“60-65 aylık çocuklarda çok fazla problem var. Çünkü çok küçük oldukları için ders süresince derste olamıyorlar, kendilerini veremiyorlar. İlgisini çekmiyor yani. Çocuk ders yapmak istemiyor.” (Ö1)

“Küçüklerde ilgi sıfır oluyor. Sizi uzun süre dinleyemiyorlar. Tahtada bir sınıf kuralını anlatırken senin bir cümleli dinliyor. Sonra çıkartıyor bir toka, bir balon onunla oynamaya başlıyor. Onu elinden alıyorum. Diğeriyle oynuyor.” (Ö2)

“60-65 aylık çocuğun kafası daha hayal dünyasında. Onu bir şekilde oradan çıkarıp motive etmen gerekiyor. Ders onun ilgisini çekmiyor. Okul nedir ki? Çocuk oyun oynamak istiyor. Yaşı ona uygun.” (Ö10)

“Duyuşsal olarak 60-65 aylık çocukların okul algısı oluşmadığını söyleyebilirim. Yani okulun ne olduğu konusunda bir problemi var.” (Ö15)

“Küçük çocukların ilgileri daha zayıf oluyor. Ben çocuklarıma satranç öğreteyim dedim, küçük çocuklar birkaç hafta geldi. Taşın nasıl hareket ettiğini anlatıyorsun, ona bile dikkatini vermiyor, ilgisini çekmiyor. Sonra gelmemeye başladılar.” (Ö16)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği gibi, öğretmenler küçük yaştaki özellikle de 60-65 ay aralığındaki öğrencilerin okula ve derslere karşı ilgilerinin zayıf olduğunu, okul algısının oluşmadığını, okulu oyun alanı olarak düşündüklerini ve sürekli öğretmenin ilgisine ve yardımına ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Özetle, görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu ilkökula küçük yaşta başlayan öğrencilerin duygusal beceriler bakımından okula hazırbulunmuşluklarının yetersiz olduğuna vurgu yaptıkları ve dolayısıyla küçük yaştaki öğrencilerin aile bireylerini yanında isteme, çekimser veya utangaç davranma, dış dünyaya karşı aşırı duygusal tepkiler verme, gereksiz yere ağlama ve okula karşı ilgisizlik gibi olumsuz davranışlar sergilediklerini belirttikleri görülmektedir.

4.2.1.3. Psikomotor Becerilere İlişkin Hazırbulunuşluk

Görüşme yapılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu erken yaşta okula başlayan öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal olarak okula hazır olmadıklarını, bununla birlikte ilkokula başlama yaşı düştükçe öğrencilerin psikomotor olgunluğunun da azaldığını belirtmişlerdir. Öğretmenler, erken yaşta okula başlayan öğrencilerde küçük kas becerilerinin yeterince olgunlaşmadığı bu yüzden kalem tutma, yazı yazma, boyama, makas tutma vb. etkinlikleri yerine getirmede zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden çarpıcı olanlara aşağıda yer verilmiştir.

“Küçük çocukları psikomotor olarak diğerleriyle kıyaslarsam, tabii yaş olarak da belli ediyor. Diğerleri daha iyi, küçük çocuklarla 1- 1.5 ay uğraştım. Sadece kalem tutturabilmek baya zor oluyor. Beden eğitiminde; mesela topu atıyorum, tutsunlar diye. Hani top kucağına çarpıyor, geri dönüyor. Çocuk küçücük.” (Ö26)

“Psikomotor olarak bu küçük çocuklar geride kalıyorlar. Kalem tutamıyordu. İlk defa kalemi okul ortamında eline alıyor. Makası tutması, yapamıyordu yani. Ama o büyük çocuklar yapabiliyordu ve onlara bir şeyler öğretmek daha kolay. Mesela dikte çalışmalarında büyük çocuk hemen yazıyor. Küçük çocuk hep geriden geliyor. Sene sonuna kadar bu böyle gitti.” (Ö29)

“Özellikle 60-65 aylık çocuklar psikomotor olarak okula kesinlikle hazır değil. Erken okula başlayan çocuklar kalemi tutmada sorun yaşıyorlar. Mesela yeni harf öğretiminde, harfi iki üç satır yazmalarını istiyoruz. Bu çocuk üç satır yazdığında yoruldu deyip bırakıyor. O yorulmasının sebebi işte bu hazırbulunuşluğa sahip olmaması. Onun dışında çantasını taşıyamıyor. Harfleri eğri büğrü yazıyor. Resim konusunda, boyama konusunda sayfanın çok azını boyuyor. Çünkü elleri çok çabuk yoruluyor.” (Ö30)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği gibi, öğretmenlerin çoğu okula erken yaşta (60-65 ay) başlayan öğrencilerin psikomotor olarak okula hazır olmadıklarını, küçük kas becerilerinin yeterince olgunlaşmadığını ve dolayısıyla kalem tutma, yazı yazma vb. etkinliklerde başarısız olduklarını, bu tarz etkinliklere katılırken erken yorulduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin yukarıda dikkat çeken görüşlerinin yanı sıra bazı öğretmenler küçük yaştaki öğrencilerde yere düşme, oyun ve fiziksel etkinliklerde başarısız olma durumunun daha fazla gözlemlendiğini belirtmişlerdir.

4.2.1.4. Öz bakım Becerilerine İlişkin Hazırbulunuşluk

Görüşme yapılan öğretmenlerin bir kısmı öz bakım becerileri bakımından farklı yaş grubundaki öğrenciler arasında bir farklılık olduğunu belirtmeseler de bazı öğretmenler okula başlama yaşı düştükçe öğrencilerin öz bakım becerileri bakımından hazırbulunuşluğunun azaldığını belirtmişlerdir. Bu yönde fikir belirten öğretmenler, özellikle de erken yaşta okula başlayan öğrencilerin tuvalet eğitimi konusunda zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden çarpıcı olanlara aşağıda yer verilmiştir.

“Küçük yaştaki çocuklar özellikle çok problemlidir. Çok affedersiniz tuvalete gidecek, fermuarını açıp kapayamıyor. Çok özür dilerim, büyük tuvaletini yapamıyor. Büyük tuvalete çıktığı zaman özellikle 60-65 aylık olanlar yapamıyor yani. Veliyi okula çağırdığımı, çocuğun annesiyle birlikte tuvalete gittiğini biliyorum. Bu çocuk için utanç verici oluyor.”(Ö6)

“Öz bakım becerileri olarak da küçük yaştaki çocuklar tuvalete gitmeyi bilmiyor. Tuvalette nasıl davranılır? Ne yapılır? El yıkamak vb. bunları bilmiyorlar. Temizlikle hiç alakaları yok.”(Ö8)

“Öz bakım becerileri konusunda, 60-65 aylık çocukların çoğu tuvalet eğitimi bilmiyor. Mesela beceremiyor, farkında değil.”(Ö18)

Yukarıda bazı öğretmen görüşlerinde de belirtildiği üzere, öğretmenler küçük yaştaki bazı öğrencilerin tuvalet eğitiminde tek başlarına sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler, küçük yaştaki öğrencilerin tek başlarına beslenme yapmada da zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden çarpıcı olanlara aşağıda yer verilmiştir.

“Bu çocuklar kendi ihtiyaçlarını gideremiyor. Beslenme dersinde beslenmesini yapamıyor. Örtüsünü seremiyor. Örtüsünü serse beslenmesini çıkartıp kuramıyor. Bunu yapsa döküp saçarak yiyor.”(Ö1)

“En fazla beslenme saatleri yaptığımızda gözlemlene fırsatım oldu. Örtüyü serip çıkartırken ve yerken iyi ama toplarken her yer batmış. Bütün yemeğini dökerdi, yaşı küçük öğrencim. Diğer öğrencilere göre öz bakım becerileri konusunda da yetersizlerdi. En çok beslenme konusunda fark vardı.”(Ö2)

Yukarıda bazı öğretmen görüşlerinde de belirtildiği gibi, öğretmenler küçük yaşta okula başlayan öğrencilerin beslenme işini gerçekleştirirken yeterince olgun davranmadıklarını, dağınık olabildiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca, öğretmenler 60-

65 aylık öğrencilerin kıyafetlerini giyip çıkarma, ayakkabı bağcığını bağlama gibi kişisel ihtiyaçlarını gidermede de zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden birine aşağıda yer verilmiştir.

“Küçük öğrencilerim ayakkabısını bağlama, montunu giyme konusunda sürekli bir yardım istiyor. Zaten bu öğretmeni yoruyor. Kendisi giysin istiyorum. Bu sefer sürekli başında durup yönlendirmem gerekiyor. Hiçbir şekilde montunun düğmesini bile ilikleyemiyor.” (Ö5)

Yukarıda da vurgulandığı üzere, bazı öğretmenler küçük yaştaki öğrencilerin kıyafetini giyip-çıkarma, ayakkabısını bağlama gibi konularda zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra bazı öğretmenler ise öz bakım becerileri konusunda öğrenciler arasında yaştan kaynaklı bir farkın olmadığını farkın aileden veya çevreden kaynaklı olduğunu belirtmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden çarpıcı olanlara aşağıda yer verilmiştir.

“Yani yaştan dolayı hiç sıkıntı yaşamadık. Bireysel farklılıktan kaynaklı sorun vardı.” (Ö24)

“Öz bakım becerilerinde genellikle kaba kas becerileriyle hareket ettikleri için çocukların sofralarını kurmada, yemeklerini toplamada biraz dağınıklar. Kıyafetlerini giyerken çıkartırken yine zorlandıklarını görüyoruz. Bu konuda genel bir problemimiz var. Her yaş için bir problemimiz var. Öz bakım becerilerinin yaş ile çok orantılı olmadığını düşünüyorum.” (Ö15)

“Zaten büyük çocuklar da tam yapamıyor. Çocuklara güzel bir tuvalet eğitimi verilmemiş. Bu velilerin eksikliğinden kaynaklı, yaştan değil.” (Ö10)

Bu durumda, öğretmenlerin bir kısmı öz bakım becerileri konusunda öğrenciler arasındaki farkın yaşa bağlı olduğunu söylerken bir kısmı ise bu farkın çevreden veya aileden kaynaklandığını vurgulamıştır.

4.2.2. Okula Uyum Sorunları

Bu temaya ilişkin öğretmenlere *“Farklı yaş gruplarında (60-65 ay arası/ 66-71 ay arası ve 72-84 ay arası) okula başlayan öğrencilerin yaşadıkları okula uyum sorunları sizce nelerdir? Bu çocukların okula uyumları açısından farklılıklar gözlemlediniz mi? Varsa bu farklılıklar nelerdir? En çok hangi yaş grupları arasında farklılıklar olduğunu düşünüyorsunuz? Gerekçeleri ile açıklayınız.”* soruları yöneltilmiştir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu öğrencilerin yaşları küçüldükçe oyun

çağı baskınlığının arttığını dolayısıyla okulu bir oyun alanı olarak gördüklerini, sürekli oyun oynama isteğiyle hareket ettiklerini belirtmişlerdir. Bu yüzden öğrencilerde okul kavramının oluşmadığına dikkat çekmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıdaki gibidir:

“Küçük yaştaki çocuklarda okul kavramı oluşmamıştı. Okul kavramı çocuğu biraz zorluyordu yani. Oyun çağında çünkü. Ama büyükler hazır olduğu için okula geldiğinde ben okuma yazma öğrenmeliyim bilinci var.” (Ö3)

“Çocuk o dönemde oyun çağında oluyor. Küçük olanlardan bahsediyorum, 60-65 aylıklardan. Oyun anlarında arkadaşlarıyla beraber iyi vakit geçiriyordu. Ama derse geçtiğimiz zaman, bilişsel kısma geçtiğimiz zaman uzaklaşmak istiyordu. Okul kavramını bilmiyordu. Niye buradayım diyordu.” (Ö4)

“60-65 aylık çocuklar dersi ciddiye almıyor. Okulu ciddiye almıyor. Sürekli oyun oynama isteği var. Küçük çocuklarda tabi daha fazla.” (Ö5)

“60-65 aylık çocuklar sürekli dışarı çıkmak istiyor. Oyuncak getiriyor. Çantasında oyuncakla oyun oynamak istiyor. Niye okulda olduğunu bilmiyor. Niye ben e harfini öğreniyorum diyor.” (Ö6)

Yukarıda bazı öğretmen görüşlerinde de belirtildiği üzere, ilkokula başlayan öğrencilerin yaşları küçüldükçe öğrencilerdeki oyun oynama isteğinin arttığı belirtilmiştir. Öğretmenlerin bu durum karşısında öğrencileri derse çekmekte zorlandıkları görülmektedir. Öğretmenler, özellikle de 60-65 aylık öğrencilerde okul kavramının oluşmadığını, okula neden geldiğinin farkında olmadıklarını, okulu çocuk doğası gereği oyun alanı olarak gördüğünü belirtmişlerdir. Öğretmenler, 60-65 aylık öğrencilerde meydana gelen erken yorulma davranışına dikkat çekmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıdaki gibidir.

“Özellikle 60-65 aylık çocuklarda küçük kas becerilerinin gelişmemesi problemi oluyor. Özellikle ilk haftalar. Normal okul yaşında olan çocuklar için hiç uyum problemi yaşamadım. Yaş olarak küçük gelen çocuklar 2-2.5 ayda özellikle çizgi çalışmalarında inanılmaz. Bir çabuk yoruluyor, bir de yapmak istemiyor.” (Ö7)

“Küçük çocukların küçük kas becerileri gelişmiş değil. Kalem tutmada çok sıkıntı yaşıyoruz. Hocam 7 yaşındaki çocuk ile 60-71 aylıklar bir olmuyor. 60-71 aylık öğrencinin küçük kas becerileri daha gelişmediği için haliyle okula uyumları da sorunlu oluyor. Daha çabuk yoruluyorlar. Sınıfta o sorumluluğu alamıyorlar. Çabuk yoruldukları için çabuk bıkyıyorlar. Dolayısıyla uzun süre ders yapamıyorsunuz.” (Ö12)

“Küçük yaştaki çocukların küçük kas becerileri gelişmediği için bu çocuklarda çok çabuk yorulma görüyoruz. Yapmak istememe, sorumluluk almama, sorumluluktan biraz kaçma gördük.”(Ö15)

Yukarıda bazı öğretmen görüşlerinde de belirtildiği üzere, öğrencilerin yaşları küçüldükçe küçük kas becerilerinin gelişmişlik durumunun düştüğü buna bağlı olarak çocuklarda erken yorulma ve bıkmaya durumlarının meydana geldiği ifade edilmiştir. Bu yüzden öğretmenlerin bu öğrencilerle birlikte uzun süre ders işleyemedikleri belirtilmiştir. Ayrıca, öğretmenler farklı yaşta ilkokula başlama uygulamasının neden olduğu okula uyum sorunlarını öğrencilerin derste ağlaması, okuldan kaçması, okulu istememesi olarak ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmenlerin görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıdaki gibidir:

“60-65 aylık bir çocuğu sınıfa girdiremedik. Bir tanesi mesela ağlıyor. 2. günün sonunda babası ne yapacağız dedi. Dedim ki götürüp seneye getireceksin. Zaten yaşı küçük. Okuldan soğuyor, okula gelmek istemiyor yani.” (Ö21)

“Özellikle okulun ilk haftalarında küçük yaş grubunda ağlayıp ağlayıp sınıftan kaçma oldu defalarca. Resmen bahçede çocukla kovalamaca oynadık. Çocuk alışuncaya kadar baya sıkıntı yaşadık. Ama büyük yaş grubunda bir sıkıntı yaşamadık hani.” (Ö29)

“60-65 aylık çocuk okulda ağlıyordu. Eve gitmek istiyordu. Annesini, babasını yanında istiyordu. Bu noktada problem yaşıyorduk. Velisi bu çocuk niye ağlıyor diyordu. Bize karşı tepkiler oluyordu.”(Ö4)

Yukarıda bazı öğretmen görüşlerinde de belirtildiği üzere, özellikle 60-65 aylık öğrencilerin okula gelme konusunda pek istekli olmadıkları, okula geldiklerinde de ağlama davranışı sergiledikleri ve okuldan kaçtıkları belirtilmiştir.

Yukarıda öğretmen görüşlerinden de anlaşıldığı üzere, yaşı küçük olan (60-65 aylık) öğrencilerde çabuk yorulma, küçük kas gelişiminde yetersizlik, derse katılma ve motive olmada isteksizlik, okul kavramının oluşmaması, oyun çağında olma, sürekli oyun oynama isteği gibi okula uyum sorunları yaşandığı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra bazı öğretmenler hiçbir yaş grubunda okula uyum sorunu yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıdaki gibidir.

“Okula uyumda pek uyum problemi yaşamadık. Sadece küçük kas becerileri gelişmediği için bazı sorunlar yaşadık. Ama büyük olan çocuklarda da var bu çabuk yorulma, bıkmama, yapmak istememe.” (Ö14)

“Çok nadir ya. Okulda çok büyük sıkıntı görmedim. Hani küçük çocuklarda değil de daha önce okula gitmemiş, okul öncesi eğitimi almamış çocuklarda uyum sorunu oluyor.” (Ö18)

“Şimdi aklıma getiriyorum. Küçük çocuklar çok uyumlu hiçbir şekilde annemi isterim bile dememiş. Ama büyük çocuk problem çıkarabiliyor. Ben bunu yaş bazı ele almıyorum.” (Ö27)

Yukarıda bazı öğretmen görüşlerinden de anlaşıldığı üzere, bazı öğretmenler öğrenciler arasında herhangi bir uyum sorunu yaşanmadığını veya yaşandıysa da bu sorunların yaş ile bir ilgisinin olmadığını düşünmektedirler.

4.2.3. Farklı Yaşlarda İlkokula Başlama Uygulaması

Bu temaya ilişkin öğretmenlere *“Farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulaması hakkında neler düşünüyorsunuz? Sizce bu uygulamanın olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir? Gereçekleri ile açıklayınız.”* ve *“Farklı yaş gruplarında (60-65 ay arası/ 66-71 ay arası ve 72-84 ay arası) okula başlayan öğrencilerin aynı sınıfta öğrenim görmesi sizce öğretme-öğrenme sürecini nasıl etkilemektedir? Gereçekleri ile açıklayınız.”* soruları yöneltilmiştir. Bu ana temaya ilişkin öğretmen görüşleri; “öğretim süreci üzerindeki yansımaları”, “öğrenci üzerindeki yansımaları” ve “öğretmen üzerindeki yansımaları” olmak üzere üç alt tema altında gruplandırılmıştır.

Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının en büyük avantajını, ilkokul birinci sınıfa hazırbulunuşluğu erken yaşta tamamlayan öğrencilerin okula daha erken başlaması olarak ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin görüş belirten öğretmen görüşlerinden çarpıcı olanlara aşağıda yer verilmiştir.

“Bazı küçük yaşta olup da hazır olan öğrenciler var. Böyle öğrenciler var tabii ama çok az sayıda. Öğrenci gerçekten hazır diyebiliyorsak eğitim-öğretime erken başlaması bir avantaj tabii ki.” (Ö5)

“Olumlu faydası; zeki çocukların, yani bireysel olarak farklı çocuklar için okulu bir yıl erken bitirmesi oluyor.”(Ö7)

“Özellikle de bireysel olarak okula hazırbulunmuşluğunu erken tamamlamış çocukların veya anasınıfına gitmiş çocukların 1.sınıf için hazır olduklarında erken yaşta da olsa okula başlamalarının avantajlı olduğunu düşünüyorum.” (Ö16)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği üzere, her ne kadar sayıları az olsa da ilkokula erken yaşta hazır olan öğrencilerin öğretim hayatına erken atılması bu uygulamanın olumlu bir yönü olarak ifade edilmiştir. Böylece ilkokula başlama adına olumlu yönde bireysel farklılıkları olan öğrenciler açısından avantajlı bir uygulama olduğu dile getirilmiştir. Öğretmenler farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının bir diğer avantajını ise hayata erken atılma olarak ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin bu yönde belirttikleri görüşlerden bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

“Olumlu olarak hayata biraz daha erken başlama, eğitim-öğretim hayatına erken başlama olabilir.”(Ö4)

“Olumlu yönüyle çocuklar hayata daha erken atılıyor. En önemli şey o yani başka bir faydasını görmüyorum.” (Ö9)

“Olumlu bir tarafı okula erken başlamış, erken sosyalleşmiş olmaları olabilir.”(Ö6)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği gibi, öğretmenler öğrencilerin erken yaşta okula başlayarak erken yaşta sosyalleştiklerini ve hayata daha erken yaşta atıldıklarını ifade etmişlerdir.

Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının bazı avantajları olduğunu kabul etmekle birlikte bu uygulamaya yönelik genel kanıları olumsuzdur. Öğretmenlerin çoğu, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının doğru bir uygulama olmadığını ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinin bazıları aşağıda verilmiştir.

“Gereksiz olduğunu düşünüyorum. Her açıdan hem normal yaşında başlayan çocukları hem de erken yaşta başlayan çocukları olumsuz etkilediğini düşünüyorum.” (Ö1)

“Olumsuz yönlerinin çok fazla olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerim üzerinde olumlu bir tarafı olduğunu düşünmüyorum asla.” (Ö2)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği gibi, öğretmenler farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının öğrencileri ve eğitim-öğretim ortamını olumsuz yönde etkilediklerini belirtmişlerdir. Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu,

farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulaması ile birlikte bilişsel, duyuşsal, psikomotor beceriler ve öz bakım becerileri bakımından yeterli hazırbulunuşluğa sahip olmayan öğrencilerin ilkokula başladıklarını ve dolayısıyla bu durumun okula uyum sorunlarına yol açtığını ve öğrenme-öğretme sürecini olumsuz yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Bu görüşler ilgili temalar altında açıklanmıştır.

4.2.3.1. Öğretim Süreci Üzerindeki Yansımaları

Görüşme yapılan öğretmenler, sınıfta farklı yaşlarda öğrencilerin bir arada olması nedeniyle ders bütünlüğünün bozulduğunu ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmenlerin görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Öyle sınıfta gruplaşmalar oluyordu. Küçük çocuklar yetişemiyordu. Maalesef seviye farklılıkları oluyordu. Çünkü ağlayan, isteksiz olanlar, beceremeyenler çok fazlaydı. Aynı yaş aralığında ki çocuklarda bile bireysel farklılıklar çok fazla olduğu halde bir de yaş farklılıkları girince işin içine çok farklı oluyor çocuklar.” (Ö2)

“Ders bütünlüğü olmuyor. Mesela büyük olanlar, bilişsel hazırbulunuşluğu olanlar daha çabuk kaparken diğerleriyle daha çok ilgilenmek gerekti. Yani hep birlikte götüremedim, ben açıkçası. Seviye grupları oluşturmak zorunda kaldım. O yüzden eğitim-öğretim açısından sınıfın genelinin olumsuz etkilendiğini düşünüyorum.” (Ö3)

“Sınıfı 2’ye, 3’e gerekirse 8’e, 9’a bölmek zorunda kaldık. Yapanlar, yapmayanlar, yorulanlar, yorulmayanlar, ağlayanlar işte sürekli sınıfta bölünme söz konusu oldu. Parçaladı sınıfı. Eğitimi tamamen paramparça etti.” (Ö6)

“Hani öğrencime bir kerede, iki kerede anlattığımı; diğer öğrencime çok daha fazla tekrar etmem gerekti. Bir de bireysel olarak onlara gösterdiğim zaman da farklı. Bu sefer diğer öğrencilerin hakkına girmede oluyor. Bu çok akademik değil ama vicdani olarak hani haksızlık oluyor. Hani onun da öğrenmesi gerekiyor. Ama iki öğrenciye ayırdığın süre aynı değil. Çünkü yaşı küçük öğrencinin bana ihtiyacı daha fazla.” (Ö1)

Yukarıda öğretmen görüşlerinden anlaşıldığı üzere, farklı yaşlardaki öğrencilerin birbirlerinden farklı düzeylerde olması öğretmeni düzeylerine göre öğrenci grupları oluşturmaya itmiştir. Özellikle de 60-65 aylık öğrencilerin hazırbulunuşluklarının da düşük olması ve diğer öğrencilere göre geriden gelmeleri öğretmenleri bu çocuklarla özel ilgilenmeye yöneltmiştir. Bundan dolayı ders

bütünlüğü bozulmuş, sınıfta düzey farklılıkları oluşmuştur. Öğretmenler, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının öğretim sürecine bir diğer etkisini etkinlik ve materyallerin çeşitliliğinin artması ve buna bağlı olarak planlamada belirlenen süreyi aşma, planlamada esneklik yapmak zorunda kalma, başka dersleri amacının dışında kullanma olarak belirtmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Teneffüslerimizde, belki oyun veya fiziki etkinlik dersimizde, diğer derslerimizde okuma yazmaya yönelik çalışmalar yapmak zorunda kaldık. Ama küçük yaştaki çocuklar yine de diğer çocuklara nazaran geride kaldılar. Planda esneme yapmak zorunda kaldık, yani istediğimiz sürede ulaşamadığımız kazanımlar oldu. Bir de ne yapsan ulaşamadığın kazanımlar oluyor, çocuğun yaşından dolayı.” (Ö4)

“Zamanı aksattı. Günde iki saat Türkçe eğitimi yapıyorsak 6 saate, 5 saate, 4 saate çıktı. Tabi biz bu ara beden eğitiminden aldık. Görsel sanatlar dersinden aldık. Müziği arka planda bıraktık.” (Ö20)

“Yani diğer çocuk bir dakika da bitiriyorsa, küçük yaştaki çocuk 2-3 dakikada bitiriyor. Bu da senin dersini daha rahat işlemeni engelliyor. Planda, derste illaki aksama oluyor. Mesela bir gün sonrasına sarkıyor. Başlarda plana uyamıyorsun. Sonlara doğru mecbur hızlanmak zorunda kaldım, planı yakalamak için.” (Ö9)

“Tabi ki birinci sınıf olduğu için materyal kullanıyoruz. Ama bu çocuklar için daha fazla kullanıyorsun. Şu yöntemi de deneyeyim bunu da yapayım diye çabaladım. Bireysel olarak bu çocuklarla daha çok çalıştım. Hatta yeterli görmediğimiz alanlarda teneffüslerde, öğle aralarında desteklemeye çalışıyoruz. Diğer öğrencilerden geri kalmasın diye.” (Ö5)

Yukarıda öğretmen görüşlerinden de anlaşıldığı üzere öğretmenler, öğrenciler arasındaki yaş farkının getirdiği düzey farklılıklarından dolayı daha fazla materyal ve daha çeşitli yöntem/teknik kullanma durumunda kaldıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğretmenler diğer dersleri amaçları dışında küçük yaştaki öğrenciler için kullanmak zorunda kaldıklarını ve sene başında kazanımlara ayırdıkları süreleri aştıklarını, planlamada esneklik yapmak zorunda kaldıklarını belirtmişlerdir. Bu durumda, görüşme yapılan öğretmenlerin farklı yaş gruplarında (60-65 ay, 66-71 ay ve 72-84 ay arası) okula başlayan öğrencilerin aynı sınıfta öğrenim görmesinin öğretim sürecini olumsuz etkilediğini vurguladıkları görülmektedir.

4.2.3.2. Öğrenci Üzerindeki Yansımaları

Görüşme yapılan öğretmenler, ilkokula erken başlama uygulamasının özellikle 60-65 aylık öğrencilerde başarıya karşı aşağılık kompleksinin oluşmasına neden olduğunu ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmenlerin görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Yaşı büyük çocuğu sürekli pekiştiriyorum. Çünkü matematikte, Türkçe’de sınıfın çalışkanı, başarılı. Aferin kızım sen bunu yapıyorsun diyorum. Ama 60-65 aylıklar ne yazık ki yapamıyor. Çocuk bunun farkında. Bakıyor ki diğerleri yapıyor. Kendisi ise öğretmen ne dese yapamıyor. Artık dediğimiz gibi çocuklarda aşağılık duygusu oluşuyor.” (Ö8)

“Yaşı küçük çocuk yapabilenleri gördükçe geri kaldığını ister istemez anlıyorlar. Psikolojik olarak biraz daha olumsuz etkileniyorlar. Yapamadıkça çocuk biraz daha sıkılıyor. Yani yapamıyor. Dolayısıyla olumsuz etkileniyor. Küçük çocuklarda başarısızlık duygusu oluşturdu.” (Ö13)

“Bir kere küçük yaştaki çocuk kendisini soyutluyor. Ben yapmak istemiyorum, diyor. Yapamıyorum, diyor. Hiçbir şeye parmak kaldırmıyor. Öğrenciler daha içe kapanık biri haline geliyor. Bir ikincisi diğer çocuklar daha aktifken o daha pasif hale geliyor.” (Ö7)

“Çocuklar arasında fark açıldıkça çocuk kendine olan özgüvenini kaybediyor. Soğumaya neden oluyor. Bütün ilgisin, alakasını kesebiliyor.” (Ö16)

Yukarıda verilen öğretmen görüşlerinde de anlaşıldığı üzere, 60-65 aylık öğrenciler sınıftaki arkadaşlarının kendisinden daha başarılı olduğunu ve kendisinin yapamadığını fark ettikçe aşağılık psikolojisine kapılmışlardır. Öğrencilerin bu durum karşısında zamanla özgüven sorunu yaşadıkları ve içe kapandıkları belirtilmiştir. Bu tarz sorunları yaşayan öğrencilerin zamanla derslere karşı ilgisinin kalmadığı belirtilmiştir. Öğretmenler farklı yaşta ilkokula başlama uygulamasının öğrenci üzerindeki bir diğer etkisini, 72-84 aylık öğrencilerin başarı olarak beklenen düzeye ulaşamaması olarak göstermişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmenlerin görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Küçük çocuklarımızda uyum problemleri ve seviye problemleri olduğu için diğer çocuklara ilgiyi daha fazla vermek zorunda kalabiliyorsun. İki ileri bir geri atmak zorunda kalıyorsun. Yani normal çocuklarla daha ileri gidecekken onları da istenilen seviyeye taşıyamıyorsun.” (Ö20)

“Biraz olumsuz etkiledi. Küçük çocukla daha fazla ilgilenmek zorunda kaldım. Diğer çocukların süresinden aldık. Mecburen yani diğerlerine yetiştirmek için. Vermem gerekeni veremedim. Daha alt seviyede kaldılar. Sınıfın geneli de daha alt seviyede kaldı.” (Ö19)

“Küçük yaştaki çocuklara çok fazla ilgi gösterdik. Büyük yaştaki çocuğun şöyle bir eksikliği oldu: Öğretmenimiz daha çok onlara ilgi gösteriyor, bize ilgi göstermiyor, bizi sevmiyor gibi. Baya bir etkilenme olduğunu düşünüyorum.” (Ö8)

“Yaşı büyük öğrencilerde de şey oldu. İstedğim etkinliği, istediğim seviyede yaptıramadım. Onlara da fazla zaman ayıramadım. Küçüklerle ilgilenmek zorunda kaldım ve bunun karşılığını da yeterince alamadım. İki taraf da mağdur kaldı.” (Ö17)

Yukarıda verilen öğretmen görüşlerinde de anlaşıldığı üzere, öğretmenler 60-65 aylık öğrencilerle fazladan ilgilenmek zorunda kaldıkları için yaşça büyük öğrenciler onları beklemek zorunda kalmışlar ve dolayısıyla istenilen düzeye ulaşamamışlardır. Öğretmenler, sınıfın genel başarısının bu durumdan olumsuz etkilendiğine dikkat çekerek onların 60-65 aylık öğrencilere daha fazla ilgi göstermesine bağlı olarak 72-84 aylık öğrencilerin öğretmenler tarafından daha az sevildiklerini düşündüklerini ifade etmişlerdir. Bu durumda öğretmenler, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının hem küçük yaştaki hem de ileri yaştaki öğrencileri olumsuz yönde etkilediğini vurgulamışlardır. Ayrıca öğretmenler, bu uygulamanın öğrencilerde okuldan soğumaya yol açtığını belirtmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmenlerin görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Mesela küçük yaştaki öğrenciler arasında devamsızlık artmaya başladı. Çünkü etkinlikler bitiyor. Ya biz okuma yapıyoruz. İşte ne bileyim dersler devreye giriyor: Hayat Bilgisi, Türkçe, Matematik gibi derslerde kitap okutturuyorum, bir tanesi okuyup anlıyor. Eee bu çocuk okuyamadığı için okuduğunu da anlamıyor. Zamanla çocuk okuldan soğumaya başladı.” (Ö8)

“Bir taraftan da küçük yaştaki, oyun çağındaki öğrencilerin okuldan soğumasına dersleri sevmemesine neden olabilir. Çünkü onları sokaktan yani oyun alanlarından alıp sıralara koyuyorsunuz. Oyundan uzaklaştırıyorsunuz. Okul itici bir yer haline geliyor.” (Ö15)

Yukarıdaki öğretmen görüşlerinde de anlaşıldığı üzere, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının küçük yaştaki öğrencilerin okuldan soğumasına

neden olduğu ileri sürülmüştür. Özellikle 60-65 aylık öğrencilerin okulu oyun alanı olarak kullanamaması, kendilerinden beklenen davranışları yerine getirememeleri sonucu okulu sevmeme tepkisi olduğu belirtilmiştir. Öğretmenlerin yukarıda dikkat çeken görüşlerinin yanı sıra öğretmenler, *60-65 aylık öğrencilerin başarmak için çok çabaladıkları ve kendilerini daha çok yordukları, 60-65 aylık öğrencilerin eğitim hayatı boyunca bir yıl geriden geleceği, 72-84 aylık öğrencilerin 60-65 aylık çocuklara akran zorbalığı uyguladığı ve 72-84 aylık öğrencilerin etkinlikleri erken sürede bitirmesine bağlı olarak sıkılma davranışı sergiledikleri yönünde fikir belirtmişlerdir.*

4.2.3.3. Öğretmen Üzerindeki Yansımaları

Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasından dolayı okulun çok daha yorucu geçtiğini ve erken yaşta ilkokula başlayan öğrencileri sınıf seviyesine taşımak için çok daha fazla emek sarf ettiklerini dile getirmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Çok yoruldum. Çok çabaladım. Ekstra çabam oldu. Yaşı büyük öğrencime bir kerede, iki kerede anlattım. Yaşı küçük diğer öğrencime çok daha fazla tekrar etmem gerekti. Onunda öğrenmesi için çaba harcamam gerekti.” (Ö1)

“60-65 aylıklara ayırdığım zaman diğer çocuklara ayırdığın zamandan çok daha fazla. Her birine de ayrı ayrı ödev hazırlıyorsun. Eve gidince çıldırıyordum. Bu çocuklara okulda hangi etkinliği yapsam da anlatabilsem, öğretebilsem diye çok daha fazla uğraşıyorum.” (Ö11)

“Erken yaşta ilkokula başlayan öğrenciye zaman ayırmak beni yoruyor. Benim dinlenmem gereken vakitte ben daha da yoruluyorum. İşte kazanımların yetişmesi, çocuğun sınıfın geri kalanına yetişmesi için ayrı bir çaba gerekiyor. Yaşı küçük olan çocuklar sınıfın gerisinde kaldığından dolayı onları yetiştirmek için genel bir çaba sarf ediyoruz, bu da bizi gerçekten yoruyor.” (Ö5)

Yukarıda öğretmen görüşlerinden de anlaşıldığı üzere öğretmenler, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının kendilerini çok fazla yordüğünü dile getirmişlerdir. Öğretmenler, özellikle de 60-65 aylık öğrencilerin okula hazırbulunuşluklarının düşük olması nedeniyle öğretmenin yardımına ve ilgisine çok daha fazla ihtiyaç duyduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra öğretmenler ders

saatleri dışında da yaşı küçük olan öğrencilere zaman ayırıp ilgilendiklerini belirtmişlerdir. Tüm bu çabalamanın kendilerini çok yorduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğretmenler 60-65 aylık öğrencilere daha fazla zaman ayırmanın ve ilgi göstermenin yaşı büyük olan diğer öğrencilere daha az ilgi ve zaman ayırmalarına neden olduğunu ve bu yüzden de kendilerinin vicdani rahatsızlık yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden çarpıcı olanlara aşağıda yer verilmiştir.

“Hızlı hızlı yapan yaşı büyük çocukları sınıfta nasıl tatmin edeceğim veya yaşı küçük olan çocukları nasıl sınıfın seviyesine yetiştireceğim diye ikilemede kalıyorsunuz. Bir taraftan da vicdani rahatsızlık duyuyorsunuz. Yani biriyle ilgilenen diğeri geri kalıyor, diğeri ilgi göstersen öbürü yavaşlıyor.” (Ö15)

“Mesela yapacağınız bir etkinlikte kaç örnek verebilirsiniz ki sonuçta. Bu sefer ortalama bir çalışma yapmaya çalışıyorsunuz. Vicdanınız sızlayabiliyor, üç, dört tane yaşı küçük geride kalan çocuklara da birer örnek hazırlayıp gelseydik gibisinden. Yaşı büyük olan var, bu sefer hazırladığın etkinliğin ona basit geldiğini görüyorsunuz. Yaşı küçük olanın yapamadığını görüyorsunuz. Bu sefer vicdanan rahatsız oluyorsunuz.” (Ö27)

Yukarıda verilen öğretmen görüşlerinde de anlaşıldığı üzere bazı öğretmenler, erken yaşta okula başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşluklarının yetersiz olduğunu dolayısıyla öğretmenin ilgisine daha fazla ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin yaşı küçük olan öğrencilere, yaşı büyük olan öğrencilerden daha fazla ilgi göstermek zorunda kalmalarının kendileri üzerinde vicdani rahatsızlık oluşturduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra bazı öğretmenler, 60-65 aylık öğrencilerin okula hazırbulunuşluğunun yetersiz olması nedeniyle öğrencilerin okul görev ve sorumluluklarını yerine getirmekte zorlandıklarını ve bu yüzden öğretmen olarak öğrencilerin bu hallerine üzülüklerini belirtmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Birisinin bir saatte okuduğu ve anladığı metni ya da geldiği seviyeyi küçük yaştaki çocuk çok çabalıyor, anca geliyor. Diğer çocuklara göre çok zorlanıyor. Çünkü çocuklar hazır değil. Bir kere öğrencilerimin bu hallerine çok üzülüyorum.” (Ö2)

“Bunlar çocuk, bir daha hiçbir şekilde çocukluğu geri gelmeyecek. Yani bir yıl çocuk için çok fazla şeyi değiştirmeyecek. Ama okula gelmemesi çok şey kazandırıyor çocuğa. Bir kere akıl olarak da beden olarak da büyüyor. Daha

yapabilir hale geliyor her şeyi. Ama diğer türlü öğrenci daha içe kapanık biri haline geliyor. Bir ikincisi diğer çocuklar aktifken o pasif hale geliyor. Yani bu iletişime de yansıyor. Arkadaşları ile iletişime de geçmiyor, çocuk seçilen haline geliyor. İster istemez çocuğun bu haline üzülüyorsunuz.”(Ö7)

Yukarıdaki öğretmen görüşlerinde de anlaşıldığı üzere, öğretmenler 60-65 aylık öğrencilerin okul olgunluğuna erişemediğini, okul görev ve sorumluluklarını yerine getirmekte oldukça zorlandıklarını ve dolayısıyla çok çaba harcamak zorunda olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler, yaşı küçük olan öğrencilerin oyun çağında olduğunu, çocukluklarını yaşamaları gerektiğini vurgulamışlardır. Ancak okul şartlarında bunun pek mümkün olmadığını, onlardan doğalarına aykırı davranmalarını beklediğimizi ve bu durumun onları çok üzdüğünü ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğretmenler farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının kendileri üzerindeki bir diğer etkisini öğretmenin kendisini yetersiz hissetmesi olarak ifade etmişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Ne yapsan da öğrenci yapamayabiliyor. Bu yüzden yetersizlik duygusu hissediyorsun. Acaba nerede eksikim var, ne yaptım ben, niye olmuyor diyorsun.”
(Ö8)

“Öğretmen olarak beni olumsuz etkiledi. Kendimi yetersiz hissettim. Yani acaba çocukta değil de bende mi bir problem var? Çocuk öğrenmiyorsa ben mi öğretemiyorum? 72 aylıklara öğretebiliyorum, ama 60-65 aylıklara öğretemiyorum. Acaba bu benim pedagojik yetersizliğim mi, diye düşündüm.”(Ö4)

Yukarıda verilen öğretmen görüşlerinde de anlaşıldığı üzere, erken yaşta ilkokula başlayan öğrencilerin belirlenen kazanımlara ulaşma noktasında zorlandıkları ifade edilmiştir. Öğretmen, bu durum karşısında birçok yol deneyerek öğretme çabası içine girdiği ancak tüm denemelere rağmen öğrenmenin gerçekleşmeme ihtimalinden söz edilmiştir. Bu çabalara rağmen öğrenmenin gerçekleşmemesi öğretmenin kendisini yetersiz hissetmesine yol açtığı belirtilmiştir. Öğretmenlerin yukarıda dikkat çeken görüşlerinin yanı sıra öğretmenin farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasından doğan problemler karşısında öğretmenler; *bıkkınlık yaşadığı, sınıf içindeki verimliliği düştüğü, canının sıkıldığı, moral bozukluğu yaşadığı, birinci sınıf okutmak istemediği, çözüm arayışı içerisine girdiği* yönünde görüş belirtmişlerdir.

4.2.4. Öneriler

Bu temaya ilişkin öğretmenlere “*Farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulaması hakkında Milli Eğitim Bakanlığı’na, velilere ve öğretmenlere yönelik önerileriniz nelerdir?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu ana temaya ilişkin öğretmen görüşleri; “MEB’e yönelik öneriler”, “velilere yönelik öneriler” ve “öğretmenlere yönelik öneriler” olarak üç alt tema altında gruplandırılmıştır.

4.2.4.1. MEB’e Yönelik Öneriler

Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu, ilkokula başlama yaşının 72 aydan itibaren olması gerektiğini önerirken bazı öğretmenler ise 66 aydan itibaren olmasını önermişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“72-84 ay arası çocukların okula başlamasının daha mantıklı olduğunu düşünüyorum. Erken okula gelmenin bir mantığının olduğunu düşünmüyorum. Oyun çağlarını yaşasınlar. Zaten uzun bir eğitim-öğretim hayatları olacak. O yüzden 72-84 ay arası çocuklar için ilkokul zorunlu olsun ancak diğer yaş grupları için okul olmasın.” (Ö3)

“Burada tabi ki yaş çok önemli en azından çocuklar belirli olgunluğa erişiyor. Çocuklar büyük yaşta okula başlamalı, diye düşünüyorum. 72-84 ay arası okula başlama yaşı için iyidir. (Ö17)

“Bence 66-71 aylık ve üstü yaştaki öğrencilerin 1.sınıf seviyesine gerçekten uygun olduğunu düşünüyorum. Ama 60-65 aylık çocukların ilkokula uygun olmadığını düşünüyorum. Bu yaştaki çocuklar anasınıfına gitmeli.” (Ö5)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği gibi, öğretmenlerin çoğu 60-65 aylık öğrencilerin kesinlikle ilkokula başlamaması gerektiğini vurgulamışlardır. Öğretmenlerin bir kısmı 66-71 aylık öğrencilerin okula başlamasında bir mahsur görmezken, çoğu öğretmen 72-84 aylık öğrencilerin ilkokula başlamasının daha uygun olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin çoğu, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının sonlandırılmasını ve özellikle de 60-65 aylık öğrencilerde veli isteğinin tamamen kaldırılması gerektiğini önermişlerdir. Öğretmenler, öğrencilerin bir öğretmen veya uzman görüşü alınarak okula devam etmesi gerektiği yönünde önerilerde bulunmuşlardır. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Bu uygulama bence kesinlikle kaldırılmalı. Olumlu tarafını göremiyorum. Yaş farkı azaltılmalı ve anasınıfı kesinlikle zorunlu olmalı. 60-65 aylık çocuklarda kesinlikle veli isteği olayı kalkmalı çünkü velilerimiz bilinçli değil. En azından öğretmenin tavsiyesini dinlemeli.”(Ö2)

“Bu uygulama kesinlikle kaldırılmalı. Eski sisteme dönülmeli. Veli isteği kesinlikle kaldırılmalı. Öğrencinin ilkokula başlaması veya devamı öğretmen kararına bırakılmalı.”(Ö9)

Bunun yanı sıra, öğretmenler ilkokula başlaması düşünülen öğrencilere okul olgunluk testlerinin uygulanmasını önermişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Şu yaşta başlasın veya bu yaşta başlasın diye bir öneride bulunmayacağım. Şöyle bir şey olabilir. 60-65 aylık çocukları da kapsayan bir okula hazırbulunuşluk testi uygulanmalı. Bu oldukça kapsamlı bir test olmalı. Sadece bilişsel değil, psikomotor, duyuşsal ve öz bakım becerilerini de kapsayacak şekilde her yönden çocuğu değerlendiren bir test olmalı.”(Ö14)

“İlkokula başlayacak çocukların bir hazırbulunuşluk testine tabi tutulması ve bu testi geçemeyenlerin okula kaydedilmemesi gerekir.”(Ö30)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği gibi öğretmenler, öğrencilerin sadece yaş kriteri göz önünde bulundurularak ilkokula başlatılmaması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenler, öğrencilerin kapsamlı bir okula olgunluk testine tabi tutulması ve bu testin sonuçlarına göre birinci sınıfa başlatılması ya da başlatılmaması yönünde öneride bulunmuşlardır. Ayrıca, öğretmenler 72-84 ay aralığındaki öğrencilerden daha küçük yaştaki öğrencilerin anasınıfına zorunlu olarak gönderilmesi gerektiğini önermişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıdaki sunulmuştur.

“Yaş farkı azaltılmalı. Küçük yaştaki çocuklar için anasınıfı kesinlikle zorunlu olmalı.” (Ö2)

“60-65 aylık çocukların birinci sınıfa başlatılmasına uygun olmadığını düşünüyorum. Onlar anasınıfına gitmeli. Anasınıfında kalite daha artırılmalı. İlkokula daha hazır gelmesi bize en büyük ödül olacak zaten.” (Ö5)

Öğretmenlerin yukarıda dikkat çeken önerilerinin yanı sıra öğretmenlerin; tüm öğrencilerin aynı yaşta ilkokula başlatılması, farklı yaşlarda ilkokula başlama

uygulamasından doğan çocuklar arasındaki yaş farkının azaltılması, ilkokula başlayan öğrenciler için okullarda yaş grupları sınıflarının oluşturulması ve böylece aynı yaş aralığındaki tüm öğrencilerin yaşlarıyla aynı sınıfta eğitim görmesinin sağlanması gibi önerilerde buldukları belirlenmiştir.

4.2.4.2. Velilere Yönelik Öneriler

Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu velilere, öğretmen veya bir uzmanın görüşünü dikkate alarak çocuklarını okula kayıt ettirmeleri veya kayıt yaptırdıysa da öğretmenin önerilerini dikkate alarak hareket etmeleri gerektiği yönünde öneride bulunmuşlardır. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Bu işi bilen, mutfağında olan öğretmenlere bıraksınlar. Öğretmen bu çocuk okula hazır değil, kayıt yaptırmayın veya bir yıl erteleyin kaydını diyorsa bir bildiği vardır.”(Ö6)

“Öğretmene bırakılsa mesela. Öğretmeni daha anlayışla karşılasınlar. Öğretmenin fikirlerini dinlesinler.”(Ö8)

“Veliler öğretmenin görüşlerini dikkate alırsa daha iyi olur. Öğretmen diyorsa ki çocuk devam etmeli, çocuk devam etsin ama yok anasınınına gitmeli diyorsa ona da saygı duyulmalı yani.”(Ö9)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği gibi öğretmenler, velilerin sadece kendi fikirleriyle hareket etmemeleri gerektiği özellikle de öğretmenin görüş ve önerilerine dikkat etmeleri konusunda önerilerde bulunmuşlardır. Öğretmen, öğrenci hakkında kaydı ertelenmeli yönünde bir fikir belirttiğinde velinin bu fikre saygı duyarak kabullenmesi gerektiğini önermişlerdir. Ayrıca, öğretmenler velilere çocuklarını erken yaşta birinci sınıfa kaydettirmemelerini ve eğer kaydetseler bile çocuklarıyla ilgilenmeleri gerektiğini önermişlerdir.

“Veliler bir kere ilgili olmalı. 60-65 aylık çocuğu olanlar bir kere kesinlikle öğretmenle içli dışlı olması lazım.”(Ö11)

“Hemen okula göndermesinler çocukları, bir tanısınlar. Yaşını beklesinler. Acele etmeye gerek yok.”(Ö14)

“Veliler, küçük yaşta göndermesinler yani çocuklarını. Biz zaten gelen öğrencilerin kayıtlarını veli ile konuşup geri alırdık. Ama bunu kabullenmeyip

bu çocuk gelsin diyen kişiler de var. Ben velilere tavsiyemi her zaman söylerim. 72 ayını doldurmadan çocuklarınızı göndermeyin diyorum.” (Ö18)

Yukarıda öğretmen görüşlerinde de belirtildiği gibi öğretmenler, küçük yaşta öğrencisi olan velilere çocuklarını okula erken yaşta göndermemeleri konusunda öneride bulunmuşlardır. Veliler, erken yaşta olan çocuklarını birinci sınıfa kayıt etme konusunda ısrar etseler bile çocuklarının eğitsel sorunlarıyla ilgilenmeleri ve öğretmenleriyle sürekli iletişim halinde olarak süreci yürütmeleri gerektiğini dile getirmişlerdir.

4.2.4.3. Öğretmenlere Yönelik Öneriler

Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğu öğretmenlere, erken yaşta ilkokula başlayan çocuklara karşı sabırlı olmaları gerektiği yönünde öneride bulunmuşlardır. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Öğretmen küçük yaştaki çocuğun yaşına hitap etmeli. Bireysel farklılıkları düşünerek biraz daha hassas davranmalı, biraz daha zaman tanımalı. Hemen yap dememeli. Daha sabırlı olmalı.” (Ö4)

“Öğretmenler çok sabırlı olsun. Yaşı küçük öğrenci sınıfa geldiyse sabırlı olacak. Panik yapmayacak.” (Ö10)

“Sabırlı olalım. Kesinlikle sinirlenmeyelim. Çocukları sevelim.” (Ö14)

Yukarıda öğretmen görüşlerinden de anlaşıldığı üzere öğretmenler, birinci sınıf öğretmenlerine erken yaşta ilkokula başlayan öğrencilere karşı sabırlı olmaları gerektiğini ifade etmişlerdir. Erken yaşta birinci sınıfa başlayan öğrencilerin hazırbulunuşluklarının yetersiz olduğu nedeniyle kazanımlara ulaşmaları daha uzun zaman almaktadır. Bu yüzden öğretmenlerin bu öğrencilere zaman tanımaları gerektiği, sabırlı olmaları gerektiği ve bu öğrencilerle daha fazla iletişime geçerek süreci yönetmeleri gerektiği önerilmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin erken yaşta ilkokula başlayan öğrencilerin okulun ilk haftalarındaki hazırbulunuşluklarını gözlemlenmelerini önermişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Bir kere okulun ilk haftaları çocuğu mutlaka gözlemlemeli. Okula hazır olup olmadığı konusunda bir fikir elde etmeli. Birkaç hafta çocuğu denedikten sonra velisiyle konuşup uygunsu devamı uygun değilse de bir yıl ertelemesi konusunda veliyi bilgilendirmeli.” (Ö15)

“Çocukları bir hafta gözlemlerse hangi çocuğun ne olacağını öğretmen anlıyor. Eğer tecrübeliyse hani bur da önyargısız bir şekilde çocuğun durumunu ölçüp biçip tartıp aileye gerekli tavsiyede bulunması lazım. Eğer ki ertelemek gerekiyorsa ertelenmeli ama çocukta bu işi yapabilecek kapasiteyi görüyorsa çocuğun bir senesini heba etmemeli.” (Ö22)

Yukarıda öğretmen görüşlerinden anlaşıldığı üzere, öğretmenler birinci sınıf öğretmenlerinin erken yaşta ilkokula başlayan öğrencileri okulun ilk haftaları gözlemleyerek onların okula hazır olup olmadıkları konusunda veliyi bilgilendirmeleri gerektiğini önermişlerdir. Bunun yanı sıra, öğretmenler 60-65 aylık öğrencilerin ilkokula başlamayıp anasınıfına başlamaları konusunda veliye ısrarcı olmaları gerektiğini önermişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıda sunulmuştur.

“Küçük yaşta çocuklar eğer anasınıfı eğitimi görmemişlerse ilkokula başlamadan veliyle iletişime geçerek bu çocuğun okula başlatılmaması sağlanmalı. Çocukları anasınıfına yönlendirmeli.” (Ö30)

“Öğretmen öncesinde veli ile sürekli irtibata geçip gerekirse çocuğun anasınıfına yönlendirmesini yapmalı.” (Ö5)

Yukarıda öğretmen görüşünden de anlaşıldığı üzere öğretmenler, 60-65 aylık öğrencilerin okula hazır olmadığı bu yüzden gelen öğrencilerin velileriyle iletişime geçilerek anasınıfına yönlendirilmelerini önermişlerdir. Ayrıca, öğretmenler birinci sınıf öğretmenlerinin erken yaşta ilkokula başlayan öğrencilere karşı daha ilgili, kibar, sevecen davranmaları ve etkinliklerini oyun temelli planlamalarını önermişlerdir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşlerinden ön plana çıkanlar aşağıdaki sunulmuştur.

“Bu çocuklara karşı biraz daha kibar, nazik ve sevecen davranmalı. Etkinliklerinde mutlaka oyun olmalı. Etkinlikleri çocukların enerjisini dökebileceği şekilde tasarlaması gerektiğini düşünüyorum.” (Ö15)

“Onları kendi yeteneklerine göre moral veriyoruz. Bu çocuklara daha fazla ilgi göstermeliyiz. Çocuğu biraz daha da motive ederek sınıfın seviyesinden kopmamasını sağlamalıyız.” (Ö16)

“Öğretmenler, çocuklar oyun çağında oldukları için biraz daha oyunla götürmeli. Daha çok oyun etkinlikleri ile öğretim olmalı. O çocuklarla daha fazla iletişime geçilmesi gerekiyor.” (Ö3)

Öğretmenlerin yukarıda dikkat çeken önerilerinin yanı sıra öğretmenlere; *seviye grupları oluşturmaları, pes etmemeleri, sürekli tekrar yapmaları, programı kafaya takmadan sınıf seviyesine uygun hareket etmeleri, bireysel çalışmaları ve kendilerini sürekli geliştirmeleri* yönünde önerilerde bulunmuşlardır.

5. BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulardan hareketle ulaşılan sonuçlar ve tartışmaya yer verilmiştir. Tartışma ve sonuç bölümü “okula hazırbulunuşluk”, “okula uyum sorunları”, “okula hazırbulunuşluk ile okula uyum arasındaki ilişki” ve “farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulaması” olmak üzere dört başlık altında ele alınmıştır.

5.1. Okula Hazırbulunuşluğa İlişkin Tartışma ve Sonuç

60-65 aylık birinci sınıf öğrencilerinin genel olarak okula hazırbulunuşluklarının orta düzeyde olduğu; 66-71 aylık ve 72-84 aylık öğrencilerin ise genel olarak okula hazırbulunuşluklarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, yaş değişkenine göre yapılan karşılaştırma sonucunda, 60-65 aylık öğrencilerin diğer yaş gruplarına göre okula hazırbulunuşluklarının daha düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde de nicel sonuçları destekler nitelikte sonuçlara ulaşılmıştır. Buna göre öğretmenler, 60-65 aylık öğrencilerin diğer öğrencilere göre okula hazırbulunuşluklarının daha yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçlar alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarıyla örtüşmektedir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Gündüz ve Çalışkan’ın (2013) yaptığı çalışmada da 60-66 aylık öğrencilerin orta düzeyde okul olgunluğuna sahip oldukları ve diğer yaş gruplarına göre okul olgunluklarının daha düşük olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde, Dirlik (2014) çalışmasında, 60-66 aylık öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeyi bakımından uygun olmadıklarını belirlemiştir. Esaspehlivan (2006) yaptığı çalışmada, 78 aylık çocukların 68 aylık çocuklara göre okula daha hazır olduklarını belirlemiştir. Alanyazında bazı çalışmalarda (Calp, 2014; Dağlı, 2012; Özarslan, 2014; Zelyurt ve Özel, 2015) yaşça büyük olan birinci sınıf öğrencilerinin yaşça küçük öğrencilere göre daha başarılı oldukları belirlenmiştir. Aslan’ın (2014) yaptığı çalışmada; 60-72 aylık çocukların zihinsel, sosyal, bedensel, duygusal açıdan ilkokul için yeterli olgunluğa ulaşmadığı, dolayısıyla takvim yaşı olarak ilkokula başlamaya uygun olmadığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda, alanyazında okula başlama yaşının 72 ay olması gerektiğine vurgu yapılmıştır (Arı, 2014; Gümüş, 2013; Memişoğlu ve İsmetoğlu, 2013). Benzer şekilde, bu araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmelerde öğretmenlerin, 60-65 aylık çocukların ilkokula başlamaya uygun olmadığını, bu çocukların oyun çağında

olduklarını ve bu yüzden okul kazanımlarını yerine getirebilecek hazırbulunuşluğa sahip olmadıklarını belirttikleri saptanmıştır. Bu araştırma sonuçları ve alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarından hareketle, 60-65 aylık birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluklarının istenilen düzeyde yeterli olmadığı ve öğrencilerin yaş ortalaması arttıkça okula hazırbulunuşluk düzeylerinin de artış gösterdiği söylenebilir. Küçük yaşta çocukların hızla olgunlaştığı, bu nedenle öğrenciler arasında 4-5 ayın bile gelişimsel olarak birçok farklılığa neden olduğu söylenebilir. Araştırmada okula hazırbulunuşluğa ilişkin elde edilen sonuçlar ve tartışma bilişsel beceriler, duyuşsal beceriler, psikomotor beceriler ve öz bakım becerileri olarak sırasıyla aşağıda sunulmuştur.

Araştırmada, 60-65 aylık birinci sınıf öğrencilerinin bilişsel becerilere ilişkin hazırbulunuşluklarının orta düzeyde olduğu, 66-71 aylık ve 72-84 aylık öğrencilerin ise bilişsel becerilere ilişkin hazırbulunuşluklarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde de nicel sonuçları destekleyen sonuçlara ulaşılmıştır. Öğretmenler, okula başlama yaşının düşmesinin bilişsel hazırbulunuşluğu düşürdüğünü belirtmişlerdir. Buna göre; 60-65 aylık çocukların en düşük bilişsel hazırbulunuşluğa sahip oldukları, anlama becerilerinin ve algılarının da daha sınırlı olduğu belirtilmiştir. Öğretmenler, 60-65 aylık öğrencilerin bilişsel olarak okula hazır olmadığı için okuma-yazmaya geçmede ve matematiksel becerileri yerine getirmekte zorlandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler, öğrencilerin yaşları küçüldükçe anlama becerilerinin düştüğünü, buna bağlı olarak okul başarısının düştüğünü ve bu yüzden daha fazla ilgiye ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Çiftçi (2017) yaptığı çalışmada, 60-65 aylık çocukların akademik başarılarının düşük olduğunu belirlemiştir. Bununla birlikte 72 ay ve üzeri yaş aralığında okula başlayan çocukların Türkçe ve matematik derslerindeki akademik başarıları, 60-65 ay aralığında okula başlayan çocuklara göre daha yüksek bulunmuştur. 60-65 aylık öğrencilerin bilişsel olarak okula hazır olmadıkları görülmektedir. Bu öğrencilerin okuma-yazma ve matematiksel becerileri gerçekleştirmede zorlandıkları veya gerçekleştiremedikleri söylenebilir. Benzer şekilde, Duman (2014) çalışmasında ilk okuma-yazma becerisinin yaş ilerledikçe arttığını belirlemiştir. Uzun ve Alat'ın (2014) yaptıkları çalışmada, öğretmenler yaşça küçük çocukların dikkatlerini bir noktada toplayamama, akılda tutamama, renk, sayı, büyük-

küçük gibi belirli kavramları bilmeme gibi bilişsel gelişim alanına ilişkin sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Benzer şekilde, Stipek ve Byler (2001) yaptıkları çalışmada, yaşı büyük olan öğrencilerin yaşı küçük olan öğrencilere göre ilkökul akademik başarılarının daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemiştir. Boz ve Yıldırım (2014) tarafından yapılan çalışmada, 60-65 aylık öğrencilerin bilişsel olarak okula hazır olmadıkları ve bu yüzden akademik olarak başarısız oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Dağ (2017) yaptığı çalışmada, ilkökula 60-66 aylıkken başlayan çocukların diğer yaş gruplarındaki çocuklara göre akademik başarı olarak daha düşük düzeyde olduklarını belirlemiştir. Turan (2018) çalışmasında, 60-66 aylık çocukların akademik başarısının 67-72 aylık çocuklara göre daha düşük olduğunu belirlemiştir. Bu durumda, 60-65 aylık öğrencilerin zaman içerisinde diğer öğrencilerle aynı hazırbulunuşluk düzeyine gelemediği için akademik olarak başarı gösteremedikleri söylenebilir. Gündüz ve Çalışkan (2013) tarafından yapılan çalışma sonuçlarına göre, 60-66 aylık çocukların diğer yaş gruplarına kıyasla okuma-yazma becerilerini yerine getirmede zorlandıkları, bununla birlikte kavrama gücü, yavaş öğrenme gibi sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Tatal'ın (2013) yaptığı çalışmada benzer bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmaya göre, 67-72 aylık ile 73 aylık ve üzeri olan öğrencilerin ilk okuma başarılarının ve okuduğunu anlama başarılarının 60-66 aylık öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Cimem'in (2017) çalışmasında, 72-77 aylık öğrencilerin diğer yaş gruplarına göre okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeyi daha yüksek bulunmuştur. Öztürk ve Uysal (2013) tarafından yapılan çalışmada, 60-66 aylık çocukların 72 aylık çocuklara göre algılama ve anlama becerileri konusunda bazı sorunlar yaşadıkları belirlenmiş, bunun 60-66 aylık çocukların bilişsel hazırbulunuşluğunun yetersiz olmasından ve motivasyonlarının çabuk dağılmasından kaynaklandığı belirlenmiştir. Alanyazında birçok çalışmada (Çakıcı, 2015; Dağ, 2017; Durna, 2014; Fidan, Taşçı ve Yılmaz, 2013; Gümüş, 2013; Kahramanoğlu, Tiryaki ve Canpolat, 2014; Özcan, 2014; Özenç ve Çekirdekçi 2013; Sağ, Arslan ve Karataş, 2015; Yüce, 2016; Zelyurt ve Özel, 2015) okula başlama yaşının artmasının okula hazırbulunuşluk üzerine olumlu bir etkisinin olduğu ve hazırbulunuşluğun okuma yazma becerileri üzerine olumlu katkısının olduğu bulunmuştur. Bu araştırma sonuçları ve alanyazındaki benzer çalışma sonuçları değerlendirildiğinde, 60-65 aylık birinci sınıf öğrencilerinin 66-71 aylık ve 72-84 aylık öğrencilere göre bilişsel olarak okula hazırbulunuşluklarının yeterli düzeyde

olmadığı, okuma, yazma, anlama ve matematiksel becerilerde zorlandıkları ve bu durumun onların akademik başarılarını olumsuz yönde etkilediği söylenebilir.

Araştırmada, 60-65 aylık birinci sınıf öğrencilerinin duyuşsal becerilere ilişkin hazırbulunuşluklarının orta düzeyde olduğu, 66-71 aylık ve 72-84 aylık öğrencilerin ise duyuşsal becerilere ilişkin hazırbulunuşluklarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde de bu sonuçları destekleyen sonuçlara ulaşılmıştır. Benzer şekilde öğretmenler, okula duyuşsal olarak en az hazır olan yaş grubunun 60-65 aylık öğrencilerin olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin, ilkokula küçük yaşta başlayan çocukların duyuşsal beceriler bakımından okula hazırbulunuşluklarının yetersiz olduğuna vurgu yaptıkları ve dolayısıyla küçük yaştaki çocukların aile bireylerini yanında isteme, çekimser veya utangaç davranma, dış dünyaya karşı aşırı duygusal tepkiler verme, gereksiz yere ağlama ve okula karşı ilgisizlik gibi olumsuz davranışlar sergilediklerini belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Dağ (2017) çalışmasında, 60-66 aylık öğrencilerin sosyal-duygusal beceri olarak diğer yaş gruplarına göre daha geride oldukları belirlenmiştir. Dirlik (2014) çalışmasında, yaşça küçük olan 60-66 aylık öğrencilerin sosyal-duygusal yönden okula hazır olmadıklarını belirlemiştir. 60-65 ay aralığında ilkokula başlayan öğrencilerin sık sık aile bireylerini yanında isteme, ağlama, korkma, çekimser davranma, duyguları anlamama, iletişime geçmeme ve sosyalleşme gibi duyuşsal problemler yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim Oğul (2014) yaptığı çalışmada, birinci sınıf öğrencilerinin duyguları anlama konusunda zorluk yaşamadıkları, ancak yaş arttıkça duyguları anlama becerilerinin de arttığı yönünde benzer bulgulara ulaşmıştır. Uzun ve Alat'ın (2014) yaptığı çalışmada, öğretmenler öğrencilerin anneden ayrılıp okula gelememe, sorumluluk alamama ve sorumluluğunu yerine getirememe, nasıl iletişim kurulması gerektiğini bilmeme, dürtüsel hareket etme gibi sosyal duygusal gelişim alanına ilişkin benzer sorunlar yaşadıklarına ulaşmıştır. Kahramanoğlu, Tiryaki ve Canpolat'ın (2014) yaptıkları çalışmada, öğretmenler 60-66 aylık öğrencilerin duyuşsal olarak okula hazır olmadığını belirtmişlerdir. Birçok çalışmada (Altıntaş, 2015; Çakıcı, 2015; Dağ, 2017; Özarslan, 2014; Zelyurt ve Özel, 2015) 60-66 aylık öğrencilerin duygularını belirtme ve başkalarının duygularını anlama, derslere karşı ilgisiz kalma, aileden ayrılmak istememe, çekingen kalma, kendini ifade

etmeme, sosyalleşmeme, başkalarıyla iletişime geçmeme ve akran zorbalığı gibi sosyo-duyuşsal sorunlar yaşadıkları ifade edilmiştir. Bu araştırma sonuçları ve alanyazındaki benzer çalışma sonuçları değerlendirildiğinde, 60-65 aylık öğrencilerin duyuşsal olarak okula hazır olmadıkları söylenebilir. Öğretmenler de öğrencilerin bu yönde birçok sorun yaşadıklarına dikkat çekmişlerdir. Öğrencilerin duyuşsal becerilere ilişkin hazırbulunuşlukları (sorumluluk alma, işbirliği, paylaşma vb.) yeterli olmadığı için daha okulun ilk haftalarında yanlarında ailelerini istedikleri, okuldan kendilerini çektikleri, çevreyle iletişime geçmekten çekindikleri, aileden ayrılmaktan korktukları bu yüzden ağladıkları görülmektedir. Okula bilişsel olarak hazır olmayan öğrencilerin duyuşsal olarak da hazır olmaması, çocuğun okula karşı olumsuz tavır takınmasında büyük rol oynamaktadır. 60-65 aylık öğrencilerin daha önce ailelerinden ayrı kalmadıkları, ilk defa sosyal bir çevreyle tanıştıkları göz önüne alındığında oldukça ciddi problemlerle karşı karşıya kaldıkları söylenebilir.

Araştırmada, 60-65 aylık birinci sınıf öğrencilerinin psikomotor becerilere ilişkin hazırbulunuşluklarının orta düzeyde olduğu, 66-71 aylık öğrencilerin yüksek düzeyde olduğu ve 72-84 aylık öğrencilerin ise çok yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde de bu sonuçları destekleyen sonuçlara ulaşılmıştır. Öğretmenler, okula erken yaşta (60-65 ay) başlayan öğrencilerin psikomotor beceriler bakımından okula hazır olmadıklarını, küçük kas becerilerinin yeterince olgunlaşmadığını ve dolayısıyla kalem tutma, yazı yazma vb. etkinliklerde başarısız olduklarını, bu tarz etkinliklere katılırken erken yorulduklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Başar (2013) çalışmasında, 60-65 aylık öğrencilerin okulun ilk haftalarında psikomotor beceriler olan kalem tutma, boyama, çizgi çalışması gibi etkinlikleri yerine getirmede zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde, Boz ve Yıldırım (2014) yaptıkları çalışmada, 60-65 aylık öğrencilerin küçük kas becerilerinin okula hazır olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Uslu (2014) tarafından yapılan çalışmada, 60-65 aylık öğrencilerin el kaslarının gelişmemiş olduğu; Fidan, Taşçı ve Yılmaz'ın (2013) yaptığı çalışmada, 60-65 aylık öğrencilerin küçük kas becerilerinin yeterince gelişmediği; Gümüş'ün (2013) yaptığı çalışmada ise 72 aylıktan küçük olan çocukların küçük kas ve kaba kas becerileri gerektiren devinimsel becerileri yerine getirmede zorlandıkları belirlenmiştir. Benzer şekilde, Uzun ve Alat (2014)

tarafından yapılan çalışmada, yaşça küçük öğrencilerin kalem tutma, sırada oturma, çantalarını taşıma, makasla kâğıt kesme, kemerini-düğmesini açıp kapatma ve merdiven inip çıkma gibi fiziksel gelişim alanına ilişkin sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Ayrıca, alanyazında birçok çalışmada (Altıntaş, 2015; Çakıcı, 2015; Dağ, 2017; Gündüz ve Çalışkan, 2013; Kahramanoğlu, Tiryaki ve Canpolat, 2014; Özenç ve Çekirdekçi, 2013; Öztürk ve Uysal, 2013; Yüce, 2016; Zelyurt ve Özel, 2015) 60-66 aylık öğrencilerin psikomotor hazırbulunuşluk bakımından küçük kas becerilerinin gelişmediği ve okulun, sınıfın fiziki ortamına uyum sağlamada zorluklar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada öğretmenlerle yapılan görüşmelerde de öğretmenler bu yönde fikir belirtmişlerdir. Bu araştırma sonuçları ve alanyazındaki benzer çalışma sonuçları değerlendirildiğinde, 60-65 aylık öğrencilerin psikomotor beceriler bakımından okula hazır olmadıkları söylenebilir. 60-65 aylık öğrencilerin ince kas becerilerinin yeterince gelişmediği, bu nedenle kalem tutmada oldukça zorlandıkları dolayısıyla çizgi çalışmaları ve yazı yazma gibi etkinliklerde de zorlandıkları söylenebilir. Bu durumda, 60-65 aylık öğrencilerin psikomotor becerileri yeterince gelişmediği için ilkokulun gerektirdiği temel sorumlulukları yerine getirmede zorlandıkları gibi kaba kas becerilerinin kullanıldığı oyun ve fiziksel etkinliklerde bile diğer öğrencilere göre yeterince aktif olamadıkları düşünülebilir. Öğrencilerin oyun ve fiziksel etkinlikler gibi zevk alarak geçirdikleri zamanlarda bile diğer öğrencilerin gerisinde kalmaları, kendilerini yetersiz hissetmelerine neden olabilir. Tüm bu durumlar bir arada değerlendirildiğinde, 60-65 aylık öğrencilerin okula uyum sağlamalarının oldukça zor bir hal aldığı söylenebilir.

Araştırmada, 60-65 aylık ve 66-71 aylık birinci sınıf öğrencilerinin öz bakım becerilerine ilişkin hazırbulunuşluklarının yüksek düzeyde, 72-84 aylık öğrencilerin ise çok yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde birinci sınıf öğrencilerinin öz bakım becerilerine ilişkin farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bazı öğretmenler okula başlama yaşı düştükçe çocukların öz bakım becerileri bakımından hazırbulunuşluğunun azaldığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin öz bakım becerileri hakkında bazı öğretmenlerin küçük yaşta ilkokula başlayan öğrencilerin tuvalet eğitimi, beslenme, kıyafetlerini giyip çıkarma, ayakkabı bağcığını bağlama gibi kişisel ihtiyaçlarını giderme konusunda problem yaşadıklarını belirttikleri belirlenmiştir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Doğan ve Kılınç (2013) yaptıkları çalışmada,

60-66 aylık öğrencilerin fiziksel olarak küçük olması nedeniyle tuvalet ve lavabo kullanımında sorun yaşayabilecekleri sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde, Boz ve Yıldırım'ın (2014) yaptıkları çalışmada, öğretmenler 60-65 aylık öğrencilerin öz bakım becerilerinin gelişmediği; Fidan, Taşçı ve Yılmaz'ın (2013) çalışmasında ise 60-65 aylık öğrencilerin tuvalet ihtiyacını giderme, kıyafetlerini giyip çıkarma gibi öz bakım becerilerini yerine getirmede zorlandıkları belirlenmiştir. Uzun ve Alat'ın (2014) çalışmasında öğretmenler, küçük yaştaki öğrencilerin tuvalet ihtiyaçlarını giderememe, altına kaçırma gibi öz bakım becerilerinde sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, birçok çalışmada (Altıntaş, 2015; Başar, 2013; Cimem, 2017; Çakıcı, 2015; Kahramanoğlu, Tiryaki ve Canpolat, 2014; Kerimoğlu, 2014; Özenç ve Çekirdekçi, 2013), 60-66 aylık öğrencilerin kişisel ihtiyaçlarını giderme konusunda zorlandıkları, özellikle de tuvalet alışkanlığı kazanmada sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma sonuçları ve alanyazındaki benzer çalışma sonuçları değerlendirildiğinde, 60-65 aylık öğrencilerin öz bakım becerileri bakımından okula hazır olmadıkları ve bu yüzden kişisel ihtiyaçlarını (tuvalet eğitimi, beslenme, kıyafetlerini giyip çıkarma, ayakkabı bağcığını bağlama vb.) gidermede zorlandıkları söylenebilir. Bu durumun öğrencinin yaşına bağlı olarak içinde bulunduğu gelişimsel dönemin özelliklerinden kaynaklandığı düşünülebilir. Öte yandan öğretmenlerle yapılan görüşmelerde, bazı öğretmenler öz bakım becerileri konusunda öğrenciler arasında yaştan kaynaklı bir farkın olmadığını, farkın aileden veya çevreden kaynaklı olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencinin yaşı, öz bakım becerilerinin gelişmesinde önemli bir etken olabilir. Ancak ailenin eğitim düzeyi, çevresel faktörler, ailenin çocuk yetiştirme anlayışı gibi birçok faktörün öz bakım becerilerinin gelişiminde önemli olduğu söylenebilir. Dolayısıyla, öz bakım becerilerinin öğrencinin yaşının yanı sıra birçok değişkenle değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluklarının cinsiyet, öğrenim gördükleri il, okul öncesi eğitimi alıp almama durumu, anne-baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı, aile gelir düzeyi değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin elde edilen sonuçlar ve tartışma aşağıda sırasıyla sunulmuştur.

Araştırmada, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin ölçeğin toplamında ve ölçeğin bilişsel beceriler, psikomotor beceriler ve öz bakım becerileri alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği, fakat kız

öğrencilerin duyuşsal becerilere ilişkin hazırbulunuşluk düzeylerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, alanyazındaki birçok çalışmada (Özcan, 2014; Tekin, 2018; Tural, 2013; Türkyılmaz, 2018) ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin veya okul olgunluğunun cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmalardan farklı olarak, McBryde, Ziviani ve Cuskelly'nin (2004) yaptığı çalışmada öğretmenler, kızların erkeklere göre okula daha hazır olduklarını belirtmişlerdir. Bu araştırma sonuçlarına göre, duyuşsal olarak kız öğrencilerin okula daha hazır oldukları söylenebilir. Bu durumda, kız öğrencilerin erkeklere göre daha çok sorumluluk hissettikleri, sosyal becerileri daha çok geliştiği için işbirliği ve paylaşımına daha açık oldukları düşünülebilir.

Araştırmada, Van ilinde öğrenim gören ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin diğer illerde öğrenim gören öğrencilere göre daha düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumda, öğrencilerin öğrenim gördükleri illere göre okula hazırbulunuşluk düzeylerinin farklılaştığı ve Van ilinde öğrenim gören öğrencilerin en düşük düzeyde okula hazırbulunuşluğa sahip oldukları söylenebilir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Kozikoğlu'nun (2016) yaptığı tez çalışmasında, düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip illerde görev yapan öğretmenlerin, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri düşük olduğu için öğretme-öğrenme ortamında daha çok zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. İller, Kalkınma Bakanlığı tarafından 2013 yılında sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerine göre sınıflandırılmıştır (SEGE-2011). Bu sınıflandırmaya göre illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri düştükçe ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin de düştüğü söylenebilir. Ailelerin gelir ve eğitim düzeylerine bağlı olarak çocuklarına sundukları olanaklar, çocuklarının eğitimleriyle ilgilenmeleri ve çevresel faktörler öğrencilerin eğitim süreçlerini de etkilemektedir (Çiftçi ve Çağlar, 2014). Nitekim Gelbal (2008) yaptığı çalışmada, ailelerin çok çocuklu olmasının öğrenci başarısını olumsuz etkilediğini belirlemiştir. Ayrıca, alt sosyo-ekonomik düzeydeki öğrenciler genellikle birçok bilişsel beceriyi kazanmadan ilkokula gelmektedir ve bu yüzden okula hazır olma düzeyleri düşüktür (Baykan, Temel, Ömeroğlu, Bulduk, Ersoy, Avcı ve Turla, 1995). Bu durumda, öğrencilerin öğrenim gördükleri illerin sosyo-ekonomik imkânlarının, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumunun, kültürel yapısının, aile yapısının, çevresel

faktörlerin hazırbulunuşluğu belirleyen faktörler olarak karşımıza çıktığı söylenebilir. Bu yönüyle bireysel, ailesel ve çevresel imkânlar bakımından daha iyi durumda olan öğrencilerin okula hazırbulunuşluklarının da yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmada, okul öncesi eğitim alan ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre ölçeğin toplamında ve tüm alt boyutlarında daha yüksek düzeyde hazırbulunuşluğa sahip oldukları belirlenmiştir. Benzer şekilde, öğretmenlerle yapılan görüşmelerde de öğretmenler okul öncesi eğitim alan her yaş grubundaki öğrencilerin almayanlara göre okula daha hazır olduklarını belirtmişlerdir. Nitekim Magnuson, Ruhm ve Waldfoger (2004) yaptıkları çalışmada benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Buna göre, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin okuma becerileri ve matematik becerilerinin daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bir başka çalışma Duncan ve diğerleri (2007) tarafından yapılmıştır ve çalışmada okul öncesi eğitiminin ilkokul düzeyindeki derslere temel oluşturduğu saptanmıştır. Benzer şekilde, Ljubica, Simona ve Urska'nın (2008) yaptıkları çalışmada, okul öncesi eğitim alan çocukların dil ve zihinsel becerilerinin daha yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Sirem'in (2014) yaptığı çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışmada, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre ilk okuma-yazma öğretiminde daha başarılı oldukları belirlenmiştir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Çiftçi'nin (2017) yaptığı çalışmada, okul öncesi eğitiminin okula hazırbulunuşluğu artırdığı belirlenmiştir. Esaspehlivan (2006) ve Türkyılmaz (2018) tarafından yapılan çalışmalarda, okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin tamamlamayan öğrencilere göre okula hazırbulunuşluk düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde, Özcan (2014) okul öncesi eğitimi alanın, okula hazırbulunuşluk üzerine olumlu bir etkisinin olduğunu ortaya koymuştur. Tekin (2018) çalışmasında, birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin okul öncesi eğitimi alıp almama durumuna göre okuma hazırlığı, sayı hazırlığı alt boyutları ile okula hazırbulunuşluk genel düzeyinde okul öncesi eğitimi alanlar lehine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir.

Alanyazındaki benzer çalışma sonuçları ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, okul öncesi eğitim alan ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre okula hazırbulunuşluk düzeylerinin daha yüksek olduğu ve okula bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve öz bakım becerileri bakımından daha hazır geldikleri

söylenbilir. İlkokula başlamadan önce öğrencilerin okul ile tanıştıkları ilk öğretme-öğrenme ortamı olarak okul öncesi eğitim gösterilebilir. Okul öncesi eğitim göz önüne alındığında, öğrencilerin kalem tutma ve kullanma, kurallara uyma, çevreyle iletişime geçme, okul kavramıyla tanışma, arkadaş edinme, harflere aşinalık ve sosyal çevreyle tanışma gibi okula hazır olmayı etkileyen birçok faktörü içerdiği söylenebilir. Bu yönüyle okula hazır olmada okul öncesi eğitimi almanın çok önemli bir etkisi söz konusudur. Nitekim Gümüş (2013) çalışmasında, çocukların ilkokula başlamadan önce mutlaka okul öncesi eğitimi almaları gerektiğini vurgulamıştır. Bu durumda, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre okula daha hazır gelmeleri beklenen bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Araştırmada, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin anne ve baba eğitim düzeyi arttıkça okula hazırbulunuşluk ölçeğinin toplamında ve tüm alt boyutlarında öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin de artış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Erkan ve Kırca (2010) tarafından yapılan çalışmada, annenin eğitim düzeyi ile çocukların hazırbulunuşlukları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Çalışmada, annenin eğitim düzeyi arttıkça çocukların hazırbulunuşluk becerilerinin de artış gösterdiği sonucuna varılmıştır. Benzer şekilde, Tekin (2018) çalışmasında ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin anne ve babanın öğrenim durumuna göre farklılaştığını belirlemiştir. Çalışmaya göre, okuma hazırlığı alt boyutunda ve okula hazırbulunuşluk genel düzeyinde anlamlı farklılık olduğu belirlenmiş, anne ve babanın öğrenim durumu arttıkça çocukların okula hazırbulunuşluk düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir. Köşker (2013) ve Özcan (2014) yaptıkları çalışmalarda, anne eğitim seviyesi yükseldikçe okul olgunluğunun da arttığını belirlemişlerdir. Alanyazındaki benzer çalışma sonuçları ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, ebeveyn eğitim düzeyi yükseldikçe ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin de arttığı söylenebilir.

Çocuğun çevreyle iletişim kurduğu ilk yer ailedir. Ebeveyn ile çocuk arasındaki duygusal bağı düşündüğümüzde ebeveyn, çocuk için bir rol model anlamına gelmektedir. Bu yönüyle ebeveynler, çocuğun eğitimi üzerinde önemli bir misyonu üstlenmektedir. Ebeveynlerin her davranışının çocuğun üzerinde bir çıktısı olacaktır. Nitekim Ljubica, Simona ve Urska'nın (2008) yaptıkları çalışmada, eğitim düzeyi

yüksek olan ebeveynlerin çocuklarının eğitim düzeyi düşük olan ebeveynlerin çocuklarına göre okula daha hazır oldukları belirlenmiştir. Ardila, Rosselli, Matute ve Guajardo'nun (2005) yaptıkları çalışmada, anne ve babaların öğrenim düzeylerinin yüksek olması çocukların bilişsel gelişimlerine olumlu yönde etki ettiği görülmüştür. Türkyılmaz'ın (2018) çalışmasına göre, anne-babanın öğrenim düzeyi ile çocukların hazırbulunuşlukları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Anne-babası üniversite mezunu olan ailelerin çocuklarının okula hazırbulunuşluk düzeyinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Gonca, 2004). Bu durumda, ebeveyn eğitim düzeyi arttıkça ebeveynlerin çocuğun gelişim süreçlerine daha hâkim olmaları, daha bilinçli hareket etmeleri, çocuklarıyla daha nitelikli vakit geçirmeleri, çocuklarıyla daha sağlıklı iletişim kurmaları ve çocuklarının eğitim süreçleriyle daha yakından ilgilenmeleri gibi durumların ebeveyninin eğitim düzeyi yüksek olan ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin daha yüksek olmasında belirleyici olduğu söylenebilir.

Araştırmada, kardeş sayısı arttıkça ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarıyla örtüşmektedir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Gonca (2004) yaptığı çalışmada, öğrencilerin kardeş sayıları arttıkça okula hazırbulunuşluk düzeylerinin azaldığını belirlemiştir. Benzer şekilde, Akay (2017) yaptığı çalışmada, kardeş sayısı değişkenine göre anaokuluna ve ilkökul birinci sınıfa devam eden çocuklar arasında zihinsel-dil gelişimi puanları açısından anlamlı düzeyde farklılık bulmuştur. Buna göre, kardeşi olmayan çocukların iki kardeşi olan çocuklardan anlamlı düzeyde daha yüksek zihinsel-dil gelişim puanına sahip olduğu belirlenmiştir. Cimem (2017) tarafından yapılan çalışmada, kardeş sayısı arttıkça çocukların okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeyinin azaldığı belirlenmiştir. Köşker (2013) kardeş sayısı arttıkça öğrencilerin okul olgunluğunun azaldığını belirlemiştir. Alanyazındaki benzer çalışma sonuçları ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, kardeş sayısı arttıkça ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin düştüğü söylenebilir. Ailedeki çocuk sayısı arttıkça ailenin çocuğa ilgisi ve sunacağı imkân o ölçüde azalacaktır. Tek çocuk olan öğrenciler ailenin tüm ilgisi ve imkânlarıyla büyümektedirler. Ancak çocuk sayısı arttıkça çocuklara verilen ilgi bölünmekte ve o ölçüde sunulan imkânlar azalmaktadır. Ayrıca, anne-babanın çocuk ile geçireceği

zaman azalmaktadır. Nitekim Gelbal (2008) yaptığı çalışmada, ailelerin çok çocuklu olmasının öğrenci başarısını olumsuz etkilediğini belirlemiştir. Dolayısıyla, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin kardeş sayıları arttıkça hazırbulunuşluklarının düşüş göstermesi, onların ebeveynlerinin çocuk sayısına bağlı olarak tutumu, davranışları ve olanaklarıyla ilişkilendirilebilir.

Araştırmada, aile gelir düzeyi yükseldikçe ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin de artış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Cimem (2017) çalışmasında, ailenin gelir düzeyi ile öğrencilerin okuma hızı düzeyi arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu saptamıştır. Ailelerin gelir düzeyi arttıkça öğrencilerin okuma hızı ve okuduğunu anlama düzeyi artmaktadır. MEB'in (2016) yaptığı çalışmada, ailelerin sosyo-ekonomik imkanlarının çocuğun başarısını etkileyen faktörlerden biri olduğu belirlenmiştir. Türkiye'de ailelerin sosyo-ekonomik düzeyi, PISA 2015 verilerine göre öğrencinin akademik başarısının %9'unu açıklamaktadır. Bu oran, OECD ülkelerinde %13'e çıkmaktadır. Benzer şekilde, Köşker (2013) yaptığı çalışmada, ailenin sosyo-ekonomik gelir düzeyi ile çocuğun okul olgunluğu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu belirlemiştir. Çalışmaya göre, gelir düzeyi yüksek olan ailelerin çocuklarının gelir düzeyi düşük ailelerinin çocuklarına göre okula daha hazır olduğu saptanmıştır. Alanyazındaki benzer çalışma sonuçları ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, aile gelir düzeyi yükseldikçe ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin de arttığı ve okula daha hazır geldikleri söylenebilir. Ailenin gelir düzeyi yükseldikçe çocuğa sunacağı imkânlar da o ölçüde artacaktır. Ailenin gelir düzeyinin yükselmesi çocuğun beslenme imkânını da olumlu yönde etkileyeceği ve dolayısıyla dengeli bir şekilde beslenen çocuğun bilişsel ve fiziksel gelişiminin diğer çocuklara oranla daha sağlıklı bir şekilde ilerleyeceği söylenebilir. Ayrıca, ekonomik olarak imkânları geniş olan ailelerin çocuklarının sportif ve kültürel etkinlik veya kurslara katılma, kreş ve okul öncesi eğitimi alma konusunda daha avantajlı oldukları düşünülebilir. Tüm bunların çocuğun okula hazırbulunuşluğuna olumlu yönde yansıdığı söylenebilir.

5.2. Okula Uyum Sorunlarına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmada 60-65 aylık öğrencilerin okula uyum sorunlarını orta düzeyde, 66-71 aylık öğrencilerin düşük düzeyde, 72-84 aylık öğrencilerin ise çok düşük düzeyde

yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, yaş değişkenine göre yapılan karşılaştırma sonucunda, 60-65 aylık öğrencilerin diğer yaş gruplarına göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşadıkları belirlenmiştir. 60-65 aylık öğrencilerin en sık yaşadıkları okula uyum sorunları; sürekli oyun oynama, öğretmenden sürekli olarak yardım bekleme, çabuk yorulma, okula ve derse ilgisiz olma ve küçük kaslarının gelişmemesi olarak belirlenmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde de nicel sonuçları destekler nitelikte sonuçlara ulaşılmıştır. Buna göre öğretmenler, 60-65 aylık öğrencilerin diğer öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha çok yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler, 60-65 aylık çocukların çabuk yorulma, küçük kas gelişiminde yetersizlik, derse katılma ve motive olmada isteksizlik, okul kavramının oluşmaması, oyun çağında olma, sürekli oyun oynama isteği gibi okula uyum sorunlarını yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Fidan, Taşçı ve Yılmaz'ın (2013) çalışmasında, 60-66 aylık öğrencilerin çabuk sıkıldıkları, sınıf kurallarına uymada zorlandıkları, okul kavramı oluşmadığı, motivasyon eksikliği ve dikkat dağınıklığı yaşadıkları belirlenmiştir. Benzer şekilde, Gündüz ve Çalışkan'ın (2013) çalışmasında, 60-66 aylık öğrencilerin parmak-kas gelişimi yetersizliği, yavaş öğrenme, çabuk yorulma ve kurallara uymama gibi okula uyum sorunları yaşadıkları belirtilmiştir. Başar (2013) çalışmasında, 60-66 aylık çocukların okulun ilk haftalarında ince kas becerilerini kullanmayı gerektiren kalem tutma, boyama, çizgi çalışması gibi etkinlikleri yerine getirmede zorlandıkları sonucuna ulaşmıştır. Sirem (2014) yaptığı çalışmada, 60-66 aylık öğrencilerin okula uyum sorunları yaşadıklarını belirlemiştir. Uzun ve Alat'ın (2014) yaptıkları çalışmada, öğretmenler erken yaşta okula başlayan öğrencilerin anneden ayrılıp okula gelememe, sorumluluk alamama ve sorumluluğunu yerine getirememe, nasıl iletişim kurulması gerektiğini bilmeme gibi sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Benzer şekilde, Kahramanoğlu, Tiryaki ve Canpolat'ın (2014) yaptıkları çalışmada, öğretmenler 60-66 aylık çocukların çekingen kaldığını, bu yüzden kendini ifade etme, sosyalleşme, başkalarıyla iletişime geçme gibi iletişim problemleri yaşadıklarını, bunun yanı sıra aileden ayrılmak istememe gibi okula uyum sorunları yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu yüzden öğretmenlerin bu çocukları okula adapte edemedikleri belirlenmiştir (Aslan, 2014; Cerit, Akgün, Yıldız ve Sosyal, 2014; Gündüz, Özarslan, 2017; Topdemir, 2014). Yaş değişkeninin yanısıra, Wu ve diğerleri (2015) ve Kiuru ve diğerleri (2016)

tarafından yapılan çalışmalarda, öğretmenleriyle iyi iletişim kuran öğrencilerin daha az uyum problemi yaşadıkları belirlenmiştir.

Bu araştırma sonuçları ve alanyazındaki benzer çalışma sonuçları değerlendirildiğinde, 60-65 aylık öğrencilerin 66-71 aylık ve 72-84 aylık öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha çok yaşadıkları görülmektedir. Nitekim bu çalışmada, 66-71 aylık öğrencilerin okula uyum sorunlarını düşük düzeyde yaşadıkları, 72-84 aylık öğrencilerin ise okula uyum sorunlarını çok düşük düzeyde yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu öğrencilerin en sık yaşadıkları okula uyum sorunları sürekli oyun oynama, öğretmenden sürekli olarak yardım bekleme, okula ve derse ilgisiz olma ve öğretmenden sürekli olarak yardım bekleme olarak belirlenmiştir. Özarslan'ın (2014) yaptığı çalışmada benzer bulgular söz konusudur. Çalışmaya göre; 60-71 aylık öğrencilerin ders esnasında oyun oynamak isteme, öğretmenlerinden sürekli yardım bekleme, çabuk yorulma gibi okula uyum sorunlarını sık sık sergiledikleri; 72-84 aylık çocukların ise sürekli oyun oynamak isteme davranışını sık sık sergiledikleri belirlenmiştir. Ayrıca, 60-71 aylık öğrencilerin 72-84 aylık öğrencilere göre okula uyum konusunda daha fazla zorlandıkları belirlenmiştir. Bu durumda, yaş ilerledikçe okula uyum sorunlarının azaldığı görülmektedir. Nitekim Turan (2018) yaptığı çalışmada, 67-72 aylık öğrencilerin 60-66 aylık öğrencilere göre okula uyumunun daha iyi olduğunu belirlemiştir. Benzer şekilde, Ensar ve Keskin'in (2014) çalışmasında, 60-66 aylık çocukların 66-72 aylık çocuklara kıyasla sosyal duygusal okula uyum düzeylerinin daha düşük olduğu belirlenmiştir. Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013) tarafından yapılan çalışmada, 60-72 ay aralığında ilkökul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin 72 ve üzeri ay aralığında başlayan öğrencilere göre daha fazla okula uyum sorunu yaşadığı belirtilmiştir. Ercan (2016) yaptığı çalışmada, 5 yaşında ilkökula başlayan öğrencilerin okula uyum konusunda sorun yaşadığını, ilkökula 72 ve üstü aylıkken başlayan öğrencilerin 60 aylık öğrencilere göre okul kurallarına daha kolay adapte olduğunu belirtmiştir. Yoleri ve Tanış (2014) tarafından yapılan çalışmada, ilkökula 7 yaşında başlayan çocukların 5 yaşında başlayan çocuklara göre okula uyum düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde, Uzun (2015) ve Güler (2016) öğrencinin okula başlama yaşı ilerledikçe okula uyum sorunlarının azaldığını belirlemişlerdir. Zelyurt ve Özel (2015) çalışmasında benzer bulgulara ulaşmışlardır. Çalışmaya göre, 72 aylıktan yaşça küçük olan çocukların okula uyum sorunları yaşadıkları ve yaşça büyük

olan arkadaşlarıyla anlaşamadıkları belirlenmiştir. Işıkoğlu, Erdoğan ve Şimsek (2014), küçük yaşta okula başlamanın okula uyum süreci üzerine olumsuz etki yarattığı sonucuna ulaşmıştır. Aykaç, Kabaran, Arat ve Bilgin (2014) 60 aylıkken okula başlayan öğrencilerin 72 aylıkken okula başlayan öğrencilere göre daha fazla okula uyum sorunu yaşadıklarını belirlemişlerdir. Oğul (2014) yaptığı çalışmada, öğrencinin yaşı ilerledikçe duyguları anlama becerilerinin de arttığını belirlemiştir.

Alanyazındaki benzer çalışma sonuçları ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, ilkokula başlama yaşı düştükçe okula uyum sorunlarının artış gösterdiği söylenebilir. Bir başka deyişle, 60-65 aylık öğrenciler diğer yaş gruplarındaki öğrencilere göre, 66-71 aylık öğrenciler ise 72-84 aylık öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşadıkları söylenebilir. Öğrenciler arasında çok büyük yaş farkları olmamasına rağmen, bu yaş aralığında 4 veya 5 aylık fark bile birçok gelişimsel farklılığa neden olmaktadır. 60-65 aylık öğrencilerin oyun çağında oldukları için sürekli oyun oynamak istemelerinin, okul kavramı oluşmadığı için derse katılma ve motive olmada isteksizlik olmalarının okula uyum sağlamalarını zorlaştırdığı söylenebilir. Bunun yanı sıra, 60-65 aylık öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve öz bakım becerileri konusunda okula hazır olmadıkları görülmektedir. Okulun görev ve sorumluluklarını yerine getirmede okula hazırbulunuşluk büyük önem arz etmektedir. İlkokula hazır olmayan 60-65 aylık öğrencilerin, okulun görev ve sorumluluklarını yerine getiremedikçe okula uyum sağlamakta zorlanmaları ve uyum sorunları yaşamaları beklenen bir durumdur. Nitekim Polat ve diğerleri (2014) çalışmasında, okula hazır olan öğrencilerin okula daha hızlı uyum sağladıklarını belirlemişlerdir. 66 aylıktan daha büyük öğrencilerin 60-65 aylık öğrencilere göre okula daha hazır oldukları belirlenmiştir. Okula hazır olan çocukların da okula uyumları daha kolay olmaktadır. Dolayısıyla, bu sonuç üzerinde öğrencilerin gelişimsel özellikleri, sosyal-duygusal gelişimleri ve hazırbulunuşluk düzeylerinin etkili olduğu söylenebilir. Temel eğitim çocuğun daha sonraki eğitsel yaşantısına ve hatta sosyal yaşantısına önemli düzeyde etki etmektedir. Eğitimin sarmal yapısı göz önüne alındığında eğitim basamaklarından birinde meydana gelecek aksaklık tüm eğitsel kademelere yansımaktır. Bu açıdan öğrencilerin okula uyum sağlamaları ve hazır olmaları ciddi bir önem arz etmektedir. Ayrıca, öğrencilerin sürekli olarak istemedikleri veya uyum sağlayamadıkları bir ortamda bulunmaları derslere karşı ilgisiz, motivasyonu düşük bireyler olmalarına neden olacaktır. Bu nedenle, özellikle 60-65 aylık öğrenciler

olmak üzere ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sağlamaları oldukça önemlidir.

İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının cinsiyet, öğrenim gördükleri il, okul öncesi eğitimi alıp almama durumu, anne-baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı, aile gelir düzeyi değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin elde edilen sonuçlar ve tartışma aşağıda sırasıyla sunulmuştur.

Araştırmada, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Topçu (2012) okula uyumun cinsiyete göre değişmediğini saptamıştır. Benzer şekilde, Ensar ve Keskin (2014) çalışmasında, çocukların okula sosyal duygusal uyum düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ateş (2016), ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumlarına etki eden en düşük faktörün öğrenci cinsiyetinin olduğunu belirlemiştir. Bu araştırma sonuçlarıyla örtüşen çalışmalar olmakla birlikte bu araştırma sonuçlarıyla farklılaşan çalışmalar da bulunmaktadır. Wu ve diğerleri (2015) yaptıkları çalışmada, öğrencilerin cinsiyetlerine göre okula uyum düzeylerinin anlamlı düzeyde farklılaştığını belirlemişlerdir. Güler'in (2016) ve Dirlik'in (2014) yaptıkları çalışmada, kızların erkeklere göre okula uyum düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu araştırmadan farklı olarak, Işık (2007) çalışmasında kız çocuklarının erkek çocuklara göre okula daha az uyum sağladıklarını saptamıştır. Bu durumda, cinsiyete göre ilkokul öğrencilerinin okula uyum sorunlarını belirlemeye yönelik çalışmalarda farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Bu araştırma sonuçlarından hareketle, kız ve erkek ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının benzer olduğu söylenebilir.

Araştırmada, Van ilinde öğrenim gören ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin diğer illerde öğrenim gören öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşadıkları belirlenmiştir. Bu durumda, öğrencilerin öğrenim gördükleri illere göre okula uyum sorunlarının düzeyinin farklılaştığı görülmektedir. Buna göre sosyo-kültürel imkânları sınırlı olan illerde öğrenim gören öğrencilerin okula uyum sorunlarını daha fazla yaşadıkları söylenebilir. Sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyinin belirlenmesinde çok sayıda ekonomik, sosyal ve kültürel değişkenler dahil edilmektedir (Kalkınma Bakanlığı, 2013). Bu değişkenlerin birçoğu, doğrudan veya dolaylı olarak eğitim

süreçlerini de etkilemektedir (Kozikoğlu, 2016). Bu durumda, düşük sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyine sahip illerde öğrencilerin sosyo-ekonomik durumu, kültürel özellikleri, bireysel farklılıkları (bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özellikleri), destekleyici bir sosyal çevrenin olmaması öğrencilerin okula uyum konusunda sorun yaşamalarında önemli nedenler olarak düşünülebilir. Ayrıca, Van ilinde öğrenim gören öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeyi olarak diğer illerden daha geri oldukları belirlenmiştir. Nitekim Kozikoğlu'nun (2016) yaptığı tez çalışmasında, düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip illerde görev yapan öğretmenlerin, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri düşük olduğu için öğretme-öğrenme ortamında daha çok zorlandıkları belirlenmiştir. Dolayısıyla, Van ilinde öğrenim gören öğrencilerin diğer illerdeki öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşamaları üzerinde okula hazırbulunuşluk düzeylerinin düşük olmasının da etkili olduğu söylenebilir.

Araştırmada, okul öncesi eğitim alan ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin okul öncesi eğitimi almayan öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha az yaşadıkları belirlenmiştir. Bu sonuç alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir. Zupancic ve Kavcic'in (2011) yaptıkları çalışmada, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin ilkököl kademesinde daha az uyum sorunuyla karşılaştıkları belirlenmiştir. Benzer şekilde, alanyazında yapılan birçok çalışmada (Erdoğan ve Şimşek, 2014; Gedik, 2015; Güler, 2016; Işıkoğlu; Topçu, 2012; Yeşil, 2008; Yoleri ve Tanış, 2014) okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin okul öncesi eğitimi almayanlara göre okula daha iyi uyum sağladıkları belirlenmiştir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Ensar ve Keskin (2014) öğrencilerin okul öncesi eğitim alma durumlarına göre sosyal duygusal okula uyum düzeyinin okul öncesi alanlar lehine yüksek olduğunu; Akbaşlı ve Üredi (2014) ise anasınıfından gelen öğrencilerin bir takım kuralları alıp geldiğini, bu nedenle okul öncesi eğitimi almayan çocuklara göre okula uyum konusunda daha avantajlı oldukları belirlemiştir. Alanyazındaki benzer çalışma sonuçları ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, okul öncesi eğitimi alan çocukların daha az okula uyum sorunları yaşadıkları söylenebilir. Bir başka deyişle, okul öncesi eğitiminin öğrencilerin okula uyumlarını kolaylaştırdığı söylenebilir. Okul öncesi eğitiminin çocuklar için okul ve sınıf kurallarını bilme, kurallara uyma, arkadaş edinme, sosyalleşme, öğretmeni bilme, okulu tanıma, sınıfta nasıl davranacağını bilme gibi okula uyum konusunda birçok faydasının olduğu bilinmektedir (Özarıslan, 2014). Okul öncesi eğitimi alan öğrenciler okulun ve

öğretmenin ne olduğunun farkında olarak okula gelmektedirler. Bu durum, öğrenciler için okulu daha az kaygı verici bir yer haline getirmektedir. Ancak okul öncesi eğitimi almamış bir öğrenci, okul hakkındaki birçok şeyi bilmemektedir. Öğrenciler, ailesinden ilk defa ayrılacakları için okuldan korkmaktadırlar. Bu nedenle okulun ilk haftaları öğrencilerde ailelerinden ayrılma korkusu, ağlama, iletişime geçmeme, çekingenlik gibi birçok uyum sorunu yaşanabilir. Bunun yanı sıra okul öncesi eğitim alan öğrencilerin kalem tutma, boyama, çizgi çalışması yapma, makas kullanma gibi ince kas becerilerini kullanacakları etkinliklerde okul öncesi eğitimde buldukları için okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre okula uyum ve hazırlık sürecinde daha az problemle karşılaştıkları söylenebilir. Ancak okul öncesi eğitim almayan öğrenciler için tam tersi bir durum söz konusudur.

Araştırmada, annesi okur-yazar olmayan ve ilkokul mezunu olan ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin annesi lise ve üniversite mezunu olan öğrencilere göre okula uyum sorunlarını daha fazla yaşadıkları, anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin yaşadıkları okula uyum sorunlarının ise azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde, babası okur-yazar olmayan öğrencilerin, babası lise ve üniversite mezunu olan öğrencilerden, babası ilkokul ve ortaokul mezunu olan öğrencilerin ise babası üniversite mezunu olan öğrencilerden daha fazla okula uyum sorunu yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Aile çocuğun ilk sosyal çevresidir. Anne ve babaları ise çocukların ilk öğretmenleridir. Çocuklar okulla tanışmadan önce birçok şeyi ebeveynlerinden öğrenirler. Ebeveynleri ne kadar eğitilmiş olurlarsa çocuklarıyla o ölçüde doğru iletişim kurup, çocuklarını doğru eğitebilirler. Nitekim Kiuru ve diğerleri (2016) anne-çocuk arasındaki iyi ilişkilerin ve iletişimin çocukların okula uyumlarını kolaylaştıran önemli bir faktör olduğu belirlemişlerdir. Benzer şekilde, Yi, Lau, ve Power (2018) yaptıkları çalışmada, ilköğretime geçiş sürecinde anne katılımı ile çocukların okula uyumları arasında olumlu yönde ilişkinin olduğunu saptamışlardır. Bu araştırmadan farklı olarak, Demirtaş (2016) yaptığı çalışmada, aile katılımının okula uyumu etkilemediğini belirlemiştir. Uzun'un (2015) yaptığı çalışmada, ailesinden okula uyum konusunda daha fazla destek alan çocukların hazırbulunmuşluk düzeylerinin daha yüksek olması nedeniyle okula uyum konusunda diğerlerinden daha avantajlı oldukları; Akçınar'ın (2012) yaptığı çalışmada ise ebeveyn disiplin stratejilerinin okula uyumu belirleyen değişkenlerden biri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde, Güler (2016) çalışmasında anne ve baba eğitim

düzeşinin yükselmesinin öğrencinin okula uyum düzeyini olumlu yönde etkilediğini tespit etmiştir. Bu araştırma sonuçları, alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir. Alanyazındaki benzer çalışma sonuçları ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, anne ve baba eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin yaşadıkları okula uyum sorunlarının azaldığı söylenebilir. Anne ve babanın çocuğu yetiştirme anlayışı ve bilgisi çocuğun gelişimi için oldukça önem arz etmektedir. Bu nedenle çocuğun eğitiminde ve gelişiminde ebeveynlerin önemli bir etkisi söz konusudur. Çocuğun evdeki yaşantısı, ebeveynlerinin çocuk yetiştirme anlayışı, ebeveyn-çocuk iletişimi, anne-babanın eğitim düzeyi, çocuklarına karşı tutumları, ebeveynlerin ekonomik imkânları çocuğun gelişimi için oldukça önemlidir. Nitekim Zupancic ve Kavcic (2011) yaptıkları araştırmada, ailenin çocuğuna karşı tutumunun, çocukların okula uyumlarına etkisi olduğunu belirlemiştir. Benzer şekilde, Correia ve Marques-Pinto (2016) yaptıkları çalışmada, ebeveyn katılımı ve desteğinin, aile yapısına yönelik faktörlerin çocukların okula uyumları konusunda önemli olduğunu belirlemiştirlerdir. Bu durumda, ebeveyn eğitim düzeyi arttıkça ebeveynlerin çocuğun gelişimiyle ilgili bilgilerinin artması, daha bilinçli davranmaları, çocuklarıyla daha nitelikli vakit geçirmeleri, çocuklarının sorunlarıyla daha yakından ilgilenmeleri ve çözüm odaklı destek olmaları, çocukla iletişimlerinde daha doğru bir tutum sergilemeleri ve aile katılımı konusunda çocuklarının eğitim süreçleriyle daha çok ilgilenmeleri gibi durumların ebeveyninin eğitim düzeyi yüksek olan ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarını daha az yaşamalarının nedenleri arasında düşünülebilir.

Araştırmada, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin kardeş sayısına göre okula uyum sorunlarının farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmadan farklı olarak, Balkaya (1998) çalışmasında, 5-6 yaşında tek kardeş olan çocukların ebeveynlerinden ayrılma kaygısı yaşamak gibi okula uyum sorunlarını daha fazla yaşadıklarını belirlemiştir. Bu araştırma sonuçlarından hareketle, kardeş sayısının ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunları üzerinde belirleyici bir değişken olmadığını, farklı kardeş sayılarına sahip öğrencilerin okula uyum sorunlarını benzer düzeyde yaşadıkları söylenebilir.

Araştırmada, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunlarının aile gelir düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre, 0-1499 TL ve 1500-2499 TL geliri olan ailelerin öğrencileri, 4500 TL ve üzeri geliri olan

ailelerin öğrencilerine göre daha fazla okula uyum sorunu yaşadıkları belirlenmiştir. Bu durumda, gelir düzeyi yüksek olan ailelerin öğrencileri gelir düzeyi düşük olan ailelerin öğrencilerine göre okula uyum sorunlarını daha az yaşadıkları söylenebilir. Bu araştırma sonuçları, alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarıyla örtüşmektedir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Akçınar (2012) çalışmasında ailenin sosyo-ekonomik durumunun okula uyumu etkilediğini belirlemiştir. Çalışmaya göre, yüksek düzeyde geliri olan ailelerin çocuklarının okula daha kolay uyum sağlayabildikleri belirlenmiştir. Benzer şekilde, Ensar ve Keskin (2014) ailenin gelir düzeyi arttıkça çocukların okula sosyal duygusal uyum düzeylerinin de arttığını belirlemiştir. Ailelerin gelir düzeyi arttıkça çocuklarına sundukları imkânlar artmaktadır. Gelir düzeyi yüksek aileler çocuklarının daha çeşitli sosyal çevre ile tanışmasını sağlayabilir. Ayrıca, gelir düzeyi yüksek aileler çocuklarını kreş, çocuk bakım evleri, anaokulu gibi yerlere göndererek bakımlarına ve eğitimlerine katkı sağlayabilirler. Gelir düzeyi yüksek ailelerinin çocukları daha sosyal ve yaşantıları daha fazla olabilir. Bu nedenle, aile gelir düzeyinin yükselmesi çocuğun okula uyumları üzerine olumlu bir yansımalarının olduğu söylenebilir.

5.3. Okula Hazırbulunuşluk ile Okula Uyum Arasındaki İlişkiye İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmada, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluk düzeyleri ile okula uyum sorunları arasında yüksek düzeyde, negatif yönde, anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunları ile okula hazırbulunuşluk ölçeğinin alt boyutları olan bilişsel beceriler, duyuşsal beceriler ve psikomotor beceriler arasında yüksek düzeyde, negatif yönde, anlamlı bir ilişki; öz bakım becerileri arasında ise orta düzeyde, negatif yönde, anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Canbulut'un (2017) çalışmasında, çalışmaya katılan ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sağlamaları ile hazırbulunuşlukları arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde, Polat ve diğerleri (2014) yaptıkları çalışmada, okula uyum konusunda okula hazırbulunuşluğun önemli bir faktör olduğunu belirlemiştir. Çalışmada, okula hazırbulunuşluğun artmasının okula uyumu olumlu yönde etkilediği

belirtmiştir. Yüce'nin (2016) yaptığı çalışmada, öğretmenler okula hazırbulunuşluğu okula uyumla ilişkilendirmişlerdir. Uzun (2015) çocukların okula hazırbulunuşluklarının, genel gelişimlerini ve okula uyum düzeylerini etkilediğini ve tüm bunların birbirinden etkilendiğini belirtmiştir. Alanyazındaki benzer çalışma sonuçları ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, okula uyum sorunları ile okula hazırbulunuşluk arasında güçlü bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Buna göre, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşlukları düştükçe okula uyum sorunlarının arttığı sonucuna ulaşılabılır. Okula uyum ile bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilere ilişkin hazırbulunuşluk arasında güçlü bir ilişkinin olduğu ve öz bakım becerilerine ilişkin hazırbulunuşluk arasında ise orta düzeyde bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Öğrencilerin sınıf ortamında en fazla bu becerileri kullandıkları düşünüldüğünde, bu beceriler ile okula uyum sorunları arasında anlamlı bir ilişkinin olması beklenen bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Öğrenciler, bilişsel ve psikomotor olarak hazır olduklarında ilk okuma-yazma kazanımlarını yerine getirmede ve dolayısıyla okula uyum konusunda daha az sorunla karşılaşır. Duyuşsal olarak okula hazır olan öğrencilerin okula, arkadaşlarına ve öğretmenine daha kısa sürede uyum sağlayacağı söylenebilir. Ayrıca, öz bakım becerilerine sahip olan öğrencilerin kendi ihtiyaçlarını yardım almadan karşılayabilecekleri için okula uyum sorunlarının azalacağı söylenebilir.

Ayrıca çalışmada, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin duyuşsal, bilişsel ve psikomotor becerilere ilişkin hazırbulunuşluklarının öğrencilerin okula uyum sorunlarındaki varyansın %59.3'ünü açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre; duyuşsal becerilere ilişkin hazırbulunuşluk okula uyum sorunlarındaki varyansın % 54.4'ünü, psikomotor becerilere ilişkin hazırbulunuşluk okula uyum sorunlarındaki varyansın % 4.4'ünü, bilişsel becerilere ilişkin hazırbulunuşluk okula uyum sorunlarındaki varyansın % 0.5'ini açıklarken, öz bakım becerilerine ilişkin hazırbulunuşluk okula uyum sorunlarındaki varyansa anlamlı katkı sağlamamaktadır. Okula hazırbulunuşluk ölçeğinin alt boyutlarının önem sırasına göre okula uyum sorunlarını yordama düzeyleri incelendiğinde, birinci sırada duyuşsal becerilere ilişkin hazırbulunuşluğun geldiği ve tek başına okula uyum sorunlarının yarısından fazlasını açıkladığı görülmektedir. Bu durumda, duyuşsal becerilere ilişkin hazırbulunuşluğun okula uyum sorunlarının önemli bir yordayıcısı olduğu söylenebilir. İkinci sırada

psikomotor becerilere ilişkin hazırbulunuşluğun, üçüncü sırada ise bilişsel becerilere ilişkin hazırbulunuşluğun okula uyum sorunlarının anlamlı yordayıcıları olduğu, öz bakım becerilerine ilişkin hazırbulunuşluğun ise okula uyum sorunlarını yordamada anlamlı bir değişken olmadığı söylenebilir. Bu sonuçlar alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre, okula hazırbulunuşluğun okula uyum sorunlarının güçlü bir yordayıcısı olduğu söylenebilir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Kagan, Moore ve Bredekamp (1995) ve Carol (2000) çocuğun okula hazırbulunuşluğunu açıklayan beş boyuttan birini sosyal ve duygusal gelişim olarak belirtmişlerdir. Sosyal gelişimi ise çocuğun sosyal etkileşimi ve okula uyumu ile açıklamaktadırlar. Uzun (2015), çocuğun okula uyumunu, okulun görev ve sorumluluklarını yapabilmeyi, temel becerileri ve akademik bilgileri öğrenebilmeyi okula hazırbulunuşluk ile ilişkilendirmektedir. Polat ve diğerleri (2014) çalışmalarında, okula hazır olan öğrencilerin okula daha hızlı uyum sağladıklarını belirlemişlerdir. Benzer şekilde, Boz ve Yıldırım'ın (2014) yaptıkları çalışmada, 60-65 aylık öğrencilerin bilişsel olarak okula hazır olmadıkları, bu çocukların okula uyum sorunu yaşadıkları, akademik olarak başarısız oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Başar'a (1999) göre, okula uyumsuzluğun altında yatan nedenlerden biri, hazırbulunuşluk düzeyinin düşük olmasıdır. Özarlan (2014) okula hazır olmayan çocuklarda uyum sorunlarının sıkça görülebileceğini belirtmiştir. Alanyazındaki benzer çalışma sonuçları ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, okula hazırbulunuşluk ile okula uyum sorunları arasında güçlü bir neden-sonuç ilişkisinin olduğu görülmektedir. Bu durumda, ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunları yaşamalarının önemli sebeplerinden birinin okula hazırbulunuşluk düzeyinin olduğu söylenebilir. Okula uyum sorunlarını yordamada okula hazırbulunuşluk içerisinde duyuşsal becerilere ilişkin hazırbulunuşluğun ön plana çıktığı, diğer becerilere göre daha güçlü bir yordayıcı olduğu görülmektedir. Duyuşsal olarak okula hazır öğrenciler; sorumluluk almaktan çekinmeyen, başladığı işi bitiren, toplum içinde uygun davranışlarda bulunan, oyun kurallarına uyan, arkadaşlarıyla güçlü ilişkiler kuran, çevresiyle güçlü iletişim kuran, ders araç gereçlerini düzenli kullanan kişilerdir (Canbulut ve Kırıktaş, 2016). Çocuk ilkökula başlayarak yepyeni bir ortam ile karşı karşıyadır. Çocuk için yeni bir ortam olan okula uyum sağlama, çevresindeki insanlarla çekinmeden etkileşime geçebilmesine, arkadaşlarıyla olumlu ilişkiler

kurabilmesine ve okul kurallarına uymasına bağlıdır. Bu öğrenciler aile bireylerini yanında isteme, derste ağlama, çekinme, iletişime geçmeme gibi okula uyum sorunlarını yaşamayacaklardır. Bununla birlikte okul, öğrenciye bazı görev ve sorumluluklar yüklemektedir. Öğrencinin, bu görev ve sorumlulukları üstlenmekten çekinmemesi, aldığı sorumluluğu yerine getirmek için çaba harcaması okulda kendisini öz güveni ve öz yetkinliği yüksek biri haline getirecektir. Duyuşsal olarak okula hazır olan çocuklar okulun görev ve sorumluluklarını yerine getirmekten çekinmediği için okulu reddetme, okula gitmemek için bahane üretme, öğretmenden sürekli olarak yardım bekleme, okula ve derse karşı ilgisiz olma, etkinliklere katılmayı reddetme, yaşına uygun olmayan bebeksi davranışlar gösterme, okul ve ders algısının oluşmaması gibi okula uyum sorunlarını daha az yaşayacaktır. Bu durumda, okula uyum sorunlarının temelinde sosyal-duygusal problemler olduğu düşünüldüğünde, duyuşsal becerilere ilişkin hazırbulunuşluğun en önemli yordayıcı olması beklenen bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Psikomotor hazırbulunuşluğun da okula uyumu kolaylaştırdığından sözü edilebilir. Psikomotor olarak okula hazır olan öğrenciler yazı yazma, kalem tutma, boyama, kesme-yapıştırma gibi etkinlikleri rahatlıkla yapacaktır. Bu öğrencilerde küçük kas becerileri yeterince gelişmediği için ortaya çıkan çabuk yorulma ve öğretmenden sürekli yardım bekleme gibi okula uyum sorunları yaşanmayacaktır. Bu nedenle psikomotor olarak hazır öğrencilerin okula uyumu daha kolay olacaktır. Bilişsel hazırbulunuşluk ise okula uyumun düşükte olsa anlamlı bir yordayıcısıdır. Buna göre okulun çocuktan bilişsel olarak beklediği olaylar arasındaki ilişkiyi ve uyarıcıları anlama, temel geometrik kavramları bilme, nesnelere eşleştirme, gruplama ve sıralama gibi becerileri yeterli düzeyde yerine getirebilen çocukların etkinliklere katılmayı reddetme, öğretmeninden sürekli olarak yardım bekleme, okul ve ders algısının oluşmaması gibi okula uyum sorunlarını daha az düzeyde yaşayacaklardır. Öte yandan öz bakım becerilerinin okula uyum sorunlarını anlamlı düzeyde yordamadığı belirlenmiştir. Çocuk okula başlamadan önce öz bakım eğitiminin büyük bir kısmını ailede almaktadır. Çocuğun aileden aldığı eğitim ve yaşı nedeniyle öz bakım becerilerini yerine getiremese de çekinmeme durumu söz konusu olabilir. Çünkü toplumumuz bu yaştaki çocuklara tek başına beslenme, temizliğini yapma, üstünü giyip-çıkarma gibi öz bakım becerilerini yerine getirme atfında bulunmayabilmektedir. Bu nedenle çocuğun

öz bakım becerilerini yerine getirememesi onun için anormal bir durum olarak değerlendirilmeyecektir. Dolayısıyla, çocuklar öz bakım becerilerini yerine getiremedikleri için kendilerini aykırı veya yetersiz hissetmeyeceklerdir. Öğrenci, çocuk olduğum için yapamıyorum düşüncesine kapılabilir. Bu nedenle, okula uyum sorunları bakımından öz bakım becerilerine ilişkin hazırbulunmuşluğun anlamlı bir değişken olmadığı söylenebilir.

5.4. Farklı Yaşlarda İlkokula Başlama Uygulamasına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda, öğretmenlerin farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının genel itibarıyla faydalı bir uygulama olmadığını düşündükleri belirlenmiştir. Bu sonuç alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarıyla (Aslan, 2014; Boz ve Yıldırım, 2014; Çiftçi, 2017; Epçaçan, 2014; Turan, 2018) örtüşmektedir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Epçaçan'ın (2014) öğretmenlerle yaptığı çalışmada, katılımcıların yarıya yakını uygulama hakkında olumsuz yargılarda buldukları belirlenmiştir. Uygulamanın öğrenci, öğretmen ve veli üzerinde birçok olumsuz etkisi olduğu, eğitim-öğretimi olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir. Ayrıca, ilkokul birinci sınıfa farklı yaşta başlama uygulamasıyla okul olgunluğunu tamamlamayan öğrencilerin birinci sınıfa başladığı, bu durumun okula uyum sorunlarına yol açtığı ve öğrenme-öğretme sürecini olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde, Boz ve Yıldırım (2014) tarafından yapılan ve ilkokul birinci sınıfa farklı yaşlarda başlayan öğrencilerin karşılaştıkları sorunları ortaya koymayı amaçlayan çalışmada, 60-65 aylık çocukların 66-71 aylık çocuklara göre daha fazla sorunla karşı karşıya kaldıkları bulunmuştur. Okula erken yaşta başlayan çocukların bu durumdan olumsuz etkilendiği, okul başarısının düştüğü ve uyum sorunlarının yaşandığı belirlenmiştir. Arı (2014) yaptığı çalışmada, ilkokula farklı yaşlarda başlanmasının öğrenciler arasında yaş farklılıklarına neden olduğu, öğrencilerin fiziksel, bilişsel ve zihinsel gelişimini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Sirem'in (2014) 289 birinci ve ikinci sınıf öğretmeni ile yaptığı çalışmada, ilkokula erken başlama uygulamasının ilk okuma-yazma sürecini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Cimem (2017) tarafından yapılan araştırmada, 72 aydan önce okula başlamayı doğru bulmayan öğretmenler, çocukların motor becerileri ve bilişsel olarak okula hazır olmadıklarını belirtmişlerdir. Alanyazındaki benzer çalışma sonuçları

ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, öğretmenlerin genel olarak farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasına ilişkin olumsuz düşüncelere sahip oldukları ve bu uygulamanın öğretme-öğrenme sürecini, öğrencileri ve öğretmenleri olumsuz yönde etkilediklerini düşündükleri söylenebilir.

McBryde, Ziviani ve Cuskelly'nin (2004) 215 okul öncesi öğrencisiyle yaptığı çalışmada yaşın okula hazır olma ile ilişkili olduğunu belirlemiştir. Nitekim McEwan ve Shapiro (2008) yaptıkları çalışmada, 7 ve üstü yaş aralığında okula başlayan çocukların bilişsel, fiziksel, sosyal ve dil becerileri bakımından 5-6 yaş aralığında okula başlayan çocuklara göre daha hazır oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Rodriguez'in (2016) 29 birinci sınıf öğrencisi ile yaptığı çalışmada da öğrencinin yaşı küçüldükçe öğretmen desteğine olan ihtiyacının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumda, okula başlamada yaşın önemli bir faktör olduğu anlaşılmaktadır. Benzer şekilde, Lois (1996) 66-78 aylık öğrencilerle yaptığı çalışmada, okula başlamada yaşın önemli bir faktör olduğu sonucuna ulaşmıştır. Okula erken yaşta başlayan öğrencilerin okula uyum sağlayamamaları ve hazır olmamaları akademik olarak çocuğun başarısını ve öğretme-öğrenme sürecini olumsuz yönde etkileyebilir. Bununla birlikte, öğrencilerin psikolojik olarak başarısızlık hissine kapılabilecekleri söz konusudur. Ayrıca, öğrencinin başarısız olması hem veliden hem de öğretmenden baskı görme olasılığını artırabilir. Bu durumun öğrencilerin hazır olmadıkları bir ortamın içerisine atılmasından kaynaklanıyor olması, öğrencinin bir eksiği değil, çocuğu bu durumla karşı karşıya bırakan sistemin bir eksikliği olarak düşünülmelidir.

Yukarıda verilen araştırma sonuçlarından da anlaşılacağı üzere, yaşın okula başlamada önemli bir unsur olduğu söylenebilir. Öğrencinin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal olarak yeterli okul olgunluğuna erişmesinde yaşın etkisi yadsınamaz. Yaş, öğrencinin akademik başarısı, okula uyumu ve okula hazır olması ile doğrudan ilişkilidir. Eğitimin sarmal yapısı düşünüldüğünde başarıyı yakalamak, önceki yıllarda başarılı olmaktan geçmektedir. Nitekim Aslan (2014) öğretmenler ile yaptığı çalışmada, temel eğitim dönemi başarılı geçen öğrencilerin daha sonraki eğitim dönemlerini daha başarılı geçeceklerini inandıklarını belirtmişlerdir. İlkokul eğitimi, öğrencinin daha sonraki eğitim hayatında doğuracağı etkileri düşünüldüğünde kritik bir öneme sahiptir. Bu yüzden ilkokula başlamada öğrencinin yaşının göz önünde bulundurulması gerektiğini söylemek mümkündür.

Öğretmenler farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulaması hakkında genel itibariyle olumsuz yargılarda bulunsalar da bazı olumlu yanlarının da olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının en önemli avantajını okul olgunluğunu erken yaşta tamamlayan öğrencilerin okula erken yaşta başlaması olarak belirttikleri belirlenmiştir. Bu araştırma sonucuna paralel olarak, Cerit, Akgün, Yıldız ve Sosyal'in (2014) yaptıkları çalışmada, ilkokula erken yaşta başlama uygulamasının çocukların okulla erken tanışmalarına vesile olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önüne alındığında, bazılarının erken yaşta okul olgunluğuna eriştiği söylenebilir. Bu çocukların bir an önce eğitim hayatına başlayarak gelişimlerini okul rehberliğinde sürdürmeleri sağlanabilir. Bu çalışmada öğretmenler, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının bir diğer avantajını ise hayata erken atılma, erken yaşta sosyalleşme olarak belirtmişlerdir. Benzer şekilde, Doğan ve Kılınç'ın (2013) yaptıkları çalışmada, 60-66 aylık çocukların erken yaşta okula başlamasının, hayata daha erken atılma ve sosyal çevre edinme gibi konularda olumlu katkılarının olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Cimem'in (2017) yaptığı çalışmada da velilerin 44'ü, çocuklarını erken okula gönderme sebeplerini okula erken başlama, hayata erken atılma olarak ifade etmişlerdir. İlkokul çocuklarının yaşları göz önüne alındığında, daha öncesinde dış dünyaya açılma ihtimallerinin pek olmadığı söylenebilir. Bu yönüyle ilkokul öğrencileri için okulun, sosyal çevreyle buluştukları en önemli mekânlardan biri olduğu ifade edilebilir.

Yukarıda ele alındığı üzere, farklı yaşta ilkokula başlama uygulamasının olumlu yönlerinin olduğu ancak olumsuz yönlerinin daha ağır bastığı söylenebilir. Uygulamanın bu sonuçlarının eğitime yansımaları öğretim sürecine, öğrenciye ve öğretmene yansımaları aşağıda ele alınmıştır.

5.4.1. Öğretim Süreci Üzerindeki Yansımalarına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda, farklı yaşlarda ilkokula başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşluk düzeylerinin farklı olmasından dolayı öğretmenlerin sınıf içinde seviye grupları oluşturduklarını belirttikleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin bu durumun ders bütünlüğünü bozduğunu, sınıfta seviye farklılıklarının oluşmasına neden olduğunu ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir. Bu araştırma

sonuçlarına paralel olarak, Gökçe'nin (2015) yaptığı çalışmada, öğretmenler farklı yaşlarda ilkokula başlayan öğrencilerin birbirlerinden farklı seviyelerde olduğunu ve bu durumun sınıflarda seviye gruplarının oluşturulmasına neden olduğunu belirtmişlerdir. Bu durumda, farklı yaşlarda öğrencilerin bir arada öğrenim görmesinin seviye farklılıklarından kaynaklı sorunlara neden olduğu söylenebilir. Nitekim Başaran (2016) tarafından yapılan çalışmada, 60–66 aylık çocuklar ve 72 ve üstü aylık çocukların aynı sınıfta bulunmasının sorunlara sebep olduğu belirlenmiştir. Aslan (2014) farklı yaş grubu aralığında yer alan çocukların aynı sınıfta olmasının çeşitli problemlere neden olduğunu, bu yüzden de aynı yaş grubu aralığındaki çocukların bir sınıfta olması gerektiğini vurgulamıştır. Epçaçan (2014), Başar (2013), Gümüş (2013) ve Topdemir (2014) de yaptıkları çalışmalarda benzer sonuçlara ulaşmışlardır. İlkokula farklı yaşlarda başlayan çocukların aynı sınıfta olması, çocukların birbirleri arasında seviye farklılıkları oluşmasına neden olduğu görülmektedir. Bu durumun sınıf içinde sorun oluşturduğu ve bu yüzden öğrencilerin kendi yaş aralığında olan öğrencilerle öğrenim görmesi gerektiği söylenebilir.

Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmelerde öğretmenlerin, çocuklar arasındaki seviye farklılıklarından dolayı etkinlik ve materyal çeşitliliğini artırdıklarını ve buna bağlı olarak planlamada belirlenen süreyi aşma, planlamada esneklik yapmak zorunda kalma, başka dersleri amacının dışında kullanma gibi problemler yaşadıklarını belirttikleri belirlenmiştir. Bu araştırma sonucuna paralel olarak, Gedik'in (2015) yaptığı çalışmada öğretmenler, erken yaşta ilkokula başlayan çocukların okula hazırlık ve uyum çalışmalarının, öğretim programının yetiştirilmesine engel olduğu yönünde fikir belirtmişlerdir. Öğretmenler öğrenciler arasında yaş farklılıklarından kaynaklı seviye farklılıklarının olduğunu belirtmişlerdir. Benzer şekilde, Aykaç, Kabaran, Arat ve Bilgin (2014) yaptıkları çalışmada, farklı yaşta ilkokula başlayan çocukların bir sınıfta öğrenim görmesi nedeniyle derslerde hedeflenen kazanımların planlanan sürede yetişmediği sonucuna ulaşmışlardır. Cerit, Akgün, Yıldız ve Sosyal'in (2014) yaptıkları çalışmada, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasından dolayı kazanımların belirlenen süre içerisinde yetiştirilip yetiştirilemeyeceği konusunda kaygı yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ekiz, Altun ve Siyambaş (2013) yaptıkları çalışmada, küçük yaş grubu ile büyük yaş grubu öğrencilerinin aynı sınıfta olmasının akademik anlamda seviye farklılıklarına sebep olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Öğrencilerin bu

farklılıklarına hitap edebilme adına öğretmenlerin, daha fazla etkinlik yapmak zorunda kaldıkları, ancak yine de yeterli olmadığı ve bu yüzden birinci sınıf için en önemli kazanım boyutlarından biri olan okuma ve yazma becerilerini geliştirebilmek için planlamada bazı esneklikler yaptıkları ve bazı dersleri amaçları dışında kullandıkları söylenebilir. Bu durumun bazı kazanımlara daha fazla zaman ayırma veya ulaşamama gibi sorunlara neden olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, diğer bazı derslerin okuma-yazma öğretimi için kullanılması o derslerin kazanımlarını gerçekleştirmeye engel teşkil etmektedir. Bu durumun normal bir şekilde gelişimini sürdüren çocukların amaçları dışında kullanılan derslerden mahrum kalmasına neden olduğu söylenebilir. Erken yaşta ilkokula başlayan çocuklara okuma-yazma öğretmek için harcanan bu çabadan öğretmenlerin, normal gelişim gösteren çocukların ve programın olumsuz yönde etkilendiği söylenebilir.

5.4.2. Öğrenci Üzerindeki Yansımalarına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda, öğretmenler 60-65 aylık çocukların düşük düzeyde hazırbulunuşluğu olduğu için diğer öğrencilere göre daha olumsuz etkilendiklerini belirtmişlerdir. 60-65 aylık öğrenciler sınıftaki arkadaşlarının kendisinden daha başarılı olduğunu ve kendisinin yapamadığını fark ettikçe aşağılık psikolojisine kapıldığını, öğrencilerin bu durum karşısında zamanla özgüven sorunu yaşadıkları ve içe kapandıkları belirtilmiştir. Bu sonuç alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir.

McEwan ve Shapiro (2008) yaptıkları çalışmada, 5 ve 6 yaş arası okula başlayan çocukların, okula bu yaş aralığından 1 yıl sonra başlayan çocuklara nazaran başarı düzeylerinin daha düşük olduğunu belirlemiştir. Çalışmada, öğrencinin yaşı küçüldükçe hazırbulunuşluklarının azaldığı belirtilmiştir. Benzer çalışmalardan da anlaşıldığı üzere, 60-65 aylık çocukların okula hazırbulunuşluğu okula başlama yaşı düştükçe azalmaktadır. Buna bağlı olarak da 60-65 aylık öğrencilerin diğer yaş grubundaki öğrencilere göre akademik başarısının düşük olduğu görülmektedir. Benzer şekilde, Dağlı (2012) yaptığı çalışmada, ilkokula 69-80 ay aralığında başlayan çocuklar büyüdükçe başarılarının da arttığı tespit edilmiştir. Dağ (2017) ve Turan (2018) de benzer bulgulara ulaşmışlardır. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Rodriguez'in (2016) yaptığı çalışmada, öğrencinin ilkokula başlama yaşı küçüldükçe akademik

başarısının da düştüğü belirlenmiştir. Öğrencilerin bu durum karşısında kendilerini yetersiz hissettikleri, başarısızlık kompleksine kapıldıkları ve psikolojik olarak da aşağılık hissine kapıldıkları söylenebilir. Benzer şekilde, Akbaşı ve Üredi'nin (2014) yaptıkları çalışmada, öğretmenler küçük yaşta okula başlayan öğrencilerin hep kendilerine olan güvenlerinin eksik olacağını belirtmişlerdir. Bayat'ın (2015) yaptığı çalışmada da 60-66 aylık öğrencilerin başarısızlık duygusu yaşadıkları belirlenmiştir. Bu yüzden 60-65 aylık çocukların zamanla okulu sevmeme, okuldan soğuma davranışları sergiledikleri belirtilmiştir. Benzer şekilde, Başaran'ın (2016) yaptığı çalışmada, 60-66 aylık öğrencilerin akademik başarısızlık yaşadıkları, bu yüzden okul fobisi ve okuldan soğuma gibi sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Duman'ın (2014) yaptığı çalışmada da 60-68 aylık öğrencilerin 69 aylık ve üstü aylık öğrencilere göre kendilerini bastırılmış ve ezik hissettikleri belirlenmiştir. Alanyazındaki benzer çalışma sonuçları ve bu araştırma sonuçlarından hareketle, 60-65 aylık öğrencilerin hazır olmadıkları bir okul ortamında öğrenime başladıkları için zamanla beklentilerin gerisinde kaldıkları ve bu yüzden psikolojik olarak sorunlar yaşadıkları söylenebilir. Buna göre erken yaşta ilkokula başlayan öğrencilerin başarısızlık hissine veya aşağılık psikolojisine kapıldıkları, özgüven sorunu yaşadıkları, içe kapandıkları ve zamanla okuldan soğudukları söylenebilir. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin bu yaş aralığında böyle sorunlarla karşı karşıya kalmaları ileriki hayatlarında da önemli sonuçlara sebep olabilir.

Farklı yaşlarda ilkokul başlama uygulamasının, 60-65 aylık öğrencileri olumsuz etkilediği gibi diğer yaş gruplarını da olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Görüşme yapılan öğretmenler, 72-84 aylık öğrencilerin, öğretmenlerin 60-65 aylık öğrencilere daha fazla ilgi göstermelerinden dolayı istenilen seviyeye ulaşamadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, 72-84 aylık öğrencilerin öğretmenleri tarafından daha az ilgi gördükleri için daha az sevildikleri düşüncesine kapıldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler, sınıfın genel başarısının bu durumdan olumsuz etkilendiğini belirtmişlerdir. Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Ünver, Dikbayır ve Yurdakul (2015) yaptıkları çalışmada, farklı yaş grubunda öğrenim gören öğrencilerin aynı sınıfta öğrenim görmesinin her yaş grubundaki öğrenciyi olumsuz etkilediğini, küçük yaştaki öğrencilerin okula hazır olmadığını ve başarısız olduklarını, 72 ay ve sonrasında başlayan öğrenciler için ise etkinlikleri erken bitirme nedeniyle zamanla okuldan

sıkılma davranışları sergiledikleri tespit edilmiştir. Dolayısıyla, 60-65 aylık öğrencilerin hazırbulunuşluğunun yetersiz olduğu, sınıf düzeyinden geri kaldıkları ve bu yüzden öğretmenlerin o öğrencilerle daha fazla ilgilendikleri söylenebilir. Öğretmenler, 60-65 aylık öğrencilere ayırdıkları özel zamanı, sınıfın geri kalan öğrencilerine ayıracağı zamandan kısıtlayarak yapmaktadırlar. Bu durum 60-65 aylık öğrencileri sınıfın genel düzeyine taşımaya yönelik yapılırsa da diğer öğrenciler üzerinde olumsuz sonuçlara neden olduğu görülmektedir. Yaşça büyük öğrenciler yaşça küçük öğrencilere göre öğretmenlerden daha az ilgi duyması nedeniyle daha az sevildiklerini düşünmektedirler. Bunun yanı sıra başarı olarak da hedeflenen noktaya ulaşamamışlardır. Bu durumda, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının her yaş grubundaki öğrencileri farklı şekilde etkilediğini ve olumsuz yansımalarının olduğunu söylemek mümkündür.

5.4.3. Öğretmen Üzerindeki Yansımalarına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmada öğretmen görüşlerine göre, özellikle de 60-65 aylık öğrencilerin okula hazırbulunuşluklarının düşük olması nedeniyle öğretmenin yardımına ve ilgisine çok daha fazla ihtiyaç duyduklarını ve bu durumun öğretmeni yorduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç alanyazındaki benzer çalışma sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Bu araştırma sonuçlarına paralel olarak, Akbaşlı ve Üredi'nin (2014) yaptığı çalışmada, öğretmenler öğrencilerin yaş farklılıklarından kaynaklı aralarında çok büyük algı farklılıklarının olduğunu, erken yaşta okula başlayan öğrenciler için birinci sınıfın ağır geldiğini, öğretmenlerin küçük yaştaki öğrencilerle daha fazla uğraşmak zorunda kaldığını belirtmişlerdir. Benzer şekilde, Ünver, Dikbayır ve Yurdakul (2015) yaptıkları çalışmada, sınıf öğretmenlerinin ilkokula erken başlayan çocukların öğretiminde zorlandıklarını belirlemişlerdir. Bu durumda, yaşça küçük olan öğrencilerin okul olgunluğu olmadığı için öğretmenin desteğine daha fazla ihtiyaç duydukları söylenebilir. 72 aylıktan küçük öğrencilerin bazı etkinlikleri yapmakta zorlandıkları, zamanında yetiştiremedikleri ve bu yüzden öğretmenin yardımına ihtiyaç duydukları görülmektedir. Benzer şekilde, Bayat (2015) çalışmasında, 60-66 aylık öğrencilerin 72 aylık öğrencilere göre etkinliklerde geri kaldıklarını, yapmakta zorlandıklarını belirlemiştir. Öğretmen bir taraftan yaşça küçük öğrencilerle ilgilenirken diğer yandan da sınıfın geri kalanı ile ilgilenmeye çalışmaktadır. Öğretmenlerin farklı öğrenci düzeyleri yüzünden ilgilerinin bölünmesi, sınıf içinde daha çok performans

sergilemelerine, sınıf dışında ise daha çok hazırlık yapmalarına neden olmaktadır. Bu yüzden, farklı yaşlarda ilkokul başlama uygulamasının öğretmeni daha çok yorduğu ve olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. Nitekim Cerit, Akgün, Yıldız ve Sosyal (2014) yaptıkları çalışmada, farklı yaş grubundaki öğrencilere aynı anda öğretim verilmeye çalışılmasının öğretmenin zorluk çekmesine neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde, Yüce (2016) yaptığı çalışmada, öğrencilerin farklı hazırbulunuşluk düzeylerinde olmasının öğretim süreci ve sınıf düzenini bozduğunu, bu durumun öğretmeni çok yorduğunu belirlemiştir. Bunun yanı sıra, Altıntaş'ın (2015) yaptığı çalışmada, okul kaynaklarının öğrencilerin gelişimi için yeterli olmadığı, bu yüzden ek kaynaklar ile etkinlikler gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Öğretmenlerin daha fazla etkinlik yapma girişimleri, onların ders içinde daha fazla yorulmalarına neden olduğu söylenebilir. Nitekim Duman (2014) yaptığı çalışmada, 60-69 aylık öğrencilerin öğretimi için öğretmenlerin daha fazla performans harcamak zorunda kaldığı yönünde bulgulara ulaşmıştır. Benzer şekilde, Aslan (2014) yaptığı çalışmada, sınıf öğretmenlerinin farklı yaş gruplarına aynı sınıfta öğretim vermelerinin kendilerini zorladığını ifade ettikleri sonucuna ulaşmıştır. Bu durum sebebiyle öğretmenin zaman içinde verimliliğinin düşmesi söz konusu olabilir. Eğitimin niteliğini belirleyen en önemli unsurlardan biri olan öğretmenin performansının kötü etkilenmesi, eğitimin niteliğini de olumsuz yönde etkileyecektir. Eğitsel açıdan başarıyı sağlamak için tüm paydaşların verimli bir şekilde işe koşulması önem taşımaktadır.

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde öğretmenler, ilkokula küçük yaşta başlayan öğrencilerle daha fazla ilgilenmek zorunda kaldıklarını, bu yüzden diğer öğrencilere daha az zaman ayırmak zorunda kaldıklarını ve bu durumun kendileri üzerinde vicdani rahatsızlık yarattığını belirtmişlerdir. Öğretmenler, öğrencilerinin ihtiyaçları doğrultusunda onlara ilgi göstermeye çalışmaktadır. Ancak öğretmenler, 40 dakikalık bir ders saati içinde erken yaşta okula başlayan çocuklara büyük bir zaman dilimini ayırmak zorunda kalmışlardır. Bu durum öğretmenlerin yaşça büyük diğer çocuklara yeterince zaman ayıramamasına neden olmuştur. Bu yüzden öğretmenlerin vicdani olarak kendilerini huzursuz hissettikleri söylenebilir.

Erken yaşta okula başlayan çocukların okul olgunluğu yetersiz olduğu halde ilkokul birinci sınıf programının kazanımlarını yerine getirmeleri beklenmektedir. Nitekim Bayat'ın (2015) yaptığı çalışmada, öğretmenler erken yaşta ilkokula başlayan

öğrenciler için birinci sınıf programının kazanımlarının sayısının fazla olduğunu ve bu yaş grubunun düzeyine uygun olmadığını belirtmişlerdir. Benzer sonuçlara Örs, Erdoğan ve Kipici'nin (2013) yaptığı araştırmada da ulaşılmıştır. Araştırmaya göre, birinci sınıf programlarının 60-66 ay aralığında okula başlayan çocuklar için uygun olmadığı, onları zorladığı belirlenmiştir. 60-65 aylık çocukların birinci sınıf programının kazanımlarına ulaşabilmesi, normal yaş aralığındaki bir çocuğun harcadığı emekten çok daha fazlası ile mümkün olmaktadır. Benzer şekilde, Cimem (2017) yaptığı araştırmada, 72 aylıktan önce okula başlayan öğrencilerin kazanımlara ulaşma boyutunda daha fazla tekrara ihtiyaç duyacak kadar sınıf düzeyinin gerisinde olduklarını belirlemiştir. Gündüz ve Çalışkan'ın (2013) yaptığı araştırmada, öğretmenler farklı yaş grupları arasında küçük yaş grupları lehine kavrama güçlüğü, yavaş öğrenme gibi problemlerin yaşandığını belirlemiştir. Cimem (2017) yaptığı çalışmada, 72 aylıktan önce okula başlayan çocukların sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerde zorlandıklarını belirlemiştir. Erken yaşta okula başlayan çocukların okul olgunluğuna erişmemesi nedeniyle öğrenme güçlüğü çektikleri görülmektedir. Bu yüzden, 72 aylıktan önce okula başlayan çocuklar için birinci sınıf programının kazanımlarına ulaşabilmek 72 aylıktan büyük çocuklara göre daha fazla çaba ile mümkün olmaktadır. Bu yaş aralığındaki çocukların kazanımları gerçekleştirmek adına fazla emek harcamaları okulu keyifsiz bir yer haline getirebilir. Zamanla bu çocuklarda okul fobisi meydana getirebilir. Uygulamanın okula hazır olmayan 72 aylıktan küçük çocuklar için birçok olumsuz çıktısı olduğu görülmektedir. Nitekim Akbaşlı ve Üredi'nin (2014) yaptığı çalışmada, öğretmenler küçük yaştaki çocukların okul hazır olmadıklarını, çünkü oyun çağındaki olduklarını belirtmişlerdir. Oyun çağındaki bu çocukların bu şekilde sorunlarla boğuşmaları öğretmeni üzmektedir. Bu durumda, öğretmenler 60-65 aylık öğrencilerin okul olgunluğuna erişmediğini, okul görev ve sorumluluklarını yerine getirmekte oldukça zorlandıklarını, dolayısıyla çok çaba harcamak zorunda olduklarını ve bu yüzden öğretmenlerin bu duruma üzüldükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca, öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde, öğretmenlerin tüm çabalarına rağmen erken yaşta okula başlayan çocukların akademik başarısının düşük olması, öğretmenlerin kendilerini yetersiz hissetmesine neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okula hazırbulunmuşluğun tamamlanması birden çok değişkene bağlıdır. Bu değişkenlerden biri de yaşça belli bir olgunluğa erişmektir. Öğretmen erken yaşta okula

başlayan çocuklara ne kadar özel ilgi gösterse de bu çocukların yaştan kaynaklı bazı öğrenme sorunları yaşaması mümkün olmaktadır. Nitekim Usoc Çalıştay'ında (2014) 66 aylık çocukların daha somut işlemler dönemine geçemedikleri için birinci sınıf becerileri arasında bulunan okuma yazma ve basit sayısal işlemleri yapabilecek olgunlukta olmadıkları vurgulanmıştır. Öğretmenlerin tüm çabalarına rağmen çocuklarda istenilen öğrenme meydana gelmemesi, öğretmenin pedagojik olarak kendisini yetersiz hissetmesine neden olduğu söylenebilir.

6. BÖLÜM

ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ve öğretmenlerin önerileri doğrultusunda, araştırma kapsamıyla ilgili uygulamaların geliştirilmesine ve ileride yapılabilecek araştırmalara yönelik çeşitli öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler aşağıda sunulmuştur.

6.1. Uygulamaların Geliştirilmesine Yönelik Öneriler

1. Araştırma sonucuna göre, okula başlama yaşı düştükçe okula hazırbulunuşluk düzeyinin azaldığı ve okula uyum sorunlarının arttığı belirlenmiştir. Ayrıca, farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasının öğrencileri, öğretmenleri ve öğretim sürecini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre, farklı yaşlarda ilkokula başlama yaşına ilişkin mevcut uygulamanın kaldırılması, okula başlama yaşının en az 66 aya çekilmesi önerilebilir. Ayrıca, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar göz önüne alınırsa ilkokula başlayacak olan öğrencilerin sadece yaş kriterine göre değerlendirilmemesi ve öğrencilere okula hazırbulunuşluk testinin uygulanarak karar verilmesi önerilebilir.
2. 60-65 aylık öğrencilerin veli isteğiyle ilkokula başlaması nedeniyle öğretmen ve veli arasında görüş farklılıklarının ortaya çıktığı belirlenmiştir. Öğretmenler 60-65 aylık öğrencilerin kesinlikle ilkokula uygun olmadıklarını ve bu durumu veliye açıkladıklarında olumsuz tepkilerle karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Bu nedenle 60-65 aylık öğrencilerin veli isteğiyle ilkokula başlatılması uygulamasının kaldırılması önerilebilir.
3. Araştırma sonucuna göre, her yaş grubu kendi içinde değerlendirildiğinde okul öncesi eğitim alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre okula hazırbulunuşluk düzeylerinin ve okula uyumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Buna göre, ilkokula başlamadan önce okul öncesi eğitimin zorunlu olması önerilebilir.
4. Araştırma sonucuna göre, anne ve baba eğitim düzeyi arttıkça çocukların okula hazırbulunuşluk ve okula uyumlarının arttığı belirlenmiştir. Buna göre, ebeveynlerin çocuk yetiştirme bakımından bilinçlenmesi amacıyla halk

eğitim merkezlerinde, Milli Eğitim Müdürlükleri ve okulların rehberlik servisi aracılığıyla kurslar ve seminerler düzenlenebilir.

5. İlkokul birinci sınıfa başlayan farklı yaş gruplarındaki tüm öğrencilerin sürekli oyun oynama, okula ve derse ilgisiz olma gibi okula uyum sorunları yaşadıkları belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin etkinliklerini daha eğlenceli ve oyun temelli tasarımları önerilebilir.
6. İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sorunları ile okula hazırbulunuşluk düzeyleri arasında yüksek düzeyde, negatif yönde bir ilişkinin olduğu, duyuşsal becerilere ilişkin hazırbulunuşluğun öğrencilerin okula uyum sorunlarındaki varyansın önemli bir kısmını açıkladığı belirlenmiştir. Bu nedenle, okul öncesi eğitiminde ve okula uyum programında özellikle de duyuşsal hazırbulunuşluğu artırmaya yönelik işbirlikçi öğrenme, drama, rol yapma, grup çalışmaları ve konuşma halkası gibi etkinlikler yürütülebilir.

6.2. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Araştırma kapsamında ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşlukları ve okula uyum sorunları ile ilgili veriler öğrencilerin sınıf öğretmenlerinden ve öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Konu üzerinde yapılacak farklı çalışmalarda öğrencilerin ebeveynleri de çalışmaya dahil edilebilir.
2. Bu çalışmada farklı yaşlarda ilkököl başlıayan çocukların ilkököl birinci sınıfa hazırbulunuşluk düzeyleri ve okula uyum sorunları belirlenmiştir. İleriki çalışmalarda farklı yaşlarda ilkököl başlıamış öğrencilerin daha üst sınıflardaki akademik başarıları karşılaştırılmalı olarak incelenebilir veya boylamsal çalışmalar yapılabilir.
3. Bu çalışmada okula hazırbulunuşluk ile okula uyum sorunları arasındaki ilişki incelenmiştir. İleriki çalışmalarda ebeveyn tutumları ile öğrencinin okula hazırbulunuşluk ve okula uyum düzeyleri arasındaki ilişkiler incelenebilir.
4. Bu araştırma, veri toplama araçları olarak ölçek ve görüşme formuyla sınırlıdır. İleriki çalışmalarda günlük tutma, gözlem vb. veri toplama araçlarıyla öğrenciler ve öğretmenlerle uzun süreli etkileşim sağlanarak daha derinlemesine araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akay, D. (2017). *Anaokulu ve ilkokul birinci sınıfa devam eden 60-71 aylık çocukların zihinsel-dil gelişimleri açısından ilkokula hazır oluş düzeylerinin karşılaştırılması*. Yıldız Teknik Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Akbaşı, S. ve Üredi, L. (2015). An evaluation of the classroom teachers' attitudes towards the constructivist approach according to complexity theory: a case of mersin. *In Chaos, Complexity and Leadership 2013* (pp. 419-434). Springer, Cham.
- Akçınar, B. (2012). The predictors of school adaptation in early childhood, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 93, 1099 -1104.
- Akış, G. (2018). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 5-6 yaş grubu çocukların okula uyumlarını yordayan değişkenlerin incelenmesi*. Selçuk Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Altınkaymak, Ş. Ö. ve Akman B. (2016). Aile temelli okuma yazmaya hazırlık programının çocukların okuma yazmaya hazırlık becerilerine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 41(186), 185-204.
- Altıntaş, E. (2015). *1. Sınıflarda uygulanan uyum ve hazırlık çalışmalarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Recep Tayip Erdoğan Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Anne Çocuk Eğitim Vakfı [AÇEV]. (2012). *222 Sayılı ilköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ile ilgili görüş ve öneriler*. [Çevrim-içi: <https://docplayer.biz.tr/4136492-222-sayili-ilkogretim-ve-egitim-kanunu-ile-bazi-kanunlarda-degisiklik-yapilmasina-dair-kanun-teklifi-ile-ilgili-gorus-ve-oneriler.html>], Erişim tarihi: 17.11.2018.
- Ardila, A., Rosselli, M., Matute, E. ve Guajardo, S. (2005). The influence of the parents' educational level on the development of executive functions. *Developmental Neuropsychology*, 28(1), 539-560.
- Arı, A. (2014). İlkokul birinci sınıfa başlama yaşına ilişkin öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(3), 1031-1047.

- Aslan, M. (2014). *60-72 Aylık çocukların ilkokula başlama durumlarının incelenmesi*. Fırat Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Ateş, E. Ş. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin, ilkokul 1. sınıfa devam eden öğrencilerin okula uyumuna ilişkin görüşleri*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Aydın, A. (2001). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Aykaç, N., Kabaran, H., Atar, E. ve Bilgin, H. (2014). İlkokul 1. sınıf öğrencilerinin 4+4+4 uygulaması sonucunda yaşadıkları sorunların öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi (Muğla ili örneği). *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 335-348.
- Aypay, A., Aypay, A. ve Demirhan, G. (2009). Öğrencilerin üniversiteye sosyal uyumu bir üniversite örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 46-64.
- Aypay, A., Çekiç, O., ve Seçkin, M. (2012). Öğretim elemanlarının öğretime ilişkin görüşlerinin normatif açıdan incelenmesi. *Kuram ve Uygulama Eğitim Bilimleri*, 12(2), 1345-1366.
- Balkaya, İ. (1998). *Anaokuluna yeni başlayan çocukların okula uyum süreçlerini etkileyen faktörlerin incelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Bart, O., Hajami, D., ve Bar-Haim, Y. (2007). Predicting school adjustment from motor abilities in kindergarten. *Infant and Child Development*, 16(6), 597- 615.
- Başar, H. (1999). *Sınıf Yönetimi* (11.baskı). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Başar, M. (2013). 60-66 Ay aralığında ilkokula başlayan öğrencilerin kişisel öz bakım ve ilkokuma-yazma becerilerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 241 252.
- Başaran, B. P. (2016). *4+4+4 Eğitim sisteminde yöneticilerin ve öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Başaran, İ. E. (1994). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

- Başaran, S., Gökmen, B. ve Akdağ, B. (2014). Okul öncesi öğrencilerinin okula uyum sürecinde öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 197-223.
- Batlaş, Z. (2010). *Okul öncesi dönemi: ana-baba okulu* (14. baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Bayat, S. (2015). İlk okuma yazma öğretiminde 60-66 aylık çocuklar ile ilgili yaşanan güçlüklerle ilişkin öğretmen görüşleri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(4), 172-185.
- Baykan, S., Temel, Z. F., Ömeroğlu, E., Bulduk, S., Ersoy, Ö., Avcı, N. ve Turla, A. (1995). *Ankara'da farklı sosyo-ekonomik düzeydeki 0-6 yaş çocuklarının gelişim durumlarının incelenmesi üzerine bir araştırma*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Okulöncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi.
- Birch, S. H. ve Ladd, G. W. (1997). The teacher-child relationship and children's early school adjustment. *Journal of School Psychology*, 35 (1), 61-79.
- Boz, T. ve Yıldırım, A. (2014). 4+ 4+ 4 Eğitim sisteminde birinci sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı zorluklar. *Başkent University Journal of Education*, 1(2), 54-65.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (21.baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Calp, M. (2014). Farklı yaş aralığındaki birinci sınıf öğrencilerin okuma, yazma, kalem tutma, derse katılma ve akademik başarılarının karşılaştırılması. *Ekev Akademi Dergisi*, 18(60), 31-54.
- Canbulat, A. N. K. ve Yıldızbaş, F. (2014). Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin 60-72 aylık çocukların okula hazır bulunuşluklarına ilişkin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 14(1), 33-50.

- Canbulut, T. (2017). Kesintili zorunlu eğitimden etkilenen ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum ve okula hazır bulunuşluk düzeylerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(3), 1274-1288.
- Canbulut, T. ve Kırıktaş, H. (2016). İlkokula hazır bulunuşluk ölçeği'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 26-35.
- Carol, E. (2000). *School readiness: Helping communities get children ready for school and schools ready for children*. Child Trends: Washington, DC.
- Cerit, Y., Akgün, N., Yıldız, K. ve Soysal, M. R. (2014). Yeni eğitim sisteminin (4+4+4) uygulanmasında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri (Bolu il örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 59-82.
- Cimem Ö. (2017) .*Okula başlama yaşına göre ilkokul ikinci sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine dair bir araştırma*. İstanbul Üniversitesi: Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences (2nd edition)*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Cohen, J., Cohen, P., West, S. G., ve Aiken, L. S. (2003). *Applied multiple regression/correlation analysis for the behavioral sciences*. London: Lawrence Erlbaum.
- Correia, K. ve Marques Pinto, A. (2016). Adaptation in the transition to school: perspectives of parents, preschool and primary school teachers. *Educational Research*, 58 (3), 247-264.
- Creswell, J. W. (2005). *Educational research: Planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research*. USA: Pearson Prentice Hall.
- Creswell, J. W. (2008). *Educational research planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research*. International Pearson Merrill Prentice Hall.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design. qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. USA: Sage Publications Inc.

- Çakıcı, M. (2015). *60-72 Aylık 1. sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi (öğretmen görüşlerine göre)*. Okan Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Çiftçi, C. ve Çağlar, A. (2014). The effect of socio-economic characteristics of parents on student achievement: Is poverty destiny? *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 155-175.
- Çiftçi, E. (2017). *Birinci sınıfa kayıtlı farklı yaş grubundaki öğrencilerin türkçe ve matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumlarının incelenmesi*. Gaziantep Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Çubukçu, Z. ve Gültekin, M. (2006). İlköğretimde öğrencilere kazandırılması gereken sosyal beceriler. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 37,154-174.
- Dağ, M. (2017). *Farklı yaşlarda ilkokula başlayan çocukların akademik başarı ve sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırılması*. Uşak Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Dağlı, Ü. Y. (2012). Çocukların ilkokul birinci sınıfa başlama yaşına göre üçüncü sınıf başarılarının incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33, 291-301.
- Demirtaş, S. Z. (2016). *İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumu: bir model testi*. Hacettepe Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Deniz, E. ve Erözkan, A. (2014). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. Ankara: Maya Akademi Yayınları.
- Dirlik, C. (2014). *4+4+4 Eğitim sisteminde 60-66 aylık öğrencilerin okula hazır bulunuşlukta sosyal uyum düzeylerinin incelenmesi*. İstanbul Aydın Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Doğan, A. ve Kılınç, M. (2013). 4+4+4 Eğitim sisteminde öğretmen veli görüşleri. 22. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Bildiri Özetleri*, 44.
- Doğan, S., Kelleci, M., Sabancıoğulları, S. ve Aydın, D. (2008). Bir ilköğretim okulunda öğrenim gören çocuklarda ruhsal uyum sorunları. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 7(1), 47-52.

- Duman, O. (2014). *60-72 Aylık dönemde ilkokula başlayan öğrencilerin ilk okuma-yazma öğretimi sürecindeki durumlarının tespit edilmesine yönelik bir çoklu durum çalışması*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Duncan, G. J., Dowsett, C. J., Claessens, A., Magnuson, K., Huston, A. C., Klebanov, P., Pagani, L. S., Feinstein, L., Engel, M., Brooks-Gunn, J., Sexton, H., Duckworth, K. ve Japel, C. (2007). *School Readiness and Later Achievement*. *Developmental Psychology*, 43, 1428-1446.
- Durak, T. (2011). *Okulöncesi çocuk ve*, M. O.Uluğ ve G. Karadeniz (Ed.) (1. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Duran, E. (2013). Okula 60. ayında başlayan öğrencilerin yazı becerilerinin incelenmesi. *Journal of Academic Social Science Studies*, 6(2), 1075-1085.
- Durna, Y. (2014). *2012-2013 Eğitim-öğretim yılında 60-66 ay arasında ve 66. ay üzerinde okula kayıt yaptıran 1.sınıf öğrencilerinin ilkokuma yazma dersi öğretim programı kazanımları ile okul yaşantıları sürecinin performansı yönünden öğretmen görüşlerine dayalı olarak karşılaştırılması*. Erzincan Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Edwards, D. (1999). Public factors that contribute to school readiness. early childhood research and practice. [Çevrim-içi: <http://ecrp.uiuc.edu/v1n2/edwards.html>], Erişim tarihi: 22.03.2018.
- Ekiz, D., Altun, T. ve Siyambaş P.B. (2013). 4+4+4 zorunlu eğitim sistemindeki uygulamalar ve karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi. *XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu Kitapçığı*, 335-346.
- Ensar, F. ve Keskin, U. (2014). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumları üzerine bir inceleme. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 10(2), 459-477.
- Entwisle, D. R. ve Alexander, K. L. (1998). Facilitating the transition to first grade: The nature of transition and research of factors affecting it. *Elementary School Journal*, 98(4), 381-397.

- Epçaçan, C. (2014). İlkokul ve ortaokul öğretmen ve yöneticilerinin 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin görüşleri (siirt ili örneği). *Ekev Akademi Dergisi* 18(58), 505-522.
- Ercan, H. (2016). *İlköğretim öğretmenlerinin ve yöneticilerinin 4-4-4 eğitim sisteminin uygulama sürecine ilişkin görüşleri*. Gaziosmanpaşa Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Erkan, S. ve Kırca, A. (2010). Okulöncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırbulunuşluklarına etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 94-106.
- Esaspehlivan, M. (2006). *Okul öncesi eğitim kurumuna gitmiş ve gitmemiş 78 ve 68 aylık çocukların okula hazır bulunuşluklarının karşılaştırılması*. Marmara Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Fabian, H. (2000). Small steps to starting school. *International Journal of Early Years Education*, 8(2), 141-153.
- Fırat, M., Kabakçı Yurdakul, I. ve Ersoy, A. (2014). Bir eğitim teknolojisi araştırmasına dayalı olarak karma yöntem araştırması deneyimi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - Journal of Qualitative Research in Education*, 2(1), 65-86.
- Fidan, M., Taşçı, G. ve Yılmaz, N. (2013). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 60-66 aylık öğrencilere ilişkin görüşleri. *XII. Uluslararası Katılımlı Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu Bildiri Kitabı*, 310-314.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. ve Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education*. USA: The McGraw-Hill Companies, Inc.
- Gedik, S. (2015). *Öğretmen algılarına göre 60-66 aylık çocuklarda okula uyumun incelenmesi (fatih ilçesi örneği)*. Yeditepe Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Gelbal, S. (2008). Sekizinci sınıf öğrencilerinin sosyoekonomik özelliklerinin Türkçe başarısı üzerinde etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 33(150), 1-13.

- Gill, S. Winters D. ve Friedman, D. S. (2006) Educators' views of pre-kindergarten and kindergarten readiness and transition practices. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 7(3), 213 – 227.
- Goldberg, C. A. (2006). *Transitioning to preschool: the role of withdrawn behavioral subtypes and the teacher-child relationship in early school adjustment*. Northern Illinois University: Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Gonca, H. (2004). *Ankara il merkezinde farklı sosyo-ekonomik ve kültürel ortamlarda yetişen ve ilköğretim okuluna yeni başlayan çocukların okul olgunluğunun incelenmesi*, Hacettepe Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Gökçe, A. (2015). *12 yıllık zorunlu eğitimin (4+4+4) veli-öğretmen bakış açısından karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi*. İstanbul Aydın Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Grissmer, D., Grimm, K. J., Aiyer, S. M., Murrah, W. M. ve Steele, J. S. (2010). Fine motor skills and early comprehension of the world: Two new school readiness indicators, *Developmental Psychology*, 46(5), 1008–1017.
- Güler, D. S. (2001). *4–5 ve 6 Yaş Okul öncesi Eğitim Programlarını Değerlendirilmesi*. Ankara Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Güler, H. (2016). *İlkokul 1.sınıfa başlayan öğrencilerin okula başlama yaşına göre okula uyumlarının ve okuma-yazma becerilerinin incelenmesi*. Giresun Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Gümüş, S. (2013). 1. Sınıfa başlama yaşının değerlendirilmesi. *Öğretmen Dünyası*, 34(402), 7-8.
- Gündüz H. B. ve Özarslan N. (2017). Farklı yaş kategorilerinde ilkokula başlayan öğrencilerin okul olgunluğu ve öğretmen görüşlerine göre okula uyum problemleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 212-230.
- Gündüz, F. ve Çalışkan, M. (2013). 60-66, 66-72, 72-84 Aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin incelenmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 379-398.

- Güneş, F. (2013). Okuma yazma öğrenme yaşı. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(4), 280-298.
- Herbst, M. ve Strawinski, P. (2016). Early effects of an early start: evidence from lowering the school starting age in poland. *Journal of Policy Modeling*, 38, 256-271.
- Herbst, M., Pawel S. (2015). Early effects of an early start: evidence from lowering the school starting age in poland. *Journal of Policy Modeling*. 38, 256-271.
- Işık, M. (2007). *Anasınıfına devam eden beş-altı yaş çocuklarına sosyal uyum ve beceri ölçeğinin uyarlanması ve uygulanması*. Gazi Üniversitesi: Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.
- Işıkoğlu Erdoğan, N. ve Şimşek, Z. C. (2014). Birinci sınıfa başlayan çocukların, velilerin ve öğretmenlerin okula uyumlarının incelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 3(2), 62 -70.
- İnal, G. (2010). Okula başlama ve okula uyum. *İlköğretime hazırlık ve ilköğretim programları* (1. basım). F. Alisinanoğlu (Ed.). İstanbul: Fastbook.
- Johnson, B. ve Christensen, L. (2008). *Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches* (2. basım). Needham Heights, MA: Allyn ve Bacon.
- Johnson, R. ve Onwuegbuzie, A. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26.
- Kagan, S.L., Moore, E. ve Bredekamp, S. (Ed.). (1995). *Reconsidering children's early development and learning: Toward common views and vocabulary*. Report of the National Education Goals Panel, Goal 1 Technical Planning Group. Washington, DC.
- Kahramanoğlu, R., Tiryaki, E.N. ve Canpolat, M. (2014). İlkokula yeni başlayan 60- 66 ay grubu öğrencilerin okula hazır oluşları üzerine inceleme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 1065-1080.
- Kalkınma Bakanlığı. (2013). *İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması araştırması [SEGE-2011]*. Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü.

- Kandır, A. (2003). *Gelişimde 3-6 yaş çocuğum büyüyor (1. baskı)*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Kapçı, E. G., Artar M., Avşar V., Daşçı, E. ve Çelik, E. G. (2013). *İlkokul birinci sınıfa farklı yaşlarda başlayan çocukların ruhsal ve sosyal gelişimi ile akademik benlik algılamaları açısından karşılaştırılması*. Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri, Ankara.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Karbuğa, A. Ö. (2011). *İlköğretim 1. sınıfa başlama yaşının ilköğretim okul yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerine göre incelenmesi (Erzurum ili örneği)*. Atatürk Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Kerimoğlu, F. (2014). *Farklı yaşta çocukların oluşturduğu ilkokul 1. sınıflarda yaşanan sorunların belirlenmesi*. Ankara Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi
- Kılıç, Ö. G. (2004). *Ailesiyle birlikte yaşayan ve çocuk yuvasında kalan çocukların görsel algılama davranışı ile okul olgunluğu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Ankara Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Kırca, A. (2007). *Okulöncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf çocuklarının okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kiuru, N., Laursen, B., Aunola, K., Zhang, X., Lerkkanen, M. K., Leskinen, E. ve Nurmi, J. E. (2016). Positive teacher affect and maternal support facilitate adjustment after the transition to first grade. *Merrill-Palmer Quarterly*, 62(2), 158-178.
- Koçyiğit, S. (2009). *İlköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin ve ebeveynlerin görüşleri ışığında okula hazırbulunuşluk olgusu ve okul öncesi eğitime ilişkin sonuçları*. Selçuk Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Koçyiğit, S. ve Saban, A. (2014). Birinci sınıf öğretmenlerinin ve ebeveynlerin görüşlerine göre okula hazır bulunuşluk, *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7(3), 322-341.

- Konya, S. (2007). *Kubaşık Öğrenme Etkinliklerinin Beş Yaş Grubu Öğrencilerinin Öz bakım Becerilerini Gelişimine Etkisi*. Adnan Menderes Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Kozikoğlu, İ. (2016). *Öğretimin ilk yılı: mesleğin ilk yılındaki öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler, hizmet öncesi eğitim yeterlikleri ve mesleğe adanmışlıkları*, Yüzüncü Yıl Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Köşker, Y. (2013). *Köyde ve kentte yaşayan 6 yaş çocukların okul olgunluklarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*, Necmettin Erbakan Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Külekçi, E. (2013). 4+4+4 Eğitim sistemi kapsamında birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 369-377.
- Ladd, G. W., Birch, S. H. ve Buhs, E. S. (1999). Children's social and scholastic lives in kindergarten: related spheres of influence?. *Child Development*, 70, 1373–1400.
- Ladd, G. W. ve Burgess, K. B. (2001). Do relational risks and protective factors moderate the linkages between childhood aggression and early psychological and school adjustment?. *Child Development*, 72, 1579-1601.
- Ladd, G.W. (2003). Probing the adaptive significance of children's behavior and relationships in the school context: A child by environment perspective In R. Kail (Ed.). *Advances in child behavior and development*. 43-104. NewYork: Wiley.
- Ljubica M., Simona K. ve Urska F. (2008). The effect of preschool on childrens school readiness, early child development and care. *Early Child Development and Care*, 178(6), 569-588.
- Lois, P. (1996). What is The Effect Of School Entrance Age On The Reading Readiness Achivement Of Kindergarten Students?, [Çevrim-içi: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED400067.pdf>] Erişim tarihi: 16.01.2019.
- Magnuson, K., A., Ruhm, C., J. ve Waldfoge, J. (2004). Does prekindergarten improve school preparation and performance? national bureau of economic research.

working paper 10452. [Çevrim-içi: <http://www.nber.org/papers/w10452>]. Erişim tarihi: 16.01.2019.

Maryland State Board of Education. (2009). *Maryland model for school readiness: framework and standards for kindergarten*. Baltimore: Maryland State Department of Education.

McBryde, C. , Ziviani, J. ve Cuskelly, M. (2004). school readiness and factors that influence decision making, *Occupational Therapy International*, 11(4), 193-208.

McEwan, P. J. ve Shapiro, J. S. (2008). The benefits of delayed primary school enrollment: discontinuity estimates using exact birth dates. *The Journal of Human Resources*, 43, 1-29.

MEB. (2007). *Çocuk gelişimi ve eğitimi: bilişsel gelişim*. Ankara: MEGEP (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi).

MEB. (2016). *UNICEF okula uyum programı eğitici eğitim kitabı*. 5-31.

Megep. (2007). *Çocuk gelişimi ve eğitimi 36-72 ay öz bakım*. Ankara.

Memişoğlu, S. P. ve İsmetoğlu, M. (2013). Zorunlu eğitimde 4+ 4+ 4 uygulamasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 14-25.

Miclea, M. ve Mihalca, L. (2007). A computerized platform for the assessment of school readiness. *Romanian Association for Cognitive Science*, 1, 83-90.

Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis* (2. basım). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Miller, R. G. Jr. (1991). *Simultaneous statistical inference*. New York: Springer Verlag.

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2018). Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim. [Çevrim-içi: https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_09/06123056_meb_istatistikleri_organ_egitim_2017_2018.pdf]. Erişim tarihi: 12.01.2019.

Murray, N. R. (2006). *Education: Free and compulsory*. Ludwig von Mises Institute Auburn, Alabama.

- Oğul, İ. G. (2014). *İlkokula hazır bulunuşluk ile duygu bilgisi arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Çukurova Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Oktay, A. (1999) *Marmara üniversitesi anaokulu-anasınıfı öğretmeni el kitabı* (1.baskı). İstanbul: Ya-pa Yayıncılık.
- Oktay, A. (2007). *Yaşamın sihirli yılları*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Oktay, A. ve Unutkan, Ö. P. (2003). İlköğretime hazır oluş ve okul öncesi eğitimle ilköğretimin karşılaştırılması. M. Sevinç (Ed.). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Önder, A. ve Gülay, H. (2010). 5-6 Yaş çocukları için okula uyum öğretmen değerlendirme ölçeği'nin güvenirlik ve geçerlik çalışması. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2 (1), 204-224.
- Örs, Ç., Erdoğan, H. ve Kipici, K. (2013). Eğitim yöneticileri bakış açısıyla 12 yıllık kesintili zorunlu eğitim sistemi: Iğdır örneği. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *Journal of Social Sciences*, 4, 131-154.
- Özarlan, N. (2014). *Birinci sınıfta öğrenim görmekte olan (60-71 ve 72-84 aylık) öğrencilerin okul olgunluğu düzeyleri ve bu öğrencileri okutmakta olan öğretmenlerin gözlediği okula uyum ve sınıf yönetimi sorunları*. Okan Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Özcan, E. (2014). *Birinci sınıf öğrencilerinin bilişsel okul olgunluğu düzeylerinin okuma yazmayı öğrenme sürecine olan etkisi*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Özden, B., Kılıç, R., ve Aksu, D. (2014). Sınıf öğretmenlerinin 12 yıllık (4+ 4+ 4) zorunlu eğitime ilişkin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(4), 181-202.
- Özenç, M. ve Çekirdekçi, S. (2013). İlkokul 1. sınıfa kaydolan okul öncesi dönem çağındaki öğrencilerin (60-69 ay) yaşadıkları sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 177-192.
- Özgenel, S. (1992). İlkokulun ilk günlerinde çocuk. *Yaşadıkça Eğitim*, 24, 5-9.

- Öztürk, E. ve Uysal, K. (2013). İlkokul 1. sınıf öğrencilerinin okuma-yazma süreçlerinin takvim yaşı yönünden karşılaştırılması. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 1041-1054.
- Pallant, J. (2005). *SPSS survival manual: A step by step guide to data analysis using SPSS for windows*. Australia: Australian Copyright.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*. USA: Sage Publications, Inc.
- Pianta, R. C., Cox, M. J. ve Snow, K. L. (2007). *School readiness and the transition to kindergarten in the era of accountability*. Baltimore: Brookes Publishing Company.
- Pianta, R.C., Cox, M.J., Taylor, L. ve Early, D. (1999) Kindergarten teachers' practices related to the transition to school: Results of a national survey, *Elementary School Journal*, 100(1), 71-86.
- Polat, Ö., Küçüköğlü, E.K., Niran Ş.S., Ünsal, F.Ö. ve Yıldız, T.Ö. (2014). The comparison of 54-66 months old children's readiness for primary school during preschool period and their adaptation to primary school. *International Journal on New Trends in Education and Their Implications*, 5(1), 169-182.
- Punch, K.F. (2014). *Sosyal araştırmalara giriş. Nicel ve nitel yaklaşımlar* (3.baskı). D. Bayrak, H.B. Arslan ve Z. Akyüz (Çev.). Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Rafoth, M. A., Buchenauer, E. L., Crissman, K. K., ve Halko, J. L. (2004). School readiness-preparing children for kindergarten and beyond: information for parents Çevrim-içi: *School and Home*. [https://www.mononagrove.org/faculty/M_Beck/Kindergarten%20Readiness.pdf]. Erişim tarihi: 01.01.2019.
- Resmî Gazete (2012a). İlköğretim ve eğitim kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun, (sayı, 28261).
- Resmî Gazete. (2012b). Millî eğitim bakanlığı ilköğretim kurumları yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik. (sayı, 28360).

- Rhode Island KIDS COUNT. (2005). *Getting ready: findings from the national school readiness indicators initiative a 17 state partnership*. The David and Lucile Packard Foundation, The Kaufmann Foundation ve The Ford Foundation.
- Rodriguez, A. I. (2016) Impact of chronological age differences on the academic performance of students in a first-grade classroom, *Journal of Interdisciplinary Undergraduate Research*, (8),2. :<https://knowledge.e.southern.edu/jiur/vol8/iss1/2>.
- Sağ, R., Arslan D. ve Karataş Z. (2015). Comparing the written work of two age groups at the first grade. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 191, 473-481.
- Sert, N. (2014). School entry age: 66 months of age for literacy skills. *Social and Behavioral Sciences*, 141, 25-29.
- Sirem, Ö. (2014). *4+4+4 Okul sisteminde sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazma öğretim sürecine yönelik görüşleri (Düzce ili örneği)*. Düzce Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Snow, K. L. (2006). Measuring school readiness: Conceptual and practical considerations. *Early Education and Development*, 17(1), 7-41.
- Sönmez, N. D. (2008). *Eve dayalı gündüz tuvalet kontrolü aile eğitimi kurulum programının annelerin kurulum kaydı tutma ile gündüz tuvalet kontrolü kazandırma becerisini ve çocukların gündüz tuvalet kontrolünü kazanmasındaki etkisi*. Gazi Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Stipek, D. ve Byler, P. (2001). Academic achievement and social behaviors associated with age of entry into kindergarten. *Applied Developmental Psychology*, 22(3), 175–189.
- Sykes, E. D. A., Bell, J. F. ve Rodeiro, C. F. (2009). *birthdate effects: a review of the literature from 1990-on*. Cambridge Assessment.
- Tekin, H. (2018). *Özdüzenleme becerilerinin ilkokula hazırbulunuşluk üzerindeki etkisi*. Adnan Menderes Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Texas Early Learning Council. (2011). *Defining school readiness: National Trends in School Readiness Definitions*. [Çevrim-içi: <https://earlylearningtexas.org>]

/media/10138/trends%20in%20school%20readiness%20final%2011-1.pdf].

Erişim tarihi: 14.12.2018.

The Office for Standards in Education, Children's Services and Skills [OFSTED]. (2014). *Are You Ready: Good Practice in School Readiness*. [Çevrimiçi https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/246794/0008.pdf]. Erişim tarihi: 04.12.2018.

Topcu, Z. (2012). *Okulöncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum ve türkçe dil becerilerine etkisi*. Hacettepe Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

Topdemir, S. (2014). *4+4+4 Uygulamasının okul yöneticilerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi Diyarbakır il örneği*. Zirve Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

TTB (Türk Tabipler Birliği) (2012). *Çocukların gelişim süreçleri ve okula başlama*. Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları.

Tuna, A. ve Kaçar, A. (2005). İlköğretim matematik öğretmenliği programına başlayan öğrencilerin lise 2 matematik konularındaki hazırbulunuşluk düzeyleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 117-128.

Turan, T. (2018). *4+4+4 Eğitim sisteminde 60-66 aylık çocukların okula erken başlamasının değerlendirilmesi*. Fırat Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

Tural, Ö. (2013). *Okuma-Yazma öğrenmede okula başlama yaşının okuma-yazma başarısına etkisi*. Dicle Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

Tural, Ö. ve Oral, B. (2015). İlk okuma yazma öğrenmede okula başlama yaşının okuma-yazma başarısına etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 96-121.

Türkyılmaz, M.İ. (2018). *İlkokul 1. sınıf öğrencilerinin sosyal yeterlik ve hazırbulunuşluk becerilerinin incelenmesi*. Amasya Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

Unutkan, P. Ö. (2003). *Marmara ilköğretime hazıroluş ölçeğinin geliştirilmesi ve standardizasyonu*. Marmara Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.

- Uslu, S. (2014). *Yenilenen ilkokul basamağında gerçekleştirilen okuma yazma öğretim sürecine ilişkin öğretmen görüşleri*. Onsekiz Mart Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Usocçalıştayı. (2014). Usoc Çalıştay Raporu (V. USOC RAPORU) <https://drive.google.com/file/d/13ryFzYV18KohigRYxLa6dRklBqJbIuWP/view> adresinden 17.01.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Ustabaş, P. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin okula uyumunda okul yönetimi ve öğretmenlerden beklentileri: Hopa ilçesi örneği*. Avrasya Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Uzun, E. M. ve Alat, K. (2014). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim sistemi ve bu sistem sonrasında ilkokula başlayan öğrencilerin hazırbulunuşlıkları hakkındaki görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 15-44.
- Uzun, E.M. (2015). *Okulöncesi dönemde uygulanan “okula hazırız” eğitim programının ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum ve hazırbulunuşluk düzeylerine etkisi*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Ünver, G.B., Dikbayır, A. ve Yurdakul, B. (2015). Kesintili zorunlu eğitim birinci sınıf uygulamalarının incelenmesi. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1647-1664.
- Varol, N. (2004). *Öz bakım becerilerinin öğretimi*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Wu, Y., Wu, J., Chen, Y., Han, L., Han, P., Wang, P. ve Gao, F. (2015). Shyness and school adjustment among chinese preschool children: examining the moderating effect of gender and teacher–child relationship. *Early Education and Development*, 26, 149-166.
- Yapıcı, M. (2005), Milli eğitim bakanlığı ve yeniden yapılanma, *Cumhuriyet Bilim Teknik Dergisi*, 19(970), 20.
- Yavuzer, H. (2012). *Çocuk psikolojisi* (34. Baskı), İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2014). *Okul Çağı Çocuğu*. (17.Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Yenilmez, K. ve Kakmacı, Ö. (2008). İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin matematikteki hazırbulunuşluk düzeyi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(2), 529-542.
- Yeo, L. S. ve Clarke, C. (2006). Adjustment to the first year in school a singapore perspective. *European Early Childhood Education Research Journal*, 14 (2), 55-68.
- Yeşil, D. (2008). *Okulöncesi eğitim almış ve almamış öğrencilerin okula uyumlarının karşılaştırılması*. Yedi Tepe Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8.baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, N., Taşçı, G., Fidan, M., ve Nurlu, Ö. (2014). 4+ 4+ 4 Sistem değişikliğinin ilk yılında ilkökul birinci sınıflardaki durum: sorunlar ve ihtiyaçlar (Erzincan örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi*, 4(1), 133-148.
- Yi, E., Lau, H. ve Power, T. G. (2018). Parental involvement during the transition to primary school: examining bidirectional relations with school adjustment. *Children and Youth Services Review*, 88, 257–266.
- Yoleri, S. ve Tanış, H. M. (2014). İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum düzeylerini etkileyen değişkenlerin incelenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4 (2), 130-141.
- Yörükoğlu, A. (2003). *Çocuk ruh sağlığı çocuğun kişilik gelişimi eğitimi ve ruhsal sorunları*. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Yörükoğlu, A. (2006). *Çocuk ruh sağlığı*. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Yüce, S. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin ilkökuma yazma öğretiminde okul olgunluğunu belirleme ve kullanma yeterliklerine ilişkin görüşleri*. Akdeniz Üniversitesi: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Zelyurt, H. ve Özel, E. (2015). İlkokul birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenlerinin eğitimde 4+4+4 düzenlemesine ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 1-18.

Zupancic, M. ve Kavcic, T. (2011). Factors of social adjustment to school: child's personality, family and pre-school. *Early Child Development and Care*, 181 (4), 493-504.

EK 1: Okula Uyum Ölçeği

Değerli hocam;

Bu anket formu, "Farklı Yaşlarda İlkokula Başlama Uygulaması: İlkokula Hazırbulunuşluk ve İlkokula Uyum Sorunları" konulu yüksek lisans tezime gerekli verileri toplamak için hazırlanmıştır. Bu nedenle **adınızı ve görev yaptığınız okulun adını yazmanıza gerek yoktur**. Bu anketi doldururken göstereceğiniz içtenlik, araştırmanın sonucu açısından önem taşımaktadır.

Zaman ayırdığınız, katkılarınız ve içten cevaplarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Kayahan ÇÖKÜK

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖĞRENCİNİN KİŞİSEL BİLGİLERİ

(Önemli Not: Bu anket formunun her bir öğrenci için ayrı ayrı doldurulması gerekmektedir.)

Öğrencinin Cinsiyeti: ☐ Kız ☐ Erkek	Öğrencinin Öğrenim Gördüğü İl:.....(Lütfen yazınız)
Öğrenci Okul Öncesi Eğitimi Almış Mı? ☐ Evet ☐ Hayır	
Öğrencinin Okulun İlk Haftasındaki Doğum Ayı Aralığı: ☐ 60-65 ay arası ☐ 66-71 ay arası ☐ 72-84 ay arası	
Öğrencinin Annesinin Eğitim Düzeyi: ☐ Okur-yazar değil ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Lisansüstü	
Öğrencinin Babasının Eğitim Düzeyi: ☐ Okur-yazar değil ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Lisansüstü	
Öğrencinin Kardeş Sayısı: ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ve üzeri	
Öğrencinin Ailesinin Ortalama Gelir Düzeyi: ☐ 0-1499 TL ☐ 1500-2499 TL ☐ 2500-3499 TL ☐ 3500-4499 TL ☐ 4500TL ve üzeri	

(Önemli Not: Bu ölçek formlarının her bir öğrenci için ayrı ayrı doldurulması gerekmektedir.)

Okula Uyum Sorunları		Hiçbir zaman	Nadiren	Ara sıra	Sık Sık	Her zaman
1	Okulu reddetme	1	2	3	4	5
2	Derste ağlama	1	2	3	4	5
3	Aile bireylerinin yanında olması isteği	1	2	3	4	5
4	Sabahları uyanamama	1	2	3	4	5
5	Derse geç gelme (Zaman algısının oluşmaması)	1	2	3	4	5
6	Çabuk yorulma	1	2	3	4	5
7	Öğretmeninden sürekli olarak yardım bekleme isteği	1	2	3	4	5

8	Okula ve derse ilgisiz olma	1	2	3	4	5
9	Sınıftaki etkinliklere katılmayı reddetme	1	2	3	4	5
10	Yaşına uygun olmayan bebeksi davranışlar gösterme	1	2	3	4	5
11	Okul ve ders algısı oluşmaması	1	2	3	4	5
12	Küçük kaslarının gelişmemesi	1	2	3	4	5
13	Sürekli oyun oynama isteği	1	2	3	4	5
14	Sık sık karın ağrısı şikâyetiyle gelmesi	1	2	3	4	5
15	Okula gelmemek için yalan söyleme	1	2	3	4	5

EK 2: İlkokula Hazırbulunuşluk Ölçeği

Değerli hocam;

Bu anket formu, "Farklı Yaşlarda İlkokula Başlama Uygulaması: İlkokula Hazırbulunuşluk ve İlkokula Uyum Sorunları" konulu yüksek lisans tezime gerekli verileri toplamak için hazırlanmıştır. Bu nedenle **adınızı ve görev yaptığınız okulun adını yazmanıza gerek yoktur**. Bu anketi doldururken göstereceğiniz içtenlik, araştırmanın sonucu açısından önem taşımaktadır.

Zaman ayırdığınız, katkılarınız ve içten cevaplarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Kayahan ÇÖKÜK
Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi

I.BÖLÜM

ÖĞRETMENİN KİŞİSEL BİLGİLERİ	
Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek	Görev Yaptığınız Yerleşim Yeri: () İl Merkezi () İlçe Merkezi () Köy
Yaşınız: () 18-24 () 25-29 () 30-39 () 40 ve üzeri	Mesleki Deneyiminiz: () 0-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16 yıl ve üzeri

ÖĞRENCİNİN KİŞİSEL BİLGİLERİ

(Önemli Not: Bu anket formunun her bir öğrenci için ayrı ayrı doldurulması gerekmektedir.)

Öğrencinin Cinsiyeti: () Kız () Erkek	Öğrencinin Öğrenim Gördüğü İl:(Lütfen yazınız)
Öğrenci Okul Öncesi Eğitimi Almış Mı? () Evet () Hayır	
Öğrencinin Okulun İlk Haftasındaki Doğum Ayı Aralığı: () 60-65 ay arası () 66-71 ay arası () 72-84 ay arası	
Öğrencinin Annesinin Eğitim Düzeyi: () Okur-yazar değil () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisansüstü	
Öğrencinin Babasının Eğitim Düzeyi: () Okur-yazar değil () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisansüstü	
Öğrencinin Kardeş Sayısı : () 1 () 2 () 3 () 4 () 5 () 6 () 7 ve üzeri	
Öğrencinin Ailesinin Ortalama Gelir Düzeyi: () 0-1499 TL () 1500-2499 TL () 2500-3499 TL () 3500-4499 TL () 4500TL ve üzeri	

II. BÖLÜM

Lütfen, her bir öğrencinizin okulun ilk günlerinde (yaklaşık ilk bir ay) geçerli olan durumunu bildiren düzeyi işaretleyiniz (Her bir öğrenci için ayrı ayrı doldurulması gerekmektedir).		Yetersiz	Az yeterli	yeterli	Yeterli	Tamamen yeterli
1	Küçük kaslarını kullanarak belirli bir güç gerektiren hareketleri yapardı (ör: Kalem tutma, makas kullanma, şekli taşımadan boyama).	1	2	3	4	5

2	El ve göz koordinasyonu gerektiren belirli hareketleri yapardı (Kâğıt katlama-kesme-yapıştırma, noktaları birleştirip yeni şekil oluşturma).	1	2	3	4	5
3	Kalem tutmayı sorunsuz gerçekleştirdi.	1	2	3	4	5
4	Ritim ve müzik eşliğinde hareket ederdi.	1	2	3	4	5
5	Öğrendiklerini sözel olarak ifade ederdi.	1	2	3	4	5
6	Sözcük dağarcığı öğrenmesi için yeterliydi.	1	2	3	4	5
7	Öğretmenin okuduğu bir metin ya da hikayenin anlamını kavradı.	1	2	3	4	5
8	Görsel materyalleri okurdu (ör: Resimlerden hikaye oluşturma).	1	2	3	4	5
9	Kendisine ait özellikleri tanıttırdı.	1	2	3	4	5
10	Aile bireylerine ait özellikleri tanıttırdı.	1	2	3	4	5
11	Başladığı işi bitirme çabası gösterirdi.	1	2	3	4	5
12	Kendine ait duyguları (kızgınlık, sevgi, mutluluk vb.) ifade ederdi.	1	2	3	4	5
13	Başkasına ait duyguları (kızgınlık, sevgi, mutluluk vb.) fark ederdi.	1	2	3	4	5
14	Sorumluluk alır ve aldığı sorumluluğu yerine getirirdi.	1	2	3	4	5
15	Grup etkinliklerinde uygun davranışlarda bulunurdu.	1	2	3	4	5
16	Arkadaşlarıyla oyun oynarken uygun davranışlarda bulunurdu.	1	2	3	4	5
17	Arkadaşlarının eşyalarını kullanırken izin isterdi.	1	2	3	4	5
18	Eşyalarını (oyuncak, kalem, silgi vb.) arkadaşlarıyla paylaşırdı.	1	2	3	4	5
19	Değişik ortamlardaki kurallara uyardı (ör: teşekkür etme, rica etme, özür dileme, sıra bekleme, sabır gösterme).	1	2	3	4	5
20	Nesneleri 20'ye kadar sayardı.	1	2	3	4	5
21	Geometrik şekilleri tanırdı.	1	2	3	4	5
22	Günlük yaşamda kullanılan sembolleri tanırdı (ör: WC, tehlike, trafik).	1	2	3	4	5
23	Nesneleri özelliklerine göre eşleştirdi (ör: şekil, renk, büyüklük, uzunluk, miktar).	1	2	3	4	5
24	Nesneleri özelliklerine göre gruplardı (ör: şekil, renk, büyüklük, uzunluk, miktar).	1	2	3	4	5
25	Nesneleri özelliklerine göre sıralardı (ör: şekil, renk, büyüklük, uzunluk, miktar).	1	2	3	4	5
26	Bir nesneyi kopya ederek çizerdi (ör: Üçgen, ağaç, kalem).	1	2	3	4	5
27	Bir örüntüdeki ilişkiyi kavradı.	1	2	3	4	5
28	Ders araç-gereçlerini düzenli kullanırdı.	1	2	3	4	5
29	Giysilerini sorunsuzca giyip, çıkarırdı.	1	2	3	4	5
30	Kendini kazalardan ve tehlikelerden korurdu.	1	2	3	4	5
31	Tuvalete kendi gidip gelirdi.	1	2	3	4	5
32	Temizlik kurallarını uygulardı.	1	2	3	4	5
33	Yardımsız beslenirdi.	1	2	3	4	5

EK 3: Yarı-yapılandırılmış Görüşme Formu

1. Farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulaması hakkında neler düşünüyorsunuz? Sizce bu uygulamanın olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir? Gerekçeleri ile açıklayınız.
2. Farklı yaş gruplarında (60-65 ay arası/ 66-71 ay arası ve 72-84 ay arası) ilkokula başlayan öğrencilerin okula hazırbulunuşluğunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu öğrencilerin okula hazırbulunuşluğu açısından farklılıklar gözlemlediniz mi? Varsa bu farklılıklar nelerdir? En çok hangi yaş grupları arasında farklılıklar olduğunu düşünüyorsunuz? Gerekçeleri ile açıklayınız.
 - a) Bilişsel beceriler
 - b) Duyuşsal beceriler
 - c) Psikomotor beceriler
 - d) Öz bakım becerileri
3. Farklı yaş gruplarında (60-65 ay arası/ 66-71 ay arası ve 72-84 ay arası) ilkokula başlayan öğrencilerin yaşadıkları okula uyum sorunları sizce nelerdir? Bu çocukların okula uyumları açısından farklılıklar gözlemlediniz mi? Varsa bu farklılıklar nelerdir? En çok hangi yaş grupları arasında farklılıklar olduğunu düşünüyorsunuz? Gerekçeleri ile açıklayınız.
4. Farklı yaş gruplarında (60-65 ay arası/ 66-71 ay arası ve 72-84 ay arası) okula başlayan çocukların aynı sınıfta öğrenim görmesi sizce öğretme-öğrenme sürecini nasıl etkilemektedir? Gerekçeleri ile açıklayınız.
 - a) Sınıfta öğrenim gören öğrenciler bu durumdan nasıl etkilenmektedir? Gerekçeleri ile açıklayınız.
 - b) Öğretmen olarak sizi nasıl etkilemektedir? Bu durum size güçlük yaşatmakta mıdır? Varsa bu güçlükler nelerdir? Gerekçeleri ile açıklayınız.
5. Farklı yaşlarda ilkokula başlama uygulamasına ilişkin önerileriniz nelerdir?
 - a) Milli Eğitim Bakanlığına yönelik öneriler
 - b) Velilere yönelik öneriler
 - c) Öğretmenlere yönelik öneriler

EK 4: Araştırma İzni

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : 70297673-605.01-E.7695797
Konu : Araştırma İzni

16.04.2018

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

- İlgi: a) Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 28/03/2018 tarihli ve 75654547-605.01-E.4855 sayılı yazısı.
b) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 11/04/2018 tarihli ve 81576613/605.01/7410896 sayılı yazısı.

İlgi (a) yazıda yer alan; Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Kayhan ÇÖKÜK'ün "60-70 ve 72-84 Aylık Çocukların Okula Uyum Hazırbuluşlukları: Öğretmen Değerlendirmesi" konulu yüksek tezi kapsamında geliştirdiği veri toplama araçlarının Van, Kayseri, Gaziantep, Şanlıurfa ve İstanbul illerinde bulunan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerine uygulanmasına yönelik izin talebi ilgi (b) yazı ile Genel Müdürlüğümüze gönderilmiştir.

Söz konusu araştırma izninin **eğitim ve öğretimi aksatmayacak** şekilde **gönüllülük esasına dayalı** olarak uygulanması, uygulamalarda sadece yazımız ekinde gönderilen **mühürlü** veri toplama araçlarının **çoğaltılarak kullanılması**, araştırma sürecinde geliştirilmesi planlanan veri toplama araçlarının uygulanmalarına yönelik tekrar izin alınması ve veri toplama araçlarıyla elde edilen **kişisel verilerin gizliliği** hususuna dikkat edilerek araştırma sonucunda elde edilen raporun, basılı ve dijital ortamda Genel Müdürlüğümüze teslim edilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede araştırmanın Genel Müdürlüğümüze bağlı okullarda yürütülmesinde bir sakınca bulunmamaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Yunus DEREKAYA
Bakan a.
Genel Müdür V.

Ek:
Mühürlü Veri Toplama Araçları

Dağıtım:
Bilgi: Van, Kayseri, Gaziantep,
Şanlıurfa İstanbul Valilikleri
(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

Adres: Atatürk Bulvarı 06648 Kızılay/ANKARA
Elektronik Ađ: www.meb.gov.tr
e-posta: tegm_izlemedegerlendirme@meb.gov.tr

Bilgi için: Pınar DEMİRAY SATICI
Tel: 0312 413 27 20
Faks: 0312 417 71 08

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Kayahan ÇÖKÜK

Doğum Yeri ve Tarihi : Kayseri– 29.09.1993

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Gaziantep Üniversitesi – Sınıf Öğretmenliği (2011-2015)

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri :

Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan veya bildiri kitabında (Proceedings) basılan bildiriler

Aslan, M. ve Çökük, K. (2017). 4. Sınıf Fen Bilimleri Öğretim Programının Değerlendirilmesi. *ISCER 2017*, Antalya.

Memduhoğlu H. B. ve Çökük, K. (2017). Öğretmen Adaylarının İşsizlik Kaygıları ve Akademik Güdülenmeleri Arasındaki İlişki. *2'nci Yaşam Boyu Eğitim Dünya Kongresi 2017*, Antalya.

Ulusal hakemli dergilerde yayınlanan makaleler (Proceedings)

Kozikoğlu, İ. ve Çökük, K. (2017). Aday Öğretmenlerin Adaylık Eğitimini Atandıkları İlden Farklı Bir İlde Tamamlamaları: Aday Öğretmenlerin Görüş ve Deneyimleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 50(2), 167-200.

Aslan, M. ve Çökük, K. (2018). 2013 4. Sınıf Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'nın Ünite Bazlı Değerlendirilmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 156-192.

İş Deneyimi

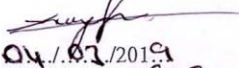
Çalıştığı Kurumlar : Sınıf Öğretmeni Atalan İ.O. Van/Gevaş (2015-2016)
Sınıf Öğretmeni 75.Yıl İ.O. Van/Gevaş (2016-Devam Ediyor)

İletişim

E-Posta Adresi : K1y1h1n@hotmail.com

EK 5: Orijinallik Raporu

	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimler Enstitüsü
	LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimler Enstitüsü	
04/03/2019	
Tez Başlığı / Konusu Farklı Yaşlarda İlkokula Başlayan Öğrencilerde Okula Karşı İyileşim ve Uzun Sürmeler	
Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam 160 sayfalık kısmına ilişkin, 04/03/2019 tarihinde çalışmam tez danışmanım tarafından Tuna H. intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 13 (0.056) dir.	
Uygulanan Filtreler Aşağıda Verilmiştir: <ul style="list-style-type: none"> - Kabul ve onay sayfası hariç, - Teşekkür hariç, - İçindekiler hariç, - Simge ve kısaltmalar hariç, - Gereç ve yöntemler hariç, - Kaynakça hariç, - Alıntılar hariç, - Tezden çıkan yayınlar hariç, - 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 7 words) 	
Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi İnceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içemediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.	
Gereğini bilgilerinize arz ederim.	
 04/03/2019 Kayahan Gökçik Adı, Soyadı, İmza	
Adı Soyadı : Kayahan Gökçik	
Öğrenci No :	
Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı	
Programı : Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı	
Statüsü : Y. Lisans ☒ Doktora ☐	
DANIŞMAN Doç. Dr. N. İsmail Korkmaz 04/03/2019	
ENSTİTÜ ONAYI UYGUNDUR 11/03/2019 Servet ÇAN Enstitü Sekreteri	